

KANDUNGAN

JAWAPAN-JAWAPAN LISAN BAGI PERTANYAAN- PERTANYAAN	(Halaman 1)
RANG UNDANG-UNDANG DIBAWA KE DALAM MESYUARAT	(Halamah 16)
RANG UNDANG-UNDANG:	
Rang Undang-undang Latihan Khidmat Negara 2003	(Halaman 18)
Rang Undang-undang Arkib Negara 2003	(Halaman 88)
USUL:	
Waktu Mesyuarat dan Urusan Dibebaskan Daripada Peraturan Mesyuarat	(Halaman 56)
UCAPAN-UCAPAN PENANGGUHAN:	
Cadangan 'Hallmarking Act' Membeban dan Menjejaskan Kemajuan Perusahaan Emas dan Permata	
- Tuan Lim Hock Seng (Bagan)	(Halaman 102)
Kemiskinan dan Kedaifan Melayu Pulau Pinang	
- Tuan Mohd. Apandi bin Haji Mohamad (Jeli)	(Halaman 105)

AHLI-AHLI DEWAN RAKYAT

Yang Amat Berbahagia Tuan Yang di-Pertua, Tun Dato Seri Dr. Mohamed Zahir bin Haji Ismail, S.S.M., P.M.N., S.S.D.K., S.P.M.K., D.S.D.K., J.M.N.

Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan Menteri Kewangan, Dato Seri Dr. Mahathir bin Mohamad, D.K.(Brunei), D.K.(Perlis), D.K.(Johor), D.U.K., S.S.D.K., S.S.A.P., S.P.M.S., S.P.M.J., D.P. (Sarawak), D.U.P.N., S.P.N.S., S.P.D.K., S.P.C.M., S.S.M.T., D.U.M.N., P.I.S. (Kubang Pasu)

“ Timbalan Perdana Menteri dan Menteri Dalam Negeri, Dato' Seri Abdullah bin Haji Ahmad Badawi, D.G.P.N., D.S.S.A., D.M.P.N., D.J.N., K.M.N., A.M.N., S.P.M.S. (Kepala Batas)

Yang Berhormat Menteri Kerja Raya, Dato' Seri S. Samy Vellu, S.P.M.J., S.P.M.P., D.P.M.S., P.C.M., A.M.N. (Sungai Siput)

“ Menteri Perusahaan Utama, Dato' Seri Dr. Lim Keng Yaik, S.P.M.P., D.G.P.N., D.P.C.M. (Beruas)

“ Menteri Tenaga, Komunikasi dan Multimedia, Datuk Amar Leo Moggie anak Irok, D.A., P.N.B.S. (Kanowit)

“ Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri, Dato' Seri Rafidah Aziz, S.P.M.P., S.P.M.T., D.P.M.S., A.M.N. (Kuala Kangsar)

“ Menteri Pertahanan, Dato' Sri Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak, S.S.A.P., S.I.M.P., D.S.A.P., D.P.M.S., P.N.B.S., D.U.B.C.(T). (Pekan)

“ Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, Dato' Seri Law Hieng Ding, P.N.B.S., K.M.N., P.B.S., P.B.J. (Sarikei)

“ Menteri Luar Negeri, Datuk Seri Syed Hamid bin Syed Jaafar Albar, S.P.M.J., S.P.D.K., D.P.M.J., S.M.J., A.M.N. (Kota Tinggi)

“ Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna, Tan Sri Dato' Haji Muhyiddin bin Haji Mohd. Yassin, P.I.S., B.S.I., S.M.J., P.S.M., S.P.M.J. (Pagoh)

“ Menteri Kesihatan, Datuk Chua Jui Meng, D.I.M.P., S.I.M.P., S.M.J., P.I.S. (Bakri)

“ Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, Dato' Dr. Siti Zaharah binti Sulaiman, S.I.M.P., D.S.A.P., D.I.M.P. (Paya Besar)

“ Menteri Penerangan, Tan Sri Dato' Seri Mohd. Khalil bin Yaakob, P.S.M., S.S.A.P., S.I.M.P., D.S.A.P., J.S.M., S.M.P. (Kuantan)

“ Menteri Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan, Datuk Paduka Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir, P.G.D.K., D.S.D.K., A.M.K. (Kulim-Bandar Baharu)

“ Menteri Sumber Manusia, Datuk Dr. Fong Chan Onn, D.M.S.M. (Selandar)

“ Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, Dato' Seri Ong Ka Ting, D.P.M.P. (Pontian)

“ Menteri Pembangunan Usahawan, Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz, D.M.S.M., A.M.P., B.K.T. (Chenderoh)

“ Menteri Pembangunan Luar Bandar, Dato' Haji Azmi bin Khalid, D.P.M.P., S.M.P., P.J.K. (Padang Besar)

- Yang Berhormat Menteri Belia dan Sukan, Dato' Hishammuddin bin Tun Hussein, D.S.A.P., D.P.M.J. (Tenggara)
- " Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Tan Sri Bernard Giluk Dompok (Kinabalu)
- " Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim, S.P.N.S., D.S.N.S. (Jelebu)
- " Menteri Pertanian, Datuk (Dr.) Mohd Effendi Norwawi, S.I.M.P., P.G.B.K., D.P.M.S., J.S.M., J.B.S., K.M.N., P.P.B. (Kuala Rajang)
- " Menteri Pembangunan Wanita dan Keluarga, Dato' Seri Hajah Shahrizat binti Abdul Jalil, D.G.P.N., D.I.M.P. (Lembah Pantai)
- " Menteri Kewangan Kedua, Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis, S.I.M.P., D.I.M.P. (Rompin)
- " Timbalan Yang di-Pertua, Datuk Haji Muhamad bin Abdullah, P.J.N., D.I.M.P., S.M.P., P.J.K. (Maran)
- " Timbalan Yang di-Pertua, Datuk Lim Si Cheng, P.I.S. (Senai)
- " Timbalan Menteri Pembangunan Usahawan, Dato' Haji Mohd. Khalid bin Mohd. Yunus, D.S.N.S. (Jempol)
- " Timbalan Menteri Luar Negeri, Datuk Dr. Leo Michael Toyad, P.G.D.K., J.B.S. (Mukah)
- " Timbalan Menteri Kesihatan, Dato' Seri Dr. Suleiman bin Mohamed D.P.M.S., S.S.S.A. (Titiwangsa)
- " Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, Datuk Peter Chin Fah Kui, P.G.B.K. (Miri)
- " Timbalan Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri, Dato' Kerk Choo Ting, D.P.M.P., D.G.P.N. (Taiping)
- " Timbalan Menteri Kewangan, Dato' Chan Kong Choy, D.S.A.P., D.P.M.S. (Selayang)
- " Timbalan Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna, Dato' S. Subramaniam, D.P.M.J., D.S.N.S., S.M.J. (Segamat)
- " Timbalan Menteri Pertahanan, Datuk Mohd. Shafie bin Haji Apdal, P.G.D.K. (Semporna)
- " Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Datuk Douglas Uggah Embas, P.G.B.K., P.B.S., A.B.S., A.M.N. (Betong)
- " Timbalan Menteri Kewangan, Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh, D.S.S.A., S.M.S., S.S.A., K.M.N. (Kuala Langat)
- " Timbalan Menteri Dalam Negeri, Dato' Chor Chee Heung, D.S.D.K., A.M.N., J.P. (Alor Setar)
- " Timbalan Menteri Tenaga, Komunikasi dan Multimedia, Datuk Tan Chai Ho, P.J.N., K.M.N., A.M.N. (Bandar Tun Razak)
- " Timbalan Menteri Pembangunan Luar Bandar, Dato' G. Palanivel, D.S.S.A., S.S.A., P.J.K. (Hulu Selangor)
- " Timbalan Menteri Belia dan Sukan, Datuk Ong Tee Keat, P.J.N., S.M.S. (Ampang Jaya)
- " Timbalan Menteri Pengangkutan, Tan Sri Dato' Seri DiRaja Ramli bin Ngah Talib, P.C.M., S.P.C.M., A.M.N., J.P. (Pasir Salak)
- " Timbalan Menteri Pertanian, Dato' Seri Mohd. Shariff bin Haji Omar, D.G.P.N., D.M.P.N., P.P.T. (Tasek Gelugor)

- Yang Berhormat Timbalan Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, Dato' Zainal bin Dahalan, P.J.K., K.M.N., J.S.M., D.P.M.S. (Sabak Bernam)
- “ Timbalan Menteri Dalam Negeri, Dato' Zainal Abidin bin Zin, D.P.M.P., P.M.P. (Bagan Serai)
- “ Mulia Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Tengku Dato' Seri Azlan ibni Sultan Abu Bakar, S.P.T.J., D.S.A.S. (Jerantut)
- “ Timbalan Menteri Kerja Raya, Dato' Mohamed Khaled bin Haji Nordin, D.S.P.N., P.I.S. (Johor Bahru)
- “ Timbalan Menteri Perusahaan Utama, Datuk Anifah Aman (Beaufort)
- “ Timbalan Menteri Tanah dan Pembangunan Koperasi, Dr. Tan Kee Kwong (Segambut)
- “ Timbalan Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, Dr. Tiki anak Lafe (Mas Gading)
- “ Timbalan Menteri Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan, Dato' Dr. Ng Yen Yen (Raub)
- “ Timbalan Menteri Sumber Manusia, Dr. Abdul Latiff bin Ahmad (Mersing)
- “ Timbalan Menteri Pendidikan, Dato' Hon Choon Kim, D.S.N.S. (Seremban)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Pertanian, Dato' Abu Bakar bin Taib, D.S.D.K., S.D.K., B.C.K., K.M.N., P.J.K. (Langkawi)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Dalam Negeri, Datuk Seri Abu Zahar bin Isnin, D.G.S.M., D.M.S.M., A.M.N. (Jasin)
- “ Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri, Dato' Hajah Khamsiyah binti Yeop, P.P.T., A.M.N., A.M.P., P.M.P. (Gerik)
- “ Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri, Dato' Haji Noh bin Haji Omar, D.P.M.S., D.M.S.M., K.M.N., A.S.A., P.J.K., J.P. (Tanjong Karang)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Pengangkutan, Dato' Ir. Donald Lim Siang Chai (Petaling Jaya Selatan)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Kerja Raya, Datuk Yong Khoo Seng, D.S.P.N., K.M.N. (Stampin)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Kewangan, Tuan Hashim bin Ismail, P.P.N., P.I.S. (Ledang)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Tenaga, Komunikasi dan Multimedia, Tuan Chia Kwang Chye (Bukit Bendera)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna, Tuan Wong Kam Hoong, K.M.N. (Bayan Baru)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Kesihatan, Tuan S. G. Sothinathan (Telok Kemang)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi, Dr. Robia binti Dato' Kosai (Muar)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, Dato' S. Veerasingam, P.M.P., A.M.P., A.M.N. (Tengah)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Penerangan, Datuk Rizalman bin Abdullah, P.G.D.K., J.P. (Tenom)

- Yang Berhormat Setiausaha Parlimen Kementerian Pembangunan Luar Bandar, Datuk Hajah Rohani binti Haji Abdul Karim, P.B.S., P.P.B., (Santubong)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Pendidikan, Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir (Sungai Petani)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri, Datuk Fu Ah Kiow, D.I.M.P. (Mentakab)
- “ Drs. Haji Abu Bakar bin Othman (Jerlun)
- “ Tuan Haji Abdul Fatah bin Haji Haron, S.M.K. (Rantau Panjang)
- “ Tun Abdul Ghafar bin Baba, S.S.M. (Batu Berendam)
- “ Dato' Seri Haji Abdul Hadi bin Haji Awang, D.S.S.S.M.T. (Marang)
- “ Datuk Haji Abdul Hamid bin Abdul Rahman, P.J.N. (Sungai Benut)
- “ Tan Sri Dato' Seri Dr. Abdul Hamid Pawanteh, P.S.M., S.P.M.P. (Kangar)
- “ Dato' Haji Abdul Kadir bin Annuar, S.P.M.J., K.M.N., P.I.S., B.S.I., A.M.N. (Pulai)
- “ Tuan Abd. Rahman bin Yusof (Kemaman)
- “ Tan Sri Datuk Patinggi Abdul Taib Mahmud, S.P.M.J., S.P.M.T., S.S.S.A, S.S.A.P., S.S.D.K., P.S.M., S.P.M.B., D.G.S.M., P.K.C., D.P. (Kota Samarahan)
- “ Dato' Dr. Abdullah Fadzil bin Che Wan, D.P.C.M., P.C.M. (Bukit Gantang)
- “ Datuk Wira Abu Seman bin Haji Yusop, B.K.T., J.P., D.M.S.M., K.M.N., D.C.S.M. (Alor Gajah)
- “ Dato' Haji Ahmad Husni bin Mohd. Hanadzlah, P.P.T., A.M.P. (Tambun)
- “ Datuk Ahmad Zahid bin Hamidi, D.M.S.M., P.P.T., P.J.K. (Bagan Datok)
- “ Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar, D.S.A.P. (Larut)
- “ Tuan Alexander Nanta Linggi, A.B.S. (Kapit)
- “ Tuan Alwi bin Jusoh (Pasir Puteh)
- “ Tuan Haji Amihamzah bin Ahmad (Lipis)
- “ Datu Amirkahar bin Tun Datu Haji Mustapha (Marudu)
- “ Dato' Haji Badrul Hisham bin Abdul Aziz, D.P.M.S., A.S.A. (Hulu Langat)
- “ Tuan Billy Abit Joo, K.M.N. (Hulu Rajang)
- “ Datuk Bung Moktar bin Radin, P.G.D.K., A.D.K., A.S.D.K. (Kinabatangan)
- “ Tuan Chang See Ten, P.I.S. (Gelang Patah)
- “ Tuan Haji Che Ghani bin Che Ambak, P.J.K. (Setiu)
- “ Puan Chew Mei Fun (Petaling Jaya Utara)
- “ Puan Chong Eng (Bukit Mertajam)
- “ Tuan Chow Kon Yeow (Tanjong)

- Yang Berhormat Tun Dato' Daim Zainuddin, D.G.S.M., S.S.M., S.P.M.S.,
D.H.M.S., S.S.A.P. (Merbok)
- " Fong Kui Lun (Bukit Bintang)
- " Puan Fong Po Kuan (Batu Gajah)
- " Tuan Goh Kheng Huat (Nibong Tebal)
- " Dato Goh Siow Huat (Rasah)
- " Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali, D.I.M.P., S.M.S. (Parit
Buntar)
- " Tuan Hassan bin Mohamed (Besut)
- " Tuan Henry Sum Agong, A.K. (Bukit Mas)
- " Tan Sri Dato' Hew See Tong, P.S.M., D.P.M.P., J.P. (Kampar)
- " Dato' Ho Cheong Sing, P.M.P., A.M.N. (Ipoh Barat)
- " Tuan Hoo Seong Chang (Kluang)
- " Tuan Husam bin Haji Musa (Kubang Kerian)
- " Tuan Haji Ismail bin Noh (Pasir Mas)
- " Tuan Jacob Dungau Sagan, J.B.S., K.M.N., P.P.B. (Baram)
- " Dr. James Dawos Mamit, P.P.B., P.P.S. (Mambong)
- " Tuan Jawah anak Gerang (Lubok Antu)
- " Tuan Jimmy Lim Donald (Sri Aman)
- " Tuan Joseph Mauh anak Ikeh (Selangau)
- " Datuk Seri Panglima Joseph Pairin Kitingan, P.G.D.K.,
P.N.B.S., S.S.A.P., S.P.D.K. (Keningau)
- " Tuan Joseph Salang anak Gandum (Julau)
- " Datuk Juslie bin Ajirol, A.S.D.K. (Libaran)
- " Dato' Kamarudin bin Jaffar, B.C.M., D.S.N.S. (Tumpat)
- " Tuan Kerk Kim Hock (Kota Melaka)
- " Tan Sri Dato' Dr. K.S. Nijhar, P.S.M., S.P.M.J., J.M.N.
(Subang)
- " Tuan Kong Cho Ha (Lumut)
- " Datuk Lau Ngan Siew, A.D.K., K.M.N., P.G.D.K. (Sandakan)
- " Tuan Lee Kah Choon (Jelutong)
- " Tuan Liew Teck Chan (Gaya)
- " Puan Lim Bee Kau, A.M.K., B.K.M., P.J.K. (Padang Serai)
- " Tuan Lim Hock Seng (Bagan)
- " Tuan Liow Tiong Lai, S.M.P. (Bentong)
- " Dato' Loke Yuen Yow, D.P.M.P., A.M.P. (Tanjong Malim)
- " Tuan Mah Siew Keong (Teluk Intan)
- " Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar (Pokok Sena)
- " Datuk Hajah Mastika Junaidah binti Husin (Arau)
- " Tuan Haji Mat Basir bin Rahmat (Parit)
- " Datuk Dr. Maximus Johnity Ongkili, A.S.D.K., J.P. (Bandau)
- " Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz, P.N.J., S.M.J., K.M.N.,
P.I.S., B.S.I., A.M.N., P.P.N. (Sri Gading)

- Yang Berhormat Tuan Mohamad bin Sabu (Kuala Kedah)
- “ Tuan Mohamed Nasir bin Che Daud (Kuala Krai)
- “ Tuan Mohamed Sayuti bin Said, P.P.T., P.J.K., P.P.N. (Kuala Selangor)
- “ Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan, P.J.N., S.M.J., K.M.N., P.I.S., A.M.N., P.P.N. (Tebrau)
- “ Tuan Mohd. Amar bin Abdullah (Pengkalan Chepa)
- “ Tuan Mohd. Apandi bin Haji Mohamad (Jeli)
- “ Datuk Seri Panglima Mohd. Salleh bin Tun Md. Said, P.G.D.K. (Kota Belud)
- “ Datuk Mohd. Sarit bin Haji Yusoh (Temerloh)
- “ Tuan Mohd. Yusoff bin Mohd. Nor, P.P.N., J.M.N. (Machang)
- “ Dato' Mohd. Zain bin Omar, D.S.P.N., K.M.N., P.J.K., P.J.M. (Balik Pulau)
- “ Dato' Ir. Mohd. Zin bin Mohamed, D.P.T.J., J.P. (Shah Alam)
- “ Tuan M. Shukrimun bin Shamsudin (Kuala Nerus)
- “ Tuan Muhamad bin Mustafa (Peringat)
- “ Tuan Haji Muhyidin bin Haji Abd. Rashid (Hulu Terengganu)
- “ Dato' Mustafa bin Ali, D.P.M.T. (Dungun)
- “ Datuk Napsiah binti Omar (Kuala Pilah)
- “ Tuan Nasharudin bin Mat Isa (Yan)
- “ Tuan Ng Lip Yong (Batu)
- “ Datuk Osu bin Sukam, S.P.D.K., P.G.D.K., D.A. (Papar)
- “ Dato' Othman bin Abdul (Pendang)
- “ Datuk Peter Tinggom anak Kamarau, P.P.B., P.P.C., K.M.N., P.N.B.S., J.B.S., A.M.N., P.B.S. (Saratok)
- “ Tuan Philip Benedict Lasimbang, A.S.D.K. (Penampang)
- “ Puan P. Komala Devi, P.P.T. (Kapar)
- “ Datuk Railey bin Haji Jeffrey, P.G.D.K., J.M.N. (Silam)
- “ Tuan Ramli bin Ibrahim (Kota Bharu)
- “ Mulia Tengku Tan Sri Razaleigh Hamzah, D.K., P.S.M., S.P.M.K., S.S.A.P., S.P.M.S. (Gua Musang)
- “ Tuan Richard Riot anak Jaem (Serian)
- “ Datuk Robert Lau Hoi Chew, J.B.S. (Sibu)
- “ Tuan Ronald Kiandee, A.S.D.K. (Beluran)
- “ Datuk Ruhanie bin Haji Ahmad, D.M.S.M., P.I.S. (Parit Sulong)
- “ Tuan Saupi bin Daud (Tanah Merah)
- “ Datin Paduka Hajah Seripah Noli binti Syed Hussin, D.S.S.A (Sepang)
- “ Dato' Shahnnon bin Ahmad, D.S.D.K., K.M.N. (Sik)
- “ Dato' Shaziman bin Abu Mansor, A.N.S. (Tampin)
- “ Tuan Shim Paw Fatt, J.P. (Tawau)
- “ Tuan Haji Siam bin Haji Kasrin, K.M.N., P.I.S. (Batu Pahat)

- Yang Berhormat Dato' Suhaili bin Abdul Rahman, D.I.M.P., A.S.D.K. (Labuan)
- " Puan Sukinam Domo (Batang Sadong)
- " Tan Sri Datuk Seri Amar Dr. Haji Sulaiman bin Haji Daud, S.I.M.P., D.A., D.S.S.A., P.N.B.S., J.B.S. (Petra Jaya)
- " Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi (Kuala Terengganu)
- " Tuan Taib Azamudden bin Md. Taib, J.B.S., A.M.N. (Baling)
- " Tuan Tan Kok Wai (Cheras)
- " Dr. Tan Seng Giaw (Kepong)
- " Datin Paduka Dr. Tan Yee Kew, D.S.S.A (Kelang)
- " Puan Teresa Kok Suh Sim (Seputeh)
- " Tuan Thong Fah Chong (Ipoh Timur)
- " Tan Sri Dato' Dr. Ting Chew Peh, P.S.M., D.P.M.S., D.P.M.P. (Gopeng)
- " Dato' Seri Tiong King Sing, D.S.S.A., J.P. (Bintulu)
- " Dato' Tiong Thai King (Lanang)
- " Datin Seri Dr. Wan Azizah Wan Ismail (Permatang Pauh)
- " Datuk Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar, P.J.N., J.B.S., P.B.S. (Batang Lupar)
- " Tuan Wan Nik bin Wan Yussof (Bachok)
- " Tuan Wilfred Madius Tangau, J.S.M., J.P., A.D.K. (Tuaran)
- " Dato' Yap Pian Hon, D.P.M.S., A.M.N., P.J.K. (Serdang)
- " Dr. Yee Moh Chai (Tanjong Aru)
- " Datuk Dr. Haji Yusof bin Haji Yacob, P.G.D.K., A.D.K. (Sipitang)
- " Tan Sri Hajah Zaleha binti Ismail, P.S.M., S.S.S.A., D.P.M.S., S.M.S., K.M.N. (Gombak)
- " Tuan Zawawi bin Haji Ahmad (Padang Terap)
- " Dato' Zulhasnan bin Rafique, D.I.M.P., A.M.N. (Wangsa Maju)

MENTERI/TIMBALAN MENTERI (SENATOR)

- " Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Brig. Jen. (B) Datuk Abdul Hamid bin Haji Zainal Abidin, K.M.N., P.A.T., D.P.M.P., J.S.M., P.J.N.
- " Menteri Tanah dan Pembangunan Koperasi, Tan Sri Datuk Kasitah Gaddam, P.S.M., P.G.D.K., J.S.M.
- " Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Datuk Pandikar Amin Haji Mulia
- " Menteri Pendidikan, Tan Sri Dato' Seri Musa bin Mohamad, P.S.M., D.P.M.N., D.P.C.M.
- " Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Tengku Dato' Adnan bin Tengku Mansor, K.M.N., D.S.D.K., D.I.M.P., D.S.A.P., P.J.N.
- " Timbalan Menteri Pendidikan, Dato' Abdul Aziz bin Shamsuddin, D.M.S.M., D.P.M.S.
- " Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, Datuk M Kayveas, P.J.N.
- " Timbalan Menteri Penerangan, Datuk Zainudin bin Maidin, P.J.N., J.M.N., S.M.S., A.M.K.

DEWAN RAKYAT**PEGAWAI-PEGAWAI KANAN****Setiausaha Dewan Rakyat**

Datuk Mohd. Salleh bin Haji Hassan

Ketua Penolong Setiausaha

Roosme binti Hamzah
Zamani bin Haji Sulaiman

Penolong Setiausaha

Ruhana binti Abdullah
Riduan bin Rahmat
Muhd Sujairi bin Abdullah

**PETUGAS-PETUGAS CAWANGAN
DOKUMENTASI**

Azhari bin Hamzah
Monarita binti Mohd. Hassan
Hajah Shamsiah binti Mohd. Yusop
Hajah Supiah binti Dewak
Mohamed bin Osman
Hajah Norishah binti Mohd. Thani
Zaiton binti Yaacob
Abd. Talip bin Hasim
Jamilah Intan binti Haji Bohari
Syed Azuddin bin Syed Othman
Nurziana binti Ismail
Taharah binti Mohamed
Nik Elyana binti Ahyat
Marzila binti Muslim
Habibunisah Mohd. Azir
Sherliza Maya binti Talkah
Mohd. Izhar bin Hashim
Chong Lai Peng

**PETUGAS-PETUGAS CAWANGAN
MESIN CETAK**

Kamaroddin bin Mohd. Yusof
Mohamed Shahrizan bin Sarif
Alias bin Mohd. Nor

JURUBAHASA SERENTAK

Hajah Paizah binti Haji Salehuddin
Mazidah binti Mohamed
Ungku Fauzie bin Ungku A. Rahman

BENTARA MESYUARAT

Lt Kol (B) Mohamed Nor bin Mohd. Darus
Mejar (B) Zakaria bin Salleh
Mejar (B) Kamaruddin bin Abdullah

**PETUGAS-PETUGAS CAWANGAN
KOMPUTER**

Mohd Shah bin Rahman
Sulaiman bin Sirad
Azzahar bin Hashim

**PETUGAS-PETUGAS CAWANGAN
PERUNDANGAN**

Mohd. Shariff bin Hussein
Azmi bin Othman
Zafniza binti Zakaria
Mohd. Sidek bin Mohd. Sani
Mazlina binti Ali
Norlaila binti Abdullah Sidi
Ropiah binti Tambi
Suhairi bin Othman

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT

Rabu, 25 Jun 2003

Mesyuarat dimulakan pada pukul 10.00 pagi

DOA

[Timbalan Yang di-Pertua (Dato' Haji Muhamad bin Abdullah)
mempengerusikan Mesyuarat]

JAWAPAN-JAWAPAN LISAN BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN

[Soalan No.1 – Y.B. Datuk Ruhanie bin Haji Ahmad (Parit Sulung) tidak hadir]

[Soalan No.2 – Y.B. Tuan Wilfred Madius Tangau (Tuaran) tidak hadir]

3. **Tuan Fong Kui Lun [Bukit Bintang]** minta Perdana Menteri menyatakan projek perumahan rakyat (PPR) yang sudah dan akan disiapkan dalam Bandaraya Kuala Lumpur dan mengapakah dalam kawasan Parlimen Bukit Bintang tidak dibina projek PPR.

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Tengku Dato' Seri Azlan ibni Sultan Abu Bakar]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat. Tuan Yang di-Pertua, pembinaan rumah PPR dipilih dan dilaksanakan oleh Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan. Projek PPR tidak dapat dibina di kawasan Parlimen Bukit Bintang kerana ketiadaan tanah kerajaan yang sesuai untuk tujuan tersebut. Walau bagaimanapun, setinggan di kawasan Parlimen berkenaan dapat dipindahkan di PPR yang sedia ada. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, Yang Berhormat bagi Bukit Bintang.

Tuan Fong Kui Lun: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Memandangkan kegunaan tanah di pusat bandar, khususnya tanah perumahan ditukar guna kepada komersial, dan oleh kerana ini ramai penduduk terpaksa berpindah keluar pusat bandar, ini mengakibatkan penduduk-penduduk Kuala Lumpur semakin merosot. Saya boleh memberi satu contoh ialah dalam Pelan Struktur Kuala Lumpur tahun 1984, unjuran penduduk di pusat bandar Kuala Lumpur pada tahun 2000 seramai 2.2 juta, akan tetapi pada tahun 2000, penduduk di pusat bandar Kuala Lumpur hanya mencapai 1.42 juta orang.

Saya ingin bertanya Yang Berhormat Timbalan Menteri, adakah kementerian Yang Berhormat bercadang bahawa tapak kuarters kerajaan di Jalan Imbi di kawasan Bukit Bintang seluas 105 ekar, dicadangkan untuk membina rumah pangsa atau rumah kos sederhana untuk menampung permintaan rumah dalam pusat bandar. Terima kasih.

Tengku Dato' Seri Azlan ibni Sultan Abu Bakar: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat. Setakat hari ini belum ada lagi cadangan untuk membina rumah di kawasan yang tersebut kerana pihak DBKL hanya menjalankan dari segi mengurus untuk menempatkan setinggan-setinggan yang ada di sekitar Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur. Yang memajukan tanah-tanah ini untuk membina rumah-rumah yang tersebut ini adalah di bawah tanggungjawab Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan, dan DBKL hanya memberi kerjasama dalam segi menempatkan setinggan-setinggan ini di kawasan-kawasan tertentu yang mana disediakan oleh pihak kementerian. Terima kasih.

Puan Teresa Kok Suh Sim: *[Bangun]*

Tuan Chang See Tan: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, Yang Berhormat bagi Gelang Patah dahulu.

Puan Teresa Kok Suh Sim: *[Bercakap tanpa pembesar suara]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Tidak payahlah Yang Berhormat. Saya putuskan, dengarlah.

Tuan Chang See Tan: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, silakan.

Tuan Chang See Tan: Saya ingin mendapat penerangan daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri tentang adakah pihak Kerajaan Barisan Nasional ada matlamat untuk mewujudkan setinggan sifar dalam kawasan Bandaraya Kuala Lumpur supaya kita dapat mempertingkatkan taraf Bandaraya Kuala Lumpur menjelang kita menjadi negara yang maju pada tahun 2020, supaya dengan matlamat ini kita menunjukkan kepada pihak pembangkang bahawa Kerajaan Barisan Nasional sentiasa peka dan prihatin tentang kehendak rakyat jelata berbilang kaum dalam negara kita ini dalam hal perumahan, terutama dalam kawasan Dewan Bandaraya Kuala Lumpur. Terima kasih.

Tengku Dato' Seri Azlan ibni Sultan Abu Bakar: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat. Memang itu adalah satu matlamat bagi pihak DBKL dengan kerjasama daripada Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan. Kita memang menuju ke arah itu, yang mana kita akan cuba sedaya upaya untuk mendapatkan satu keadaan setinggan sifar pada tahun 2005-2006. Ini telah diusahakan oleh pihak DBKL. Sama ada kita akan mencapai ke matlamat itu pada tahun yang tersebut, ini terpulanglah kepada kerjasama, yang mana hendak memindahkan setinggan-setinggan ini kepada perumahan yang disediakan untuk mereka bukan suatu perkara yang senang tetapi kita akan berusaha, akan cuba sedaya upaya kita untuk menempatkan mereka ini dan menjadikan kita setinggan sifar pada tahun 2005 atau 2006. Terima kasih.

Puan Teresa Kok Suh Sim: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Ah, lambat pula ya? Ya, Yang Berhormat bagi Seputeh, sila.

Puan Teresa Kok Suh Sim: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih. Soalan tambahan saya adalah mengenai perkara yang saya bangkitkan di setiap sidang iaitu pada tahun lepas, bekas menteri yang menjaga urusan DBKL bersama dengan Datuk Bandar yang baru telah berjanji dengan jawatankuasa penduduk setinggan yang diusir daripada tapak mereka, daripada projek KL *Linear City* tersebut. Jawatankuasa ini dijanji bahawa tahun ini mereka akan mendapat rumah PPR yang dibina oleh kerajaan dan dijual kepada mereka, dan perkara ini juga telah pun dilaporkan di dalam surat khabar pada masa itu.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Soalannya Yang Berhormat, panjang sangat itu.

Puan Teresa Kok Suh Sim: Tuan Yang di-Pertua, soalan saya adalah, kenapa sehingga hari ini, perkara ini kelihatan sudah lenyap, di manakah rumah yang dijanji yang akan dibina oleh pihak EPU, saya pergi tanya pegawai DBKL, mereka kata

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Cukuplah Yang Berhormat.

Puan Teresa Kok Suh Sim:..... mereka kata adalah masalah EPU, tetapi bila saya bertanya dengan menteri

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Yang Berhormat, cukuplah itu.

Puan Teresa Kok Suh Sim: Soalan, soalan, belum soal lagi.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Tidak payah hurailah, menteri pun boleh menjawab.

Puan Teresa Kok Suh Sim: Tuan Yang di-Pertua, soalan saya, soalan saya.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Cukup Yang Berhormat.

Puan Teresa Kok Suh Sim: Soalan saya, masalah ini

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Yang Berhormat, cukuplah. Cukup!

Puan Teresa Kok Suh Sim: Bukan, soalan, soalan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Sudah berapa soalan lagi Yang Berhormat ini? *[Ketawa]*

Puan Teresa Kok Suh Sim: Soalan saya, soalan saya adalah, memandangkan, kenapakah EPU mungkir janji, adakah kesemua anggota EPU harus dipecat ataupun menteri yang menjaga urusan DBKL itu

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Hah, cukuplah Yang Berhormat.

Puan Teresa Kok Suh Sim: itu harus dipecat. Ini soalan saya.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Hmmm!

Tengku Dato' Seri Azlan ibni Sultan Abu Bakar: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih dan terima kasih Yang Berhormat, Kerajaan Barisan Nasional tidak pernah mungkir janji dan kita telah berusaha dan perkara ini telah dibangkit daripada satu persidangan ke satu persidangan. Saya nampak Ahli Yang Berhormat bagi Seputeh masih lagi membangkitkan perkara ini dan saya telah menerangkan dahulu, bahawa ini adalah satu proses yang telah dibincangkan oleh pihak DBKL dan saya berharap Ahli Yang Berhormat akan bersabar sedikit. Memang usaha ini akan dilakukan oleh pihak DBKL dan kita tidak pernah mungkir janji. Terima kasih.

4. **Tuan Muhamad bin Mustafa [Peringat]** minta Perdana Menteri menyatakan:-

- (a) apakah halangan sebenar dan kerugian yang ditanggung oleh kerajaan jika cuti mingguan diselaras menjadi dua hari dalam seminggu; dan
- (b) kenapa kerajaan tidak mempertimbangkan cuti khas kepada pekerja wanita Islam yang berada di dalam tempoh edah wajib kerana kematian suaminya atau disarankan bekerja di rumah (sebagaimana yang diamalkan di Barat) dalam tempoh tersebut.

Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri [Dato' Hajah Khamsiyah binti Yeop]: Tuan Yang di-Pertua, pada masa ini kerajaan belum bercadang melaksanakan waktu bekerja lima hari dalam seminggu. Kerajaan telah pun melaksanakan hari rehat Sabtu minggu pertama setiap bulan pada 1 Januari 1999 diikuti dengan hari rehat Sabtu minggu pertama dan ketiga setiap bulan mulai 1 Februari 2000.

Sebagai langkah untuk mewujudkan keluarga bahagia, menggalakkan pelancong domestik, merangsangkan ekonomi, pelaksanaan waktu bekerja lima hari dalam seminggu tidak sesuai dilaksanakan kerana Malaysia belum menjadi sebuah negara maju dan pelaksanaan akan menjejaskan mutu perkhidmatan sektor awam.

Untuk menjawab soalan kedua, kerajaan sungguh prihatin terhadap kebajikan setiap rakyatnya. Walau bagaimanapun, kemudahan cuti bagi tujuan edah kerana kematian suami masih belum diperuntukkan buat masa ini, sungguhpun begitu, kerajaan tidak menghalang anggota dalam perkhidmatan awam yang kematian suaminya untuk menunaikan tanggungjawab fardu 'ain beredah.

Anggota masih boleh menggunakan cuti rehat dan ia berkecualan atau cuti tanpa gaji berdasarkan syarat kelayakan yang ditetapkan, di samping itu, kerajaan juga belum bercadang untuk melaksanakan sistem bekerja yang membolehkan isteri berkenaan menjalankan tugas pejabat di rumah.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, Peringat.

Tuan Muhamad bin Mustafa: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih di atas jawapan yang diberikan, soalan tambahan. Memandangkan rakyat Malaysia sekarang memang sangat kuat bekerja dan memerlukan cuti yang cukup dan alasan yang diberikan bahawa negara kita sedang menuju ke arah negara maju, dan belum lagi sampai masanya untuk bercuti seperti yang saya maksudkan di sini, saya rasa bahawa tidak salah jika kerajaan mengadakan satu cuti yang lebih memberi peluang kepada rakyat supaya mereka mempunyai kehidupan yang lebih selesa dan bersedia untuk bekerja lebih kuat lagi, kerana mereka itu mempunyai ruang masa yang banyak dan juga untuk kepentingan keluarga.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Soalnya Yang Berhormat.

Tuan Muhamad bin Mustafa: Soalan yang kedua, ...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Hmm. [Ketawa]

Tuan Muhamad bin Mustafa: Maaf. Soalnya, kenapa kerajaan masih menangguhkan dia punya cuti ini dan alasan yang diberikan tadi, saya rasa boleh kita fikirkan dan saya masih berkeyakinan dengan soalan saya ini dan berkenaan dengan cuti kematian suami ya, saya juga ingin bertanya kepada kerajaan, kenapa kerajaan agak keberatan untuk memberi cuti ini, walaupun pekerja kita boleh mengambil cuti tanpa gaji.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, cukuplah Yang Berhormat.

Tuan Muhamad bin Mustafa: Tetapi kalau mereka mempunyai cuti yang diberi, sebab kematian ini hanya sekali sahaja seumur hidup ya.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, cukuplah Yang Berhormat.

Tuan Muhamad bin Mustafa: Jadi, saya rasa kenapa kerajaan tidak memikirkan untuk memberi cuti ini. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, ya. Terima kasih.

Dato' Hajah Khamsiyah binti Yeop: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih atas soalan tambahan. Saya pun tidak faham kenapa Ahli Yang Berhormat kata hendak kuat bekerja tetapi hendak cuti banyak. [Ketawa]

Saya kira kita sudah banyak, cukup masa untuk berehat, saya sebagai wakil rakyat perempuan pun sudah cukup masa untuk bekerja, kalau hendak tambah enam hari seminggu pun sudah cukup dah kerana Kerajaan Malaysia pentingkan kualiti dan produktiviti, oleh sebab Kerajaan Barisan Nasional mementingkan kualiti dan produktiviti, maka belum sampai masanya untuk kita menjalankan cuti seperti yang dipohon oleh Ahli Yang Berhormat.

Selain daripada itu Yang Berhormat, kita perlu maklum kerana di samping cuti minggu, kita juga mempunyai beberapa cuti kelepasan am, seperti Keputeraan Nabi Muhammad s.a.w., Maal Hijrah, Hari Kebangsaan, Tahun Baru, Hari Wesak, Hari Buruh, Hari Raya Haji, Hari Raya Puasa, Deepavali, Krismas. Saya kira kitalah di antara rakyat bertuah kerana mempunyai hari cuti yang paling banyak dalam perkhidmatan. [Tepuk]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Cukup, Yang Berhormat.

Dato' Hajah Khamsiyah binti Yeop: Bahagian (b).

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Oh, bahagian (b) pula.

Dato' Kamarudin bin Jaffar: [Bangun]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Dia tidak habis lagi Yang Berhormat.

Dato' Hajah Khamsiyah binti Yeop: Bahagian (b) berkaitan dengan soal kematian suami. Yang Berhormat, kematian suami kita ada cuti yang diberikan dan kita boleh cuti tanpa gaji, kalau bagi seorang isteri yang rasa sedih sangat, cutilah tidak bergaji walaupun setahun.

Jadi, ada juga wanita yang tidak perlu cuti terlalu lama kerana kesunyian, lebih suka keluar cepat. Jadi, hal ini adalah fleksibel, terpulang kepada individu. Sekian, terima kasih.

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih. Terima kasih kerana kerajaan telah banyak memberi keistimewaan kepada rakyat negara kita dalam mendapatkan cuti-cuti. Soalan saya, apakah sejak memerintah di Kelantan dan Terengganu, PAS telah mengamalkan cuti khas kepada pekerja wanita Islam sebagai satu contoh sebelum mereka memohon kepada Kerajaan Persekutuan supaya dapat mengadakan cuti sedemikian rupa, janganlah cakap tak serupa bikin. Terima kasih.

Dato' Mustafa bin Ali: Tak faham soalan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, sila.

Dato' Hajah Khamsiyah binti Yeop: Tuan Yang di-Pertua, saya berpandangan, kalau PAS mengamalkan cuti banyak sedemikian rupa, amatlah selepas pilihan raya ini PAS tidak dapat

Dato' Kamarudin bin Jaffar: Peraturan Mesyuarat.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Tidak boleh Yang Berhormat, banyak sangat kalau kita hendak ikut yang itu. Hmmm teruskan.

Dato' Hajah Khamsiyah binti Yeop: PAS tidak dapat mengeluarkan gaji kepada pekerja-pekerjanya.

Dato' Kamarudin bin Jaffar: Peraturan Mesyuarat.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, ya, banyak sangat kita menyentuh hal negeri kalau ikut Peraturan Mesyuarat.

Dato' Mustafa bin Ali: Soalan tambahan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Cukuplah Yang Berhormat, cukuplah. *[Ketawa]*

[Soalan No. 5 – Yang Berhormat Tuan Abd. Rahman bin Yusof (Kemaman) tidak hadir]

6. **Tuan Nasharudin bin Mat Isa [Yan]** minta Perdana Menteri menyatakan butir-butir lengkap seperti berikut bilangan penganggur yang keluar dari IPTA dan IPTS (dalam dan luar negara) mengikut bangsa, jantina dan bidang pengajian sehingga bulan Mei 2003 dan berapakah dari jumlah tersebut adalah dari tajaan kerajaan.

Dato' Hajah Khamsiyah binti Yeop: Tuan Yang di-Pertua, agaknya hari ini saya naik loterilah menjawab soalan berikutan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Ha, teruskan ya.

Dato' Hajah Khamsiyah binti Yeop: Tuan Yang di-Pertua, mengikut rekod Jabatan Tenaga Manusia ...

Beberapa Ahli: *[Menyampuk]*

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Teruskan Yang Berhormat, teruskan.

Dato' Hajah Khamsiyah binti Yeop: Mengikut rekod Jabatan Tenaga Manusia, Kementerian Sumber Manusia bagi tempoh Januari hingga Mac 2003 terdapat seramai 3,572 pencari kerja telah berdaftar dengan Jabatan Tenaga Manusia. Daripada jumlah tersebut, seramai 3,390 atau 94.9% adalah siswazah Melayu, 75 orang atau 2.1% adalah siswazah India, 39 orang atau 1% adalah siswazah Cina,

manakala 68 orang atau 1.9% adalah daripada lain-lain kaum. Walau bagaimanapun, tiada data pecahan mengikut jantina yang diperolehi.

Mengenai bidang akademik siswazah yang menganggur, data daripada 43,977 siswazah yang berdaftar di bawah Program Sangkutan dan Latihan Di Kalangan Siswazah Menganggur (SSL) yang dilancarkan semenjak November 2001 menunjukkan pecahan mengikut bidang pengajian adalah seperti berikut:

Bidang Pengajian		Peratus
ICT	-	16.9
Sastera	-	16.9
Pentadbiran Perniagaan	-	14.3
Kejuruteraan	-	10
Sains	-	8.6
Pengajian Islam	-	8
Perakaunan	-	7.8
Ekonomi	-	3.9
Lain-lain	-	13.7

Daripada jumlah ini, seramai 76.1% adalah lepasan institut pengajian tinggi awam, itu kerajaanlah. Seramai 18% adalah lepasan institut pengajian tinggi swasta (IPTS) dan bakinya adalah 30.9% adalah lepasan institut luar negara.

Seramai 3,032 pelajar tajaan kerajaan peringkat ijazah dan diploma, dalam dan luar negara telah tamat pengajian pada tahun 2002. Bidang pengajian yang diberi tumpuan ialah kejuruteraan seperti kejuruteraan kimia, kejuruteraan elektrik, kejuruteraan mekanikal dan perubatan. Sebaliknya, profil siswazah yang berdaftar di bawah Program Sangkutan dan Latihan Di Kalangan Siswazah Menganggur menunjukkan lebih separuh siswazah adalah dalam bidang Sastera, ICT dan Pentadbiran Perniagaan.

Tuan Nasharudin bin Mat Isa: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih kepada Setiausaha Parlimen, wakil rakyat UMNO yang main loteri tadi.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Tidak payahlah itu, teruskan Yang Berhormat.

Tuan Nasharudin bin Mat Isa: Saya setelah mendengar data maklumat yang diberikan oleh Setiausaha Parlimen agak prihatin dengan *manpower planning* untuk negara kita dalam masa 10, 15 ataupun 20 tahun akan datang.

Tadi kita lihat jumlah pelajar bumiputera, Melayu secara khususnya, yang tidak mendapat kerja adalah agak tinggi. Jadi, dahulu dikatakan bahawa pelajar Melayu tidak dapat kerja kerana tidak boleh menguasai bahasa Inggeris tetapi kalau kita lihat daripada pecahan bidang pengajian yang disebutkan tadi, ICT, *Business Studies* dan sebagainya, jumlah pecahan itu adalah jauh lebih tinggi, contohnya daripada bidang pengajian Sastera dan lain-lain.

Jadi, saya ingini tahu, adakah perancangan telah dibuat untuk mengenal pasti bidang-bidang keperluan yang betul-betul dikehendaki ataupun diperlukan oleh negara dalam masa 5, 10 atau 15 tahun lagi supaya penghantaran pelajar yang ditaja oleh kerajaan nanti tidak tertumpu kepada bidang-bidang tertentu sahaja sehingga memenuhi pasaran sehingga bidang-bidang lain nantinya kembali atau keluar daripada universiti tanpa mendapat sebarang pekerjaan.

Kalau kita lihat juga perkembangan mutakhir, tadi telah disebut bidang Pengajian Islam, jumlahnya ada 8% sahaja yang belum memperolehi pekerjaan, sedangkan kita lihat

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Soalnya?

Tuan Nasharudin bin Mat Isa: tumpuannya adalah kepada usaha untuk mengekang perkembangan pendidikan Pengajian Islam ini begitu ketara, sedangkan jumlah yang tidak dapat mengisi pasaran adalah rendah. Jadi, saya ingin mendapat kepastian sejauh mana *manpower planning* ini dibuat untuk mengagih-agihkan bidang-bidang pengajian ini supaya benar-benar dapat mengisi keperluan, macam saya sebutkan tadi, 5, 10 atau 15 tahun?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, cukup. Sila.

Dato' Hajah Khamsiyah binti Yeop: Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan Barisan Nasional sememangnya prihatin. Sebenarnya kita berpandangan jauh daripada Kerajaan Kelantan. Oleh sebab itu, pelbagai langkah telah kita lakukan.

Selain daripada program yang saya sebutkan tadi, program jangka pendek, kita melaksanakan Program SSL yang menelan belanja hampir RM225.8 juta, kita juga mempunyai Program Peningkatan Kemahiran Siswazah atau (*Graduate Re-skilling Scheme (GRS)*) yang menelan belanja hampir RM30 juta iaitu program yang dilaksanakan melalui kerajaan negeri dengan Pusat Pembangunan dan Kemahiran (PPK). Kita juga ada *Control Technology* dan *Industrial Automotive Engineering* dan kita juga mempunyai Kursus Kawalan Kualiti dan Ujian Tanpa Maklumat.

Selain daripada itu, kerajaan juga telah menyediakan beberapa program jangka panjang seperti mana yang disuarakan oleh Yang Berhormat bagi tujuan meletakkan atau melayakkan pelajar-pelajar kita dalam pasaran kerja kerana kerajaan sedar bahawa masalah pengangguran di kalangan siswazah bukannya fenomena bersifat sementara. Oleh yang demikian, pendekatan menyeluruh dan jangka panjang adalah diperlukan bagi menangani masalah ini.

Di antara langkah-langkah ialah mengkaji semula kurikulum di universiti agar para graduan dibekalkan dengan kemahiran dan pengetahuan yang diperlukan oleh industri dan majikan. Dalam hubungan ini, mata pelajaran *Soft-skilled* seperti kemahiran berkomunikasi, kebolehan menyelesaikan masalah dan kemahiran bahasa terutamanya bahasa Inggeris telah mula diperkenalkan secara berperingkat-peringkat. Penggunaan bahasa Inggeris sebagai bahasa pengantar juga akan ditingkatkan.

Selain daripada itu, mata pelajaran *Double Major* juga akan diperkenalkan agar para graduan mempunyai pengetahuan yang lebih luas. Misalnya, melaksanakan *Double Major* - Pengajian Islam dan Teknologi Maklumat; dan Pengajian Islam dengan Bioteknologi.

Di samping itu, para graduan juga digalakkan untuk berdikari dan menjalankan pekerjaan sendiri, *self-employment*, supaya tidak terlalu bergantung kepada kerajaan di sektor awam dan swasta.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Cukup itu Yang Berhormat.

Dato' Hajah Khamsiyah binti Yeop: Okey, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Kinabatangan.

Datuk Bung Moktar bin Radin: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Nampaknya Setiausaha Parlimen kita begitu bersemangat dan berkeyakinan....

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, soalnya Yang Berhormat?

Datuk Bung Moktar bin Radin: ...pada pagi ini. Layak jadi menterilah saya tengok pada masa akan datang. [Ketawa]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Soalnya Yang Berhormat?

Datuk Bung Moktar bin Radin: Yang Berhormat, saya ingin bertanya, apakah langkah-langkah drastik yang telah diambil oleh kerajaan untuk membendung gejala pengangguran di kalangan para graduan di negara ini yang belum mendapat

pekerjaan. Kita juga mendapat tahu bahawa mereka ini telah diberi ruang untuk bekerja sambil menimba pengalaman sebab kita juga tahu bahawa kebanyakan syarikat ataupun agensi kerajaan di negara kita ini apabila mengiklankan satu-satu jawatan, ia maklumkan di sana - 'pengalaman sekurang-kurangnya dua atau tiga tahun'.

Jadi, para lepasan IPTA dan IPTS ini memang tidak ada pengalaman. Soalannya, apakah langkah-langkah yang telah diambil oleh kerajaan untuk memastikan mereka ini mendapat tempat dalam agensi kerajaan dan swasta? Itu soalnya.

Dato' Hajah Khamsiyah binti Yeop: Tuan Yang di-Pertua, saya rasa persoalan yang dibawa itu telah dijawab dengan panjang lebar. *[Ketawa]* Cuma kita perlu mengingatkan pelajar-pelajar kita supaya dalam memilih mata pelajaran kita tidak *miss match* ataupun dalam bahasa Melayu tidak serasi. Sebab itulah Kerajaan Barisan Nasional menggalakkan penggunaan bahasa Inggeris, kemahiran mengguna bahasa Inggeris dalam mata pelajaran Sains dan Matematik bagi melayakkan anak-anak kita dalam pasaran kerja terutama pelabur-pelabur daripada luar negara dan segala persoalan tadi telah saya jawab dari awal dan yang kedua. Terima kasih.

Datuk Bung Moktar bin Radin: *[Menyampuk]*

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Sudah jawab Yang Berhormat *[Ketawa]*

7. **Dato' Dato' Othman bin Abdul [Pendang]** minta Menteri Kewangan menyatakan prestasi Syarikat Perumahan Negara sejak ianya ditubuhkan.

Timbalan Menteri Kewangan [Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh]: Tuan Yang di-Pertua, Syarikat Perumahan Negara Berhad (SPNB) telah diperbadankan pada 21 Ogos 1997 dan mula beroperasi pada bulan Mei 1998 untuk menyediakan rumah kos rendah kepada warganegara Malaysia.

Mulai bulan Ogos 2000, bidang tugas SPNB telah diperluaskan seperti berikut:

- (i) sebagai pemaju perumahan bersepadu membina dan menyiapkan perumahan mampu milik (*affordable home*) yang berharga kurang daripada RM100;
- (ii) sebagai kontraktor reka bina dan pemaju bagi membina kuarters kakitangan tentera, polis dan kuarters kerajaan;
- (iii) melaksanakan projek perumahan terbengkalai di seluruh negara;
- (iv) melaksanakan Projek Rumah Mesra Rakyat dengan membina dan menyiapkan rumah di atas tanah pemohon; dan
- (v) sebagai agensi pelaksana projek-projek khas yang diarahkan oleh Kementerian Kewangan dari masa ke semasa.

Kalau kita lihat daripada segi prestasi SPNB selepas bidang yang diperluaskan adalah seperti berikut, saya ambil sedikit sahaja:

- (i) telah menyiapkan 960 unit rumah di bawah Program Perumahan Mampu Milik dalam proses pembinaan 10,033 unit rumah lagi menjelang 2004 dan 2005;
- (ii) dalam peringkat pembinaan sebanyak 6,403 unit kuarters untuk angkatan tentera bernilai RM1.341 bilion melibatkan enam lokasi di Lembah Klang;
- (iii) memulihkan 16 projek rumah terbengkalai;
- (iv) menyiapkan 5 unit rumah di bawah Program Rumah Mesra Rakyat; dan

- (v) menyiapkan 2 projek khas untuk penempatan semula setinggan di landasan berkembar Rawang dan juga di Teluk Sepanggar.

Pegawai-pegawai kita sekarang ini sedang berada di Sabah untuk melihat setinggan-setinggan di sana untuk menempatkan mereka termasuklah tempat Yang Berhormat bagi Semporna kerana ada kebakaran berlaku. Jadi, di bawah pakej strategi baru SPNB telah dipertanggungjawabkan untuk membina 150,000 unit rumah kos rendah untuk lima tahun yang akan datang. Terima kasih.

Dato' Othman bin Abdul: Tuan Yang di-Pertua, pertama soalan tambahan saya ialah dalam soal pembinaan Program Rumah Mesra Rakyat, apakah Yang Berhormat sedar bahawa syarat-syarat yang dikenakan terhadap peminjam terlalu ketat, pertamanya diperlukan dua penjamin dan perlukan sandaran. Apakah kerajaan bercadang untuk memudahkan seperti mana yang telah diumumkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Kewangan dan yang keduanya apakah SPNB akan juga memainkan peranan untuk membolehkan bekas-bekas pegawai kerajaan seperti anggota polis dan tentera untuk mendapatkan rumah-rumah selesai ini.

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Terima kasih Yang Berhormat. Mengenai Program Rumah Mesra Rakyat, saya ada gambar di sini.. *[Menunjukkan sekeping gambar]* Bolehlah nanti kita tunjukkan kepada Yang Berhormat. Ini merupakan satu banglo, contoh rumah berkeluasan 1,000 kaki persegi dan konsep skimnya tiga bilik tidur dan dua bilik air, ada juga keluasan 700 kaki persegi.

Kalau dilihat kelayakan untuk memohon ini mestilah seorang nelayan, petani atau peladang. Ini kita pergi ke *grassroots* dan pencarian suami-isteri tidak melebihi daripada RM1,000 sebulan kerana kita tahu rata-rata petani, nelayan ini tidak lebih daripada mendapat RM1,000 sebulan atau ke bawah; tidak mempunyai rumah sendiri; mempunyai rumah yang usang dan tidak sempurna; mempunyai tapak tanah yang bersesuaian. Kalau misalnya tanah tidak ada, duduk di rumah emak mertua dan sebagainya, kita minta emak mertua itu menulis surat mengatakan dia memberi keizinan supaya tanah dia itu digunakan; dan berkahwin atau ibu tunggal (*single mothers*) yang berkeluarga dan warganegara Malaysia.

Kita ada pembiayaan pinjaman melalui Qardhul Hasan dan syarat pinjaman itu ialah gadaian atau kaviat tanah sama ada milik pemohon ataupun bukan; pemohon mesti berusia 18 tahun ke atas; dua orang penjamin yang dikatakan tadi boleh terdiri daripada keluarga sendiri. Jadi di sinilah kita tidak minta kalau penjamin itu daripada Yang Berhormat, takut nanti orang tidak bayar, Yang Berhormat mufliis, tak dapat pula bertanding di masa akan datang. Kalau dikatakan perkara ini ketat sangat, saya akan *refer* balik kepada SPNB supaya dapat kita bincangkan balik perkara ini.

Yang keduanya, kerajaan sangat prihatin tentang masalah-masalah tentera, polis kita, ibu tunggal dan sebagainya. Kita telah pun menyatakan bahawa pegawai-pegawai kerajaan ini boleh menyewa dengan harga RM50 sebulan, tidak boleh dapat di negara-negara yang lain RM50 sebulan sahaja bayar sewa. Selepas itu kita akan ambil dari RM50 itu, RM30 kita akan simpan, RM20 itu kita akan gunakan. RM30 itu nanti disimpan selama tiga tahun (3 x 36). Selepas dapat itu kalau misalnya ibu tunggal tadi ataupun polis ataupun tentera hendak memiliki rumah itu, bolehlah dibuat sewa beli dengan memasuki kira RM30 sampai tiga tahun. Jadi, ini cukup mudah.

Kalau ibu tunggal pula nanti kita akan ada satu borang yang khas. Bolehlah Ahli-ahli Yang Berhormat beritahu orang-orang di kawasan, jumpa kepada Yang Berhormat bagi Arau, sekarang ini dia jadi Setiausaha Parlimen Kementerian Pembangunan Wanita dan Keluarga untuk mendapatkan *recommendation*. Terima kasih.

Tuan Ramli bin Ibrahim: Saya hendak tanya mengenai saiz rumah murah. Saya juga pernah melawat rumah murah di sekitar beberapa buah bandar besar yang dibuat oleh Syarikat Perumahan Negara, saya dapati saiznya terlalu kecil dengan dua bilik. Saya tengok bilik tidur itu barangkali kalau dibanding dengan rumah menteri-menteri, saya fikir dengan tandas pun luas tandas rumah menteri lagi.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Termasuklah rumah wakil rakyat ya.

Tuan Ramli bin Ibrahim: Kalau berdasar kepada konsep Rumahku Syurgaku, saya rasa tidak sesuai sebab bagi seorang katakanlah bekas tentera yang mempunyai tiga orang anak atau empat orang anak, saya rasa rumah itu sangat tidak sesuai.

Jadi, soalan tambahan saya, apakah kerajaan tidak berhasrat untuk mengkaji semula saiz rumah ini sesuai dengan negara yang sedang pesat membangun dan kaya raya, mewah dan semua sekali ini, tidak bolehkah kita merancang supaya rumah ini lebih besar saiznya sesuai dengan konsep Rumahku Syurgaku yang menjadi dasar kerajaan kita hari ini.

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Saya mengucapkan terima kasihlah kerana mengakui negara ini kaya raya. Yang dibuat dahulu ialah daripada Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan tetapi apabila SPNB mengambil alih, kita sekarang ini ada tiga bilik dan dua bilik air. Kita pun juga sedang berbincang supaya dapat kita buat struktur perumahan itu daripada segi konsep Islam di mana nanti di masa akan datang kalau misalnya ada bilik kemudian kita hendak sembahyang, kita tengok di mana terbenam matahari sebagai kita punya kiblat supaya tidak ada di depan kiblat itu nanti ada tandas, supaya tandas itu di belakang.

Jadi, ini semua kita hendak tengok semula nanti. Kita akan rancangan supaya keselesaan yang dikatakan Rumahku Syurgaku itu akan dapat direalisasikan.

Dahulu memang betul. Bila kita tengok banyak orang mengatakan *pigeonholes* rumah-rumah murah ini dua bilik, satu bilik air dan tidak secara langsung anak-anak lelaki ini tidak dibenarkan naik ke atas rumah pada siang hari, maka berlegarlah dia di bawah dan banyak masalah yang berlaku. Sekarang ini kita sudah naikkan taraf itu kepada tiga bilik dan dua bilik air. Insya-Allah, selain daripada itu, sedikit demi sedikit kita akan mengikut konsep Islam, insya-Allah.

8. **Tuan Lee Kah Choon [Jelutong]** minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan bilangan projek perumahan yang terbengkalai sejak tahun 1997 dan apakah bilangan pembeli yang terlibat.

Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan [Datuk Peter Chin Fah Kui]: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, sehingga akhir tahun 2002, terdapat sejumlah 82 projek perumahan swasta yang masih terbengkalai. Projek-projek tersebut melibatkan sejumlah 22,685 pembeli rumah.

Tuan Lee Kah Choon: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Projek terbengkalai ini bukanlah satu fenomena yang baru. Ia terjadi apabila negara mengalami kegawatan ekonomi tetapi malangnya sampai sekarang kita masih tidak mempunyai satu undang-undang yang komprehensif yang dapat melindungi pembeli-pembeli rumah seperti menahan sebahagian wang pembelian sampailah CF dikeluarkan.

Soalan tambahan saya adalah apakah cadangan komprehensif kementerian untuk melindungi pembeli-pembeli dari menjadi mangsa projek terbengkalai ini. Sekian.

Datuk Peter Chin Fah Kui: Terima kasih Yang Berhormat. Mengenai perlindungan bagi pembeli ini, saya rasa Dewan yang mulia ini pun masih ingat kita baru-baru ini mengadakan satu pindaan Akta Pemajuan Perumahan yang diluluskan oleh Dewan yang mulia ini di mana kita masukkan bab-bab di mana kelemahan-kelemahan yang dahulu diketahui sekarang sudah diberikan satu pindaan yang lebih berkesan dan kita harap dengan adanya kaedah-kaedah yang baru ini maka kita boleh kurangkan fenomena terbengkalai ini.

Walau bagaimanapun, ingin saya jelaskan macam mana sekalipun undang-undang itu diketatkan atau digubal supaya ia sangat ketat, tetapi dengan cara yang kita jual rumah sekarang yang mana rumah itu dijual di pasaran semenjak ia direka dan diluluskan oleh pihak berkuasa berkenaan tetapi rumah itu belum siap. Kalau kita hendak tentukan perkara-perkara terbengkalai ini tidak berlaku, saya rasa yang seelok-eloknya ialah kita gunakan skim atau cara di mana rumah siap itu baru dijual tetapi saya sudah jelaskan dalam Dewan yang mulia ini kalau kita gunakan cara itu maka kita akan menghadapi masalah kekurangan rumah di pasaran dan ini mengakibatkan harganya akan naik mendadak. Oleh sebab itu, maka kita tidak ada pilihan yang lebih elok selain daripada mengadakan prosedur atau undang-undang yang buat masa

sekarang kita adakan dan kita cuba dengan pemantauan yang lebih ketat untuk mengawasi kes-kes di mana pemaju itu tidak mampu meneruskan projeknya. Sekian.

Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan: *Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh*, terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya cerita rumah terbengkalai ini sudah banyak kali dibangkitkan....

Datuk Bung Moktar bin Radin: Soalan, soalan.

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: Soalan!

Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan: tetapi tidak nampak seriusnya diambil tindakan *[Disampuk]* satu contoh yang saya sudah bangkit lama, yang menyusahkan saya sebagai Ahli Parlimen, tidak boleh tidur. Pemaju yang berkenaan macam tidak ada masalah tetapi rumah tidak siap-siap. Janji siap tahun 2000, sampai sekarang tiga kali mesyuarat termasuk saya hadir dalam mesyuarat, berjanji akan menyiapkan, tidak siap juga. Orang itu datang lagi jumpa saya. Yang kasihannya pembeli. Pembeli kena bayar *loan* kerajaan, sudah pinjam tetapi tidak pindah-pindah

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhammad bin Abdullah]: Di mana rumah ini Yang Berhormat?

Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan: Ini hendak ceritalah. Tetapi dia pergi dahulu, nanti baru saya sebut rumahnya Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhammad bin Abdullah]: Itu sudah soalan, cukuplah.

Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan: Ha, yalah. Jadi saya hendak tanya, tindakan ini boleh tidak diambil serius sedikit? Ini di kawasan saya, Desa Rakyat Perdana, tidak siap sampai sekarang, sudah berapa kali mesyuarat. Undang-undang dan akta telah banyak kali dipinda kerajaan, cuba ambil tindakan serius, gantung lesen atau apa-apa yang difikirkan belum ambil. Sekarang ini Tuan Yang di-Pertua, kasihan pembeli-pembeli ini yang beratus-ratus tidak dapat rumah. Rumah sudah 89%, katanya dekat hampir 90%, kalau tidak kerajaan ambil alih ataupun pihak Perumahan Negara ambil alih, jangan cerita atau runding lagi. Siapkan yang ini, kalau tidak hendak, kasi saya pemaju yang kira akhir, tentu saya siapkan *[Ketawa]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhammad bin Abdullah]: Ya cukuplah.

Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan: Masa tidak banyak lagi?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhammad bin Abdullah]: Cukuplah Yang Berhormat.

Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan: Ya?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhammad bin Abdullah]: Cukuplah.

Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan: Tidak boleh cakap lagi? Okeylah, okey, terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhammad bin Abdullah]: Lain kali pula Yang Berhormat.

Datuk Peter Chin Fah Kui: Terima kasih Yang Berhormat. Yang Berhormat, sebenarnya di Johor hanya lapan projek yang masih terbengkalai dan usaha-usaha untuk memulihkannya sedang diambil tetapi projek Desa Rakyat Perdana ini saya belum kenal pasti sebab saya tidak ada maklumat di dalam fail saya. Saya akan periksa dengan lebih teliti perkara ini dan kalau Yang Berhormat setuju, kita boleh membawa satu mesyuarat di kementerian saya mengenai cara untuk memulihkannya. Terima kasih.

9. **Tuan Haji Abdul Fatah bin Haji Haron [Rantau Panjang]** minta Menteri Pendidikan menyatakan jumlah murid yang mengambil peperiksaan Sijil Tinggi Agama Malaysia (STAM) tahun 2002 dan keputusan peperiksaan tersebut mengikut negeri-negeri.

Setiausaha Parlimen Kementerian Pendidikan [Dato' Mahadzir bin Mohd Khir]: Tuan Yang di-Pertua, Sijil Tinggi Agama Malaysia (STAM) ditawarkan kepada pelajar di Sekolah Menengah Agama Negeri dan Sekolah Menengah Agama Rakyat. Bilangan calon STAM pada tahun 2002 adalah seramai 3,208 orang. Bagi tahun 2002, kelulusan STAM mengikut negeri adalah seperti berikut;

NEGERI	BIL. CALON	BIL. LULUS	PERATUS
Perak	159	84	52.8%
Selangor	216	175	81.0%
Pahang	233	201	86.3%
Kelantan	1,298	805	62.0%
Sabah	114	79	69.3%
Johor	393	346	88.0%
Kedah	572	276	48.3%
Melaka	35	23	65.7%
Negeri Sembilan	39	37	94.9%
Pulau Pinang	79	43	54.4%
Perlis	52	37	71.2%
Sarawak	Tiada calon	-	-
Terengganu	18	18	100%
Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur	Tiada calon	-	-
JUMLAH	3,208	2,124	66.2%

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, Rantau Panjang.

Tuan Haji Abdul Fatah bin Haji Haron: Soalan tambahan. Hasil daripada jawapan Setiausaha Parlimen sebentar tadi membuktikan bahawasanya pelajar dari Kelantan yang paling ramai memasuki peperiksaan STAM ini dan yang lulus pun boleh dikatakan ramai walaupun peratusnya 62%. Ini membuktikan rakyat Kelantan khususnya pelajar-pelajar agama Kelantan masih *lead*, masih ke hadapan daripada negeri-negeri yang lain. Soalan tambahan saya ialah sejauh manakah pihak Setiausaha Parlimen Kementerian Pendidikan setuju kalau saya mengatakan bahawasanya hasil daripada kajian Kementerian Pendidikan yang melibatkan kerajaan menarik balik bantuan per kapita kepada SAR khususnya yang melibatkan negeri-negeri yang saya sebutkan sebentar tadi dan adakah pihak kementerian mengetahui ramai di kalangan pelajar-pelajar Kelantan yang berjaya memasuki KUIM dan Universiti Islam hasil daripada kelulusan peperiksaan STAM baru-baru ini dan saya minta pihak kementerian menjawab dengan tepat dan betul sebagaimana yang saya kehendaki. Jangan seperti mana jawapan kepada saya, apabila saya bertanya berapa ramaiakah jumlah guru yang diambil mengajar di sekolah kementerian daripada Sekolah Agama Rakyat....

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Soalan Yang Berhormat.

Tuan Haji Abdul Fatah bin Haji Haron: Tetapi jawapannya ialah jumlah guru yang ditawarkan. Ini satu jawapan yang cukup mengelirukan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhammad bin Abdullah]: Ya cukup Yang Berhormat.

Tuan Haji Abdul Fatah bin Haji Haron: Jadi saya minta pihak kementerian ini memberi penjelasan sebagaimana persoalan yang saya timbulkan dalam Dewan ini.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhammad bin Abdullah]: Ya sila.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir: Terima kasih, Yang Berhormat. Yang Berhormat masih ingat atau tidak, buat satu masa bila kita perkenalkan STAM, pihak Yang Berhormat juga yang menghentam kita. Saya masih ingat lagi Yang Berhormat bertubi-tubi menghentam kita, sekarang Yang Berhormat pula rasa lega. Inilah yang kita kata, Yang Berhormat ini kadangkala, kita tidak faham, terutama sekali parti Yang Berhormat, kita tidak faham. Hari ini dia sokong, besok dia tidak sokong. Apa benda ini?

Dia tidak ada tujuan khusus. Jadi, saya beritahu tadi, walaupun Yang Berhormat memuji-mujilah Kelantan, katanya, Kelantan ke depan dan sebagainya. Memang kita tidak pernah mengabaikan peruntukan kita kepada negeri Kelantan. Tidak seperti kawan-kawan kita di Terengganu. Naik sahaja jadi kerajaan, tidak sampai tiga setengah tahun sudah hentam kita mengenai dengan KEMAS buat kelas tadika, dia suruh keluar. Ha, inilah yang katakan kerajaan yang bersifat Islam. Siapa lebih Islam, kita atau parti Yang Berhormat? Kita lebih Islam lagi. *[Ketawa]*

Ini bukan ada *scoring point*, tidak ada *scoring*. Soalnya saya hendak jelas benar-benar supaya Yang Berhormat tidak terkeliru seperti rakan-rakan Yang Berhormat lain. Kita kata, dia berpenyakit sindrom kekeliruan dan dia suka mengelirukan rakyat, senantiasa keliru.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhammad bin Abdullah]: Sudah jawab Yang Berhormat.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir: Ini mengenai dengan bantuan. Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhammad bin Abdullah]: Ya.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir: Saya lihat Tuan Yang di-Pertua begitu simpati dengan saya, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhammad bin Abdullah]: Sudah jawabkah atau belum lagi itu.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir: Ha, ini Tuan Yang di-Pertua, beri peluang, terima kasih. Tuan Yang di-Pertua pun saya tengok hari ini ceria belaka.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhammad bin Abdullah]: Sama-samalah tu, teruskan. *[Ketawa]*

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir: Jadi, mengenai dengan KUIM dan UIA boleh masuk. Ha, ini satu bukti yang nyata. Kita tidak bercakap 'kita bikin', begitu juga dengan pengambilan guru-guru daripada SAR ini tadi. Kita sudah kata, saya sekali lagi saya tegas dalam Dewan ini, mintalah parti Yang Berhormat hentikan cakap-cakap yang tidak betul kepada orang-orang kampung yang mengatakan pihak kerajaan menutup Sekolah Agama Rakyat. Tidak pernah pun kami keluar satu ayat yang mengatakan kami menutup Sekolah Agama Rakyat.

Yang Berhormat boleh teruskan. Cuma yang kita hentikan ialah per kapita, itu sahaja. Jadi, ini tidak, Yang Berhormat jangan pusing-pusing, jangan putar-putar.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhammad bin Abdullah]: Cukup, Yang Berhormat.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir: Ini bukan skuter. Jadi, soalnya ialah kita menggalak guru-guru dari Sekolah Agama Rakyat untuk menyertai perkhidmatan kita dan kita sudah pun sedia Sekolah Kebangsaan, Sekolah Menengah Kebangsaan dengan mata pelajaran agama serta juga guru agama yang terlatih. Sekali lagi saya ulangi, guru agama yang terlatih. Bukan daripada Sekolah Agama Rakyat yang kebanyakan kita dapati ialah guru-guru yang tidak terlatih.

Jadi, saya berharaplah Yang Berhormat dapat fahami saya. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, saya bagi yang tidak pernah dengar. Yang Berhormat bagi Jerlun, yang jarang-jarang dengar.

Seorang Ahli: Tidak pernah dengar ya? *[Ketawa]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Bukan tidak pernah dengar, jarang-jarang kena.

Drs. Haji Abu Bakar bin Othman: Terima kasih. Tuan Yang di-Pertua tidak pernah nampak sini. Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua dan Setiausaha Parlimen. Soalan tambahan. Daripada jawapan yang agak mengelirukan daripada Setiausaha Parlimen yang mengatakan Sekolah Agama Rakyat tidak ada yang ditutup tetapi maklumat terkini, Johor ada 6 buah Sekolah Agama Rakyat yang ditutup. *[Tepuk]*

Daripada bilangan calon, 3,208 orang, 2,000 lebih yang lulus. Adakah daripada 2,000 lebih yang lulus daripada STAM ini, ada kerjasama di antara kerajaan dengan kerajaan (G to G), untuk mereka ini mudah menyambung pelajaran, sama ada di Al-Azhar, di Jordan dan di mana-mana supaya dapat mengelak mereka ini daripada menganggur.

Adakah lulusan Sekolah Agama Rakyat ini ada diberi peluang untuk mengajar di mana-mana sekolah di bawah kelolaan kerajaan ataupun kementerian? Terima kasih.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir: Terima kasih Yang Berhormat. Yang Berhormat kata saya mengelirukan Yang Berhormat, sebenarnya saya jelas, Yang Berhormat tidak jelas, Yang Berhormat keliru, sebab itu kadang-kadang benda yang disampaikan kepada rakyat menjadi haru-biru

Jadi, soal penutupan Sekolah Agama Rakyat di Johor ini ingin saya dapat maklumat yang jelas daripada Yang Berhormat. Ini Yang Berhormat sudah mengelirukan. Kita tidak pernah pun mengeluarkan arahan untuk penutupan mana-mana Sekolah Agama Rakyat. Ini saya jelas tetapi Yang Berhormat sekarang ini kelirukan saya, Sekolah Agama Rakyat di Johor ditutup.

Ia mungkin ada sebab-sebab yang lain, ia sendiri tertutup, mungkin. Arahan kita tidak ada. *[Disampuk]* Tuan Yang di-Pertua, saya beri jaminan di sini kita tidak pernah mengeluarkan apa-apa arahan. Inilah

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Tidak boleh. Yang Berhormat.

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: Ditutup Doremonlah. *[Ketawa]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Tidak boleh, Yang Berhormat. Jawab kita siasat sahajalah. Soalan yang kedua, Yang Berhormat.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir: Tuan Yang di-Pertua, ini Kuala Kedah masuk campur. Saya betul-betul kasihan dengan dia, kasihan betul dengan dia.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Cukup, yang kedua pula, Yang Berhormat.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir: Jadi, saya rasa kalau ini, saya cabar Yang Berhormat bagi Jerlun untuk keluaran pembuktian mengatakan kami mengeluarkan arahan menutup sekolah ini. Kalau tidak betul saya rasa Yang Berhormat, tarik dirilah daripada menjadi wakil rakyat.

Saya sambung sedikit lagi mengenai dengan penyambungan anak-anak yang lulusan STAM itu, kita beri peluang. Kalau lulusan dia baik, kita terima. Sama ada dia pergi kepada peringkat pengajian tinggi dan inilah yang kita perlu, bahawa dia boleh lanjutkan pendidikan tinggi dia di Al-Azhar ataupun di mana-mana yang diterima di Jordan dan juga di KUIM, UIA, kita terima. Jadi, tidak ada, kita beri tetapi dia kenalah bukti bahawa kelulusannya itu menurut tahap yang diperlukan oleh pusat pengajian tinggi itu. Terima kasih

10. **Datin Paduka Dr. Tan Yee Kew [Klang]** minta Menteri Pertanian menyatakan:-

- (a) projek-projek pembersihan, pembangunan, pengindahan dan membanteras banjir di Sungai Klang yang telah dilaksanakan sejak tahun 2002 dan jumlah peruntukan yang telah diluluskan bagi projek-projek berkenaan; dan
- (b) projek-projek tersebut di atas yang telah dilaksanakan di kawasan Parlimen Klang sejak tahun 2002 dan jumlah peruntukan yang telah diluluskan bagi projek-projek berkenaan.

Setiausaha Parlimen Kementerian Pertanian [Dato' Abu Bakar bin Taib]:

Tuan Yang di-Pertua, Program Pembersihan Sungai Klang yang dilaksanakan pada tahun 2002 melibatkan kerja-kerja mengutip sampah dalam sungai, pembinaan *log-boom*, pembinaan rumah panjang, pembiakan benih ikan dan pendidikan/seminar pemulihan sungai dengan peruntukan sejumlah RM3.06 juta.

Untuk kerja-kerja Tebatan Banjir Sungai Klang pula, beberapa projek telah dan sedang dilaksanakan seperti berikut:

- (i) Projek Tebatan Banjir Sungai Klang dan Jambatan Kota ke Sungai Renggam berjumlah RM158 juta;
- (ii) Bandar Klang dan Pelabuhan Klang *Yacht Club* RM2.7 juta, Sungai Kapar Besar, RM0.5 juta, Sungai Rasam RM3.7 juta dan Jalan Kebun dan Kampung Lombong RM2.8 juta, semuanya berjumlah RM167.7 juta, terima kasih.

Datin Paduka Dr. Tan Yee Kew: Soalan tambahan Tuan Yang di-Pertua. Saya ingin tahu, sama ada projek-projek yang disebutkan ini sudah siap dilaksanakan. Kalau yang sudah siap dilaksanakan sama ada satu kajian penilaian telah dijalankan untuk menentukan kesan-kesan projek tersebut dan saya juga ingin tahu sama ada kajian yang boleh memberitahu kita bilakah Sungai Klang akan diklasifikasikan sebagai sungai yang bersih. Sekian terima kasih.

Dato' Abu Bakar bin Taib: Terima kasih Yang Berhormat. Telah saya nyatakan tadi iaitu Sungai Ampang kerja-kerja telah siap, Jalan Klang Lama ke Jambatan Kota telah siap dijalankan dan yang sekarang ini di dalam tindakan ialah ke Rasau ke Sungai Damansara dan dari Jambatan Kota ke Sungai Renggam sedang dilaksanakan. Jadi, kajian telah pun dibuat oleh pihak kementerian dan juga pihak Dewan Bandar Raya seterusnya pihak Kerajaan Negeri Selangor kerana kita hendakkan Sungai Klang seboleh-bolehnya bersih dan indah sebagai salah satu laluan kota Kuala Lumpur dan juga sebagai sungai yang begitu bersih sekali kerana ianya adalah satu laluan yang utama. Terima kasih.

11. **Tuan Kong Cho Ha [Lumut]** minta Menteri Kerja Raya menyatakan:-

- (a) berapakah kompaun lewat yang dikenakan terhadap kontraktor ke atas kelewatan pembinaan Jalan Pos Slim ke Lojing mengikut masa yang ditetapkan; dan
- (b) bilakah pembinaan jalan ini dapat disiapkan dan seterusnya dibuka untuk orang awam.

Setiausaha Parlimen Kementerian Kerja Raya [Datuk Yong Khoo Seng]:

Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat pembinaan Jalan Pos Slim ke Lojing yang merupakan pakej kedua di dalam projek jalan raya Simpang Pulai-Lojing-Gua Musang-Kuala Berang telah mengalami kelewatan disebabkan berlakunya keruntuhan cerun-cerun yang serius di beberapa lokasi antara Jalan Pos Slim di Perak hingga ke Ladang *Blue Valley* Kampung Raja Cameron Highlands di Pahang akibat cuaca buruk yang luar biasa. Lanjutan masa telah diberikan pihak kontraktor sehingga 31 Disember 2003 bagi memperbaiki cerun-cerun yang runtuh dan sehingga kini tidak ada kompaun lewat dikenakan terhadap kontraktor tersebut.

Adalah dijangkakan pembinaan jalan ini akan dapat disiapkan akhir tahun ini dan seterusnya akan dibuka pada Januari 2004 sekiranya tidak ada masalah keruntuhan cerun yang berterusan. Sekian terima kasih.

Tuan Kong Cho Ha: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, sebenarnya tempoh lanjutan telah banyak kali diberikan dan mungkin keadaan itu amat serius merbahaya untuk Jalan Pos Slim ke Lojing ini. Jadi, adakah kementerian mencadangkan menubuhkan satu jawatankuasa siasatan untuk mengkaji masalah-masalah yang dihadapi oleh kontraktor supaya jalan bila siap nanti tidak membahayakan pengguna jalan dan saya tidak tahulah hujung tahun ini ataupun awal tahun hadapan akan siap ataupun tidak, sebab banyak kali telah *dipostpone*. Terima kasih.

Datuk Yong Khoon Seng: Tuan Yang di-Pertua, saya faham beberapa kekhuatiran Yang Berhormat. Saya sendiri pun telah melawat projek ini. Kita nampak geografi, lokasinya memang tempat yang berbukit bukau dan sambil kita hendak memelihara alam sekitar di sana, saya pun melihat kontraktor ini untuk mencegah hakisan tanah, keruntuhan cerun-cerun telah menanam sejenis rumput yang '*vottyvar*' saya pun tidak ingat lagi dan kita pun melihat ini adalah satu tempat yang sangat sukar dibuat jalan, tetapi kontraktor ini walaupun berapa susah sedaya upaya hendak membuat dan menyiapkan projek ini. Saya berharap juga ia dapat disiapkan pada tahun ini di mana tadi Yang Berhormat ada mencadangkan supaya diadakan jawatankuasa, kita memang ada pihak konsultan di sana tetapi saya memberi jaminan kita akan meneliti dan menubuhkan satu jawatankuasa khas untuk projek ini. Sekian terima kasih.

[Masa bagi Pertanyaan Jawab Lisan telah cukup]

RANG UNDANG-UNDANG DIBAWA KE DALAM MESYUARAT

RANG UNDANG-UNDANG IBU KOTA PERSEKUTUAN (PINDAAN) 2003

Bacaan Kali Yang Pertama

Rang undang-undang bernama suatu akta untuk meminda Akta Ibu Kota Persekutuan tahun 1960; dibawa ke dalam Mesyuarat oleh Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Tengku Dato' Seri Azlan ibni Sultan Abu Bakar; dibacakan kali yang pertama, akan dibaca kali kedua pada Mesyuarat akan datang.

RANG UNDANG-UNDANG DEMUTUALISASI (BURSA SAHAM KUALA LUMPUR) 2003

Bacaan Kali Yang Pertama

Rang undang-undang bernama suatu akta untuk mengadakan peruntukan bagi mengubah Bursa Saham Kuala Lumpur daripada sebuah syarikat mengikut jaminan kepada sebuah syarikat awam mengikut saham dan mengadakan peruntukan bagi perkara-perkara berkaitan dengannya dan bersampingan dengannya; dibawa ke dalam Mesyuarat oleh Setiausaha Parlimen Kementerian Kewangan, Tuan Hashim bin Ismail; dibacakan kali yang pertama, akan dibaca kali kedua pada Mesyuarat ini.

RANG UNDANG-UNDANG PERINDUSTRIAN SEKURITI (PINDAAN) 2003

Bacaan Kali Yang Pertama

Rang undang-undang bernama suatu akta untuk meminda Akta Perindustrian Sekuriti Tahun 1983; dibawa ke dalam Mesyuarat oleh Setiausaha Parlimen Kementerian Kewangan Tuan Hashim bin Ismail; dibacakan kali yang pertama, akan dibaca kali kedua pada Mesyuarat ini.

**RANG UNDANG-UNDANG SURUHANJAYA
SEKURITI (PINDAAN) 2003****Bacaan Kali Yang Pertama**

Rang undang-undang bernama suatu akta untuk meminda Akta Suruhanjaya Sekuriti Tahun 1993; dibawa ke dalam Mesyuarat oleh Setiausaha Parlimen Kementerian Kewangan Tuan Hashim bin Ismail; dibacakan kali yang pertama, akan dibaca kali kedua pada Mesyuarat ini.

**RANG UNDANG-UNDANG PERINDUSTRIAN SEKURITI
(DEPOSITORI PUSAT)(PINDAAN) 2003****Bacaan Kali Yang Pertama**

Rang undang-undang bernama suatu akta untuk meminda Akta Perindustrian (Depositori Pusat) Tahun 1991; dibawa ke dalam Mesyuarat oleh Setiausaha Parlimen Kementerian Kewangan Tuan Hashim bin Ismail; dibacakan kali yang pertama, akan dibaca kali kedua pada Mesyuarat ini.

**RANG UNDANG-UNDANG PERINDUSTRIAN
NIAGA HADAPAN (PINDAAN) 2003****Bacaan Kali Yang Pertama**

Rang undang-undang bernama suatu akta untuk meminda Akta Perindustrian Niaga Hadapan Tahun 1993; dibawa ke dalam Mesyuarat oleh Setiausaha Parlimen Kementerian Kewangan Tuan Hashim bin Ismail; dibacakan kali yang pertama, akan dibaca kali kedua pada Mesyuarat ini.

**RANG UNDANG-UNDANG PERLINDUNGAN
VARIETI BARU TUMBUHAN 2003****Bacaan Kali Yang Pertama**

Rang undang-undang bernama suatu akta untuk mengadakan peruntukan bagi perlindungan hak pembiak baka bagi varieti baru tumbuhan dan pengiktirafan serta perlindungan ke atas sumbangan yang dibuat oleh petani, masyarakat tempatan dan peribumi terhadap perwujudan varieti baru tumbuhan untuk menggalak pelaburan dan pembangunan dalam pembiakbakaan varieti baru tumbuhan dalam sektor awam dan swasta dan untuk mengadakan peruntukan bagi perkara-perkara yang berhubung dengannya; dibawa ke dalam Mesyuarat oleh Setiausaha Parlimen Kementerian Pertanian Dato' Abu Bakar bin Taib; dibacakan kali yang pertama, akan dibaca kali kedua pada Mesyuarat akan datang

Puan Fong Po Kuan: Tuan Yang di-Pertua, saya telah mengemukakan satu usul.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ada, ada dalam ini.

Puan Fong Po Kuan: Di bawah Peraturan 53(8).

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ada, ada. Kita akan bincangkan kemudian. Ada masuk dalam ini. Kemudian kita akan bincangkan yang ini.

Puan Fong Po Kuan: Jangan lepas bacaan kali kedua nanti...

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Kita fahamlah. Kita tahu juga peraturan, Yang Berhormat.

RANG UNDANG-UNDANG

RANG UNDANG-UNDANG LATIHAN KHIDMAT NEGARA 2003

Bacaan Kali Kedua dan Ketiga

11.10 pagi

Menteri Pertahanan [Dato' Sri Mohd. Najib bin Tun Haji Abd Razak]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan bahawa Rang Undang-undang bernama suatu Akta untuk mengadakan peruntukan bagi pendaftaran dan kehadiran orang bagi Latihan Khidmat Negara di Malaysia berdasarkan falsafah Rukun Negara untuk menubuhkan Majlis Latihan Khidmat Negara bagi maksud Latihan Khidmat Negara dan bagi perkara yang berkaitan dengannya dan bersampingan dengannya dibacakan kali yang kedua sekarang.

Tuan Yang di-Pertua, Malaysia telah mencapai kemajuan dan kemakmuran yang pesat selepas merdeka hasil daripada kejayaan kita mengekalkan semangat kenegaraan, kerjasama perpaduan dan toleransi antara kaum di negara ini. Adalah menjadi tanggungjawab rakyat Malaysia ini untuk memastikan negara Malaysia berbilang bangsa ini terus kukuh bagi mencapai kemajuan dan kemakmuran yang berterusan. Ini penting memandangkan kita menghadapi pelbagai ancaman bentuk baru termasuk ancaman globalisasi dan liberalisasi. Kita tidak boleh membiarkan polarisasi dan kerenggangkan hubungan antara kaum di negara ini wujud atau berkembang.

Semangat patriotisme yang merangkumi kecintaan dan kesetiaan terhadap negara penting disemai di kalangan rakyat Malaysia dalam membentuk sebuah negara yang maju pada masa hadapan terutamanya di kalangan generasi muda. Negara mempunyai generasi muda yang besar bilangannya dan menjadi amat penting bagi kita menyegarkan semula semangat patriotisme di kalangan mereka. Kita perlu melengkapkan generasi muda ini dengan semangat patriotisme supaya mereka tidak menjadi rapuh dan mudah dihasut untuk menggoncang keamanan dan ketenteraman negara ini.

Kerajaan bimbang kelekaan dan kealpaan generasi muda negara yang terdiri dari pelbagai kaum dan berbeza latar belakang tentang tanggungjawab mereka kepada negara akan memudahkan unsur-unsur negatif menyerap di kalangan mereka. Dalam usaha membentuk semangat patriotisme, perpaduan dan perwatakan positif generasi muda negara ini untuk dijadikan benteng terhadap sebarang unsur-unsur negatif perlu dididik, diterap dan dibudayakan. Dengan itu kita yakin Program Khidmat Negara yang bakal dilaksanakan akan dapat menjadi satu landasan baru dalam membentuk generasi muda bersifat patriotik, bersatu padu, berdisiplin dan sentiasa mengamalkan sikap positif.

Tuan Yang di-Pertua, masyarakat Malaysia sudah sedar tentang keperluan mengadakan khidmat negara ini. Ini terbukti apabila mereka turut menggesa agar kerajaan memperkenalkan kerahan tenaga di negara ini. Di antaranya ialah gesaan untuk kerajaan mengadakan khidmat negara yang telah berbangkit dalam Kongres Patriotisme Negara yang telah diadakan pada 24 hingga 26 Oktober 2002 di Bangi, Selangor. Hasilnya, Kabinet dalam mesyuaratnya pada 30 Oktober 2002, telah menubuhkan sebuah Jawatankuasa Kabinet untuk mengkaji segala aspek berhubung dengan pelaksanaan kerahan tenaga ini.

Perancangan pelaksanaan Program Khidmat Negara ini telah dibuat dengan mengambil kira pandangan pelbagai pihak. Sebagai Pengerusi Jawatankuasa Kabinet, saya telah mengadakan perbincangan dan dialog dengan pelbagai peringkat lapisan masyarakat. Antaranya seperti Pertubuhan Bukan Kerajaan, Ketua-ketua Pengarang Akhbar, Majlis Belia Malaysia, wakil-wakil belia Cina, Pertubuhan Belia India, wakil-wakil Institusi Pengajian Tinggi Awam dan Yayasan Pencegahan Jenayah Malaysia. Secara keseluruhannya, semua pihak ini menyokong supaya Program Khidmat Negara ini dilaksanakan dan diwajibkan kepada lelaki dan perempuan.

Di samping itu, kajian juga telah dijalankan ke atas 6,000 orang pelajar-pelajar sekolah mewakili semua kaum di seluruh negara yang berusia di antara lima belas hingga tujuh belas tahun. Didapati sebanyak 81% menyokong pelaksanaan program ini, manakala 72% menyokong ianya diwajibkan kepada lelaki dan perempuan. Sementara itu kajian juga telah dilakukan ke atas golongan ibu bapa semasa berlangsungnya Ekspo Kerjaya ATM di Johor Bahru yang melibatkan seramai kira-kira 500 orang.

Didapati sebanyak 98% bersetuju dengan cadangan ini dan 80% bersetuju ianya melibatkan peserta lelaki dan perempuan. Sukacita saya nyatakan bahawa proses rundingan ini masih terbuka kepada semua pihak yang ingin mengemukakan pandangan masing-masing terutama dalam memperkukuhkan pelaksanaan program ini. Saya juga mengalu-alukan mana-mana pihak yang berhasrat menyumbangkan tenaga dalam menjayakan program ini.

Tuan Yang di-Pertua, tujuan kerajaan memperkenalkan Program Khidmat Negara ini ialah untuk dimanfaatkan oleh semua pihak. Dengan yang demikian, kerajaan sangat prihatin ke atas pandangan-pandangan masyarakat terhadap program ini. Sebagaimana yang saya telah jelaskan tadi, pelbagai perbincangan telah diadakan bagi mendapat maklum balas mengenainya. Dalam semangat keprihatinan inilah, maka kerajaan bersedia untuk menggugurkan Fasal 29 Rang Undang-undang ini tentang kesalahan menghasut.

Pengguguran yang dilakukan ini harus dilihat sebagai tindakan responsif kerajaan atas kebimbangan masyarakat mengenai fasal ini. Kerajaan amat yakin Program Khidmat Negara ini membawa manfaat khususnya kepada mereka yang akan menyertainya. Dengan yang demikian, program ini perlu dilihat sebagai suatu yang positif demi pembangunan masyarakat Malaysia. Dengan ini masyarakat tidak perlu bimbang dan sebaliknya harus memberikan sokongan padu kepada pelaksanaan program ini.

Tuan Yang di-Pertua, kerajaan telah memutuskan untuk melaksanakan Program Latihan Khidmat Negara bermula pada tahun 2004 bagi mencapai objektif-objektif berikut:-

- (i) menanam semangat patriotisme di kalangan generasi muda atau remaja Malaysia;
- (ii) memupuk perpaduan kaum serta integrasi nasional; dan
- (iii) membentuk perwatakan positif, dengan izin, *character-building* menerusi nilai-nilai murni.

Program Khidmat Negara ini direncanakan sedemikian rupa tanpa mengikut mana-mana model negara luar dan ianya akan dilaksanakan ala Malaysia bagi mencapai objektif mengikut keperluan negara. Justeru itu, istilah yang diguna pakai ialah istilah khidmat negara dan bukan kerahan tenaga yang bermaksud ketenteraan. Teras pelaksanaannya ialah melibatkan pelbagai kaum dalam semua aspek pelaksanaannya.

Program Latihan Khidmat Negara ala Malaysia yang akan dilaksanakan mulai tahun hadapan akan diwajibkan ke atas warganegara Malaysia lelaki dan perempuan yang lahir pada tahun 1986 dan kini berada di Tingkatan 5. Program ini akan berjalan selama tiga bulan iaitu secara berkhemah selama sebulan dan penempatan berasrama selama dua bulan di IPTA. Bagi tahun 2004, disasarkan lebih kurang 100,000 orang peserta akan terlibat.

Oleh kerana '*cohort*' yang berumur 18 tahun ialah lebih kurang 480,000 orang lelaki dan perempuan maka pemilihan peserta akan dibuat secara berkomputer dan akan dibuat secara paling telus dan akan melambangkan kepelbagaian, bangsa, jantina dan negeri terutamanya dalam penempatan di pusat-pusat latihan.

Faktor utama dalam menetapkan jumlah ini adalah dengan melihat kepada kemampuan kewangan kerajaan. Adalah tidak mustahil pada masa-masa yang akan datang, jumlah peserta yang akan dilatih melalui Program Khidmat Negara ditambah berdasarkan kepada kemampuan kewangan semasa kerajaan.

Walaupun jumlah ini bukan jumlah keseluruhannya tetapi ini tidak bermakna ianya bukan bersifat nasional memandangkan negara-negara lain yang melaksanakan kerahan tenaga atau Nasional Servis seperti Singapura dan Thailand, mereka tidak melibatkan keseluruhan yang layak kerana tidak mewajibkan ke atas wanita. Walau bagaimanapun, program yang mereka laksana adalah bersifat nasional samalah seperti mana Program Khidmat Negara yang akan dilaksanakan oleh Malaysia.

Program ini bersifat wajib memandangkan kebanyakan program bersifat suka rela kurang mendapat sambutan atau ianya hanya diikuti oleh sesuatu kaum sahaja ataupun mereka yang sudah pun mempunyai semangat yang kuat. Dengan itu,

program ini diwajibkan berserta dengan penalti. Penalti yang dikenakan dalam rang undang-undang ini penting bagi memastikan ianya dihormati dan tidak diperlekehkan.

Jangka masa pelaksanaan ialah selama tiga bulan yang melibatkan kurikulum yang diteraskan kepada komponen-komponen utama iaitu latihan fizikal, asas ketenteraan, latihan ketatanegaraan dan pembentukan watak serta aktiviti khidmat masyarakat. Dengan susunan kurikulum yang padat dan disesuaikan dengan keperluan peserta, ianya diyakini akan memberi impak yang terbaik kepada peserta yang terlibat, khususnya dalam menanam semangat patriotisme di samping membentuk disiplin dan pembangunan perwatakan.

Bagi latihan asas ketenteraan, para peserta juga akan mengikuti aktiviti yang meliputi aspek kepimpinan, ketahanan diri, keyakinan dan pembinaan kumpulan atau pasukan. Para peserta akan mengikuti aktiviti gerak fizikal melalui aktiviti asas kawat, *propelling* dan *absailing*, latihan pandu arah, merempuh halangan, pengenalan ikhtiar hidup, *jungle tracking*, menyeberangi sungai dan pengenalan kepada penggunaan senjata api.

Perlu saya jelaskan bahawa dalam melaksanakan latihan asas ketenteraan, para peserta tidak akan didera dan mereka tidak disifatkan sebagai rekrut dalam latihan asas ketenteraan seperti biasa.

Fokus utama bagi input kenegaraan dan pembentukan watak ialah berkaitan dengan sejarah negara bertujuan meningkatkan semangat patriotisme. Komponen-komponen lain bagi input kenegaraan adalah seperti kedaulatan dan maruah negara, struktur dan sistem dunia, Malaysia dan isu-isu antarabangsa, rakyat Malaysia sebagai warga dunia, isu-isu kontemporari tempatan, ancaman keselamatan, ketahanan nasional, tanggungjawab rakyat kepada kerajaan dan tanggungjawab mengharumkan nama Malaysia.

Komponen khidmat masyarakat meliputi aktiviti-aktiviti seperti keceriaan di pusat latihan, berkhidmat di pusat-pusat komuniti, pengalaman di agensi awam, penghijauan bumi, kempen kitar semula, tunjuk ajar akademik, gotong royong, projek masyarakat desa, kajian berkumpulan, pemahaman sosial tempatan, keceriaan lokasi tumpuan masyarakat dan lokasi rekreasi, pemulihan alam sekitar, pembinaan atau baik pulih kemudahan awam, taklimat kesihatan, menderma darah dan berkhidmat bersama NGO.

Penglibatan pelbagai kaum dalam semua aspek aktiviti termasuk sebagai jurulatih, fasilitator dan penyelia akan memberi ruang dan peluang terbaik untuk proses perpaduan kaum integrasi nasional. Manakala pelaksanaan latihan terancang akan memberi impak yang terbaik dalam jangka masa pendek dan jangka masa panjang kepada peserta dan negara.

Tuan Yang di-Pertua, kurikulum untuk Latihan Khidmat Negara ini dibentuk dan diselaraskan oleh sebuah Jawatankuasa Kecil Khidmat Negara yang terdiri dari pelbagai kaum lapisan umur serta latar belakang. Terdapat seramai 45 orang ahli dalam jawatankuasa ini yang terdiri daripada lelaki dan perempuan mewakili semua kaum iaitu meliputi kakitangan kerajaan, sektor swasta, pertubuhan bukan kerajaan dan pesara. Mereka ini terdiri daripada golongan yang meliputi pelbagai bidang profesion seperti kumpulan profesional, tokoh korporat, ahli akademik, belia-belua, penggiat seni, pendidikan, aktivis pelajar dan sebagainya.

Semua yang terlibat telah menyampaikan pandangan mereka dengan bebas dan telah diambil kira setiap rumusan yang telah dikemukakan. Oleh yang demikian, tidak timbul lagi persoalan atau kebimbangan mengenai kurikulum latihan yang akan dibentuk.

Program bersifat nasional ini akan mementingkan keseragaman terutama dari segi pelaksanaan kurikulum. Ia juga akan mempunyai imejnya sendiri di mana peserta akan dibekalkan dengan pakaian seragam serta mempunyai logo dan lagu yang melambangkan identiti program khidmat negara.

Tuan Yang di-Pertua, pada masa ini terdapat suatu akta iaitu Akta Khidmat Negara 1952 yang mentakrifkan *national service* atau khidmat negara sebagai perkhidmatan dalam angkatan tentera, pasukan polis atau pasukan awam. Di bawah akta ini, Yang di-Pertuan Agong berkuasa mengisytiharkan bagi setiap lelaki yang

berumur tidak kurang dari 17 tahun dan tidak melebihi 55 tahun sama ada di Malaysia atau berada di luar negara bertanggungjawab untuk menjalani khidmat negara.

Memandangkan Akta Khidmat Negara 1952 ini memberi tafsiran kerahan tenaga untuk tujuan ketenteraan maka kerajaan memutuskan untuk tidak mengguna pakai akta ini untuk tujuan program Latihan Khidmat Negara yang akan dilaksanakan pada tahun 2004. Sebaliknya, satu akta baru yang disesuaikan dengan tujuan program Latihan Khidmat Negara bagi mencapai objektifnya sendiri perlu diadakan.

Tuan Yang di-Pertua, Rang Undang-undang Latihan Khidmat Negara 2003 yang dibentangkan di Dewan yang mulia ini meliputi perkara-perkara seperti berikut:

Bahagian I yang meliputi Fasal 1 dan 2 rang undang-undang ini mengandungi tajuk ringkas peruntukan mengenai permulaan kuat kuasa akta yang dicadangkan dan taraf istilah tertentu digunakan dalam rang undang-undang ini.

Fasal 3 bertujuan untuk memberikan Yang di-Pertuan Agong kuasa untuk membentuk proklamasi untuk mengarahkan bahawa orang-orang tertentu bertanggungjawab untuk menjalani Latihan Khidmat Negara ini. Proklamasi ini tertakluk kepada syarat had umur minimum 16 tahun dan maksimum 35 tahun.

Mereka yang tergolong dalam lingkungan umur yang ditentukan dalam proklamasi ini bertanggungjawab untuk menjalani Latihan Khidmat Negara dan wajib menghadirkan diri untuk Latihan Khidmat Negara apabila diperintah oleh Menteri menurut Fasal 16.

Fasal 4 membuat peruntukan mengenai pengecualian orang daripada tanggungan untuk menjalani Latihan Khidmat Negara. Menteri diberi kuasa oleh rang undang-undang ini untuk mengecualikan orang daripada menghadiri Latihan Khidmat Negara.

Bahagian III yang meliputi Fasal 5 hingga 12 mengadakan peruntukan bagi penubuhan Majlis Latihan Khidmat Negara dan keanggotaannya, kewajipan dan kuasanya dan tempoh jawatan anggota-anggotanya dan perkara-perkara yang berkaitan. Majlis Latihan Khidmat Negara akan dilantik oleh Yang di-Pertuan Agong atas syor menteri. Ia akan dianggotai oleh seramai 11 orang seperti yang berikut:

- (i) seorang Pengerusi;
- (ii) 5 orang anggota yang mewakili kerajaan; dan
- (iii) tidak kurang daripada 3 orang tetapi tidak lebih daripada 5 orang anggota lain yang hendaklah terdiri daripada wakil kaum-kaum yang utama di Malaysia.

Bahagian IV yang meliputi fasal 13 hingga 15 mengadakan peruntukan bagi penubuhan Jabatan Latihan Khidmat Negara dan pelantikan pegawai-pegawainya. Jabatan ini akan diketuai oleh seorang Ketua Pengarah yang akan dilantik oleh Yang di-Pertuan Agong atas syor Menteri.

Fasal 16 mengadakan peruntukan mengenai kuasa menteri untuk membuat perintah yang menghendaki kategori orang yang tertentu yang bertanggung untuk menjalani Latihan Khidmat Negara menurut kuasa proklamasi di bawah fasal 3 supaya menghadirkan diri bagi maksud menjalani Latihan Khidmat Negara.

Fasal 17 mengadakan peruntukan mengenai kuasa Majlis untuk menentukan bentuk, tempat dan tempoh Latihan Khidmat Negara yang perlu dijalankan oleh orang yang dikehendaki mengikut perintah menteri di bawah fasal 16 dan kaedah bagaimana orang yang bertanggung itu hendaklah diberitahu.

Fasal 18 mengadakan peruntukan mengenai kesalahan tidak menghadirkan diri untuk Latihan Khidmat Negara seperti yang dikehendaki di bawah akta yang dicadangkan ini. Fasal ini juga memperuntukkan bahawa dapatan bersalah di bawah seksyen ini tidak melepaskan orang itu daripada tanggungannya untuk menjalani Latihan Khidmat Negara.

Fasal 19 mengadakan peruntukan mengenai kesalahan tidak menghadiri Latihan Khidmat Negara tanpa kebenaran.

Fasal 20 mengadakan mengenai hak orang yang bertanggung untuk memohon penangguhan kehendak supaya menjalani Latihan Khidmat Negara dan

perkara-perkara yang berkaitan dengannya. Menteri boleh membuat peraturan-peraturan tentang prinsip yang hendak pakai dan keadaan yang perlu diambil kira atau tidak diambil kira dalam menimbangkan apa-apa permohonan penangguhan. Orang yang diberi penangguhan hendaklah melaporkan kepada pihak berkuasa yang sepatutnya apa-apa perubahan dalam hal keadaan yang berkaitan dengannya, penangguhan itu diberikan. Ini diperuntukkan oleh fasal 21.

Fasal 22 mengadakan peruntukan mengenai penggantungan tanggungan untuk menjalani Latihan Khidmat Negara jika sesuatu perakuan penangguhan berkuat kuasa atau sementara, menunggu keputusan permohonan untuk mendapatkan perakuan penangguhan.

Fasal 23 mengadakan peruntukan mengenai kuasa Yang di-Pertuan Agong untuk menggantung mana hak-hak orang untuk menangguhkan tanggungannya untuk menjalani Latihan Khidmat Negara.

Fasal 24 bertujuan untuk mengenakan kewajiban ke atas majikan supaya memberikan cuti dan tidak mengenakan apa-apa penalti ke atas pekerja yang dikehendaki mengikuti Latihan Khidmat Negara untuk tempoh tidak melebihi 30 hari.

Bahagian VIII rang undang-undang bertujuan untuk memberi menteri kuasa untuk melantik orang dari kalangan pegawai awam dan perkhidmatan badan berkanun serta dari sektor swasta menjadi jurulatih untuk mengendalikan program Latihan Khidmat Negara.

Tuan Yang di-Pertua, untuk memberikan kuat kuasa undang-undang kepada program ini rang undang-undang ini pada asalnya memperuntukkan sebanyak 13 kesalahan. Bagaimanapun dengan pindaan yang akan dibuat dalam jawatankuasa nanti seperti mana notis yang diedarkan maka tinggal 12 kesalahan sahaja. Kerajaan sememangnya prihatin kepada pandangan pelbagai pihak terhadap program ini dan sentiasa menimbangkan implikasinya. Sebab itulah kerajaan bersetuju untuk menggugurkan fasal 29 dalam rang undang-undang Latihan Khidmat Negara ini.

Kesalahan-kesalahan lain ialah fasal 18(1) kesalahan tidak menghadiri Latihan Khidmat Negara tanpa kebenaran.

Fasal 19(1) - kesalahan tidak hadir untuk Latihan Khidmat Negara tanpa kebenaran.

Fasal 19(2) - kesalahan dan memujuk dan orang yang sedang menjalani Latihan Khidmat Negara supaya tidak hadir tanpa kebenaran. Hukuman yang diperuntukkan untuk tiga kesalahan ini ialah denda tidak melebihi RM3,000 atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi enam bulan atau kedua-duanya.

Fasal 21(2) - kesalahan orang yang diberikan penangguhan tidak melaporkan perubahan hal keadaan. Hukuman yang diperuntukkan ialah hukuman am di bawah fasal 32.

Fasal 24(3) - kesalahan majikan atau orang lain yang secara langsung atau tidak langsung enggan atau mengganggu pemberian tempoh cuti kepada pekerja yang dipanggil menjalani Latihan Khidmat Negara dan kesalahan-kesalahan majikan yang membuat atau menyebabkan supaya dibuat potongan daripada gaji saraan lain atau cuti tahunan orang yang menghadiri Latihan Khidmat Negara. Hukuman yang diperuntukkan ialah denda tidak kurang daripada dua kali denda gaji dan saraan yang kena dibayar kepada pekerja atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi dua bulan atau kedua-duanya. Mahkamah juga hendak memerintahkan majikan yang didapati bersalah itu membayar kepada pekerja gaji dan saraan lain yang kepadanya dia berhak selama tempoh Latihan Khidmat Negara itu.

Fasal 25 - kesalahan orang yang dipanggil menjadi jurulatih yang tidak mematuhi notis memanggilnya menjadi jurulatih. Hukuman yang diperuntukkan ialah hukuman am di bawah fasal 32.

Fasal 26 - kesalahan jurulatih yang tidak berkhidmat sebagaimana yang dikehendaki oleh menteri. Hukuman yang diperuntukkan ialah hukuman am di bawah fasal 32.

Fasal 27(1) - kesalahan mencacatkan atau memberikan dadah kepada orang yang bertanggung untuk menjalani Latihan Khidmat Negara dengan niat untuk

menimbulkan pada orang itu apa-apa kehilangan upaya atau yang tampak sebagai kehilangan upaya untuk dipanggil untuk menjalani Latihan Khidmat Negara.

Fasal 27(2) - kesalahan membuat pernyataan palsu mengenainya, keadaan kesihatan orang atau bertanggung untuk menjalani Latihan Khidmat Negara supaya orang itu dianggap tidak sesuai untuk menjalani Latihan Khidmat Negara.

Fasal 27(3) - kesalahan orang yang bertanggung untuk menjalani Latihan Khidmat Negara yang mencacatkan atau mencederakan sendiri atau memberi dirinya sendiri apa-apa dadah atau bahan lain dengan niat untuk menjadikan dirinya tidak sesuai untuk menjalani Latihan Khidmat Negara. Hukuman yang diperuntukkan untuk kesalahan di bawah fasal 27 ialah penjara selama tempoh tidak melebihi 10 tahun.

Fasal 28 - kesalahan membuat pernyataan palsu atau memalsukan apa-apa dokumen di bawah akta ini. Hukuman yang diperuntukkan adalah denda tidak melebihi RM3,000 atau di penjara selama tempoh tidak melebihi enam bulan atau kedua-duanya.

Fasal 30 - percubaan atau persubahatan melakukan mana-mana kesalahan di bawah rang undang-undang ini boleh dihukum dengan hukuman yang diperuntukkan bagi kesalahan ini.

Tuan Yang di-Pertua, saya ingin menyatakan pada semua ibu bapa bahawa mereka tidak seharusnya bimbang mengenai pembabitan anak-anak mereka di bawah program Latihan Khidmat Negara ini. Kerajaan akan mengolah satu bentuk latihan yang menyeronokkan dan yang akan memberi pulangan kepuasan diri dan nilai tambahan kepada setiap individu dari segi pembangunan diri.

Setiap pelatih akan merasakan diri mereka telah berubah kepada orang yang lebih baik. Umpamanya jika sebelum jika sebelum menyertai program Latihan Khidmat Negara ini mereka tidak berdisiplin, maka selepas program ini mereka diharap akan menjadi seorang yang lebih berdisiplin. Begitu juga kalau mereka dahulu kurang keyakinan akan menjadi lebih berkeyakinan diri. Pendek kata mereka yang akan melalui program ini akan berubah dirinya kepada seorang yang lebih positif dari segi perwatakan dan personaliti. Dengan ini bukan sahaja negara akan mendapat faedah tetapi setiap peserta akan merasakan bahawa tempoh mereka berada di bawah program ini akan merupakan satu pengalaman yang memperkayakan diri mereka dan yang akan meninggalkan kenangan manis yang tidak dapat dilupakan.

Justeru itu pihak kerajaan ingin menyarankan supaya semua pihak, tidak kira kaum atau agama, akan memberi sokongan yang sepenuhnya dan kerjasama yang sebaik-baiknya agar Program Khidmat Negara ini akan merupakan satu wahana dan mekanisme yang penting ke arah membentuk sebuah bangsa Malaysia yang bersatu padu, bersemangat patriotik dan berbudaya tinggi.

Tuan Yang di-Pertua, dengan adanya rang undang-undang ini, ianya akan dapat memastikan pelaksanaan Program Khidmat Negara ini berjalan dengan baik dan berkesan serta mencapai tujuan murninya.

Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan.

Timbalan Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar [Dato' Zainal bin Dahalan]: Saya mohon menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah di hadapan Majlis ialah rang undang-undang bernama suatu Akta untuk mengadakan peruntukan bagi pendaftaran dan kehadiran orang bagi Latihan Khidmat Negara di Malaysia berdasarkan falsafah Rukun Negara untuk menubuhkan Majlis Latihan Khidmat Negara bagi maksud Latihan Khidmat Negara dan bagi perkara yang berkaitan dengannya dan bersampingan dengannya dibacakan kali yang kedua sekarang dan terbuka untuk dibahas. Yang Berhormat bagi Kluang.

Beberapa Ahli: [Bangun]

Puan Fong Po Kuan: Tuan Yang di-Pertua, saya telah kemukakan satu usul ya. Peraturan Mesyuarat 53 (4).

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Baik, baik. Usul ...

Puan Fong Po Kuan: Tadi saya telah bangkitkan ...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Usul Yang Berhormat akan dibincangkan setelah perbahasan diselesaikan.

Puan Fong Po Kuan: Kalau menurut Peraturan Mesyuarat, Tuan Yang di-Pertua, ia adalah sebelum bacaan kedua dibahaskan. Saya harap

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat, Yang Berhormat akan diberi peluang untuk mengemukakan Usul itu setelah perbahasan diselesaikan.

Puan Fong Po Kuan: Tetapi kalau kita membaca kandungan ada perbezaannya, Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Setelah perbahasan diselesaikan, Yang Berhormat akan diberi peluang untuk mengemukakan Usul dan dibincangkan.

Beberapa Ahli Pembangkang: *[Bangun]*

Puan Fong Po Kuan: Tuan Yang di-Pertua, saya pohon, Tuan Yang di-Pertua, bagi Peraturan di mana yang mengatakan sedemikian?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Ini kita

Puan Fong Po Kuan: Sebab Peraturan 53 (4) ternyata yang selainnya.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, ini keputusan yang saya buat

Puan Fong Po Kuan: Saya faham tetapi keputusan Tuan Yang di-Pertua adalah berdasarkan Peraturan mana? Peraturan Mesyuarat yang mana? Saya punya Peraturan

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, selepas perbahasan oleh Yang Berhormat-Yang Berhormat

Puan Fong Po Kuan: Peraturan mana?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Cukup, ini keputusan.

Puan Fong Po Kuan: Peraturan yang mana? Peraturan mana?

Tuan Chow Kon Yeow: setakat mana Usul ini dibangkitkan. *[Membacakan sesuatu daripada buku Peraturan Mesyuarat]*

Tuan Kerk Kim Hock: *[Bercakap tanpa pembesar suara]*

Datuk Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Tuan Yang di-Pertua, Tuan Yang di-Pertua

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat.

Tuan Kerk Kim Hock: *[Bercakap tanpa pembesar suara]*

Puan Fong Po Kuan: *Yes, Standing Orders.*

Datuk Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Tuan Yang di-Pertua, Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Sama ada keputusan terakhir apa akan jadi, akan diputuskan oleh Dewan ini.

Puan Fong Po Kuan: Bukan, tetapi mesti berdasarkan Peraturan.

Datuk Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: *[Dewan riuh]* Yang Berhormat, saya buat keputusan ini. Usul yang dikemukakan oleh Yang Berhormat bagi Batu Gajah akan dibentangkan selepas perbahasan diselesaikan.

Datuk Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Buat keputusan Tuan Yang di-Pertua. Keputusan Tuan Yang di-Pertua di sini adalah

Puan Fong Po Kuan: Peraturan mana? Berdasarkan Peraturan mana?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, saya mengikut Peraturan Mesyuarat 53 (4).

Puan Fong Po Kuan: Ya, saya pun sama. Baca, Tuan Yang di-Pertua baca. *[Ketawa]*

Seorang Ahli: *How can? [Dewan riuh]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Peraturan Mesyuarat 53 (4). Cukuplah Yang Berhormat, cukup, cukup.

Tuan Chow Kon Yeow: ...dibangkitkan untuk menengguhan Perbahasan. *[Membaca nota daripada buku Peraturan Mesyuarat]*

Puan Fong Po Kuan: Ya, menengguhan perbahasan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Cukup Yang Berhormat. Yang Berhormat bagi Kluang, sila.

Tuan Hoo Seong Chang: Ya.

Puan Fong Po Kuan: Tidak boleh macam itu Tuan Yang di-Pertua.

Puan Chong Eng: Biarlah kita menjelaskan ...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat,

Puan Chong Eng: Ya. *[Disampuk oleh Ahli-ahli Pembangkang lain]* Biar kita jelaskan perkara ini. *[Dewan riuh]*

Tuan Kerk Kim Hock: *[Bercakap tanpa pembesar suara]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, sila duduk.

Puan Chong Eng: Ini hanya beberapa minit sahaja, tidak perlu *rushing*.

Tuan Hoo Seong Chang [Kluang]: *[Hendak memulakan ucapan]* Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. *[Dewan kecoh]*

Tuan Chow Kon Yeow: Peraturan Mesyuarat. Bagi Tuan Yang di-Pertua membuat keputusan.

Seorang Ahli: Tidak payah ajar, tidak payah ajar.

Beberapa Ahli: *[Menyampuk]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, saya telah menyatakan, Usul yang dikemukakan oleh Yang Berhormat bagi Batu Gajah ini akan dibenar dibincangkan setelah perbahasan. Yang Berhormat, teruskan. *[Ahli-ahli Pembangkang mengganggu Yang Berhormat bagi Kluang untuk berucap]*

Tuan Hoo Seong Chang: Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Chow Kon Yeow: Sebab ada bezanya peringkat mana Usul ini dibahaskan. *[Disampuk oleh Ahli-ahli Pembangkang yang lain]*

Dato' Ir. Mohd Zin bin Mohamed: Duduklah, duduklah. Lu orang menang kerajaan, lu orang bikinlah, sekarang kita punya kerajaan.

Tuan Kerk Kim Hock: *[Bercakap tanpa pembesar suara]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Duduk, duduk. Setelah perbahasan dibuat, kita juga akan kemukakan untuk membuat keputusan untuk bacaan kali yang kedua. *[Disampuk]* Baik, okay.

Tuan Chow Kon Yeow: Bagi Yang Berhormat bagi Batu Gajah peluang untuk menghuraikan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Baik, baik.

Puan Fong Po Kuan: Tuan Yang di-Pertua, kita kena baca Peraturan 53(4) bersama dengan Peraturan 54, di mana memperuntukkan bahawa Rang Undang-undang boleh diserahkan kepada satu Jawatankuasa Pilihan sebelum bacaan yang kedua, tetapi kena bagi satu notis. Jadi, saya telah bagi notis di bawah Peraturan 53(4)

agar Undang-undang bacaan kedua ini ditangguhkan selama enam bulan dan dirujukkan kepada Jawatankuasa Pilihan. Ini amat jelas. Ini bermakna bacaan kali kedua tidak boleh dibahaskan selagi Usul saya ada.

[Setiausaha Mesyuarat menasihatkan sesuatu kepada Tuan Yang di-Pertua]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Baik Yang Berhormat, baik. Saya berpegang kepada keputusan saya.

Puan Fong Po Kuan: Tuan Yang di-Pertua mesti beritahu Peraturan mana?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Usul yang dikemukakan oleh Yang Berhormat bagi Batu Gajah akan dibincang semasa perbahasan ditutup, dan saya gunakan kuasa saya di bawah Peraturan Mesyuarat 99. Yang Berhormat bagi Kluang.

Puan Fong Po Kuan: Ini telah....*[Disampuk oleh Ahli-ahli Pembangkang lain]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Baik, baik. Yang Berhormat bagi Kluang, sila.

Puan Fong Po Kuan: Tidak boleh kita *override*, dengan izin, Tuan Yang di-Pertua, Peraturan sesuka hati.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, bukan sesuka hati. Saya sudah terangkan.

Tuan Kerk Kim Hock: *[Bercakap tanpa pembesar suara]*

Puan Fong Po Kuan: Mengapa dengan tiba-tiba memberhentikan Peraturan Mesyuarat yang lain dan menggunakan Peraturan Mesyuarat 90, pada hal saya ada Peraturan 54 dan 53.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat bagi Kota Melaka.

Tuan Kerk Kim Hock: Saya tanya, bukan kuasa....*[Bercakap tanpa pembesar suara]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat, saya hendak dengar Yang Berhormat bagi Kota Melaka atau Yang Berhormat bagi Batu Gajah?

Tuan Kerk Kim Hock: Dengar saya dahululah. *[Bercakap tanpa pembesar suara]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, kuasa saya, saya hendak dengar Yang Berhormat bagi Batu Gajah. Sila duduk.

Tuan Kerk Kim Hock: *[Masih berhujah tanpa pembesar suara]* *[Dewan kecoh]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Sila duduk, sila duduk Yang Berhormat. Yang Berhormat bagi Kota Melaka, duduk. Yang Berhormat bagi Kota Melaka.

Tuan Kerk Kim Hock: Sebab mengapa ditolak, bukan kuasa. *[Bercakap tanpa pembesar suara]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, saya tidak tolak. Tidak tolak. Peraturan Mesyuarat daripada Yang Berhormat bagi Batu Gajah tidak ditolak dan akan dibenar dibincangkan semasa perbahasan diselesaikan.

Tuan Kerk Kim Hock: *[Bercakap tanpa pembesar suara]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, ini keputusan saya, keputusan saya. *[Disampuk]* Baik, baik. Keputusan saya, keputusan saya. *[Dewan kecoh]*

Tuan Kerk Kim Hock: Sebab apa? *[Bercakap tanpa pembesar suara]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Keputusan saya.

Tuan Kerk Kim Hock: *[Bercakap tanpa pembesar suara]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat bagi Kluang, sila.

Tuan Kerk Kim Hock: *[Bercakap tanpa pembesar suara]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat sila duduk.

Tuan Hoo Seong Chang: Tuan Yang di-Pertua. *[Masih diganggu daripada berucap oleh Ahli-ahli Pembangkang]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat, mengapa hendak ditangguh. Ini keputusan saya. *[Disanggah oleh Ahli-ahli Pembangkang]* Berasas kepada Peraturan Mesyuarat. Yang Berhormat bagi Kluang.

Tuan Hoo Seong Chang: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya bangun untuk membahar Rang Undang-undang Khidmat Negara 2003 *[Dewan riuh bila mana Ahli-Ahli Pembangkang masih mempertikaikan keputusan Tuan Yang di-Pertua]* Setelah cadangan Latihan Khidmat Negara *[Ucapan diganggu]*.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat. *[Disampuk][Dewan masih riuh]*

Tuan Hoo Seong Chang: Tuan Yang di-Pertua, saya bangun untuk membahar Rang Undang-undang Latihan Khidmat Negara 2003. *[Ahli-ahli Pembangkang masih menyampuk]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Baik.

Tuan Hoo Seong Chang: Setelah cadangan Latihan Khidmat Negara dirujuk kepada Mesyuarat Kabinet

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Ini keputusan. Saya memang semak. Cukup, duduk. *[Ahli-ahli Pembangkang masih terus berhujah]*

Tuan Hoo Seong Chang:.....dan selepas beberapa peringkat perbincangan, percambahan pendapat, diskusi di berbagai peringkat masyarakat ...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Sila duduk. *[Meminta Ahli-ahli Pembangkang yang masih berdiri untuk duduk]*

Tuan Hoo Seong Chang: dan perancangan secara teliti.....

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat bagi Kluang, ada Peraturan Mesyuarat. *[Disampuk]*

Tuan Hoo Seong Chang: akhirnya satu program ...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Baik, baik. Okay. Yang Berhormat bagi Kluang, sila duduk. Saya tempohkan Mesyuarat selama lima minit. *[Sorak]* Dewan ditangguhkan selama lima minit.

Mesyuarat dtempohkan pada pukul 11.49 pagi.

Mesyuarat disambung semula pada pukul 11.59 pagi.

[Tuan Yang di-Pertua mempengerusikan Mesyuarat]

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, berkenaan Perkara 53 iaitu Usul daripada Ahli Yang Berhormat bagi Batu Gajah. Perkara ini telah pun kita ada pada beberapa buah Usul yang dibuat semasa Yang Berhormat Lim Kit Siang dahulu dan *precedent* nya, cara-cara yang dibuat iaitu setelah pun kita membaca Kali Yang Kedua, kemudian sebelum Tuan Yang di-Pertua mengemukakan keputusan iaitu rang undang-undang ini hendaklah dibacakan Kali Yang Kedua, pada masa itu orang yang hendak mengemukakan Usul ini di bawah Peraturan Mesyuarat 53 kenalah bangun.

Beberapa Ahli: *[Menyampuk]*

Tuan Yang di-Pertua: Yang ini belum lagi. Ini sekarang ini tadi ini dibuka untuk dibahas. Cuba baca, tengok Peraturan Mesyuarat 53(4) ya, disebutkan, dengan cukup nyata ya!

Yang ini telah pun dibuat, ini Yang Berhormat bagi Batu Gajah sebelum itu, bukanlah bermakna kata Yang Berhormat tidak akan boleh mengemukakan, kami akan

membenarkan Yang Berhormat mengemukakan setelah pun ada perbincangan, selepas itu Tuan Yang di-Pertua hendaklah mengatakan iaitu rang undang-undang ini dibacakan Kali Yang Kedua sekarang.

Selepas itu Yang Berhormat boleh bangun. Hah, kita bahas pula kepada perkara Yang Berhormat. Begitulah yang telah pun dibuat semasa perkara ini telah pun dikeluarkan bekas Ketua Pembangkang... *[Ketawa]* Lim Kit Siang beberapa kali dahulu. Itulah perkara yang telah dibuat. Ini bermakna bukanlah bacaan kali yang kedua itu telah selesai. Belum selesai dengan kerana tidak diambil keputusan. Katalah kita bersetuju dan dihantarkan kepada satu *Select Committee*, bermakna masih dalam perbincangan bacaan kali yang kedua kerana kita belum mengambil keputusan lagi. Kena balik pula di dalam perbincangan kali yang kedua. Faham atau tidak sekarang?

Puan Fong Po Kuan: *[Menyampuk]*

Tuan Yang di-Pertua: Sudahlah, cukuplah, cukup Yang Berhormat. Yang Berhormat bagi Batu Gajah akan mendapat peluang. Saya akan beritahu bila Yang Berhormat boleh kemukakan rang undang-undang itu.

Tuan Chow Kon Yeow: *[Bangun]*

Tuan Yang di-Pertua: Ya, ya, Tanjong.

Tuan Chow Kon Yeow: Tuan Yang di-Pertua, memang ada yang berbeza....

Tuan Yang di-Pertua: Ya.

Tuan Chow Kon Yeow:.....sebab usul yang dikemukakan oleh Yang Berhormat bagi Batu Gajah juga melingkungi menengkuhkan bacaan rang undang-undang ini dan minta dibahaskan enam bulan dari tarikh ini.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, ya.

Tuan Chow Kon Yeow: Dan komponen yang kedua, baru sampai kepada Jawatankuasa Pilihan.

Tuan Yang di-Pertua: Ya. Jadi, menengkuhkan....

Tuan Chow Kon Yeow: Sebab mengikut Peraturan 55(1) dan (2) memang ada bezanya, di mana di peringkat mana usul Yang Berhormat bagi Batu Gajah dipertimbangkan. Kalau sebelum bacaan kali kedua, jika usul beliau diterima, maka Jawatankuasa Pilihan boleh membincangkan butir-butir rang undang-undang dan baik buruk dasarnya.

Tuan Yang di-Pertua: Ya.

Tuan Chow Kon Yeow: Jika selepas bacaan kali kedua, Jawatankuasa Pilihan cuma boleh mendapat pandangan mengenai butir-butir sahaja dan bukan dasar. Itu perbezaannya.....

Tuan Yang di-Pertua: Ya.

Tuan Chow Kon Yeow: ...di peringkat mana usul....

Tuan Yang di-Pertua: Ya. Selepas itu perkara itu akan dibawa balik ke dalam Dewan ini dan boleh terus dibincangkan juga berkenaan dengan dasar-dasarnya dengan kerana Dewan belum lagi mengambil keputusan.

Berkenaan dengan yang dikeluarkan oleh Yang Berhormat bagi Kota Melaka dahulu, kita telah pun mengambil keputusan, bacaan kali yang kedua dipersetujui. Selepas itu tidaklah boleh dikemukakan usul di bawah 53 lagi. Yang ini kita belum mendapat keputusan bahawa bacaan kali yang kedua ini dipersetujui. Ini *precedent*, Yang Berhormat. Jikalau sekiranya baca dalam bahasa Inggeris, bolehlah dibuat dalam *House of Commons* juga.

Baiklah Yang Berhormat-Yang Berhormat, jika sekiranya belum faham lagi, susahlah saya hendak menerangkan ya. Ini mesti diambil perhatian bahawa usul Yang Berhormat bagi Batu Gajah itu akan dikemukakan selepas daripada Yang di-Pertua menyatakan bahawa hendaklah dipersetujui, masa itu bangun.

Tuan Hoo Seong Chang: *[Bangun]*

Tuan Yang di-Pertua: Sila, sila.

12.04 tgh.

Tuan Hoo Seong Chang [Kluang]: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih. Saya sudah banyak kali bangun, Tuan Yang di-Pertua. [Ketawa] Saya bangun untuk membahaskan Rang Undang-undang Latihan Khidmat Negara 2003.

Setelah cadangan latihan ataupun Program Khidmat Negara dirujuk ke Mesyuarat Kabinet dan selepas beberapa peringkat dan perbincangan, percambahan pendapat, diskusi di pelbagai peringkat masyarakat dan perancangan secara teliti, lahirnya satu program yang diberi mandat dan harapan tinggi untuk menanam semangat patriotisme, memupuk perpaduan kaum serta integrasi nasional dan membentuk perwatakan positif menerusi nilai-nilai murni. Itulah Program Khidmat Negara ala Malaysia.

Saya di sini ingin mengucapkan terima kasih dan tahniah kepada pihak kerajaan kerana tadi Yang Berhormat Menteri pun sebut, untuk menunjukkan keikhlasan dan ketulusan pihak kerajaan, selain daripada kita keluarkan Fasal 29 yang baru disebutkan oleh Yang Berhormat Menteri, malah yang saya rasa bangga ialah Yang Berhormat Menteri juga menyebutkan sampai hari ini masih boleh buka untuk rundingan termasuk kurikulum latihan tersebut. Jadi, sikap ini saya ingin ucapkan tahniah dan terima kasih kepada pihak kerajaan.

Tuan Yang di-Pertua, seperti yang diketahui umum, Program Latihan Khidmat Negara yang akan dilaksanakan di Malaysia bagi mencapai objektif mengikut keperluan negara kita iaitu ia lebih menjuruskan kepada pemupukan semangat patriotisme di kalangan peserta, di samping memberi penekanan kepada pembentukan rohani dan jasmani para peserta dan ia tidak sama dengan Program *National Service* yang dilakukan oleh negara-negara yang lain seperti di Singapura dan sebagainya, yang cuma berasaskan kepada latihan ketenteraan dan Program Latihan Khidmat Negara di Malaysia ini akan memberi kesan positif serta menarik minat yang tinggi kepada remaja-remaja yang bakal mengikuti program ini.

Ia juga lebih menekankan aspek pembentukan peribadi yang positif di samping memberi ruang kepada golongan remaja daripada pelbagai latar belakang pendidikan, kaum dan agama untuk bergaul dan berinteraksi. Dengan kata lain, program ini akan mencerminkan aspirasi kerajaan yang selalu menitikberatkan semangat perpaduan dan keharmonian rakyat yang berbilang kaum ini. Saya lihat kelebihan Program Latihan Khidmat Negara ini antaranya ialah ia memupuk semangat patriotisme di kalangan remaja daripada pelbagai latar belakang, membina rohani dan jasmani para peserta, membina semangat yang kental, mental yang sihat dan sikap yang positif, menyumbang kepada pembentukan satu masyarakat yang harmoni, berdisiplin dan berhemah tinggi.

Jadi, program ini amatlah perlu kerana memang banyak suara di kalangan pemimpin-pemimpin masyarakat dan pemimpin-pemimpin negara termasuklah Yang Amat Berhormat Perdana Menteri kita sendiri yang menyuarakan kebimbangan mengenai masalah keruntuhan masyarakat yang berpunca daripada pengaruh-pengaruh kurang sihat seperti lekak, bohsia, penyalahgunaan dadah dan sebagainya.

Dalam konteks ini, adalah wajar agar segenap masyarakat termasuk kalangan ibu bapa memberi sokongan kepada Program Latihan Khidmat Negara sebagai satu platform untuk membetulkan peribadi remaja yang lebih positif dan berteraskan disiplin diri yang tinggi.

Tuan Yang di-Pertua, memandangkan Program Latihan Khidmat Negara bakal menelan belanja yang begitu besar, adalah diharapkan bahawa program tersebut akan berjalan dengan lancar dan mencapai objektifnya. Namun untuk memastikan program ini dilaksanakan dengan lebih berjaya, beberapa perkara haruslah diambil kira.

Merujuk kepada kenyataan yang telah dibuat oleh Yang Berhormat Menteri tadi iaitu sistem pemilihan tersebut akan dilakukan menerusi komputer, saya difahamkan sumber data utama yang dikumpulkan adalah daripada Jabatan Pendaftaran Negara (JPN) dan Lembaga Peperiksaan di bawah Kementerian Pendidikan yang meliputi rekod keseluruhan warganegara Malaysia yang lahir daripada tahun 1986 dan yang berdaftar dengan JPM untuk membuat kad pengenalan pada usia 12 tahun pada tahun 1998 dan mereka akan menduduki SPM apabila mereka mencapai umur 17 atau 18 tahun nanti. Jadi, pemilihan peserta ini akan dibuat secara berkomputer dan terus kepada semua warganegara Malaysia. Sistem pemilihan berkomputer ini akan

memastikan pemilihan peserta adalah melambangkan kepelbagaian bangsa, jantina dan negeri. Ianya akan melambangkan identiti Malaysia sebagai sebuah negara yang majmuk terutamanya bagi pendapatan peserta-peserta di setiap pusat latihan.

Adalah diharapkan di sini sistem komputer yang digunakan nanti benar-benar dapat memenuhi faktor-faktor yang telah disebutkan tadi agar kebaikan program Latihan Khidmat Negara ini dapat dinikmati dengan saksama oleh semua, dan tidak timbul pertikaian oleh mana-mana pihak yang mengatakan pemilihan melalui komputer ini tidak lengkap dan tidak berjaya.

Yang kedua, Tuan Yang di-Pertua, adalah dicadangkan agar peserta-peserta yang menunjukkan prestasi yang baik semasa perjalanan program dapat diberikan pengiktirafan tertentu sebagai perangsang kepada mereka yang benar-benar komited terhadap program Latihan Khidmat Negara. Saya ingin cadangkan ganjaran tersebut mungkin dalam bentuk melantik mereka sebagai *facilitator* kalau mereka berminat benar untuk menjadi *facilitator* dalam sesi Latihan Khidmat Negara yang akan datang agar kecemerlangan prestasi dan pengalaman mereka dapat juga dikongsi bersama oleh peserta-peserta baru.

Yang ketiga, mungkin diharapkan bahawa kandungan program Latihan Khidmat Negara akan menjuruskan kepada merangsangkan minat kepada peserta untuk mengecapi pencapaian pelajaran yang lebih tinggi dan cemerlang. Seperti yang kita sedia maklum, peserta Latihan Khidmat Negara ini rata-ratanya merupakan golongan remaja yang berpeluang untuk melanjutkan pelajaran mereka ke peringkat lebih tinggi dan tidak syak lagi di antara mereka akan juga lahir tenaga profesional dan pakar di pelbagai bidang yang bakal memberi sumbangan kepada pembangunan negara. Jadi, mengambil kira aspek ini maka adalah wajar juga isi kandungan aktiviti Latihan Khidmat Negara ini juga dapat dilengkapi bagi merangsang semangat mereka untuk mengejar pencapaian akademi yang lebih berjaya dan lebih meyakinkan.

Tuan Yang di-Pertua, di sini saya ada beberapa perkara yang saya ingin mendapat penjelasan daripada Yang Berhormat Menteri iaitu saya lihat daripada segi Fasal 4 ini, Fasal 4 membuat peruntukan mengenai pengecualian orang daripada tanggungjawab untuk menjalani Latihan Khidmat Negara. Jadi, saya harap Yang Berhormat Menteri dapat menjelaskan lebih lanjut lagi cara macam mana pengecualian ini dan di bawah keadaan apa yang dapat kita menggunakan Fasal 4 ini.

Yang keempat, tentang Fasal 20, saya memang setuju dengan fasal ini yang mengatakan bahawa Fasal 20 mengadakan peruntukan mengenai hak orang yang bertanggungjawab untuk menjalani Latihan Khidmat Negara untuk memohon penangguhan kehendak supaya menjalani Latihan Khidmat Negara dan perkara-perkara yang berkaitan dengannya. Saya rasa ini sangat perlu kerana mungkin ada satu masa ataupun satu keadaan di mana perkara-perkara yang dapat kita elakkan dapat kita menggunakan hak kita melalui Fasal 20 ini supaya ini adalah lebih adil kepada peserta-peserta yang mungkin tidak dapat elak daripada kesulitan yang mungkin mereka hadapi.

Cuma saya lihat dengan Perkara 24 ini sama ada ia dapat juga menggunakan kuasa ini iaitu Fasal 24 ini adalah – “Bertujuan untuk mengenakan kewajipan ke atas majikan supaya memberi cuti dan tidak mengenakan apa-apa penalti ke atas pekerja yang dikehendaki menghadiri Latihan Khidmat Negara untuk tempoh tidak melebihi 30 hari”. Jadi, di sini ada timbul dua perkara, pertama tentang sama ada kerajaan menimbangakan macam Fasal 20 ini. Mungkin majikan sendiri pun menghadapi sedikit masalah yang tidak dapat dielakkan. Jadi, adakah majikan boleh juga diberi peluang untuk merayu kepada pihak yang berkuasa untuk menangguhkan perkhidmatan ini ataupun diberi satu tarikh yang lebih sesuai. Yang kedua, tentang cuti 30 hari ini. Latihan untuk menjalankan program ini adalah selama tiga bulan. Jadi, satu bulan cuti ini, kemudian dua bulan itu macam mana? Jadi, saya harap dapat sedikit penjelasan daripada pihak Yang Berhormat Menteri tentang perkara ini.

Tuan Yang di-Pertua, akhirnya saya rasa penjelasan tentang keperluan melaksanakan program Latihan Khidmat Negara harus dibuat ke atas kumpulan sasar kita ataupun generasi muda yang bakal melalui program secara wajib. Kumpulan sasar ini perlu menerima pelaksanaan program ini dengan baik yang bertujuan untuk membentuk generasi muda Malaysia yang patriotik, bersatu padu dan berdisiplin serta program ini berfaedah kepada mereka. Saya rasa juga di samping itu, usaha-usaha memberikan penjelasan dan penerangan secara positif juga harus diberikan kepada ibu bapa, pemimpin-pemimpin NGO, pemimpin-pemimpin belia dan

keseluruhannya masyarakat umum bagi memastikan pihak berkenaan benar-benar memahami objektif pelaksanaan program ini. Saya percaya program ini perlu dilihat sebagai satu program kehendak masyarakat.

Tuan Yang di-Pertua, mengucapkan terima kasih sekali lagi atas peluang yang diberikan kepada saya untuk membahas rang undang-undang ini yang merupakan satu rang undang-undang yang cukup penting. Dan dengan kata-kata yang demikian, saya mohon menyokong. Sekian, terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Parit Buntar.

12.28 tgh.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali [Parit Buntar]: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Saya seronok diberikan kesempatan untuk bersama-sama membincangkan Rang Undang-undang Latihan Khidmat Negara 2003.

Dari apa yang dibentangkan oleh Yang Berhormat Menteri tadi kita dapati bahawa matlamat rancangan Latihan Khidmat Negara ini amat baik. Sebagai sebuah parti, PAS menyokong rancangan ini, tetapi PAS juga mempunyai beberapa reservasi yang saya fikir kalau dapat terutamanya Yang Berhormat Menteri dan Timbalan Menteri yang hadir pada hari ini memikirkan kerana sebahagian daripada reservasi ini menyentuh perkara-perkara pokok kepada falsafah, pelaksanaan, sebab dan akibat dan juga *nett result* ataupun keputusan terakhir yang kita akan dapati daripada program pelaksanaan Latihan Khidmat Negara yang akan dilaksanakan pada awal tahun 2004 akan datang ini.

Tuan Yang di-Pertua, kalau kita lihat dalam rang undang-undang yang dibacakan tadi, matlamatnya tidak lain dan tidak bukan sebagaimana yang digariskan di sini yang kita faham dan semuanya orang faham adalah untuk mewujudkan suatu negara yang patriotik dan mempunyai semangat yang tidak mudah luntur dan penuh dengan semangat kesukarelaan berpandukan kepada prinsip Rukun Negara.

Tuan Yang di-Pertua, ada beberapa *catchwords* di situ yang kita perlu memikirkan, merenungkan sama ada apa yang difikirkan, apa yang hendak dicapai itu melalui program ini sebenarnya akan terhasil kerana ia bukan sahaja melibatkan tenaga, bukan sahaja melibatkan sumber-sumber kewangan, bukan sahaja melibatkan masa - yakni masa negara - bahkan melibatkan banyak orang kerana saya diberitahu dari hujah yang diberikan oleh Menteri tadi bahawa ia akan melibatkan paling tidaknya di peringkat awal 100,000 pelajar-pelajar yang telah mengakhiri pelajaran SPM diambil untuk bersama-sama menjadi peserta dalam program sulong ini.

Perkataannya ialah 'patriotik', memang kita pun menyokong. Kalau rakyat kita bersifat patriotik ertinya cinta, sayang dan kasih kepada negara dan mempunyai semangat yang tidak mudah luntur, ertinya mempunyai daya tahan dan jaya juang yang tinggi. Apa pun cabaran yang datang, sama ada cabaran dalaman ataupun cabaran luaran, cabaran kecil atau cabaran besar, cabaran dalam bentuk alun-alunan atau gelombang besar mereka dapat bertahan kerana diletakkan dalam hati mereka semangat daya tahan dan daya juang itu, itu pun kita sokong.

Kemudian semangat kesukarelaan. Semangat kesukarelaan ini pun, Tuan Yang di-Pertua, adalah merupakan semangat yang kita di Malaysia ini belum mampu lagi dan belum berjaya lagi untuk kita melahirkan semangat sedemikian kepada warga Malaysia. Berbanding dengan kebanyakan negara, kita lihat semangat kesukarelaannya begitu bertambah. Semangat kesukarelaannya begitu mantap. Bila tiba satu-satu hal atau sesuatu perkara dalam mana mereka akan ke hadapan memberikan diri mereka untuk mempertahankan maruah negara ataupun lain-lain keperluan yang dikehendaki oleh sesebuah negara itu.

Dan akhirnya untuk mempertahankan prinsip-prinsip Rukun Negara. Ini pun Tuan Yang di-Pertua sebenarnya saya pun tidak tahu tetapi kita di Malaysia ini kita sudah timbulkan hal Rukun Negara ini sudah berpuluh-puluh tahun yang lalu tetapi saya yakin di peringkat ini tidak ramai sebenarnya. Kajian belum dibuat lagi tentang bagaimana pemahaman, bagaimana sama ada Rukun Negara ini ciri-cirinya, perkara-perkara penting yang di dalamnya itu sudah ada dalam sanubari, dalam hati, dalam jiwa rakyat di Malaysia ini.

Yang saya hendak sentuh di peringkat awal ini Tuan Yang di-Pertua ialah tentang kesukarelaan. Kita hendak melahirkan masyarakat yang penuh dengan daya

kesukarelaan, *voluntarism* ini. Kita mudah menyebutnya tetapi sukar untuk kita mempraktikkannya. Kalau misalnya program ini untuk melahirkan semangat kesukarelaan, tetapi cara program ini dikendalikan dengan paksaan, dengan kewajipan dan mewajibkan, saya rasa ada pertentangan di situ.

Kita hendak manusia yang mempunyai hati budi yang cintakan kepada kerja-kerja sukarela tetapi kehadiran mereka untuk dibentuk sebagai manusia yang mempunyai ciri-ciri kesukarelaan, mereka dipaksa. Pelajar-pelajar ini dipaksa, jurulatihnya pun dipaksa. Saya dapat bayangkan dalam satu kelas kalau mereka misalnya dipecahkan kepada kelas-kelas kecil, misalnya 40 orang atau 50 orang daripada 100,000 orang itu, bayangkan penceramah yang di hadapan atau jurulatihnya terpaksa, yang mendengarnya pun terpaksa.

Dalam suasana yang tidak dipaksa pun, suasana di sekolah, sama ada sekolah tajaan kerajaan ataupun swasta, sama ada sekolah yang elit ataupun yang tidak elit, sama ada sekolah di bandar ataupun di luar bandar, dalam suasana persekitaran pendidikan, pembelajaran yang begitu pun kita tidak dapat menghasilkan semangat kesukarelaan ini walaupun mereka berada di sekolah rendah selama enam tahun tidak termasuk lagi di tadika selama dua tahun dan mereka berada di sekolah menengah selama lima tahun.

Tuan Yang di-Pertua, apa yang saya hendak sebutkan di sini soal keterpaksaan ini. Tentang paksa atau kewajipan ini. Kita dapati sebelum ini, Tuan Yang di-Pertua, negara-negara dalam dunia sekarang, modulnya Tuan Yang di-Pertua, lebih banyak modul yang tidak menyokong kepada apa juga bentuk-bentuknya sebagaimana yang kita bincangkan iaitu *National Service*. Tidak kisah apa bentuknya. Misalnya Tuan Yang di-Pertua berbagai-bagai perkataan digunakan untuk *National Service* ini. Barangkali pengertiannya berbeza atau rentaknya berbeza seperti *conscription*, seperti *draft*, *military service*, *national service*, *community service*, *compulsory service*, *civilian service* dan berbagai-bagai lagi modulnya di negeri Barat. Kita dapati misalnya *military service* telah *diabolished*, telah pun digugurkan di Spain, di Sepanyol pada tahun 2001. Di France, *diabolished* pada tahun 2001. Di Itali pada tahun 2006 yang akan datang ini, Portugal pada tahun 2003, Germany pada tahun 2002 dan seterusnya.

Ertinya modul paksaan, modul mewajibkan, modul *military service*, modul *civilian service* ini di negara-negara Barat Tuan Yang di-Pertua nampaknya tidak begitu popular dan di peringkat negara nasional, kita dapati idea itu sudah lama pun nampaknya *diabolished* ataupun sudah dimansuhkan di negara-negara tersebut. Kita di Malaysia walaupun disebutkan oleh Menteri tadi bahawa sesungguhnya apa yang kita hendak lakukan ini ialah modul Malaysia, ala Malaysia dan inilah sebenarnya satu *catch word* yang saya rasa Menteri pun sama ada mampu atau tidak mampu menghuraikannya.

Apabila Perdana Menteri menyebutkan tentang pembangunan ala Malaysia, sampai sekarang ini pun saya tidak nampak di mana arah tuju pembangunan ala Malaysia. Bila sahaja Perdana Menteri menyebutkan apa yang hendak dibuat itu berlandaskan, berpandukan kepada rumpun, cara Malaysia, sampai sekarang ini pun kita tidak dapati apa yang cara Malaysia.

Begitulah halnya dengan Khidmat Negara ini. Kita boleh sebut dengan ala Malaysia dan berbagai-bagai ala lagi tetapi ala Malaysia yang macam mana? Dari segi falsafahnya ala Malaysia itu bagaimana? Dari kurikulumnya, ala Malaysia itu bagaimana? Daripada pendidikannya, *teaching and learning*, ala Malaysia itu bagaimana? Dari segi sudut latihannya ala Malaysia itu bagaimana? Dari segi pelaksanaan latihan, ala Malaysia itu bagaimana?

Bahkan yang kita nampak ala Malaysia yang kita kehendaki ini dari segi objektifnya ialah mestilah menggabungkan ciri-ciri patriotisme, ciri-ciri semangat yang tidak mudah luntur dan penuh dengan semangat kesukarelaan berpandukan kepada prinsip-prinsip Rukun Negara, itu jelas. Tetapi caranya yang dikatakan ala Malaysia itu. Bolehkah kita mengatakan, Tuan Yang di-Pertua, bahawa yang kita hendak buat ini berdasarkan kepada rang undang-undang ini telah menggambarkan ala Malaysia. Apa yang disebutkan sepintas lalu oleh Menteri tadi dari segi kurikulumnya. Adakah itu ala Malaysia? Bagaimana caranya kita hendak menentukan sebenarnya apa yang dikatakan ala Malaysia itu betul-betul menjurus kepada sistem *indigenous* kita, sistem keperibuman kita.

Datuk Bung Moktar bin Radin: [Bangun]

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Sebentar, sebentar, saya hendak habiskan satu lagi, sebentar Yang Berhormat bagi Kinabatangan, saya akan bagi peluang.

Ataupun menyentuh faktor yang lebih penting daripada itu sebab pembinaan yang kita hendak ini, Tuan Yang di-Pertua, ialah pembinaan, bukan sahaja *knowledge*, bukan sahaja *skills* tetapi satu *area* yang paling sukar untuk dibina ialah sikap. Saya akan pergi ke bahagian ini sebentar nanti. Hendak membina sikap ala Malaysia, saya tidak tahu memang sudah ada ala Malaysia ataupun belum ada ala Malaysia tetapi daripada pembentangan Menteri tadi jelas.

Kalau ala Malaysia ini tidak lain dan tidak bukan ialah ala peribumi. Kalau ala peribumi, tidak lain dan tidak bukan dipertunjangkan kepada satu sistem kehidupan yang tidak boleh dinafikan oleh mana-mana manusia terutama di Malaysia ini. Akar tunjang itu tidak lain dan tidak bukan ialah agama. Ini nampaknya tidak disebutkan oleh Menteri, tidak banyak, saya tidak dengar tadi apa yang disebutkan itu bahawa paksinya, bahawa *pillars* atau tiangnya, sendinya sesungguhnya adalah agama.

Saya tidak merujuk hanya kepada Islam kerana saya beragama Islam. Mungkin agama Kristian, mungkin agama Hindu, mungkin agama Buddha, mungkin *Confucianism*, *Taoism*, soal inilah yang paling penting. Bagaimana kita hendak merangka satu sistem, satu adunan, satu rumusan, satu ramuan yang dapat diterima oleh semua orang, yang dapat diterima oleh semua kaum, yang dapat diterima oleh semua keturunan, yang dapat diterima oleh semua latar belakang.

Tuan Yang di-Pertua, oleh kerana perkara ini ditimbulkan dalam Dewan ini dan Menteri mengatakan sudah ditinjau pendapat. Orang cerdik sudah ditinjau, pelajar-pelajar sudah ditinjau, ibu bapa sudah ditinjau. Tetapi kita yang duduk dalam Dewan ini, teman-teman kita nampaknya tidak pernah diberi kesempatan untuk meninjau paling tidak misalnya kalau sudah ada satu rangka *framework*, apa salahnya kita bincangkan rangka *framework* itu sebab kita pun sebahagian daripada komponen, sebahagian daripada juzuk dalam apa yang dikatakan modul Malaysia.

Saya yakin sebahagian daripada teman-teman sama ada di pusat pengajian tinggi, teman-teman sama ada di swasta ataupun dalam kerajaan, teman-teman sama ada di luar dunia korporat ataupun di dalam dunia korporat, teman-teman yang mempunyai latar belakang pendidikan dan latihan seperti ini, ramai di Malaysia tetapi setakat yang ditinjau, mereka pun sebenarnya tidak terlibat dalam program melahirkan *National Service* ala Malaysia.

Tuan Yang di-Pertua, apa yang saya rasa yang perlu diberikan perhatian dalam ucapan saya ini ialah tentang ala Malaysia ini. Kalau dapat kita harapkan supaya perkara ini, saya setuju sangat perkara ini dilaksanakan bahkan kalau kita lihat *Hansard* yang lepas-lepas, bertahun-tahun yang lalu, hampir setiap tahun *sitting* Parlimen ini ada sahaja soalan tentang *National Service*, *National Service* dan *National Service* dan saya rasa tahun ini, tahun hadapan bahawa *National Service* akan dikendalikan.

Saya ucapkan tahniah sebenarnya kepada rangka, pelan, perancangan yang diambil oleh pihak kerajaan untuk menganjurkan dan menjalankan program-program seperti ini tetapi ada beberapa perkara dasar, ada perkara-perkara yang menyentuh persoalan implementasi, ada perkara-perkara yang menyentuh tentang soalan teknikalnya.

Dalam hal mendidik Malaysia ini, Tuan Yang di-Pertua, sama ada kita hendak mendidik ilmu mereka, mendidik kemahiran mereka, khususnya hendak mendidik sikap, membentuk sikap sebagaimana Menteri sebutkan tadi. Daripada sikap yang negatif kepada sikap-sikap yang positif, sudah tentulah ada ramuannya dan ramuan ini setakat yang ada ini, *extension* daripada ramuan program-program BTN – Biro Tata Negara, saya yakin dan saya tahu agaknya ini tidak mencapai apa yang kita hendak capai.

Program Biro Tata Negara telah diadakan berpuluh-puluh tahun yang lalu, menelan belanja yang begitu banyak, ratusan ribu ringgit, agaknya jutaan, bukan ribu, jutaan-jutaan, ratusan jutaan, mungkin bilion tetapi apakah *nett result* daripada program-program yang dilaksanakan. Itu dalam suasana kesukarelaan, walaupun ada paksaan sedikit, paksa rela, tetapi dalam suasana yang begini, dengan rang undang-

undang yang *diintroduce* ini, tidak pergi dan denda RM3,000; tidak pergi, dipenjarakan enam bulan, sesungguhnya....

Datuk Bung Moktar bin Radin: *[Bangun]*

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Okey, saya habiskan ini. Sesungguhnya saya rasa matlamat yang hendak dicapai dengan cara kita menolak matlamat itu melalui sistem yang hendak dilahirkan ini, saya rasa kemungkinan besar, Tuan Yang di-Pertua, kita tidak mencapai matlamat kita ini. Sila Yang Berhormat bagi Kinabatangan.

Datuk Bung Moktar bin Radin: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua dan Yang Berhormat bagi Parit Buntar. Yang Berhormat bagi Parit Buntar ini, Tuan Yang di-Pertua, memang beginilah, dia berlatarbelakangkan akademik dia Ph.D dan kepintaran berbicara tetapi bicara dia kosong belaka. Tadi dia cakap hendak berkongsi memberi pandangan, sampai saat ini satu pandangan pun tidak ada, bahkan *criticize* melalui.

Berbicara tentang BTN, Yang Berhormat ini pun dahulu pegawai tinggi BTN. Apa yang telah dilakukan, ceramah dia memesongkan minda masyarakat. Ini BTN bentuk Yang Berhormat ini. Jadi, Tuan Yang di-Pertua, rasa saya harus dibendung. Inilah pengancam masyarakat kita. Justeru itu, kerajaan mengadakan Latihan Khidmat Negara ini untuk memastikan masyarakat masa depan tidak dipesongkan oleh masyarakat seperti Yang Berhormat bagi Parit Buntar ini, Tuan Yang di-Pertua.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Terima kasih. Saya sudah mengelak kalau Yang Berhormat bagi Kinabatangan, inilah yang kita dapat, tidak lebih daripada itu *[Ketawa]* Teguran yang pertama kita tidak pernah setuju dengan kerajaan, teguran yang kedua, biasanya inilah, apa yang dibuat ini tidak sampai matlamat, apa yang dibuat ini tidak bersandarkan kepada ilmu, apa yang dibuat ini tidak bersandarkan kepada apa yang kita kehendaki misalnya, bila kita berbincang dengan rang undang-undang.

Saya tidak tahulah, Yang Berhormat bagi Kinabatangan agaknya lebih banyak merujuk, lebih banyak membaca, lebih banyak terdedah dan sebagainya. *[Disampuk]* Ini orang yang pertama, kalau saya jadi Menteri tetapi had umur 35. Ini 29 kah umurnya?

Seorang Ahli: Pengecualian.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Pengecualian *[Ketawa]* Apa yang saya hendak sebut – kita akan pergi kepada Biro Tata Negara nanti. Kalau dapat kita dengan cara yang paling logik, paling berhemah, kita berbincang hendak mencari yang terbaik daripada pedoman, daripada sistem yang kita ada. Benda ini besar.

Saya menyebutkan ini, Tuan Yang di-Pertua kerana benda ini besar dan saya dengan rasa rendah diri mengambil bahagian di dalam perbincangan ini kerana ia akan membentuk rupa, bangsa Malaysia di tahun-tahun, dekad-dekad yang akan datang. Kita faham dan kita mengetahui bahawa cara kita membentuk negara Malaysia terutamanya membentuk warganya sudah banyak tersilap, sudah banyak tersimpang, sudah banyak tersalah sasaran, sudah banyak *derailments* sebab itu kita memulakan program yang kita namakan *National Service* atau Latihan Khidmat Negara ini.

Tuan Yang di-Pertua, saya ingin menyebutkan tentang PAKSI tadi. *Patriotism* tidak mudah luntur, semangat kesukarelaan, prinsip Rukun Negara dan sebagainya. Saya mengatakan tadi, kita menyokong tetapi apa dalam sokongan kita itu kita hendak menyebutkan, sangat penting – saya hendak menjelaskan lagi, Tuan Yang di-Pertua. Dalam mana-mana latihan, Tuan Yang di-Pertua, ada tiga perkara yang sangat penting. Saya hendak ulang sedikit sahaja lagi.

- (i) *'Impartation' of knowledge* - untuk kita berikan ilmu. Dalam hal ini bukan ilmu sangat. Yang hendak diberi saya rasa kalau ada latihan *military* selama sebulan itu pun bukan ilmu *military* yang dalam sangat, yang hebat sangat tetapi kemungkinannya untuk memberikan mereka rasa, *feeling* supaya mereka berada dalam suasana *military* untuk meletakkan dasar-dasar disiplin dalam kehidupan mereka...

Timbalan Menteri Sumber Manusia [Dr. Abdul Latiff bin Ahmad]:
[Bangun]

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Yang Berhormat Timbalan Menteri, sila.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, sila.

Dr. Abdul Latiff bin Ahmad: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Saya mengikuti ucapan Yang Berhormat bagi Parit Buntar dari luar dan dari dalam. Saya tertarik dengan ungkapan-ungkapan Yang Berhormat bagi Parit Buntar mengenai "ala Malaysia" ini.

Saya hendak tanya, sama ada Yang Berhormat seorang pakar motivasi, dapat kemudahan tanah, kemudian ceroboh tanah tersebut, merupakan ala Malaysia [Disampuk]

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Tuan Yang di-Pertua, masalah ini ialah masalah mahkamah dan saya pun tidak mahu menyebutkannya dan kita tengoklah keputusan mahkamah bahawa saya ini mencero boh atau tidak mencero boh...

Dato' Haji Noh bin Haji Omar: [Bangun]

Tuan Haji Amihamzah bin Ahmad: [Bangun]

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Nanti, nanti dahulu, saya hendak jawab dahulu.

[Dewan riuh seketika]

Dato' Haji Noh bin Haji Omar: [Menyampuk]

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Nanti, nanti dahulu.

Tuan Yang di-Pertua: Baiklah Yang Berhormat, dia tidak beri jalan Yang Berhormat.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Beri saya dahulu, beri saya dulu. Saya beri peluang nanti.

Tuan Yang di-Pertua: Setiausaha Parlimen, dia tidak beri jalan, Yang Berhormat.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Saya bukan tidak beri jalan. Habis nanti saya

Datuk Bung Moktar bin Radin: [Menyampuk]

Tuan Yang di-Pertua: Lepas ini dia beri jalan.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Apa pula takut? Tidak timbul masalah takut. Saya sudah jawab Yang Berhormat bagi Kinabatangan. Apa yang saya takutkan. Kita bercakap dalam Dewan ini, apa yang kita hendak takutkan. Kita bercakap ilmu lawan ilmu, kemahiran lawan kemahiran. Tidak ada masalah. Pokoknya kita hendak melahirkan sesuatu yang jitu, yang padu kerana yang inilah yang akan mengemudikan *nation-building* kita buat dekad-dekad yang akan datang ini.

Tuan Yang di-Pertua, saya menyebutkan tadi soal yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri, saya tidak sangka Yang Berhormat Timbalan Menteri begitu rendah, standard yang begitu rendah, minta maaf lah. Kita berbincang tentang masalah *national*, saya sebutkan masalah mencero boh, tidak mencero boh, itu masalah mahkamah.

Saya sudah beritahu, ini masalah mahkamah tetapi apa yang saya hendak sebutkan

Tuan Haji Amihamzah bin Ahmad: [Bangun]

Tuan Yang di-Pertua: Ya, Yang Berhormat bagi Lipis bangun, hendak beri jalan atau tidak?

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Saya beri Yang Berhormat bagi Tanjong Karang.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, ya. Setiausaha Parlimen

Dato' Haji Noh bin Haji Omar: Terima kasih. Saya kalau boleh tidak hendak mencelah, Tuan Yang di-Pertua tetapi nampaknya Yang Berhormat bagi Parit Buntar ini, dia cuba berbohong di dalam Dewan. Saya amat sabar Yang Berhormat. Kalau Yang Berhormat mengatakan kes tanah Yang Berhormat itu dalam kes mahkamah, buktikan. Bukankah kes pencerobohan di mahkamah itu, Yang Berhormat telah pun didenda dan telah membayar denda... *[Disampuk]*

Bila denda telah dibayar, mana ada lagi kes dalam mahkamah.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: *[Bangun]*

Dato' Haji Noh bin Haji Omar: Nanti, saya cabar, Yang Berhormat. Kalau Yang Berhormat betul kata kes ini kes mahkamah, Yang Berhormat tolong berhenti, kalau tidak Yang Berhormat tidak layak menjadi seorang Ahli Parlimen, hendak membohongi Dewan.

Kes mahkamah Yang Berhormat ialah kes kena saman dengan Dewan Bandaraya, itu betul kes mahkamah tetapi kes pencerobohan tanah Yang Berhormat di Ulu Langat telah pun Yang Berhormat bayar denda. Yang Berhormat hendak cabar saya. Okey, saya ada bukti, RM3,000 lebih yang Yang Berhormat kena bayar denda, seksyen berapa Yang Berhormat kena denda. Kalau Yang Berhormat tidak bersalah kenapa Yang Berhormat bayar denda. Jadi, jangan berbohong dalam Dewan.

Tuan Yang di-Pertua: Cukuplah, cukuplah... *[Disampuk]* Hal ini, sekarang ini tidak bersangkutan dengan rang undang-undang ini. Tidak usahlah.

[Dewan gamat]

Tuan Yang di-Pertua: Tidak usahlah. Cukuplah-cukuplah...*[Disampuk]* Cukuplah, Yang Berhormat. Tukar kepada yang lain. Tidak usahlah lanjutkan perkara ini. Sentuhkan perkara lain, Yang Berhormat. Perkara lain yang berkenaan dengan rang undang-undang. Sila.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Tetapi hanya saya ingin menyebutkan, Tuan Yang di-Pertua, perkara itu sudah menjadi

Tuan Yang di-Pertua: Janganlah menjerit-jerit begini, tidak elok.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: ...perkara yang berkaitan dengan mahkamah dan yang mengatakan saya pernah dijatuhkan hukuman oleh mahkamah, tidak betul sama sekali, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Biarlah, biarlah, Yang Berhormat...*[Disampuk]* Biarlah, Yang Berhormat. Dia kata yang tidak betul, biarlah.

Dato' Haji Noh bin Haji Omar: *[Menyampuk]*

Tuan Yang di-Pertua: Biarlah, Yang Berhormat...*[Disampuk]* Yang Berhormat, perkara ini jikalau Yang Berhormat suka boleh dirujuk kepada Jawatankuasa Disiplin.

Dato' Haji Noh bin Haji Omar: *[Menyampuk]*

Tuan Yang di-Pertua: Itu terpulanglah, terpulanglah. Sila teruskan. Janganlah bising-bising sangat, tidak elok tu. *[Disampuk]*

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Tuan Yang di-Pertua....

Tuan Yang di-Pertua: Sila teruskan.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: ...ia ada dua perkara. Kita memikirkan benda yang paling penting yang dibentangkan oleh Menteri tadi tidak adil, Tuan Yang di-Pertua. Kalau kita berbincang sehingga ke peringkat peribadi dan peringkat peribadi itu tidak langsung pun ada kaitannya dan saya tidak sebutkan soal ini, walaupun belum beres, keputusan mahkamah belum diperolehi tetapi sedang dalam pertimbangan mahkamah, sedang aktif di dalam pertimbangan mahkamah.

Tuan Yang di-Pertua, apa yang perlu kita fikirkan macam yang saya katakan tadi dalam mana-mana usaha hendak membentuk warga sama ada sekolah rendah, sama ada sekolah menengah, sama ada universiti, sama ada latihan-latihan lanjutan, tiga perkara tadi ingin saya ulangkan balik oleh kerana timbul sedikit permasalahan tadi Tuan Yang di-Pertua iaitu ilmu, kemahiran dan sikap.

Dalam program ini agaknya komponen ilmu barangkali besar, tetapi tidak berapa besar saya fikir. Komponen kemahiran besar mungkin lebih besar daripada komponen ilmu. Tetapi komponen yang lebih besar daripada itu ialah komponen sikap. Sebagaimana Menteri menyebutkan tadi program ini dijalankan untuk membentuk satu sikap daripada sikap yang negatif kepada sikap yang positif, sebab itulah Menteri tadi merayu kepada ibu bapa jangan bimbang dalam masa tiga bulan anak-anak kita berada di dalam *National Service* ini mereka akan dibentuk, mindanya akan dibentuk, arah tujuhnya akan dibentuk, sahsiahnya akan dibentuk, keperibadiannya akan dibentuk dan insya-Allah dengan apa yang dikatakan Menteri itu kemungkinan besar sebahagian daripada ibu bapa akan akur, akan sejuk hatinya bila anak-anak mereka mengikuti program ini Tuan Yang di-Pertua.

Tetapi yang jelasnya dalam pengalaman saya sedikit hal-hal mengenai latihan sedemikian rupa Tuan Yang di-Pertua, soal sikap ini bukan mudah, setakat tiga bulan kita hendak membina sikap ini bukan masa yang secukupnya hendak membina sikap manusia itu. Kita tengok dua tahun di kindergarten, enam tahun di sekolah rendah, lima tahun di sekolah menengah, tiga belas tahun, apa yang kita dapat daripada tiga belas tahun itu ialah manusia-manusia, pelajar-pelajar di sekolah yang pernah saya timbulkan dalam Dewan ini, yang pelajar-pelajar ini hidup dalam suasana tidak mampu memaparkan ciri-ciri akhlak sahsiah keperibadian yang sudah dibentuk selama tiga belas tahun itu, tidak dapat dikekalkan walaupun mereka meninggalkan SPM.

Datuk Dr. Haji Yusof bin Haji Yacob: *[Bangun]*

Dato' Suhaili bin Abdul Rahman: *[Bangun]*

Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan: *[Bangun]*

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Soal misalnya bilangan sekolah berisiko mengikut negeri.

Tuan Yang di-Pertua: Ha, hendak beri jalan atau tidak ini Yang Berhormat? Belum.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Selangor ada 77 sekolah, Perak ada 60 sekolah.

Tuan Yang di-Pertua: Ada tiga yang bangun hendak beri jalan atau tidak?

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Saya habiskan ini dahulu, Johor 51 sekolah, Pulau Pinang 49 sekolah dan seterusnya dan seterusnya. Kalau kita lihat salah laku pelajar-pelajar ini begitu meruncing, bahkan kalau saya tengok daripada yang bawahnya Tuan Yang di-Pertua, daripada hampir 17 agaknya salah laku yang telah dikaji, lepak, lucah, berkhawat, langgar disiplin sekolah vandalisme, rosak harta awam, melawan guru, pergaduhan, ponteng sekolah, lumba haram, pil khayal, hidu gam, berjudi, mencuri, ragut, samun, peras ugut, gengster, pukul, rogol dan dikaitkan dengan satu lagi membunuh.

Tuan Yang di-Pertua, saya ada kronologinya, tetapi saya pun tidak berhajat untuk membaca satu persatu apa yang berlaku kepada sekolah-sekolah seluruh Malaysia, dibakar bilik guru, dibakar makmal, hujung-hujung tahun biasanya dipaparkan gambar-gambar dalam akhbar, pelajar-pelajar yang sudah habis peperiksaan SPM, STPM yang duduk dalam asrama, di hujung tahun sebelum meninggalkan asrama tahun akhir mereka, katil dihumbankan daripada tingkat tiga sampai ke bawah, tilam dirobek-robek dan pelbagai lagi. Kenapa ini berlaku?

Datuk Dr. Haji Yusof bin Haji Yacob: *[Bangun]*

Dato' Suhaili bin Abdul Rahman: *[Bangun]*

Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan: *[Bangun]*

Datuk Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: *[Bangun]*

Dato' Kamaruddin bin Jaffar: *[Bangun]*

Tuan Yang di-Pertua: Ada empat orang yang bangun, lima sekali.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Okey, saya berikan Yang Berhormat bagi Tumpat dahulu.

Dato' Kamaruddin bin Jaffar: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat bagi Parit Buntar. Masalah-masalah yang dibacakan dalam senarai Yang Berhormat tentang soal-soal pecah amanah, disiplin di sekolah-sekolah itu memang berlaku dan memang senarainya panjang. Tetapi sudah tentulah kerajaan sekarang akan mengatakan bahawa punca semua itu ialah bangsa Eropah. Oleh sebab itu tidak ada masalah lagi dari segi kerajaan. Yang kerajaan hendak lakukan dan tujukan melalui Program Khidmat Negara ini ialah untuk menimbulkan perasaan kasih sayang kepada negara.

Saya hendak beri statistik yang kita lihat berlaku di Singapura, yang mempunyai program ini lebih hebat *National Servicenya* dua tahun, ianya melibatkan semua warganegara lelaki dan ianya adalah satu program yang berjalan lebih daripada 20 tahun. Tetapi apabila krisis ekonomi berlaku Yang Berhormat Parit Buntar, maka kajian dilakukan oleh A.C Nielson dan didapati bahawa dalam tahun 2002 rakyat Singapura apabila ditanya 20% memikirkan untuk meninggalkan negara itu untuk *migrate* atau berhijrah ke negara-negara lain. Jadi, ini adalah menunjukkan Singapura yang begitu hebat Program Khidmat Negaranya, yang cuba untuk meningkatkan semangat negaranya yang tinggi gagal untuk mencapai matlamatnya. Apakah peluang konsep kita yang hanya tiga bulan yang akan banyak dipenuhi oleh hasrat-hasrat untuk menjadikan anak-anak muda ini pro-UMNO dan sebagainya untuk mencapai kejayaan, kalau di Singapura pun ianya gagal. Terima kasih.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Terima kasih Yang Berhormat bagi Tumpat. Saya sudah membayangkan tadi Tuan Yang di-Pertua, program kita tiga bulan, ala Malaysia, program Singapura dua tahun namanya *National Service*, kajian yang dibuat oleh A.C. Nielson yang disebutkan tahun 2002 hanya tahun lepas sahaja kajian ini, 20% daripada rakyat Singapura berhasrat untuk berhijrah untuk meninggalkan Singapura, bila keadaan mencekam, bila keadaan tidak dapat kerana keadaan tidak begitu *conducive* dengan kehidupan rakyat yang sudah dibelai dengan sistem *National Servicenya* tetapi tidak dapat bertahan, oleh kerana, Tuan Yang di-Pertua, panggilan-panggilan ataupun oleh kerana beberapa perkara lagi yang timbul, yang menyebabkan mereka ingin berhijrah ke negara lain.

Di Malaysia ini saya rasa kalau misalnya *study* yang sama dibuat kemungkinan *wallahualam*, kita pun tidak tahu, ini tidak pernah dibuat lagi di Semenanjung, *study* yang sedemikian. Tetapi apa yang ditunjukkan oleh Timbalan Menteri yang mendapat *Permanent Resident status* daripada Australia dan sebagainya, yang pun baru masuk ke dalam Dewan ini, sesungguhnya menggambarkan itu dan mungkin ramai lagi pengikut-pengikut yang seperti itu. Dalam keadaan dia dapat menikmati seluruh kebaikan, saya rasa antara manusia di Malaysia ini barangkali yang 1% top, 1% pun ingin mendapatkan warga *Permanent Residence* daripada Australia. Saya rasa apatah lagi kalau mereka profesional-profesional yang berada di tangga-tangga yang bawah itu, barangkali kalau ada peluang terbuka, sebagaimana yang terbukti di kalangan profesional-profesional terutama pengamal-pengamal perubatan, pengamal-pengamal pendidikan dan sebagainya yang mempunyai kelulusan-kelulusan yang tinggi, kita dapati ramai bilangan mereka yang sedang berada di luar negeri. Apa pun yang jelasnya..

Dato' Suhaili bin Abdul Rahman: [Bangun]

Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan: [Bangun]

Datuk Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: [Bangun]

Tuan Yang di-Pertua: Hendak beri jalankah Yang Berhormat, tiga sekali ya.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Saya beri Yang Berhormat bagi Labuan, Yang Berhormat bagi Labuan mengangkat tangan tadi.

Dato' Suhaili bin Abdul Rahman: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat bagi Parit Buntar. Saya tertarik dengan ucapan Yang Berhormat bagi Parit Buntar di mana beliau menyatakan bahawa beliau tidak menentang Khidmat Negara ini kerana dia boleh menanam sifat-sifat patriotik, patriotisme, sayangkan negara dan sebagainya. Cuma tadi saya tertarik sedikit di antara beberapa perkara Yang Berhormat seakan-akan tidak setuju bahawa di dalam Program Khidmat Negara ini, salah satu di antara asasnyalah mendisiplinkan rakyat Malaysia. Kalau melihat daripada huraian Yang Berhormat Menteri Pertahanan tadi, Khidmat Negara ini merangkumi pelbagai baik dari segi kemahiran, ilmu, apatah lagi tentang disiplin di

mana saya rasa ianya telah pun diambil kira, dikaji oleh pihak kementerian pelbagai peringkat, bahawa ia bakal melahirkan warganegara yang cintakan negara, berdisiplin, mengambil kira seperti apa yang disebutkan oleh Yang Berhormat bagi Tumpat tadi, maka masalah-masalah semasa di mana remaja menghadapi masalah seperti menghidu gam, dadah dan sebagainya.

Apa yang ingin saya tanyakan kepada Yang Berhormat soal tempoh masa tiga bulan yang mana Yang Berhormat pertikaikan sama ada ianya mencukupi ataupun tidak. Saya ingin bertanya apakah sebagai seorang pakar motivasi yang unggul, Yang Berhormat tidak berkeyakinan tempoh tiga bulan yang dirancang dengan komprehensif cukup untuk melahirkan sekurang-kurangnya warganegara yang remaja, yang mempunyai asas cintakan negara. Ini berdasarkan kepada pengalaman Yang Berhormat selaku penceramah yang saya ingat terpanjang pun kalau Yang Berhormat mengadakan motivasi seminggu. Saya yakin sepanjang tempoh Yang Berhormat menjadi penceramah, tempoh seminggu Yang Berhormat gunakan itu mampu melahirkan mereka yang menghadiri motivasi Yang Berhormat berjaya. Jadi, apakah tempoh tiga bulan itu sebenarnya perkara pokok Khidmat Negara ini harus digagalkan oleh pihak pembangkang. Terima kasih.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Terima kasih Yang Berhormat bagi Labuan. Saya tertarik dengan soalan ini. Inilah soalan orang yang ingin sama-sama *share* pengalaman, *share* ilmu, kongsi ilmu untuk kebaikan bersama. Tidak ada sembarangan sahaja seperti setengah daripada kita di sana itu.

Tentang tempoh tiga bulan ini, tempoh ini sebenarnya ia boleh tiga bulan, ia boleh enam bulan, ia boleh dua tahun, lima tahun pun boleh tetapi ia bergantung kepada ramuannya, integrasi ramuan. Kalau misalnya kita mengatakan tiga bulan, satu bulan memang *military service* atau *military training* misalnya, satu bulan. Dua bulan tadi ialah *training community* - kemasyarakatan. Dalamnya telah disenaraikan oleh Menteri, seperti bersama-sama dengan rakyat, dalamnya menikmati kehidupan rakyat orang kampung, dalamnya memberikan khidmat-khidmat membina rumah dan sebagainya, dalamnya dibawa agaknya kepada petani, kepada nelayan dan sebagainya untuk didedahkan kepada kehidupan harian masyarakat Malaysia supaya mereka ini mengerti sebenarnya keringat-keringat yang mengalir di kalangan orang tua-tua termasuk ibu dan bapa yang patut dihargai.

Soalnya sekarang ialah apa bentuk kurikulum pengisian yang kita hendak beri? Saya ambil contoh: Kita kalau nampak duit, naik sahaja tangga, nampak sepuluh ringgit. Kenapa kita tidak ambil duit itu? Atau kita ambil, kita serahkan kepada pentadbiran Parlimen ini untuk diumumkan kepada mereka yang sudah tertinggal sepuluh ringgit. Apa sebab yang kita tidak ambil? Adakah kerana kita pandai menembak kerana *military service* kita? Apa sebab kita tidak ambil? Adakah kerana kita melalui khidmat kampung melihat nelayan dan petani bekerja? Kita tidak ambil, Tuan Yang di-Pertua, oleh kerana nilai agama.

Kita hormati mak bapa kita. Kenapa saya cium mak bapa misalnya daripada kepala sampai kaki, kita cium dia. Kalau misalnya pandai menembak, sudah *diconscript*, sudah di draf - selama dalam kehidupan *military* misalnya - satu bulan atau tiga bulan ataupun sudah didedahkan dengan satu kehidupan bentuk latihan ala Malaysia. Saya tidak yakin itu akan berlaku. Pokoknya saya kata tadi, Tuan Yang di-Pertua, tunjangnya, akar umbinya tidak lain dan tidak bukan, inilah sebenarnya akar umbi keperibadian, keperibumian kita, namanya ialah agama.

Sebab itu saya nampak tadi, Menteri tidak sebut soal ini. Ini yang saya risau ini. Saya hendak lepaskan anak saya yang rasa saya ada tiga orang atau empat orang yang bakal mengikut program ini, hendak dilepaskan begitu, saya ragu. Ragu soal akidah, ragu soal syariah, ragu soal akhlak, ragu soal halal dan haram, ragu soal mereka nanti kerana wanita dan tidak wanitanya, pelajar lelaki dan perempuannya yang harus diambil ingatan, yang harus dijadikan pancang supaya bagi sebahagian daripada kita, yang sangat mementingkan pembinaan, yang ada unsur komponen agamanya, yang lengkap bersepadu, yang utuh, yang hebat, kita rasa tidak ragu-ragu lagi untuk melepaskan anak-anak kita untuk mengikuti program yang sedemikian.

Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan: [Bangun]

Datuk Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: [Bangun]

Dato' Suhaili bin Abdul Rahman: [Bangun]

Datuk Dr. Haji Yusof bin Haji Yacob: *[Bangun]*

Tuan Yang di-Pertua: Ya, yang mana hendak bagi itu?

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Saya bagi.....

Tuan Yang di-Pertua: Ramai, mana tu? Sipitang.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Saya bagi Sipitang.

Datuk Dr. Haji Yusof bin Haji Yacob: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Saya kagum dengan hujah-hujah beliau yang pada mulanya secara ilmiah, akademik, orang yang berilmu untuk menyampaikan hujah-hujah, dan pertama kali saya melihat beliau menyuarakan menyokong khidmat negara ini, tetapi dengan beberapa *reservations*, dengan izin, Tuan Yang di-Pertua.

Tadi bila Yang Berhormat bagi Labuan menyuarakan bahawa tiga bulan tempoh itu dikatakan tidak mencukupi oleh Yang Berhormat, tetapi Yang Berhormat telah mengadakan kursus kadang-kadang tiga hari dan meyakinkan ibu bapa bahawa inilah kursus yang boleh berjaya membentuk jiwa minda anak-anak mereka. Kalau Yang Berhormat tidak bersetuju tiga bulan, bagaimana Yang Berhormat boleh rekomen tiga hari ?

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: *[Bangun]*

Datuk Dr. Haji Yusof bin Haji Yacob: Saya belum habis. Ertinya Yang Berhormat sendiri telah memperdayakan ibu bapa dengan kursus tiga hari tersebut.

Lagi satu, saya ingin minta penjelasan dari Yang Berhormat secara sedar atau tidak, Yang Berhormat kata tadi semua ini kesalahan sekolah rendah tadika, sekolah menengah, yang tidak dapat membentuk manusia yang sempurna. Inilah masalah kita. Kerajaan cuma membentuk, tetapi sedarkah Yang Berhormat secara ilmiahnya, setuju atau tidak, dalam keadaan tidak sedar parti Yang Berhormat, Parti PAS telah menunjukkan contoh yang tidak baik kepada anak-anak muda ini dengan memberi kekeliruan kepada anak-anak muda, Yang Berhormat tadi sekolah menengah telah menimbulkan juga orang-orang penagih dadah, bohsia, bohjan dan macam-macam lagi.

Akan tetapi Yang Berhormat juga mesti lihat Parti PAS secara sedar atau tidak telah mengelirukan masyarakat Malaysia ini dengan unsur-unsur maki hamun, memfitnah, menyebarkan perkara yang tidak bersih dan sebagainya. Inilah mungkin kalau parti Yang Berhormat inginkan negara Malaysia ini harmoni, sejahtera, orang yang cintakan negara, tidak ada kekeliruan, tidak ada perselisihan faham di antara kita, seharusnya PAS juga menunjukkan ciri-ciri yang baik untuk membantu mengharmonikan bangsa kita Malaysia khususnya orang-orang Melayu.

Jadi kalau ini berterusan, inilah mala petaka yang akan wujud di kalangan kita khususnya di kalangan orang-orang Melayu. Di sebelah sini kita ingin menghasilkan masyarakat yang baik dan sempurna, tetapi di sebelah sana mengelirukan dan juga ada unsur-unsur memporak-perandakan masyarakat. Jadi inilah kalau boleh, kita mesti bukan sahaja bercakap dalam khidmat negara ini dengan cara yang baik tetapi dalam diri masing-masing secara ilmiah, secara ilmu. Saya bercakap ini secara ilmu. Apakah Yang Berhormat tidak memikirkan perkara ini?

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Terima kasih, Yang Berhormat Sipitang. Pertama sekali tentang *duration* (jarak masa) - satu hari, dua hari, tiga hari, tiga bulan, dua tahun, bergantung kepada pengisian. Kalau kita buat sampai lima tahun pun pengisian itu tidak lumrah, tidak sesuai, tidak selari dengan fitrah manusia, tidak akan terjadi apa-apa dalam kehidupan manusia itu. Contoh yang disebutkan tiga hari tadi, program-program yang kita lakukan kepada anak-anak, sudah 27 tahun program ini berjalan. Kita boleh bertanya kepada ibu bapa kenapa mereka hantar anak mereka, dan terus hantar anak mereka? Sudah tentunya, kemungkinannya, ada sedikit kesan-kesan positif yang timbul hasil daripada program yang jarak masanya tiga hari atau empat hari itu.

Soalnya sekarang ini macam yang saya sebutkan tadi, kita harus kedepankan. Apa dia "*mauduk*" utamanya, apa dia sasaran utamanya, untuk membina manusia terutamanya dalam membina sikap yang saya sebutkan tadi? Saya sudah berkali-kali menyebutkannya komponen agama, *ingredients* agama, ramuan agama, adunan agama. Yang ini yang saya nampak *missing* yang tidak dijelaskan oleh Menteri dalam

pembentangannya tadi. Dan macam saya katakan bukan saya seorang sahaja yang ragu tadi hendak melepaskan anak-anak kita selama tiga bulan ini, sudah cukuplah dengan kem-kem remaja kita - Program Rakan Muda kita, yang dikatakan adalah rakan mendaki gunung, ada macam-macam cerita di sebaliknya. Kita lihat dahulu pelancaran rakan muda yang dibuat nuuuun di Shah Alam....

Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan: *[Bangun]*

Tuan Jimmy Lim Donald: *[Bangun]*

Tuan Yang di-Pertua: Hendak bagi jalan atau tidak? Ada dua orang berdiri.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali:...dilancarkan program itu waktu malam melibatkan para remaja yang menyertai.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, Yang Berhormat, saya tanya Yang Berhormat hendak beri jalan atau tidak? Jawablah saya dahulu.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Saya habiskan, nanti dahulu. Saya akan bagi nanti.

Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan: *[Bercakap tanpa pembesar suara]*

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Atau hendak sekarang, tidak apa, tidak apa. Dia berkehendak sangat, Tuan Yang di-Pertua, bagi sekarang.

Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan: Terima kasih. Bila orang berkehendakkan berilah, bagus tu. Tuan Yang di-Pertua, saya nampak Yang Berhormat ini bercakap belum kerajaan laksanakan, belum tengok apa isi yang akan dibuat oleh kerajaan, sudah menuduh kerajaan macam-macam. Ini bukan sekolah hendak mendapat sijil kelulusan. Ini satu latihan yang agak berbeza dengan kita menghantar ke sekolah. Nanti kerajaan tahulah macam mana hendak sesuaikan kedudukan latihan kerahan tenaga seperti yang dicakapkan tadi. Ini berbilang kaum, bukan satu kaum sahaja, Tuan Yang di-Pertua.

Kedua, ...

Tuan Yang di-Pertua: Cukuplah Yang Berhormat.

Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan: Ya?

Tuan Yang di-Pertua: Tebrau, cukuplah, cukuplah.

Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan: Cukup? Sikit lagi Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Sampai pukul satu dah ni.

Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan: Yang kedua ialah dia hendak bezakan dengan Singapura dua tahun. Tiga bulan ini sahaja saya ingat DAP pun sudah tidak setuju, dia kalau boleh hendak sebulan. Ini hendak dua tahun, ini bukan boleh main cakap mudah, "Oh, dua tahun senang!" Kalau semua ini diletak dua tahun, saya tidak tahu apa hendak jadi. Berilah agak bercakap itu, Yang Berhormat, biarlah orang bijak, begitulah.

Tuan Yang di-Pertua: Sila, sila jawab *[Ketawa]*

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Tidak, Yang Berhormat, sila jawab petang inilah, Yang Berhormat.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Petang ini.

Tuan Yang di-Pertua: Pukul satu dah. Dan saya nampak perbahasan ini sepatutnya ditumpukan kepada Rang Undang-undang ini, bukanlah dok rata ceruk ya. Saya akan mengehendkan masa untuk berbahas selama dua puluh minit sahaja petang ini. Dua puluh minit ya.

Mesyuarat ditangguhkan hingga jam 2.30 petang.

Mesyuarat ditempohkan pada pukul 1.00 tengah hari.

Mesyuarat disambung semula pada pukul 2.30 petang

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Haji Muhamad bin Abdullah) *mempengerusikan Mesyuarat*].

2.30 ptg.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Ahli-ahli Yang Berhormat, Majlis kita disambung semula. Ya, Parit Buntar sambung. Tidak panjangkah? Okey, sambung.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya ingin mencadangkan supaya Latihan Khidmat Negara (LKN) ini dapat memikirkan beberapa perkara selaras dengan cadangan-cadangan yang akan dikemukakan. Pertama, latihan ini mestilah berbentuk latihan sepadu. Saya ingin menegaskan lagi Tuan Yang di-Pertua, sepadu fizikal bersama dengan intelektual dan juga *spiritual* termasuklah emosional di situ. Fizikalnya sebagaimana yang telah digariskan oleh Yang Berhormat Menteri jelas, bulan yang pertama apa yang hendak diberi, bulan yang kedua, apa yang hendak diberi dan bulan yang ketiga apa yang hendak diberi, kalau pun kita bersetuju dengan jarak masa tiga bulan itu.

Yang kedua ialah tentang intelektual. Di sinilah satu peringkat yang saya fikir perlu diberikan perhatian. Bukan sahaja kenegaraan yang hendak diberi, ketatasusilaan yang hendak diberi, hormat kepada pemimpin yang hendak diberi, Rukun Negara yang hendak diberi sebagai silibus kurikulum kepada peringkat intelektual itu tetapi kita hendak tahu bagaimana suasananya dibentuk supaya *intellectually rigid* itu yang kita hendak.

Sebab, anak-anak berumur 16 tahun sampai 35 tahun orang dewasa yang di mana rang undang-undang ini ditujukan, sudah pun mempunyai persediaan intelektual. Dua tahun di *kindergarten*, enam tahun di sekolah rendah, lima tahun di sekolah menengah. 13 tahun sudah mempunyai persiapan intelektual yang mantap. Anak-anak ini, seluruh fungsi-fungsi otaknya sudah pun wujud, sudah pun berkembang, sudah pun matang. 20 bilion daripada sel-sel otaknya sudah pun dijanakan sejak berumur daripada enam tahun sampailah kepada 16 tahun.

Jadi, apa yang diperlukan ialah tidak lain dan tidak bukan supaya dapat dibentuk latihan intelektual ini yang kalau boleh tidak hanya bersangkut kepada tajuk-tajuk yang disebutkan, yang dibayangkan oleh Yang Berhormat Menteri, sebab tajuk-tajuk inilah yang dibawa oleh Biro Tata Negara. Tetapi, tajuk-tajuk yang dapat mengupas sesuatu isu, mengupas sesuatu persoalan yang melibatkan belia, yang melibatkan negara, yang melibatkan pemupukan kejiwaan jiwa negara, jiwa masyarakat, jiwa warga sesuatu negara itu yang perlu rasanya diproses dalam bentuk-bentuk yang *enriching*, dengan izin, Tuan Yang di-Pertua. Maksudnya, dengan bengkel-bengkelnya, dengan *plenary sessions* nya, dengan kita mendatangkan orang-orang yang berpengalaman, orang-orang yang berpengetahuan untuk membimbing anak-anak ini tidak terhad kepada satu-satu golongan sahaja.

Yang saya bimbang nanti, Tuan Yang di-Pertua, kalau misalnya apa yang berlaku kepada Biro Tata Negara dipanjangkan untuk latihan intelektual ini, maka kita dapati menteri-menteri UMNO yang akan datang, timbalan-timbalan menteri UMNO akan datang, pimpinan-pimpinan UMNO akan datang akhirnya, dia akan bercorak *brainwashing*, dia akan bercorak *indoctrination* kepada satu pihak sahaja dan tidak membentuk sebagaimana yang dijanjikan oleh Yang Berhormat Menteri tadi. Sebenarnya, kita hendak membentuk satu benda yang telus, satu benda yang jujur untuk melahirkan masyarakat warga yang dapat menjiwai semangat LKN ini.

Tuan Hassan bin Mohamed: [Bangun]

Tuan Haji Ismail bin Noh: [Bangun]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, ada yang berdiri Yang Berhormat.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Saya hendak meneruskan, saya hendak meneruskan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, terus. Belakang, ya.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Haa, sila, sila.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhammad bin Abdullah]: Ooh, lain pula pertimbangannya, ya. Silakan. Silakan Pasir Mas.

Tuan Haji Ismail bin Noh: Ya. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan Yang Berhormat bagi Parit Buntar itu. Saya mendengar panjang apa yang telah disebut oleh Yang Berhormat sebentar tadi, Apa yang disarankan dalam bentuk pengisian bagi melahirkan warganegara yang cemerlang dalam ertikata yang sebenar iaitu warganegara seimbang, bukan warganegara hanya memikirkan tentang kehidupan di dunia semata-mata tetapi membawa kepada kehidupan dunia dan akhirat. Malaysia service ini adalah paling baik sekali. Kita menyetujui tinggal lagi program-program.

Soalan saya, apakah Yang Berhormat yakin dengan apa yang dilakukan oleh kerajaan berdasarkan kepada kegagalan-kegagalan yang telah acap kali yang berlaku di negara kita. Sistem sukatan pelajaran yang tidak menentu, keadilan yang tercicir di tengah jalan, melahirkan rakan muda yang tidak tahu mudanya ke mana dan banyak kerja yang hampir sia-sia yang dilakukan oleh Kerajaan Barisan Nasional.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhammad bin Abdullah]: Haa, cukup Yang Berhormat.

Tuan Haji Ismail bin Noh: Soalannya, apakah Yang Berhormat yakin bahawa apa yang dilakukan, yang diketengahkan oleh Yang Berhormat Menteri tadi dapat dilaksanakan dengan baik, ataupun mengambil kira pandangan-pandangan daripada wakil-wakil rakyat daripada parti pembangkang. Sekian, terima kasih.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Terima kasih Yang Berhormat bagi Pasir Mas. Saya tadi pun sudah memulakan dengan membayangkan kegagalan-kegagalan yang patut diakui sebenarnya. Kegagalan sistem dasar pendidikan negara, kegagalan dasar belia negara, kegagalan tentang masyarakat kita, bagaimana masyarakat dibawa dengan budaya hedonistik, budaya kenafsuhan yang begitu bermaharajalela dalam masyarakat. Ini menumpulkan sebenarnya semangat jati diri, semangat kesukarelaan, semangat cintakan negara, semangat patriotik sebab kita menyediakan gelanggang yang begitu luas untuk sebenarnya, untuk *dilute*, untuk mencairkan semangat di kalangan anak-anak sama ada di sekolah rendah ataupun sekolah menengah termasuklah di universiti.

Sebab itu, yang disuarakan oleh Yang Berhormat bagi Pasir Mas tadi, saya sangat bersetuju sebenarnya dan Yang Berhormat bagi Pasir Mas telah menyebutkan tentang komponen yang saya hendak bagi perhatian sangat ini iaitu tentang komponen *spiritual*. Tadi, Menteri membentangkan tentang fizikal, dinampakkan gambaran komponen-komponennya, tentang intelektual dinampakkan komponen-komponennya, tentang *spiritual*, saya tidak nampak apa komponennya.

Saya teringat suatu masa dahulu, dalam hujung-hujung tahun 1980-an begitu, kita mengadakan satu jawatankuasa, namanya Jawatankuasa Pemantapan Islam di kalangan kerajaan dan swasta. Kita mengadakan setiap minggu sebenarnya. Masjid-masjid kita pergi, daripada masjid ke masjid. Ribuan orang, sampai satu peringkat di Universiti Kebangsaan Malaysia, ada 15,000 orang. Daripada minggu ke minggu, hari Sabtu malam Ahad dan diakhiri dengan *qiamullail* pada malam itu.

Salah seorang daripada Menteri yang menyatakan tidak setujunya bahkan, dalam keadaan saya rasa agak *cynical* dengan perkataan *qiamullail* itu ialah Menteri yang baru membentangkan tadi akta ini. Jadi, kalau itulah kedudukan Menteri dan pandangan Menteri tentang amalan-amalan kerohanian ini, amalan zikirnya, amalan doanya, amalan sembahyang malamnya, amalan bermunajatnya, amalan mengadu kepada Allah S.W.T.nya, amalan puasa sunatnya dan sebagainya, kalau ini tidak diyakini, bahkan saya tahu Perdana Menteri pun agaknya sama pandangannya dengan Menteri yang membentangkan ini.

Perdana Menteri rasanya agak *jittery* sedikit bila disebutkan kuliah Subuh, agak *jittery* sedikit bila disebutkan *qiamullail*, agak *jittery* sedikit bila disebutkan amalan-amalan kerohanian, bahkan pernah dalam ucapannya mengatakan, salah satu perkara yang menyebabkan anak-anak Melayu di universiti mundur mata pelajarannya ada dikaitkan dengan amalan-amalan kerohanian ini. Jadi ini menambahkan lagi rasa kurang yakinnya saya.

Tuan Jimmy Donald: *[Bangun]*

Tuan Ramli bin Ibrahim: *[Bangun]*

Dato' Haji Noh bin Haji Omar: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, ada tiga orang berdiri Yang Berhormat.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Kalau hanya dibentuk oleh orang-orang yang dalam kerajaan, orang-orang yang telah ditunjuk untuk menyediakan modul-modul ini.....

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, ada tiga orang berdiri Yang Berhormat. Hendak beri jalan?

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Saya terlalu yakin. Saya terlalu yakin.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Yang Berhormat, ada yang berdiri.

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: *[Bangun]*

Dato' Haji Noh bin Haji Omar: *[Bangun]*

Tuan Ramli bin Ibrahim: *[Bangun]*

Tuan Muhamad bin Mustafa: *[Bangun]*

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Apa yang kita hendak capai. Apa yang kita hendak letakkan kepada rakyat kita membina warga...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Yang Berhormat, ada 4 orang berdiri. Siapa hendak bagi?

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Saya belum belum

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Sudahlah, hendak berhenti, susah Yang Berhormat ini.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Saya hendak teruskan. Saya hendak teruskan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Kalau cakap macam itu, saya tidak nampak bila hendak berhenti.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Saya tidak beri ruang. Saya tidak beri ruang kepada orang lain. Saya tidak izinkan. Setakat ini saya tidak izinkan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Tidak izin semuanya, ya? Dia tidak bagi belaka Yang Berhormat. Sila duduk.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Sebab itu.....

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Dia tidak bagi Yang Berhormat.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Nombor 2, Tuan Yang di-Pertua, tentang program ini. Saya harap komponen *spiritualnya*. Ada teman-teman mengatakan, bila *spiritual* itu diketengahkan macam mana nanti tentang berbilang bangsanya kita?

Kalau kita dapat lakukan di sekolah dengan *fine-tuning, good combination* antara moral dengan agama. Misalnya teman-teman yang bukan Islam dibentangkan tentang moral, ciri-ciri moral, ciri-ciri akhlak sementara orang-orang Islam pula diberikan ciri-ciri agama di samping akhlak. Kalau ini dapat dikesinambungkan dalam program LKN ini saya rasa ia tidak menimbulkan masalah.

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: *[Bangun]*

Tuan Ramli bin Ibrahim: *[Bangun]*

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Teman-teman kita pun biasa melihat, memberi ruang kepada orang-orang Islam bersembahyang. Teman-teman kita pun

biasa memberi ruang untuk teman-teman kita berdoa. Teman-teman kita pun memberi ruang untuk teman-teman kita melakukan ibadah khusus yang melibatkan ibadah-ibadah fardu ain yang dapat membentuk anak-anak ini, membentuk anak remaja

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Dua orang berdiri Yang Berhormat. Hendak beri jalan?

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Tidak. Tidak. Tidak. Tidak.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Dia tidak beri Yang Berhormat.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Saya hendak meneruskan. Saya pun tidak ada masa. Saya hendak berikan peluang kepada teman-teman yang lain.

Beberapa Ahli: [Menyampuk] [Dewan riuh]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Masa Yang Berhormat tidak banyak lagi.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Kemudian, Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Beliau tidak bagi Yang Berhormat.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Sebab itu saya fikir Yang Berhormat Menteri kalau dapat, faktor *spiritual* ini, bahkan faktor *spiritual* ini kalau dapat saya hendak cadangkan beberapa faktor.

Pertamanya bagi yang muslim yang menjalani program ini daripada hari pertama sampai bulan yang terakhir, bulan ketiga, sembahyang dan sembahyang berjemaah diwajibkan. Doanya diwajibkan dan kita kena semak amalan-amalan fardu ain ini. Boleh tidak membaca Al-Quran, boleh tidak membaca muqaddam. Boleh tidak membaca bacaan-bacaan dalam sembahyang. Ini perlu diberikan perhatian.

Dalam semakan-semakan yang kita buat, kebanyakan anak-anak muda, anak-anak lepasan sekolah pun hal-hal asas fardu ain ini pun banyak tercicir dalam kehidupan mereka dan kalau mereka diletakkan dalam suatu keadaan dalam mana mereka diletakkan untuk dilatih secara LKN ini dengan mengkesampingkan amalan-amalan agama, maka apa yang ada? Yang ada ialah manusia-manusia tetapi hatinya tidak dapat dibancuh seperti hati manusia. Ini yang akan berlaku [Disampuk] Sebab itu saya ingin mencadangkan kepada Yang Berhormat Menteri dan saya yakin Yang Berhormat Menteri dapat memikirkan perkara ini.

Yang kedua, tentang puasa-puasa sunat. Ini pun kita hendak letakkan. Dalam kepala kita, bila berpuasa sahaja, orang tua. Bila berpuasa sahaja, orang alim. Bila berpuasa sahaja, orang agama tetapi inilah sebenarnya kekuatan-kekuatan yang ada kepada anak-anak. Inilah kekuatan-kekuatan yang dapat dibina kepada generasi muda, generasi remaja ini untuk memantapkan, untuk memberikan kekuatan dalaman supaya kekuatan dalaman itu akan singgah dalam hati dan sanubari mereka.

Ibarat kuasa ini, Tuan Yang di-Pertua pun lebih faham daripada saya agaknya tentang ibadah puasa sunat dan sebagainya ini, kalau dapat dijadikan sebagai satu daripada kurikulum atau silibus dalam kita mendidik anak-anak ini.

Yang ketiga dalam hal amalan-amalan spiritual ini, saya harap, saya harap sangat supaya akhlakunya, akhlakunya macam mana kita hendak meletakkan. Kita takut nanti dalam kita mengadakan latihan-latihan yang berbentuk fizikal begitu, katakanlah misalnya *obstacle course*. Ini kita kena timbang boleh tidak orang lelaki menyambut orang perempuan. Boleh tidak orang perempuan melompat disambut oleh orang lelaki dan sebagainya.

Ini perlu dipertimbangkan, kemungkinannya dalam kepala kita. Ini untuk berbagai-bagai agama, meliputi seluruh anak-anak kita tetapi komponen ini perlu difikirkan sebab ada di antara anak-anak kita yang *reject outright* kalau misalnya asas-asas ini tidak dijaga oleh pengendali-pengendali terutama jurulatih-jurulatih yang mengendalikannya.

Pengalaman saya tentang jurulatih ini Tuan Yang di-Pertua. Jurulatih-jurulatih kita yang kita hendak ini, yang pertama sekali mereka ini *being drafted*. Mereka ini seolah-olah wajib hadir, bila ditunjuk diri mereka, mereka wajib menghadirkan diri. *It is*

an obligation, satu obligation kepada mereka. Kalau tidak, tindakan undang-undang boleh diambil ke atas mereka.

Apa yang saya hendak sebutkan, pengalaman saya Tuan Yang di-Pertua, ialah jurulatih yang pertama sekali mesti diberikan latihan khusus, *training of trainers*. Mesti. Jurulatih juga perlu mengikuti komponen fizikal, komponen intelektual dan komponen spiritual, terutama komponen spiritual.

Dalam latihan yang dibuat, yang saya ingat dahulu dalam Biro Tata Negara, bila hal sembahyang, jurulatih hilang. Hilang jurulatih. Bila hal bangun subuh, hilang jurulatih. Jadi ini tidak dapat membayangkan sebenarnya kehendak kita. Kita mesti mendidik. Yang melatih mesti menunjukkan contoh yang terbaik. Yang melatih mesti ke hadapan. Yang melatih, mesti melakukan dahulu. Yang melatih, mesti bersedia sebenarnya, untuk menghadapi suasana itu dan menentukan bahawa dia mendapat kredibiliti. Dengan cara itu dia akan dihormati. Dia ada kredibiliti. Dia ada daya harapan yang boleh ditunjukkan oleh anak-anak yang mengikuti program itu supaya jurulatih ini menjadi *role model* paling tidaknya waktu mereka berada LKN (Latihan Khidmat Negara) tersebut.

Saya ingin mencadangkan supaya jurulatih-jurulatih ini bukan boleh diambil sembarangan sahaja seperti daripada tentera sedikit, daripada bekas tentera sedikit, ambil daripada komando sedikit, ambil daripada universiti sedikit. Saya rasa bukan begitu caranya. Caranya ialah tentukan jurulatih-jurulatih memahami matlamat. Jurulatih-jurulatih memahami falsafah. Jurulatih-jurulatih memahami isi kandungan. Kandungan yang saya sebut fizikal, kandungan intelektual, kandungan spiritual, kandungan emosional, kandungan akhlak yang mesti dijiwai, bukan hanya difahami sahaja. Mesti dijiwai oleh jurulatih-jurulatih yang akan bersama dengan anak-anak ini ikut modul-modulnya.

Saya fikir modul satunya ada satu set jurulatih. Modul duanya ada satu set jurulatih. Modul tiganya ada satu set jurulatih dan untuk ini Tuan Yang di-Pertua, kita harapkan sangat jurulatih-jurulatih ini, insya-Allah yang dapat menjiwai dan dapat mengetahui bahawa latihan mesti berjalan atas dasar *plural society, plural participation, plural* orang-orang yang mengikutinya daripada anak-anak yang hadir.

Dalam kepalanya mesti ada *multiplicity, 'multiapnicity'* itu mesti ada dalam kepala mereka. Pada masa yang sama juga, saya ingin juga menekankan tentang perkara yang patut diberikan perhatian juga ialah tentang penglibatan ibu bapa. Saya tidak tahulah tetapi tidak disebutkan Yang Berhormat Menteri tadi. Saya mencadangkan pre satu modul. Pre-modul itu, waktu kita hendak *launch*, ibu bapa dijemput sama.

Selagi ibu bapa tidak bersama-sama menjiwai program ini, selagi itulah mereka balik nanti kita akan dapat pertembungan akan apa yang terdapat dalam latihan apa yang dipraktikkan dalam rumahtangga itu, terutama persekitaran ibu bapa mereka. Saya cadangkan supaya sebelum pergi kepada modul yang pertama, modul ketenteraan itu, ibu bapa dengan mereka didedahkan dalam satu seminar, satu hari. Ramai-ramai begitu didedahkan. Apa yang akan berlaku, diterangkan kepada ibu bapa, rasional kita buat ini. Rasional kita buat ini, rasional kita buat ini. Besok anak-anak kita balik nanti tidak ada lagi latihan tentera tetapi emak bapa dapat membawa semangat latihan tentera ini dalam masa mereka berkomunikasi dengan anak-anak.

Ertinya, sudah ada satu proses *re-enforcing and re-enforce* apa yang akan diberikan kepada anak-anak kita yang muda daripada umur 16 tahun hingga kepada 35 tahun.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Panjang lagi Yang Berhormat?

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Yang keduanya, ibu bapa juga kalau dapat dilibatkan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Panjang lagi Yang Berhormat?

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Sedikit lagi. Sedikit lagi. Sedikit lagi.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya. Ada satu minit lagi.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Ya. Macam mana?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya. Tolong. Tolong sikit, sikitkan.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Yalah Tuan Yang di-Pertua. Yalah, sikit, sikit lagi. Saya cuba ini. Saya sudah ketepikan semua ini. Saya hendak pergi yang hujung ini sahaja.

Yang berikutnya saya memikirkan tentang ibu bapa dalam modul yang kedua dan modul yang ketiga, esok yang akhirnya selepas tamat agaknya tiga bulan itu sekali lagi ibu bapa mungkin dapat dilibatkan dalam satu *grand finale* macam itu yang melibatkan ibu bapa. Saya yakin yang ibu bapa pun akan melihat perubahan-perubahan yang berlaku kepada anak, kembang hati mereka, seronok mereka dan ibu bapa pula rasa lebih seronok kalau mereka bersama-sama secara *periodical* macam itu, secara *periodic* macam itu didedahkan kepada anak-anak apa yang berlaku anak-anak.

Yang berikutnya Tuan Yang di-Pertua, ialah tentang tenaga pelatih dan soal penilaian. Saya tidak tahu, ini pun tidak disebutkan tadi macam mana penilaian yang hendak dibuat. Modul satu, modul dua dan modul tiga. Mesti ada penilaian. Bukan sahaja penilaian harian, bukan sahaja penilaian mingguan, bulanan bahkan dalam masa tiga bulan itu, perlu dinilai.

Kalau dapat penilaian itu berdasarkan betul-betul kepada orang yang mengikuti anak-anak itu daripada hari pertama sampai hari yang terakhir dinilai kebolehan, dinilai kemampuan bahkan nilaian-nilai ini boleh disamakan waktu mereka hendak dapat pekerjaan esok, hendak *interview* esok boleh dikepilkan dengan penilaian LKN ini.

Saya rasa ini akan memberikan sedikit sumbangan kepada karier mereka yang akan datang. Saya yakin di mana-mana syarikat pun bukan sahaja hendakkan pekerja yang baik, pekerja yang kuat kerja, pekerja yang rajin kerja, tetapi pada masa yang sama pekerja-pekerja yang ada prinsipal, yang ada dasar, yang ada dasar amanah, yang ada akhlak, ini yang diperlukan oleh syarikat-syarikat sama ada syarikat besar atau syarikat kecil.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Boleh berhenti Yang Berhormat. Cukuplah.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Dengan lain perkataan, diharapkan supaya penilaian-penilaian ini dapat dibuat dan akhirnya sijil dapat dikeluarkan yang akan memastikan insya-Allah dapat membantu pelajar-pelajar itu dalam karier mereka.

Dan akhirnya Tuan Yang di-Pertua, ialah program susulan. Saya harap kalau ada program susulan, mesti ada program susulan tiga bulan sahaja mereka diletakkan di situ. LKN tiga bulan lepas itu habis tiada program susulan.

Seorang Ahli: [Bangun][Menganggu]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Duduk Yang Berhormat, duduk. Saya tidak panggil hendak berdiri buat apa.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Ini saya rasa orang ini kena pergi dahulu

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Ini yang akhir, akhir betullah.

Seorang Ahli: [Menganggu]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Sudahlah Yang Berhormat, kalau kacau begitu lagi panjang. Parit Buntar

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Sebab itu saya fikir tentang program susulan ini perlu ada susulan. Bila anak-anak ini balik apa jadi kalau kita ambil 100,000 untuk yang permulaan ini. Dalam satu kampung mungkin satu orang sahaja yang pergi. Satu orang yang pergi yang sudah dilatih tiga bulan, balik kepada budaya lama, balik kepada ibu bapa yang budaya lama, balik kepada ahli masyarakat yang budaya lama, balik pada teman-teman sejawat yang lama.

Akhirnya, biasanya dia akan kalah, yang di kampung itulah yang biasanya menguasai dia. Sebab itu saya mengharapkan supaya susulan ini dapat dibuat. Satu panel susulan dapat dibuat. Susulan mungkin bukan dalam bentuk tiga bulan, tiga bulan bentuk latihan yang sedemikian, tetapi ada cara-cara lain barangkali yang dapat dimasukkan dan saya harap susulan ini *part of the package, part and parcel of the package* LKN ini, yang kalau dapat dibentangkan, yang dapat diadakan saya rasa mungkin akan mencapai matlamatnya.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya cukuplah.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Dengan itu Tuan Yang di-Pertua, saya menyokong rang undang-undang ini dengan pindaan-pindaan, dengan reservasi-reservasi yang saya harap Menteri akan mengambil perhatian daripadanya. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya terima kasih. Yang Berhormat kita limitkan masa dua puluh minit. Saya tidak tahulah hendak menghabiskan dalam masa dua puluh minit. Saya beri Sepang. Wanita ya!

2.56 ptg.

Datin Paduka Hajah Seripah Noli binti Syed Hussin [Sepang]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, saya sebenarnya.....

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Dua puluh minit sahaja ya.

Datin Paduka Hajah Seripah Noli binti Syed Hussin: Berapa minit Tuan Yang di-Pertua?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Dua puluh minit sahaja.

Datin Paduka Hajah Seripah Noli binti Syed Hussin: Dua puluh sahaja. Saya sebenarnya telah mengikuti hujah-hujah yang dibawa oleh Parit Buntar sebentar tadi. Seperti biasalah apa sahaja yang dibawa, dicadang oleh kerajaan mesti ditentang dan itulah sebenarnya kewujudan kerja parti pembangkang. Kita tidak buat apa-apa pun dia hentam, kita cuba untuk hendak buat sesuatu pun dia tetap akan tentang.

Sebenarnya Tuan Yang di-Pertua, saya tadi dengar beberapa perkara yang dibawa oleh Parit Buntar yang menimbulkan soal-soal mengenai dengan paksaan, ketidakrelaan bakal-bakal peserta yang akan mengikuti kursus-kursus, program-program khidmat masyarakat ini.

Sama ada Parit Buntar sedar atau tidak sebagai pakar motivasi, beliau banyak menganjurkan program-program yang melibatkan pelajar-pelajar sekolah. Saya difahamkan ramai pelajar yang mengikuti kursus-kursus anjuran Parit Buntar sebelum ini daripada pelajar-pelajar yang secara paksa dihantar oleh ibu bapa untuk mengikuti kursus dan saya percaya Yang Berhormat Parit Buntar tidak pun mengambil berat hendak tanya sama ada dipaksakah, secara relakah, tetapi oleh kerana beliau mementingkan keuntungan kerana pelajar kena bayar RM250, diterima bulat-bulat.

Tapi kerajaan tanpa perlu sebarang bayaran kita berusaha untuk memulihkan keadaan yang ada.

Seorang Ahli: [Bangun]

Datin Paduka Hajah Seripah Noli binti Syed Hussin: Tidak payahlah hendak bangun, saya tidak ada masa.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Hendak bagi jalan Yang Berhormat?

Datin Paduka Hajah Seripah Noli binti Syed Hussin: Tuan Yang di-Pertua, saya tidak bagi jalan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Ha, dia tidak beri.

Datin Paduka Hajah Seripah Noli binti Syed Hussin: Tidak beri jalan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Sila teruskan Yang Berhormat.

Datin Paduka Hajah Seripah Noli binti Syed Hussin: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih saya diberi peluang untuk turut serta membahaskan Rang Undang-undang Latihan Khidmat Negara 2003 pada kali ini. Seperti yang kita sedia maklum bahawa seramai 100,000 pelajar lepasan SPM akan terlibat dalam program ini daripada kira-kira 480,000 pelajar yang layak.

Bagi saya Program Khidmat Negara ini merupakan program yang baik dalam melahirkan generasi baru Malaysia yang berwawasan dan berdaya saing serta bersatu padu. Tuan Yang di-Pertua, sebelum saya melangkah lebih jauh saya juga ingin meminta penjelasan tentang bagaimanakah keadaan belia yang layak, tetapi tidak terpilih untuk menyertai program ini memandangkan kita dapati bahawa hanya 100,000 sahaja yang akan dikerah daripada 480,000 orang yang layak iaitu lebih kurang 21% sahaja. Adakah mereka ini akan menunggu giliran seterusnya dan bagaimanakah keadaan pemilihan dibuat sama ada ia menekankan faktor ekonomi keluarga, pencapaian akademik atau kedudukan pelajar dari segi sahsiah atau tingkah laku mereka.

Menyentuh tentang Fasal 3 iaitu Proklamasi yang mana disebutkan tentang umur yang layak mengikut program ini. Dinyatakan dalam Fasal ini bahawa peserta yang layak terdiri daripada remaja yang berusia tidak kurang dari 16 tahun, tetapi tidak melebihi 35 tahun atau lebih tepat lagi yang menjadi sasaran ialah golongan yang lahir pada tahun 1986. Yang akan berusia 18 pada tahun 2004 semasa program ini dilaksanakan. Bagi saya usia sebegini sesuai kerana mereka tidak terlalu muda, tetapi telah mampu berfikir dengan jelas malah pada usia ini mereka sedang mencari arah tuju setelah tamat persekolahan menengah.

Oleh yang demikian amat tepatlah kita mengarah atau membimbing mereka ke jalan yang betul supaya tidak terlibat ke kancang yang negatif jika diabaikan. Bagi saya golongan belia sekarang sangat memerlukan perhatian dan dorongan. Maka program ini memang tepat sekali dalam keadaan masyarakat kita sekarang yang terdedah dengan pelbagai anasir yang tidak sihat.

Belia merupakan golongan sasaran yang menjadi harapan negara. Berdasarkan kajian kita dapati bahawa belia yang berumur antara 15 hingga 24 tahun dijangka bertambah sebanyak 2.6% setahun daripada 4.37 juta pada tahun 2000 kepada 4.98 juta pada tahun 2005. Pertumbuhan tahunan ini adalah lebih besar daripada angka 2.3% bagi tempoh Rancangan Malaysia Ketujuh. Golongan belia yang tidak dibimbing dengan nilai-nilai yang murni akan mudah terjebak dengan anasir yang tidak baik.

Oleh yang demikian, langkah kerajaan yang menjadikan Program Khidmat Negara merupakan satu tindakan yang bijak dalam menangani permasalahan remaja yang penuh cabaran dan permasalahan. Kita menyedari bahawa masa terluang kepada remaja kita jika tidak diisi kepada perkara-perkara yang berfaedah, mudah terpengaruh dengan anasir yang tidak sihat.

Oleh yang demikian, usaha mewajibkan program ini sepatutnya mendapat sokongan serta pujian daripada masyarakat. Kita sedar ramai remaja kita terlibat dengan penagihan dadah, melepak dan melakukan pelbagai aktiviti yang tidak sihat, yang sudah tentu akan merugikan masa depan mereka serta negara. Berdasarkan statistik kita dapati bahawa jumlah penagih dadah yang melibatkan bumiputera sahaja berjumlah 67.73%. Ini belum meninjau lagi di taman-taman bunga, disko, kelab permainan video yang mana mereka menjalankan program yang tersasar sehingga menjatuhkan maruah diri dan bangsa mereka.

Ada juga yang terlibat dalam pembuatan maksiat, menyertai lumba motor haram, minum arak dan sebagainya. Justeru Program Khidmat Negara ini diharapkan dapat menyelamatkan golongan belia ini daripada terbiar dan tidak produktif termasuklah golongan dari sana juga kena ikut program ini Tuan Yang di-Pertua. Program ini walaupun diwajibkan tetapi mempunyai sedikit kelonggaran seperti yang terkandung dalam Fasal 20. Yang mana orang-orang yang bertanggung boleh mendapatkan perakuan penangguhan tanggungan untuk dipanggil menghadiri Latihan Khidmat Negara jika terdapat alasan yang munasabah. Ini bermakna terdapat sedikit kebebasan atau tolak ansur dalam pelaksanaan program ini. Jika kita dapati ada juga kemungkinan sesetengah remaja yang mungkin menghadapi masalah keluarga seperti mungkin perlu menjaga ibu atau bapa yang uzur, ditimpa bencana atau menghadapi

masalah kesihatan serta mungkin terdapat urusan yang lebih penting, dapat menanggukkan terlebih dahulu untuk menyertai Program Khidmat Negara ini.

Kepekaan kita terhadap masalah peserta ini amat perlu kerana kita tidak dapat memaksa peserta yang menghadapi penyakit yang kronik untuk turut serta jika tidak mampu. Ini kerana terdapat sesetengah kes yang mana terdapat pelajar yang tiba-tiba mati mengejut apabila terlibat dalam kegiatan bersukan seperti berlari atau aktiviti lasak sewaktu di sekolah.

Dalam hal ini, kita perlulah menjalankan suatu penelitian yang tulus tentang data kesihatan peserta, termasuk kesihatan mental, agar program ini tidak disalah anggap sebagai program yang mendera sebelum mereka diterima masuk. Jadi, semua peserta yang diterima masuk ini dipastikan stabil kesihatan dan emosinya, dan turut keluar daripada program dengan keadaan yang baik atau lebih baik sebelum ini.

Tuan Yang di-Pertua, saya juga ingin menyentuh Fasal 18 dan 19 yang menyentuh tentang tidak menghadiri Latihan Khidmat Negara serta tidak hadir tanpa kebenaran, yang mana peserta akan didenda tidak melebihi RM3,000 atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi enam bulan atau kedua-duanya sekali. Bagi saya, tindakan ini perlulah dikenakan setelah kita meneliti punca kegagalan mereka menghadiri program tersebut dengan teliti dan mendalam sama ada sebab kesihatan atau keluarga dan masalah berat yang lain.

Ini kerana, bagi saya bukan mudah bagi seorang belia, terutama yang berasal dari keluarga yang susah, untuk membayar denda walaupun kurang dari RM3,000 dan menjalani hukuman penjara yang berat pula. Ini akan meninggalkan stigma kepada belia kerana mereka masih muda. Sebelum dikenakan tindakan sedemikian, wajarlah kita memperuntukkan amaran terlebih dahulu kepada para peserta yang gagal menghadiri program. Saya juga menyokong tentang usaha bagi memberi latihan asas ketenteraan, kenegaraan dan pembentukan watak serta khidmat masyarakat sebagai komponen latihan yang dimuatkan.

Saya berharap dalam program ini juga para peserta program turut didedahkan atau didorong tentang haluan yang mereka akan tuju setelah tamat persekolahan dan program khidmat masyarakat ini. Mungkin ada peserta yang terpilih ke IPTA tetapi bagaimana pula yang tidak terpilih?

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Ada yang berdiri Yang Berhormat.

Datin Paduka Hajah Seripah Noli binti Syed Hussin: Oleh itu, dengan kerjasama semua kementerian

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Yang Berhormat bagi Larut berdiri Yang Berhormat, hendak bagi jalan?

Datin Paduka Hajah Seripah Noli binti Syed Hussin: Pendek sahaja ya.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, sila.

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: Tadi Yang Berhormat bagi Sepang ada menyebut tentang pelajar-pelajar sekolah yang tidak berupaya, umpamanya mungkin mengalami sakit dan sebagainya. Mungkin Yang Berhormat bersetuju kalau mereka ini, setelah menjalani pemeriksaan, dikecualikan daripada menyertai Program Khidmat Negara ini setelah mereka benar-benar disahkan mengalami apa juga sakit, kecuali sakit jiwa macam sebelah pembangkang. Terima kasih.

Datin Paduka Hajah Seripah Noli binti Syed Hussin: Sememang itulah hasrat saya Yang Berhormat. Oleh itu dengan kerjasama semua kementerian yang terbabit serta pihak kaunselor, kerajaan perlu memberi penerangan tentang prospek-prospek serta lapangan-lapangan yang mereka boleh ceburi selepas itu. Peserta-peserta ini juga perlu dibimbing untuk memilih jurusan yang sesuai untuk melanjutkan pengajian, dan jika ada yang berminat untuk berniaga dan mendalami ilmu kemahiran, kita perlu juga membantu mereka. Jika boleh, latihan-latihan kemahiran yang efektif perlu diperkenalkan kepada mereka sewaktu mereka menjalani program tersebut.

Dalam hal ini juga, aspek keagamaan tidak boleh dikesampingkan dalam kurikulum tersebut. Peserta ini juga, terutama yang beragama Islam, perlu ditekankan

tentang ibadat solat serta penguasaan mereka dalam membaca Al-Quran dan menguasai Jawi. Oleh yang demikian, kita juga berharap agar program ini dijalankan dengan cara atau acuan kita sendiri berlandaskan budaya dan agama tanpa berkiblatkan cara Barat.

Oleh itu, dalam program ini walaupun kita menggalakkan interaksi yang luas tetapi perlulah dilakukan dengan budaya kita yang tidak menggalakkan percampuran bebas antara lelaki dan perempuan yang melampaui batasan. Saya juga berharap program khidmat masyarakat ini juga dapat menjadi mata dan telinga kerajaan selain pemimpin, dalam menyalurkan maklumat tentang keadaan masyarakat terpencil yang berlaku di luar jangkauan ataupun pengetahuan media. Kita dapati dalam kes-kes tertentu, ada di kalangan masyarakat kita yang memerlukan bantuan perubatan serta kebajikan tetapi tidak mendapat perhatian, dan keluarga itu sendiri tidak tahu bagaimana cara untuk mendapatkan bantuan.

Sebagai contoh, kita dapati bahawa masih ramai ahli masyarakat kita yang terdiri daripada golongan tua yang hidup tersisih serta individu yang mengalami masalah kesihatan seperti jantung berlubang, mengalami kanser dan sebagainya, tidak mendapat sebarang perhatian daripada masyarakat. Oleh yang demikian, kita berharap agar para peserta program ini diberi pendedahan memberi maklumat tentang masalah yang dihadapi oleh setengah masyarakat kita yang tidak mendapat bantuan perubatan serta prasarana yang secukupnya dalam menghadapi masalah yang tidak menentu ini. Jadi, belia-belia ini merupakan jambatan yang menghubungkan masyarakat dengan pihak yang berkuasa untuk mendapatkan bantuan yang sewajarnya.

Akhir sekali, Tuan Yang di-Pertua, saya difahamkan juga, seperti Yang Berhormat bagi Kluang tadi, bahawa tempoh Khidmat Negara ini adalah selama tiga bulan, tetapi saya ingin mengetahui sama ada peserta menjalani program ini berterusan selama tiga bulan tanpa henti atau bagaimana? Kerana mengikut Fasal 24 yang ada dalam Rang Undang-undang ini, majikan dikehendaki untuk memberi cuti sebanyak 30 hari atau sebulan. Jadi, bagaimana dengan dua bulan Program Khidmat Negara yang belum diselesaikan?

Tuan Yang di-Pertua, saya juga ingin mengetahui sama ada tindakan majikan yang perlu memberi cuti sehingga tiga bulan kepada peserta ini tanpa memotong gaji, mendatangkan kesan tertentu kepada belia-belia ini. Apakah nanti akan wujud kesan yang mana majikan akan teragak-agak untuk menggaji pekerja berusia sekitar 18 tahun ini kerana akan mendatangkan kerugian pula kepada mereka, terutama di dalam sektor swasta, seumpamanya yang melibatkan dalam francais makanan segera dan pusat-pusat membeli belah serta berbagai sektor yang lain.

Dengan ini Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Beberapa Ahli: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Saya bagi Yang Berhormat bagi Parit Sulong dahulu. Dua puluh minit ya?

3.07 ptg.

Datuk Ruhanie bin Haji Ahmad [Parit Sulong]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Sebelum membicarakan Rang Undang-undang ini, pertama sekali saya ingin memetik tiga petikan daripada dokumen MAPEN – Rangka Rancangan Jangka Panjang Ketiga dan satu ucapan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri.

Dokumen MAPEN 2001 menyatakan bahawa, “Sekiranya semangat patriotik dan kesetiaan kepada negara dapat dipupuk dari awal lagi agar kebanggaan menjadi rakyat Malaysia dapat dibina pada semua rakyat, perasaan megah ini dengan sendirinya akan menjadikan seseorang itu bangga untuk menggelar dirinya rakyat Malaysia”.

Dokumen RRJP Ketiga pula menyatakan bahawa, “Teras utama yang pertama di dalam Dasar Wawasan Negara ialah membina bangsa yang berdaya tahan dengan memupuk perpaduan, menyemarakkan semangat patriotik, membentuk kematangan politik, membina masyarakat supaya lebih bertolak ansur dan penyayang yang tersemat dengan nilai-nilai positif serta meningkatkan kualiti hidup dan keutuhan ekonomi”.

Yang Amat Berhormat Perdana Menteri sewaktu merasmikan Mesyuarat Panel Penasihat Perpaduan Negara pada 27 Mei 1991 pula menegaskan bahawa “Bangsa Malaysia yang bersatu padu yang ingin kita bentuk harus berlandaskan

kepada semangat kesetiaan, ketaatan dan patriotisme yang tinggi yang tidak berbelah bahagi kepada negara".

Tuan Yang di-Pertua, petikan-petikan yang saya ambil sebentar tadi membuktikan bahawa patriotisme memang menjadi prasyarat penting di dalam pembangunan sesebuah bangsa dan sesebuah negara, khususnya sebuah negara seperti Malaysia, yang mempunyai berbilang keturunan, berbagai agama, berbagai budaya dan berbagai latar belakang ekonominya.

Justeru, pembentangan Rang Undang-undang Latihan Khidmat Negara 2003 yang bertujuan menanamkan semangat patriotisme di kalangan generasi muda Malaysia adalah satu usaha yang relevan dengan tuntutan bangsa dan tanah air. Saya ucapkan syabas kepada Biro Tata Negara dan Universiti Utara Malaysia kerana Kongres Patriotisme Negara yang mereka anjurkan pada penghujung Oktober 2002, dan ucap tama Yang Amat Berhormat Perdana Menteri di Kongres tersebut telah mencetuskan gagasan Khidmat Negara yang diperbahaskan Rang Undang-undangnya pada hari ini.

Saya juga mengucapkan syabas kepada kerajaan dan Yang Berhormat Menteri Pertahanan selaku Pengerusi Jawatankuasa Kabinet mengenai perkara ini, kerana berjaya menuntaskan, memperincikan gagasan Khidmat Negara untuk menjadi suatu realiti dalam jangka waktu yang amat singkat.

Tuan Yang di-Pertua, apabila kita membicarakan soal patriotisme, kita adalah membicarakan soal-soal minda, soal sikap, jiwa, sanubari dan naluri seseorang insan. Pendek kata, soal patriotisme adalah soal rohaniah, soal roh dan jiwa, soal semangat dan keinsafan, soal cinta dan kasih sayang seseorang manusia terhadap bangsa dan negaranya. Lantaran itu, adalah mustahil pada pandangan saya, bagi semangat patriotisme ditanamkan ke dalam jiwa seseorang insan secara paksa dan menerusi satu proses yang singkat dan intensif. Sebaliknya, patriotisme perlu disemai, dipupuk, disubur dan disemarakkan ke dalam jiwa seorang insan menerusi satu proses yang agak panjang, menerusi pelbagai pendekatan dan cara yang berbeza-beza serta mengikut tahap-tahap perkembangan umur seseorang insan.

Saya berpendapat demikian, Tuan Yang di-Pertua, kerana patriotisme adalah manifestasi semangat perjuangan dan pengorbanan yang tulen dan abadi, yang lahir - dengan izin - *sub-conscious mind*, sanubari jiwa dan naluri seorang insan khususnya seorang warganegara di sebuah negara yang berdaulat dan merdeka. Semangat perjuangan dan pengorbanan ini lahir dari jalinan nilai-nilai cinta, kasih sayang, keinsafan, kesetiaan, keikhlasan, kesanggupan, kesungguhan dan komitmen seorang insan untuk memelihara dan untuk mempertahankan kemerdekaan, kedaulatan, perlembagaan undang-undang, integriti, kepentingan, kemajuan, kejayaan, kemakmuran, kesejahteraan, keharmonian perpaduan, ketenteraman, keamanan dan juga *survival* sesebuah bangsa dan negara.

Patriotisme yang tulen dan abadi selalunya akan melahirkan satu ketahanan nasional yang merangkumi ciri-ciri kegagahan, keberanian, kekuatan, kukuh, kesungguhan, dinamisme, daya tahan, daya saing, kecekapan dan kemampuan dalam mengurus, dalam menangani dan dalam menyelesaikan masalah, cabaran dan ancaman yang membahayakan kelangsungan atau *survival* sesuatu bangsa dan negara ataupun *nation*, dengan izin. Sebab itu, dalam konteks Malaysia, Tuan Yang di-Pertua, patriotisme sewajarnya memenuhi tuntutan Perlembagaan Malaysia. Kalau dalam Perlembagaan Malaysia mengatakan bahawa ada setengah kaum dilindungi oleh sesetengah Fasal di dalam Perlembagaan, perkara ini harus ditanamkan dan harus diterima sebagai satu hakikat yang tidak boleh dipersoalkan. Harus memenuhi tuntutan dan semangat Rukun Negara, harus memenuhi matlamat Wawasan 2020 dan juga memenuhi tuntutan dunia mutakhir, dunia semasa, dunia yang sedang dihaami oleh teknologi maklumat dan juga bio-teknologi, dunia yang sedang mengalami transformasi ekonomi ke corak digital, dunia yang menuntut penguasaan ilmu ke tahap paling maksimum dan paling cemerlang, dunia yang menuntut daya saing dan daya tahan bertaraf internasional, dunia yang sedang melalui proses globalisasi perdagangan dan pembebasan kewangan atau liberalisasi kewangan, dunia yang sedang digerhanai oleh ideologi politik dan ekonomi neo-liberalisme dan dunia yang sedang diancam oleh kebangkitan neo-kolonialisme. Inilah faktor-faktor yang boleh menentukan kelangsungan bangsa, sama ada kita mampu menangani cabaran ini atau kita gagal menangani cabaran ini. Salah satu input dan resipi paling utama yang diperlukan adalah patriotisme.

Tuan Abd. Rahman bin Yusof: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Ada yang berdiri, Yang Berhormat. Hendak beri jalan?

Datuk Ruhanie bin Haji Ahmad: Haa, sebentar.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Dia tidak bagi.

Datuk Ruhanie bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, oleh itu, saya memohon untuk berbeza sedikit sahaja terhadap matlamat yang mendasari Latihan Khidmat Negara. Sebagaimana yang telah dihebahkan dan dinyatakan, Latihan Khidmat Negara adalah bertujuan menanamkan semangat patriotisme di kalangan generasi muda, memupuk perpaduan kaum serta integrasi nasional dan juga membentuk perwatakan positif menerusi nilai-nilai murni.

Pada pendapat saya, Tuan Yang di-Pertua, adalah lebih tepat jika Latihan Khidmat Negara yang akan dimulakan pelaksanaannya tahun hadapan, bertujuan untuk memantap dan menyemarakkan semangat patriotisme, perpaduan kaum dan integrasi nasional yang sewajarnya telah pun ditiup dan disemaikan ke dalam jiwa seseorang generasi muda Malaysia sejak mereka melalui proses pendidikan baik di peringkat prasekolah, sekolah rendah dan sekolah menengah aliran kerajaan dan juga swasta.

Pada waktu yang sama, Latihan Khidmat Negara ini juga seharusnya bertujuan untuk memperkukuhkan lagi proses pembentukan, perwatakan generasi muda Malaysia yang seharusnya telah pun dilaksanakan proses dan tugas itu oleh institusi keluarga, oleh institusi sosial dan oleh institusi pendidikan sejak mereka di bangku sekolah. Oleh sebab itu saya katakan proses tiga bulan Latihan Khidmat Nasional tidak boleh kita katakan proses menanamkan patriotisme. Semangat patriotisme tidak boleh ditanam tetapi boleh disemai, dipupuk, dibaja dan disemarakkan. Tiga bulan ini adalah proses pemantapan dan proses menyemarakkan benih-benih dan input-input yang telah dilakukan menerusi persekolahan dan juga keluarga. Itu dia. Kalau ini boleh diambil sebagai satu hakikat dan realitinya, maka saya rasa kita berada pada perspektif yang betul. Kalau tidak, bermakna kemungkinan saya bimbang kita tidak akan menerima sasarannya.

Kerajaan memang telah mengambil satu langkah yang baik, tetapi kalau tiga bulan itu dilaksanakan sebagai satu proses untuk menanamkan patriotisme, saya bimbang perkara ini akan gagal. Ini adalah oleh kerana, kita tahu kita berhadapan dan juga kita adalah berurusan dengan soal minda, soal roh, soal jiwa yang tidak boleh menerima sesuatu input secara paksa dalam waktu yang singkat. Jadi, waktu yang singkat yang didedikasikan oleh kerajaan itu, seharusnya ditumpukan kepada pengukuhan, *enhancement*, *boosting* - dengan izin - bermakna *to boost*, bermakna memperkukuhkan lagi, memantapkan lagi apa yang telah disemai, apa yang telah ditanam dan apa yang telah ditiupkan menerusi proses keluarga, proses institusi sosial dan proses persekolahan. Kalau ini hakikatnya, maka kita berada pada landasan yang betul.

Dalam erti kata lain, Tuan Yang di-Pertua, Latihan Khidmat Negara yang akan dilaksanakan ini tidak seharusnya dilihat secara berasingan, secara total *in isolation* - dengan izin - daripada proses pembinaan generasi yang selama ini dijalankan oleh banyak institusi dan yang paling terkenal kepada seorang insan adalah institusi keluarga dan juga institusi pendidikan. Ini bermakna, *we must view this exercise* dengan mengambil kira usaha-usaha yang telah pun dibuatkan menerusi Kementerian Pendidikan dan juga Kementerian Belia umpamanya, institusi keluarga, peranan media dan sekitarnya.

Sebaliknya, Latihan Khidmat Negara wajar dilihat sebagai suatu usaha lanjutan. Tadi, Yang Berhormat bagi Parit Buntar mengatakan sebagai *extension*. Saya *agree* dalam menggunakan perkataan *extension* kepada usaha penanaman, penyemaian jiwa patriotik yang telah pun dilakukan menerusi keluarga, menerusi institusi persekolahan dan sebagainya. Kalaupun ada di kalangan anak-anak yang akan menjangkau umur 17 tahun atau 18 tahun, selama ini melalui satu proses pendidikan yang agak tempang, yang tidak sehaluan dengan arus pendidikan perdana kerajaan, umpamanya yang menerusi sekolah anjuran parti pembangkang, umpamanya Sekolah PAS (PASTI) , proses ini adalah proses *corrective* iaitu proses pembetulan, *realignment*

enjin supaya mereka *fine-tune* kepada *the bigger expression* iaitu sayang, cinta, kasih kepada bangsa, agama dan tahahair.

Tuan Abd. Rahman bin Yusof: [Bangun]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Hendak beri jalan Yang Berhormat?

Datuk Ruhanie bin Haji Ahmad: Tidak beri!

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, dia tidak beri jalan Yang Berhormat, sila duduk.

Datuk Ruhanie bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, oleh kerana proses ini adalah satu proses pemantapan apabila seseorang individu mencapai umur yang agak remaja, 17 atau 18 tahun, oleh kerana dia telah pun melalui proses awalan, dan setelah mereka menerusi Latihan Khidmat Negara, anak-anak ini pastinya akan balik, sama ada menyambung pelajaran di institusi yang lebih tinggi ataupun memasuki alam pekerjaan. Jadi, ini persoalannya. Selepas menjalani latihan tiga bulan, apa dia? Ini harus difikirkan, bukan menerusi badan yang diperbadankan, menerusi undang-undang ini Dato' Menteri Pertahanan, tetapi pihak kerajaan secara *total* harus melihat *what is that*, apa selepas menjalani latihan.

Tadi Parit Buntar mencadangkan pemantauan, tetapi saya rasa harus ada satu lagi proses pemantapan secara tidak formal, sewaktu anak-anak itu melalui proses IPTS atau IPTA, bermakna IPTS atau IPTA juga harus merangka program-program yang boleh memperkukuhkan lagi, *complementing* apa yang akan dilakukan oleh proses Latihan Khidmat Negara ini.

Bermakna ada *complementing exercise* selepas latihan tiga bulan, kalau tidak saya bimbang wang kerajaan yang jumlahnya saya rasa amat besar, akan menjadi satu menghasilkan yang tidak sangat-sangat membanggakan.

Jadi oleh kerana proses pembinaan generasi dan penerapan patriotisme bermula dari sejak seorang itu mengenal alam persekolahan ataupun boleh menerima *conversation* di dalam suatu *family*, awalan itu juga harus difikirkan, bermakna sebelum mereka berpeluang dipilih oleh komputer menghadiri latihan nasional ataupun khidmat negara yang di bawah tanggungjawab perbadanan ataupun jawatankuasa yang akan diwujudkan sekolah-sekolah rendah juga harus memikirkan satu *alignment* dari segi menyerapkan semangat patriotisme khususnya.

Saya melihat Malaysia walaupun telah merdeka, tetapi mereka masih lagi bangga dengan warisan-warisan penjajah. Contohnya, *scouts*, dengan izin, Yang Berhormat bagi Batang Lupar seorang *scout enthusiast* atau *one of the leaders, here*. Saya kenal *Baden Powell*, waktu saya sekolah saya jadi *tiger cub*, ini gambar harimau, saya angkat macam ini, angkat tangan [sambil menunjukkan tanda V] bermakna mereka akan setia kepada orang yang itu adalah simbol-simbol penjajah.

Bermakna pengakap harus ditukar. Tukar dia punya imej dulu, dia punya *form*, dia punya *format* and *substance*, tukar, nama dia tukar. *There is must be unity and uniformity*, bermakna tukar. Pengakap tukar kepada umpamanya putera Malaysia, *Girlguide* kepada puteri Malaysia dan sebagainya, daripada sekolah rendah lagi.

Beberapa Ahli DAP: [Menyampuk]

Datuk Ruhanie bin Haji Ahmad: Puteri DAP tidak ada kan? Hah, jadi ini daripada peringkat sekolah, saya rasa apabila kita hendak menanamkan semangat patriotisme, kita kikis semua warisan penjajahan yang ada di sekitar kita, kita kikis dia, ini bukannya *chauvinism*, bukannya juga *hedonism*, bukan sahaja bermakna satu sikap yang melampau tetapi kita kikis. Oleh kerana menerusi sejarah kita perkenalkan bagaimana kebangkitan sejarah moden Malaysia dan sebagainya.

Puan Chong Eng: [Bangun]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, ada yang berdiri Yang Berhormat.

Datuk Ruhanie bin Haji Ahmad: Tidak payahlah.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, dia tidak beri jalan Yang Berhormat, duduk.

Datuk Ruhanie bin Haji Ahmad: Tidak, anda tadi membawa Usul untuk menggagalkan akta ini, apa gunanya?

Puan Chong Eng: *[Mengganggu]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Yang Berhormat!

Datuk Ruhanie bin Haji Ahmad: Tidak payah.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Dia tidak beri jalan, Bukit Mertajam.

Datuk Ruhanie bin Haji Ahmad: *I am not talking to you.*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Bukit Mertajam, tidak usah macam itulah.

Datuk Ruhanie bin Haji Ahmad: Dak, DAP tadi telah pun membawa usul yang saya boleh tafsirkan sebagai Usul untuk menggagalkan apabila hendak *refer six months*, apabila mencadangkan usul itu supaya dibekukan enam bulan kepada *Select Committee*, ertinya cuba menggagalkanlah.

Apa erti lain yang ada, *as simple as that*, enam bulan hendak tangguh.

Seorang Ahli DAP: *[Mengganggu]*

Datuk Ruhanie bin Haji Ahmad: Yang Berhormat, duduklah.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Tidak usah macam itulah Bukit Mertajam. Teruskan.

Datuk Ruhanie bin Haji Ahmad: Duduk dahulu, duduk dahulu.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Dia tidak beri jalan Yang Berhormat

Datuk Ruhanie bin Haji Ahmad: Duduk dahulu, kaki biar jangan bengkok.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Masa hendak habis Yang Berhormat.

Datuk Ruhanie bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, jadi sekejap sahaja, satu minit sahaja Tuan Yang di-Pertua.

Jadi, saya minta bermakna program pemantapan patriotisme yang akan dijalankan menerusi Latihan Khidmat Negara adalah satu program yang menyambung usaha penanaman patriotisme menerusi institusi sekolah, institusi keluarga dan institusi sosial dan selepas tiga bulan itu harus juga *dicomplementkan* oleh program-program lain yang menerusi IPTS ataupun alam pekerjaan.

Dalam hal ini banyak perkara yang boleh dibincangkan, Tuan Yang di-Pertua, tetapi saya rasa Yang Berhormat Menteri Pertahanan telah mendapat gambaran, sewaktu kami berdialog mengenai hal ini pun telah kita bincangkan supaya program itu bukannya *one-off*, program latihan sosial bukannya *one-off* untuk menanamkan patriotisme. Itu adalah *extension* kepada *earlier programmes* menerusi institusi pendidikan dan juga akan menjadi pewaris, akan diwariskan kepada program-program lain yang tidak formal menerusi institusi latihan tinggi dan sebagainya.

Oleh kerana waktu yang terbatas, dengan itu saya menyokong. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Saya minta Menteri membawa Usul dahulu.

USUL

WAKTU MESYUARAT DAN URUSAN DIBEBAHKAN DARIPADA PERATURAN MESYUARAT

3.25 ptg.

Menteri Pertahanan [Dato' Sri Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak]: Tuan Yang di-Pertua, saya mencadangkan:

“Bahawa mengikut Peraturan Mesyuarat 12(1), mesyuarat pada hari ini tidak akan ditangguhkan sehingga tamat Rang Undang-undang Latihan Khidmat Negara 2003 dan Rang Undang-undang Arkib Negara 2003 dibahas dan diselesaikan dan setelah selesai Ucapan-ucapan Penangguhan Mesyuarat hendaklah ditangguhkan ke hari esok.”

Timbalan Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar [Dato' Zainal bin Dahalan]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis untuk diputuskan. Masalahnya ialah suatu Usul seperti yang dibacakan tadi hendaklah disetujui.

Masalah dikemuka bagi diputuskan; dan disetujui.

Perbahasan disambung semula.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, kita sambung semula. Ya Kota Melaka dahulu, sila, 20 minit ya.

3.27 ptg.

Tuan Kerk Kim Hock [Kota Melaka]: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih. Program yang mewajibkan peluang belia untuk menjalani latihan ketenteraan, itulah namanya khidmat negara (*national service*).

Program yang mewajibkan golongan belia untuk memberikan perkhidmatan secara sukarela, itu namanya *national community service* atau *national youth service*.

Jadi, nama yang digunakan oleh pihak menteri ialah *national service* tetapi nampaknya bukan kedua-dua ini, jadi memang ada begitu banyak persoalan yang harus dijawab.

Bagi DAP saya telah pada tahun lalu menyatakan bahawa DAP memang sokong *national military service*. Oleh kerana seringkali jumlah orang Cina yang menyertainya begitu rendah dan soalan kesetiaan telah dipersoalkan, tetapi kita memang sokong *national military service*. Dan kita juga sokong *national community service* dan *juga spirit of voluntary*, tetapi rang undang-undang yang telah dibentangkan itu memang menimbulkan begitu banyak persoalan.

Yang pertama, dengan izin, Tuan Yang di-Pertua, *every solution must start with the problem formulation and the correct solution must start with a correct analysis of problems or the correct formulation*. Jadi, apakah masalahnya yang telah menyebabkan sebab kerajaan hendak membawa program ini, saya baca di sini ada satu sebab ialah oleh kerana ini kita sedang menghadapi cabaran globalisasi.

Jadi, pada pandangan saya, kalau sudah kita hendak menyahut cabaran globalisasi, ada banyak yang hendak perlu dibuat oleh kerajaan, yang pertama, ialah kerajaan haruslah menghapuskan *dichotomy* bumiputera *versus* non bumiputera. Kita harus beritahu rakyat bahawa ini adalah rakyat Malaysia melawan sedunia.

Yang kedua, kerajaan haruslah juga benar-benar meningkatkan keupayaan persaingan orang Malaysia dan berani melaksanakan sistem meritokrasi yang benar dan juga mengubah polisi dan pendidikan negara kita. Dan saya juga tertarik dengan ucapan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dalam Perhimpunan Agung baru-baru ini, di mana beliau telah menganalisa sikap bangsa Eropah tetapi beliau tidak mengatakan apakah sebabnya, tiba-tiba beliau nampaknya bantai bangsa Eropah dengan begitu kuat.

Saya kemungkinan ini tekaan, kemungkinan saya rasa ada berkaitan dengan apa yang saya pernah sebut dalam Parlimen ini, iaitu dalam soalan saya pada hari ini, soalan nombor 75, yang mana saya minta kerajaan menyatakan kesahihan *document get 2000 request from EC and his member states to Malaysia* yang telah dibocori di Eropah pada April 2002.

Saya telah beri amaran bahawa kalau permintaan ini benar, bukan sahaja bumiputera akan menjadi mangsa yang teruk oleh kerana globalisasi, seluruh rakyat Malaysia juga akan menjadi mangsa. Kemungkinan inilah amaran yang hendak disampaikan, mesej yang hendak disampaikan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri. Walau bagaimanapun, saya rasa ini adalah satu perkara yang kemungkinan rakyat Malaysia harus tahu, ancaman yang kita akan hadapi.

Cuma satu, kalau boleh, Tuan Yang di-Pertua, saya hendak memperbetulkan satu cerita yang telah dibawa oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, di mana beliau telah berkata dalam Perhimpunan Agung UMNO. Beliau berkata, dengan izin, "*The Chinese invented exorcists and used them to make noise in order to chase away the dragons and stop them from swallowing the sun and the moon during*". Ini cerita bagus tetapi tidak benar. Orang Cina suka naga (*dragon*). Naga itu adalah sesuatu yang disukai oleh Cina, yang pertama. Yang kedua, tidak pernah ada cerita di mana naga makan bulan atau makan matahari. Ini ada silap sedikit. Walaupun betul ada orang gunakan *exorcists* untuk menakutkan 'yen' (*monster*) bukan naga, jadi ini cuma *side comments* sahaja.

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Lim Si Cheng) **mempengerusikan Mesyuarat**]

Lagi satu perkara yang disebutkan oleh pihak Menteri tadi ialah bahawa polarisasi kaum nampaknya tidak boleh wujud atau berkembang semasa kita menghadapi cabaran globalisasi. DAP telah bertahun-tahun menimbulkan masalah polarisasi kaum di negara ini. Jadi, saya anggap apa yang sebenarnya dikatakan oleh Menteri ialah bahawa masalah ini memang wujud di Malaysia. Kita kena tahu apakah sebenarnya punca polarisasi kaum telah wujud di Malaysia.

Kita begitu bertuah walaupun negara kita adalah negara majmuk, sebenarnya konsensus di kalangan pelbagai kaum berkurang, tetapi oleh kerana orang Malaysia adalah orang yang begitu *peaceful*, yang *mutually accommodative*, maka kita semua dapat hidup dalam keadaan yang harmoni, tetapi Perdana Menteri sendiri pada tahun lalu telah berkata di Perancis bahawa program ini adalah untuk memupuk *racial or national unity* oleh kerana kegagalan, *what he said – if I may quote – "The program is to bring the various races together for at least six months because the national schools have failed to bring about better relations among the various races"*.

Kalau apa yang telah dikatakan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri betul, kalau betul, ini bermakna 11 tahun penyelidikan tidak capai apa yang boleh dicapai, bolehkah kita capai apa yang harus dicapai dalam tiga bulan? Ini jadi satu tanda tanya yang DAP hendak tahu.

Saya juga ingin beritahu pihak Menteri bahawa pada pandangan kita, apa yang mustahak ialah kerajaan haruslah melaksanakan polisi yang adil. Kalau kita tidak ada polisi yang adil, saya kata susahlah. Kita tengok ada banyak sungutan, rungutan daripada pihak komuniti. Saya rasa semua komuniti. Tetapi bagi pihak komuniti Cina, tidak begitu puas hati terutama sekali dengan polisi-polisi berkaitan dengan pendidikan.

Jadi, kalau kerajaan hendak memupuk *unity* dan *national integration*, kerajaan harus berani, terutama sekarang saya nampak bakal Perdana Menteri ada di sini dan saya teka bakal Timbalan Perdana Menteri pun ada di sini - boleh berani. *It's your era, a new era for you*. Laksanakanlah *what is good for the country*. Saya juga anggap bahawa sebenarnya saya lihat bahawa sebelum Yang Amat Berhormat Perdana Menteri hendak bersara, beliau begitu tergesa-gesa dan risau hendak memperbetulkan atau melaksanakan apa yang beliau tidak dapat buat, salah atau tidak buat cukup.

Yang satu saya nampak ialah memperbetulkan sistem pendidikan sekolah kebangsaan di Malaysia. Dan saya rasa ialah ini, iaitu melalui program ini untuk memperbetulkan keadaan di Malaysia. Yang saya khuatir ialah bahawa kalau kita tidak buat satu analisis yang betul. Akhirnya, tidak akan mencapai apa yang kita hendak capai.

Patriotisme, saya rasa Malaysia ada masalah patriotisme. Tanyalah siapa-siapa di sini, orang Cina, orang India, orang Melayu pun, siapa pun sanggup berkorban untuk negara ini. Walaupun ada tercetusnya kontroversi berkenaan apa yang telah dikatakan oleh Menteri Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan bahawa beliau telah mengatakan seolah-olah orang Cina tidak tunjukkan kesetiaan mereka, tetapi ini cuma satu kontroversi. Tetapi saya tahu, beliau sebenarnya semasa perbualan telefon dengan saya, membetulkan apa yang beliau kata, tetapi semua orang di Malaysia tahu bahawa patriotisme bukan satu masalah di Malaysia. Apa yang harus dilakukan ialah bahawa kita perlu berusaha untuk mencari konsensus di antara rakyat terutamanya semua kaum.

Tujuan ketiga ialah *character-building*. Semalam saya ada sebut bahawa di Malaysia memang wujud satu *public cynicism* di tahap yang begitu membimbangkan. *This is a very big environment* seperti apa yang telah dikatakan oleh Yang Berhormat bagi Parit Buntar, kalau kita hantar untuk tiga bulan, kemudian mereka balik kepada masyarakat (*society*), *this is a very big negative environment*. Kalau orang lihat begitu banyak contoh di mana begitu jelasnya prinsip-prinsip asas telah dikorbankan. Mereka tidak yakin bahawa contoh-contoh yang mereka boleh ikut itu akan ada *effect* yang positif terhadap mereka.

Program yang dapat dicapai. *The positive effect* yang telah mereka tukarkan. *Indoctrinated on them* akan hilang kesan positifnya. Jadi, ini adalah satu *environment* yang negatif dan besar. Saya harap bahawa Yang Amat Berhormat Perdana Menteri akan datang, boleh ambil perhatian ini.

Saya bagi contoh, macam kes Lim Guan Eng. Walaupun beliau telah masuk penjara, keluar disambut sebagai wira, *why? Because there is a gap between justice and law*. Kes Anwar Ibrahim, tanyalah di kalangan rakyat di penjara. Kes yang semalam saya sebut di mana Ketua Menteri, EXCO dan juga ADUN Barisan Nasional boleh buat tuntutan perjalanan, tetapi jawapan yang saya dapat daripada sini seolah-olah semua tidak beres. Tanyalah rakyat, tanyalah pegawai-pegawai kerajaan di sini.

Jadi, siapa yang lakukan ini? Orang yang telah dianugerahkan tokoh belia. Jadi, macam mana dapat inspirasi daripada tokoh belia yang telah jelas sekali melakukan apa yang salah tetapi oleh kerana masalah politik.

Saya harap bahawa kalau kerajaan betul-betul hendak memupuk *character building*, melalui nilai-nilai murni yang positif, kita juga kena faham mengapa Malaysia....

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: [Bangun]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Sri Gading.

Tuan Kerk Kim Hock: Mengapa Malaysia.... Saya tidak ada masa.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Tidak ada masa.

Tuan Kerk Kim Hock: Berapa minit lagi? Mengapa Malaysia.... Nanti, nanti. Tidak faham mengapa *public cynicism* memang wujud di Malaysia. Berapa minit lagi?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Bila sampai saya akan beritahu Yang Berhormat. Tujuh ke lapan minit.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih sahabat saya, Yang Berhormat bagi Kota Melaka. Saya rasa Yang Berhormat bagi Kota Melaka tidak adil. Satu tuduhan yang boleh dikatakan fitnah. Salah tidak salah belum tentu lagi Ketua Menteri Melaka, tetapi seolah-olah Yang Berhormat bagi Kota Melaka menuduh dan menjatuhkan hukuman bahawa Ketua Menteri Melaka itu salah. Ini satu perkara yang tidak adil kepada seorang yang tidak boleh membela kepentingan ataupun hendak membela dirinya. Jadi, saya rasa tidak payahlah. Terus kepada Program Khidmat Negara ini sahajalah. Jangan melarat ke lain-lain.

Tuan Kerk Kim Hock: Sebenarnya tadi apa yang saya kata, kalau pandangan rakyat ialah bahawa ada *gap*, jurang di antara *justice and law*, proses undang-undang dalam kes Lim Guan Eng, kita tahu kalau dari segi undang-undang, dia salah tetapi mengapa bila beliau keluar disambut sebagai wira? Sebab pandangan rakyat termasuk saya. Saya tidak kata bahawa Yang Amat Berhormat Ketua Menteri memang korup.

Saya tidak berani kata. Tetapi tanyalah rakyat, tanyalah pegawai kerajaan, apakah pandangan mereka? Begitu terang sekali.

Semalam Yang Berhormat bagi Jelebu kata ini kemungkinan dia tidak tulis, dia pergi jumpa Yang Amat Berhormat Perdana Menteri. Berapa orang buat sedemikian. Bukan sahaja satu orang Ketua Menteri tetapi semua Exco buat, ADUN Barisan Nasional buat, mengapa semua boleh buat salah, pergi melawat ahli MCA di hospital boleh *claim*, menghadiri upacara perkahwinan boleh *claim*, semua orang buat kesilapan. Kalau saya buat macam ini habislah saya kena dituduh di mahkamah, saya pasti. Tetapi kalau hendak beri *chance* ada buat penafsiran, oh *you* sudah lupa, tulis tidak jumpa Perdana Menteri, semua orang lupa. Itulah maksud saya pandangan rakyat walaupun *you can get your way*. Tetapi inilah Malaysia, saya kata kalau Malaysia betul-betul hendak menghadapi cabaran globalisasi *we must be brave to make some changes in Malaysia*.

Bila saya kata melaksanakan sistem meritokrasi, meritokrasi yang benar. Saya sudah bercakap dengan Yang Berhormat bagi Sungai Petani, saya tidak pertikalkan bantuan khas yang diberikan kepada bumiputera yang memerlukan peluang-peluang. Berikan tetapi akhirnya kalau Yang Amat Berhormat Perdana Menteri sendiri kata mereka sanggup *to face a real world*, titik permulaan boleh berbeza, tetapi titik penamatan mestilah sama, barulah mereka boleh betul-betul meningkatkan keupayaan mereka. Jangan kata bahawa kita hendak paksa orang bumiputera macam Tambun kata baca buku tidak ada AUKU. Orang Cina tidak baca buku oleh kerana AUKU, *I'll tell you the truth*. Oleh kerana *this is* kebudayaan bangsa Cina. Tetapi kita memang ada.

Saya percaya bahawa Malaysia, *as I said yesterday, Malaysia is a beautiful country*, semua bangsa boleh sama-sama bersatu padu untuk menghadapi cabaran globalisasi tetapi beranikah kita? Saya kata bukan masalah bumiputera tetapi masalah UMNO sendiri, UMNO tidak berani mengambil langkah yang berani. Itu satu masalah.

Jadi, saya harap *team* yang baru ini, ada satu yang saya hendak sebut di sini muka surat 7 - Fokus utama bagi input kenegaraan. Ada satu ayat di sini "termasuk komponen-komponen lain bagi input kenegaraan ialah tanggungjawab rakyat kepada kerajaan." Ini memberikan kebimbangan kepada kita apakah maksud itu.

Sebenarnya kalau kita hendak kata bukan kepada kerajaan *but of course to the country it means all that*. Tetapi kalau kita sebut di sini apakah akan terjadi? Tuan Yang di-Pertua, masa ada lagi?

Tuan Yang di-Pertua: Tiga minit.

Tuan Kerk Kim Hock: Okay, saya tidak akan ucap panjang. Jadi, kurikulum juga menjadi satu masalah yang kita memang tahu.

Akhirnya, oleh kerana dua minit, tiga minit dan orang yang mustahak ada di sini, saya hendak ulang satu perkara yang saya pernah ucap dalam Parlimen ini, bahawa jangan kata kepada rakyat bumiputera 'hapuskan tongkat mentaliti.' *If you tell the patient that you have a tongkat* dia tidak akan buang tongkat. Saya kata orang Melayu bukan lemah. Apa yang mereka memerlukan ialah peluang, jangan kata 'tongkat' tetapi peluang. Kalau orang Melayu perlukan peluang kerajaan harus beri. *In all the world, affirmative policies exist*, kita boleh sokong, tetapi kata ini peluang. Kalau peluang sudah sampai, sudah jadi jutawan jangan paksa anak mesti mahu dapat biasiswa kerajaan oleh kerana peluang sampai.

Kalau kita tegaskan sebagai hak walaupun memang daripada segi Perlembagaan itu hak, tetapi kalau kita kata hak itu dia jadi jutawan dia pun mahu dapat biasiswa walaupun dia tidak seharusnya. Tetapi kalau pun yang teruk bila kita tegaskan sebagai hak oleh kerana *political considerations*, tak akan ada sesiapa dalam UMNO dan pemimpinnya yang berani boleh menghapuskan, itu pun kalau mereka hendak oleh kerana orang akan jadi beremosi. Bila kita tegaskan soal hak *we can never take this away*. Inilah masalah di Malaysia.

Jadi, saya harapkan kalau kita betul-betul ingin berjaya dan boleh menghadapi cabaran globalisasi, kerajaan boleh betul-betul pertimbangkan dengan serius apa yang saya kata dan saya juga mahu dapat jawapan bagi soalan yang ke-75, dan kalau apa yang saya kata itu betul bahawa Yang Amat Berhormat Perdana Menteri memang bimbang dengan 'jet-ski' dan saya juga setuju bahawa kita kena beritahu menyediakan belia-belie kita betul-betul faham apakah gambaran hebat yang kita

terpaksa hadapi sebagai satu negara apabila permintaan Eropah itu datang berkhidmat di sini.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Jelutong.

3.45 ptg.

Tuan Lee Kah Choon [Jelutong]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua kerana memberi peluang kepada saya untuk menyertai perbahasan rang undang-undang ini. Saya berpendapat Latihan Khidmat Negara yang dicadangkan adalah satu program yang baik untuk integrasi negara ini. Saya cuma hendak bangkitkan beberapa perkara berkaitan dengan pelaksanaan seperti berikut.

Yang pertama adalah, selaras dengan tujuan rang undang-undang ini dan seperti mana yang terkandung dalam tafsiran semangat kesukarelaan patutlah ditekankan. Untuk permulaan program ini, saya adalah lebih senang hati jikalau program Latihan Khidmat Negara ini dijalankan dengan penyertaan sukarela dan bukan dengan paksaan. Cadangan Kementerian untuk hanya melibatkan 100,000 orang pemuda atau satu perempat pemuda kita menunjukkan kekurangan daripada segi kewangan, tenaga kerja, infrastruktur dan sebagainya. Jikalau program ini dijalankan dengan terburu-buru masalah-masalah berikut barangkali akan *derailed* satu program yang baik pada konsepnya.

Masalah pertama adalah berkaitan dengan infrastruktur. Bilangan 100,000 orang pemuda adalah satu bilangan yang besar. Angka ini adalah lebih daripada anggota Angkatan Tentera Malaysia. Jikalau 45 tahun selepas merdeka kita masih perlu memperbaiki infrastruktur Angkatan Tentera kita, dapatkah kita menyediakan infrastruktur untuk program ini dalam masa kurang daripada enam bulan. Begitu juga dengan tenaga kerja yang diperlukan untuk implementasi program ini. Misalnya adakah kita mempunyai jurulatih yang mencukupi untuk memastikan program Latihan Khidmat Negara dapat dijalankan dengan lancarnya. Jikalau program ini akan disertai oleh pemuda dan pemudi, adakah infrastruktur berasingan telah disediakan untuk kegunaan mereka. Semua ini adalah cabaran yang kita mesti atasi untuk kejayaan program ini.

Masalah kedua adalah berkaitan dengan keselamatan. Mengikut statistik Kementerian Pertahanan Singapura, tiap-tiap tahun seramai dua orang peserta *National Service* Singapura dari jumlah 17,000 orang mungkin mati semasa dalam latihan. Jika kita *extrapolate* angka ini kepada 100,000 orang, kadar kematian adalah lebih kurang 12 orang tiap-tiap tahun. Adakah kita bersedia untuk menghadapi kematian yang mungkin terjadi ini. Angka ini mungkin lebih tinggi lagi jikalau kita tidak mempunyai pengalaman yang mencukupi untuk menjalankan program ini dengan sempurnanya.

Oleh sebab-sebab yang saya katakan tadi, saya berpendapat program Latihan Khidmat Negara ini patut diimplementasikan berperingkat supaya kita dapat *gain experience*, dengan izin, *upgrade* program yang dilaksanakan, membangun infrastruktur yang diperlukan mengikut kesesuaian dan membina *confidence* peserta dan ibu bapa mereka terhadap Latihan Khidmat Negara yang kita cadangkan ini.

Tuan Yang di-Pertua, perkara kedua yang saya ingin bangkitkan adalah berkaitan dengan Majlis Latihan Khidmat Negara dan jawatankuasa-jawatankuasa yang boleh ditubuhkan di bawah rang undang-undang ini. Seperti kita semua maklum peserta-peserta program ini adalah pemuda dan pemudi. Biarlah mereka menyertai *decision-making* bagaimana program ini patut dilaksanakan. Biarlah program ini dipantau oleh kerajaan tetapi *run by the youths for the youths* dan bukan a *programme run by the old man for the youths*.

Akhir sekali, saya juga hendak mencadangkan semua anak wakil rakyat dan pegawai-pegawai kanan kerajaan diwajibkan untuk menyertai program ini. Ini bukan sahaja dapat meningkatkan prestij dan imej Program Khidmat Negara ini tetapi juga dapat menunjukkan keyakinan kita bahawa program ini adalah baik untuk pemuda-pemudi dan negara kita.

Tuan Mah Siew Keong: [Bangun]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Sila, sila.

Tuan Mah Siew Keong: Terima kasih atas begitu banyak cadangan yang baik oleh Yang Berhormat bagi Jelutong. Saya hendak menyokong pandangan Yang

Berhormat bagi Jelutong sebab peserta-peserta ini semua mengambil bahagian selama tiga bulan. Dan apakah pendapat Yang Berhormat bahawa sijil pengiktirafan dan nilai-nilai kredit berdasarkan pencapaian pelajar sepanjang tempoh latihan patut diberikan kepada mereka sebab mereka ini telah mengambil bahagian dalam tiga bulan dan telah belajar banyak perkara? Saya harap dalam tiga bulan ini ada makna dalam pembangunan moral dan lain-lain, juga dapat menolong mereka untuk memasuki kolej swasta dan universiti dan juga apabila mereka memohon pekerjaan di sektor awam dan swasta. Adakah pengiktirafan seperti ini patut diberi?

Satu lagi, apakah pendapat Yang Berhormat bagi Jelutong kerana ramai ibu bapa yang memberi pandangan bahawa latihan ini diharap dapat diadakan selepas SPM, jangan tunggu sampai tahun hadapan, enam bulan lagi sebab antara SPM dan bila mereka adakan latihan, masa ini dibazirkan kerana ramai yang hendak meneruskan pelajaran, masa ini dibazirkan. Adakah pandangan Yang Berhormat supaya latihan tiga bulan ini dapat diadakan selepas SPM? Terima kasih.

Tuan Lee Kah Choon: Terima kasih Yang Berhormat bagi Teluk Intan. Seperti saya katakan bahawa kita memang kurang pengalaman dalam segi Latihan Khidmat Negara ini dan saya bersetuju dengan pandangan yang ditimbulkan tadi dan saya harap program ini dapat dijalankan berperingkat-peringkat seperti yang dikatakan supaya kita dapat *gain experience*, supaya kita dapat menjalankan satu program yang baik dari konsep dan juga dapat menjalankan satu program yang baik dan praktikal.

Dengan kata-kata yang saya katakan tadi, saya harap kementerian dapat mengambil perhatian berkaitan dengan perkara-perkara yang saya sebutkan. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Kinabatangan.

3.53 ptg.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya memang mengalu-alukan hasrat dan cita-cita murni kerajaan di mana Rang Undang-Undang Latihan Khidmat Negara 2003 pada hari ini dapat kita bincang bersama untuk memastikan bahawa negara kita ini terlindung dari segala macam bentuk penjajahan ataupun gejala-gejala sosial yang negatif yang selama ini telah tidak dapat dinafikan telah melanda sebilangan daripada masyarakat masa hadapan kita iaitu anak-anak muda ataupun remaja di negara ini.

Dengan adanya akta ini, saya berpandangan dan berpendapat bahawa ianya akan dapat membendung dan akan dapat meletakkan masa hadapan negara ini di landasan yang benar. Satu perkara yang ingin saya syorkan di sini di mana saya tidak begitu bersetuju di kalangan rakan-rakan yang mencadangkan agar Latihan Khidmat Negara ini diadakan secara sukarela, sebab apabila disebut "sukarela" maka adalah yang terkecuali, sedangkan pengisian negara kita pada masa akan datang bergantung penuh kepada remaja hari ini untuk mewakili kita pada alam yang mendatang. Justeru itu, saya amat sokong syor kerajaan supaya diadakan secara paksaan ataupun *compulsory* dan ini bermakna tidak ada di kalangan sesiapa pun remaja - anak sesiapa pun - yang terkecuali daripada menjalani latihan-latihan di bawah *National Service* yang akan dilaksanakan selepas akta ini kita luluskan bersama.

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: Okey, terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih rakan saya Yang Berhormat bagi Kinabatangan. Memang apa yang disebut oleh Yang Berhormat tadi bahawa kita hendakkan semua masyarakat remaja atau belia kita ini mengikuti latihan yang sebegini rupa tetapi dengan meletakkan hukuman, ini bermakna bahawa dari sudut *spirit*, dia hadir kerana dia takut didenda RM3,000. Sudah didenda kemudian pergi pun tetap kena pergi. Ini bermakna tidak datang satu semangat kesukarelaan. Semangat kesukarelaan ini bukan hanya sekadar melalui siapa boleh pergi tetapi perlu ada daya tarikan untuk mereka pergi. Sebab itu saya tidak begitu bersetuju dengan cadangan untuk mengenakan denda sebanyak RM3,000 tetapi sepatutnya diberikan *points* ataupun mata melalui sijil-sijil yang dikeluarkan untuk membolehkan sesiapa yang hadir akan diambil kira yang lebih untuk kemasukan ke IPT ataupun untuk bekerja di mana-mana sektor awam.

Datuk Bung Moktar bin Radin: Okey.

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: Itu akan lebih menarik orang untuk hadir daripada dia takut.

Datuk Bung Moktar bin Radin: *You* tanya saya atau tanya Menteri?

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: *[Ketawa]*

Datuk Bung Moktar bin Radin: Okey, terima kasih Yang Berhormat bagi Pokok Sena. Saya bagi dia sebab saya simpati, kaki dia sakit sebelah *[Ketawa]*.

Ini sebetulnya, kerajaan pada pandangan saya telah memikirkan bahawa masyarakat kita ini - masyarakat *future* kita ini - kalau tidak dikerah, mereka mempunyai pelbagai alasan. Jadi rasa saya denda yang ditetapkan ini, kalau boleh, ditambah supaya mereka menghadirkan diri tanpa ada sebarang alasan. Saya mahu teruskan, Tuan Yang di-Pertua.

Lebih-lebih lagi Tuan Yang di-Pertua, dalam keadaan globalisasi masa kini ataupun disebut-sebut sebagai "dunia tanpa sempadan" di mana negara kita terbuka kepada sebarang ancaman sama ada bentuk ancaman luaran mahupun dari dalam negara ini sendiri. Dari luaran kita memang percaya bahawa memang banyak - Yang Amat Berhormat Perdana Menteri telah melahirkan kebimbangannya - ancaman bangsa Eropah ataupun bangsa-bangsa yang lain terhadap kita, manakala ancaman daripada negara kita sendiri tidak lain dan tidak bukan adalah rakan-rakan kita dari pembangkang.

Dari pagi sehingga ke petang, Yang Berhormat bagi Parit Buntar, saya sebetulnya hairan dan saya hampir-hampir tidak percaya tetapi saya tidak bingung dan saya tidak kaget dengan pandangan Yang Berhormat bagi Parit Buntar. Saya ingin mengesyorkan kepada Yang Berhormat ini membuat pemeriksaan secara menyeluruh, sama ada fizikal ataupun mental, kerana saya bimbang Yang Berhormat bagi Parit Buntar ini mempunyai penyakit yang lebih berbahaya. Beliau pada awal-awal lagi menyatakan menyokong, bersetuju dan ingin berkongsi pandangan dengan kerajaan tetapi pandangan seinci pun tidak ada. Yang ada *criticisms* 100%.

Yang Berhormat bagi Parit Buntar rasa saya mungkin pada pilihan raya yang akan datang, kalau UMNO ada strategi yang baik, dia akan dapat dikalahkan 100% sebab dia bukan mewakili rakyat, dia terlalu emosi, kebencian dan sebagainya. Jadi saya harap rakan-rakan seperti Yang Berhormat bagi Pokok Sena, jangan meniru Yang Berhormat bagi Parit Buntar. Jadilah wakil rakyat yang relevan, yang berkesan, boleh membantu kerajaan memastikan masyarakat kita hidup dalam aman, bebas ekonomi kita - macam saya *[Ketawa]*. Ini Yang Berhormat bagi Parit Buntar, saya tengok hati dia sudah mati, jiwa dia sudah beku!

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Pokok Sena bangun.

Datuk Bung Moktar bin Radin: Saya rasa cukup, masa saya tidak panjang, Yang Berhormat bagi Pokok Sena, banyak...

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: Yang Berhormat pun tidak ada *point*!

Datuk Bung Moktar bin Radin: Ada, banyak, banyak *points*!

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: *Point* hentam orang! *[Ketawa]*

Datuk Bung Moktar bin Radin: Ya, Yang Berhormat dengar dahulu, nanti *points* datang *[Ketawa]*.

Dalam Program Khidmat Negara ini....

Puan Teresa Kok Suh Sim: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat bagi Seputeh.

Puan Teresa Kok Suh Sim: Penjelasan, minta penjelasan.

Datuk Bung Moktar bin Radin: *You* bagi sedikit sahaja ya.

Puan Teresa Kok Suh Sim: Terima kasih, tadi dalam ucapan Kinabatangan, Yang Berhormat kata bahawa kita harus menghadapi ancaman luar, jadi Latihan Khidmat Negara ini penting, saya ingin tanya kalau mengikut apa yang dikatakan Yang Berhormat Menteri Pertahanan tadi bahawa dalam kursus ini hanya satu bulan sahaja

dijadikan latihan militari, jadi macam mana latihan military satu bulan itu cukup melengkapkan seseorang untuk menghadapi ancaman luar dan juga sama ada Yang Berhormat Kinabatangan juga sudi mencabar Parit Buntar dalam pilihan raya akan datang.

Datuk Bung Moktar bin Radin: Bila-bila. Okey. Latihan Khidmat Negara ini adalah untuk membentuk patriotisme di kalangan generasi Malaysia, bangsa Malaysia, tidak kira bangsa, agama dan budaya.

Sehingga hari ini kita tidak ada undang-undang khidmat negara, sehingga hari ini ianya kita laksanakan bagi tujuan mempersiapkan masyarakat Malaysia pada masa akan datang dari segi patriotisme, dari segi berpendirian, berfikiran dan sekurang-kurangnya dalam tempoh tiga bulan, pengalaman yang ditimba, saya percaya mereka akan ada semangat patriotisme, mempertahankan negara ini dari apa ancaman sekali pun, dengan syarat pembangkang tidak mengganggu minda mereka.

Puan Teresa Kok Suh Sim: *[Bangun]*

Datuk Bung Moktar bin Radin: Tuan Yang di-Pertua, banyak gangguan luar, saya tidak mahu beri laluan lagi. Ancaman dari dalam, ini jelas di mana sejak awal-awal lagi khususnya DAP dan Keadilan, di mana mereka telah merasuk dan menyusup masuk kepada anak bangsa kita ini, bermula daripada tabika hingga ke tadika, daripada sekolah rendah, sekolah menengah, sekolah agama, IPTS, IPTA, agensi kerajaan dan sebagainya. Mereka telah memesonkan pemikiran, minda anak bangsa kita ini.

Justeru itu, undang-undang yang seumpama ini adalah wajar diterapkan di negara ini untuk memastikan anak bangsa kita tidak terkeliru oleh pengacau-pengacau dan penceroboh daripada dalam negeri sendiri. *[Tepuk]*

Puan Teresa Kok Suh Sim: *[Bangun]*

Tuan Abd. Rahman bin Yusof: *[Bangun]*

Datuk Bung Moktar bin Radin: Saya tidak beri laluan.

Puan Teresa Kok Suh Sim: Minta penjelasan. Sekolah

Datuk Bung Moktar bin Radin: Tidak beri laluan.

Puan Teresa Kok Suh Sim: Mana sekolah dan tadika yang dirasuk oleh DAP?

Datuk Bung Moktar bin Radin: Minta duduk. Minta duduk.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat bagi Seputeh, Yang Berhormat bagi Kemaman.

Puan Chong Eng: *[Menyampuk]*

Datuk Bung Moktar bin Radin: Minta duduk, saya tidak beri laluan.

Puan Teresa Kok Suh Sim: *[Menyampuk]*

Datuk Bung Moktar bin Radin: Tuan Yang di-Pertua, kita percaya adanya latihan

Puan Teresa Kok Suh Sim: *[Menyampuk]*

Datuk Bung Moktar bin Radin: Duduk, please.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat bagi Seputeh.

Datuk Bung Moktar bin Radin: *Sit down please, this is my floor.* *[Disampuk]* Duduk.

Puan Chong Eng: *[Menyampuk]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, sila duduk.

Datuk Bung Moktar bin Radin: Tuan Yang di-Pertua, *[Disampuk]* Ini tidak fahamkah?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat.

Datuk Bung Moktar bin Radin: Tidak faham jadi wakil rakyatkah ini?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Sila duduk.

Datuk Bung Moktar bin Radin: Ha, ini sekolah tadika, balik pergi ke sekolah.
Back to school. [Ketawa]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat.

Datuk Bung Moktar bin Radin: Duduklah.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat bagi Kinabatangan tidak memberi laluan. Sila duduk.

Datuk Bung Moktar bin Radin: Tuan Yang di-Pertua, kita percaya

Beberapa Ahli: *[Bangun]*

Datuk Bung Moktar bin Radin: Hey, kita percaya. Ini saya punya kawan duduklah, bincang nanti di luar. *[Ketawa]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, sila duduk. *[Disampuk]* Yang Berhormat, dia tidak beri laluan.

Datuk Bung Moktar bin Radin: *[Ketawa]* Tuan Yang di-Pertua, kita percaya dengan adanya akta ataupun Rang Undang-undang Latihan Khidmat Negara yang akan diperkuatkan boleh

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat bagi Kinabatangan, boleh gulunglah.

Datuk Bung Moktar bin Radin: Saya gulung ini, saya gulung ini.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Baiklah, baiklah.

Datuk Bung Moktar bin Radin: Hey, banyak bisingslah. *[Disampuk]* Apa pasal banyak bisings? Lu suka sama guakah? *[Ketawa]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat bagi Bukit Mertajam, Yang Berhormat bagi Seputeh, sila duduk.

Datuk Bung Moktar bin Radin: Tuan Yang di-Pertua, ini bukan pasar. Duduklah.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, ini Dewan bukan pasar. Sila duduk. *[Ketawa]* *[Disampuk]* Ini kuasa dia, terpulang kepada dia. Teruskan Yang Berhormat.

Datuk Bung Moktar bin Radin: Ya, saya teruskan ini, saya tidak peduli pengacau luar ini. Kita percaya dengan terwujudnya Akta Latihan Khidmat Negara ini, saya percaya ianya akan dapat menangani, ianya akan dapat membendung, akan dapat mengekang dan akan dapat memastikan bahawa negara kita senantiasa berada di landasan yang benar sehingga pada masa-masa akan datang.

Di samping itu, kita juga ingin berkongsi bersama. Ha, ini baru kita berkongsi dengan kerajaan. Pandangan kita, agar program ini dapat dimanfaatkan secara menyeluruh agar ianya bukan hanya melepaskan batuk di tangga ataupun bukan hanya hangat-hangat tahi ayam. Pandangan kita ikhlas, bukan macam sana, tidak ada pandangan langsung, kosong pandangan, zero.

Sini kita bagi pandangan daripada *Backbenchers*, kita punya ketua *Whip* pun ada, bakal Perdana Menteri kita pun ada dengar kita. Program-program ini haruslah disusun secara rapi, secara berkesan untuk memastikan bahawa kumpulan-kumpulan sasaran yang telah kita kenal pasti ini dapat dimanfaatkan dan mereka akan dapat duduk selama tiga bulan.

Saya pun belum maklum, sama ada dia tiga bulan berterusan ataupun berselang-selang tetapi dalam tiga bulan ini sekurang-kurangnya kalau sebelum mereka masuk jiwa mereka kosong, pemikiran mereka bercelaru tetapi selepas mereka keluar kita melihat mereka berkeyakinan, beridentiti, ada patriotisme dan sebagainya. Inilah sebetulnya yang kita mahu kepada masyarakat masa depan kita.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Belum habiskah?

Datuk Bung Moktar bin Radin: Belum lagi. Saya ada masa lagi 5 minit saya tengok. [Ketawa] Bagi di Sabah, saya ingin mengesyorkan kepada Yang Berhormat Menteri dan kerajaan supaya di Sabah juga kalau boleh Program Khidmat Negara ini dapat diadakan secara serentak dan bersama, jangan didahulukan sebuah negeri, misalnya Yang Berhormat Menteri dari Pahang, di Pahang dahulu, yang jauh-jauh dibelakangkan. Kalau boleh berunding dengan Kementerian Kewangan segerakan pembinaan pusat-pusatnya secara serentak. Jadi, biar kursus ini boleh dimanfaatkan oleh anak bangsa kita di seluruh negeri yang berada di Malaysia ini.

Di Sabah saya mengesyorkan kalau boleh kita fokuskan di empat daerah besar iaitu Kota Kinabalu, Sandakan, Tawau dan di pedalaman. Ini bagi memastikan bahawa masyarakat di pedalaman juga walaupun mereka ini jauh terpencil tetapi mereka adalah generasi bangsa kita, juga turut terlibat supaya menjadi satu generasi bangsa yang ada patriotisme, yang ada kecintaan kepada negara, kepada bangsa, khususnya kepada kerajaan yang memerintah.

Tuan Yang di-Pertua saya mohon menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat bagi Pokok Sena. Boleh berdiri, ya?

4.08 ptg.

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar [Pokok Sena]: Boleh berdiri, boleh berdiri. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua kerana turut memberi kesempatan kepada saya untuk membahaskan Rang Undang-Undang Latihan Khidmat Negara 2003.

Memang pada konsepnya saya percaya bahawa seluruh rakyat Malaysia bersetuju bahawa suatu usaha dan penerapan semangat patriotisme ini perlu dilakukan dan perlu wujud dalam diri setiap masyarakat dan rakyat dalam negara kita ini dan tidak ada siapa yang akan membantah konsep untuk mewujudkan semangat patriotisme ini.

Cuma yang saya hendak persoalkan di sini, apakah pentafsiran patriotisme yang cuba kita hendak terapkan dalam masyarakat kita ini kerana ini ada satu kekeliruan yang cuba dilakukan oleh pelbagai pihak termasuk oleh pihak kerajaan sendiri. Apakah yang kita hendak lahirkan patriotisme tulen ataupun *blind patriotism*, iaitu patriotisme buta, yang akhirnya kita menyamatarafkan antara negara itu termasuklah parti yang memerintah, termasuklah pemimpin yang memimpin parti memerintah sehingga wujudnya dalam masyarakat kita hari ini umpamanya kalau kita lihat di kalangan student universiti, apabila mereka menganjurkan program-program yang membabitkan pemimpin-pemimpin pembangkang mereka dianggap antikerajaan, antinegara, tidak patriotisme. Ini masalah yang wujud.

Begitu juga apabila di kalangan pegawai-pegawai kerajaan, semalam kerajaan tidak menjelaskan kepada saya tentang Akujanji. Akujanji ialah untuk kita setia kepada negara, tetapi persoalannya yang berlaku hari ini apabila ada pegawai dan kakitangan kerajaan yang menghadiri program-program yang dianjurkan oleh parti pembangkang dia akan dianggap tidak setia kepada negara. Apabila ada masyarakat dan rakyat negara kita ini yang mengkritik kerajaan, pemimpin negara, parti memerintah, maka orang ini akan dianggap ejen asing, dianggap tidak patriotik.

Oleh sebab itu apakah patriotisme yang kita ingin terapkan dalam kehidupan masyarakat, khususnya di kalangan anak-anak muda ini, sebab bimbang takut nanti akan lahirnya patriotisme buta, seperti mana yang saya katakan tadi, hanya semata-mata untuk kepentingan politik satu pihak khususnya parti yang memerintah ataupun pemimpin-pemimpin negara, umpamanya baru-baru ini, Perdana Menteri selaku Presiden UMNO dalam ucapan penggulungan dalam Perhimpunan Agung UMNO, cuba membentuk satu bayangan dalam pemikiran masyarakat negara kita ini seolah-olah parti PAS ini ejen asing, yang dilahirkan oleh satu konspirasi daripada pihak British, yang merupakan duri dalam daging kepada perpaduan di kalangan masyarakat Malaysia, khususnya masyarakat Melayu, kerana melakukan perpecahan di kalangan masyarakat Melayu, kerana dia diwujudkan oleh British tidak dirujuk kepada Raja-raja Melayu. Siapakah yang melahirkan parti Semangat 46? kalau tidak UMNO?

Kerajaan UMNO yang meluluskan, apakah UMNO tidak mengaku, Perdana Menteri tidak mengaku bahawa mereka telah merosak, merombak dan meruntuhkan perpaduan di kalangan masyarakat Melayu ataupun kita hendak menerima bahawa

kehadiran, kewujudan sebuah parti politik itu, itu bukan soal, dia menjadi ejen kepada asing ataupun dia direstui oleh British ataupun tidak, tetapi atas semangat demokrasi.

Ini saya katakan bahawa perlu ada pentafsiran yang jelas tentang soal patriotisme ini supaya kita benar-benar melahirkan masyarakat yang benar-benar patriotik, yang bagi saya bahawa patriotisme ini ialah dalam konteks untuk mempertahankan kedaulatan negara, untuk melahirkan kecintaan kepada masyarakat. Bangsa Malaysia ini rakyat Malaysia ini khususnya di kalangan remaja yang kita hendak terapkan ini, ialah mereka yang sanggup mempertahankan kedaulatan bukan hanya untuk mempertahankan parti yang memerintah walaupun dia membuat salah, bukan hendak mempertahankan seorang pemimpin walaupun dia tidak betul. Tetapi yang hendak dipertahankan ialah kedaulatan negara, yang hendak dipertahankan apa dia? Yang hendak diperjuangkan apa dia? Yang hendak diterapkan apa dia? Ialah penunaian amanah secara yang baik, penunaian amanah ini, tanggungjawab untuk mengurus, dan mentadbirkan serta memerintah negara ialah semangat cebisan dan cetusan daripada semangat patriotisme.

Kalau soal amanah, tanggungjawab ini tidak dapat ditunaikan secara sebaik-baiknya oleh pemimpin-pemimpin negara, ini bukan bermakna bahawa remaja sahaja yang perlu diterapkan, dipupuk, diperkasakan semangat patriotisme, tetapi pemimpin-pemimpin negara juga bagi saya seharusnya diterap, dipupuk dan diperkasakan semangat patriotisme mereka. Inilah yang penyebab berlakunya pelbagai persoalan di dalam negara kita ini akibat daripada kita tidak dapat mengolah makna pengertian sebenarnya patriotisme ini.

Sebab bagi saya bahawa patriotisme ini harus juga dilihat bukan sekadar selain apa yang telah saya sebutkan tadi, soal mempertahankan kedaulatan negara, penunaian tanggungjawab termasuklah dalam soal iaitu untuk mewujudkan keharmonian sesama manusia melakukan keadilan dan menegah daripada berlakunya kezaliman. Ini adalah merupakan cetusan daripada semangat patriotisme iaitu dalam erti kata penunaian amanah, tanggungjawab yang diberikan kepada kita untuk mempertahankan negara kita. Apakah kita hendak memaparkan kepada dunia sama ada dalam negara kita ataupun di dunia luar bahawa negara kita yang berdaulat ini ialah negara yang tidak ada ketelusan, negara yang tidak ada keadilan, negara yang dipenuhi dengan pelbagai kezaliman.

Sebab itu bagi saya bahawa wajar untuk dilihat ini sebagai satu perkara yang penting, walaupun saya katakan bahawa dari segi konsep untuk melahirkan semangat patriotisme ini memang kita dokong bersama. Memang kita bersetuju tetapi soalnya apakah bentuk, ciri-ciri patriotisme yang kita hendak terapkan di dalam masyarakat negara kita ini khususnya di kalangan remaja kita.

Yang keduanya saya hendak sebut di sini bahawa oleh kerana latar belakang kepada Latihan Khidmat Negara ialah kerana patriotisme ini. Apakah masyarakat kita ini tidak wujudnya patriotisme, khususnya di kalangan anak muda ataupun mereka ini hanya sekadar yang bersifat *anti-establishment* yang tidak boleh dilihat sebagai tidak patriotik kepada negara. Mereka hanya sekadar untuk memperjuangkan hak yang seharusnya ditunaikan oleh semua pihak sama ada remaja, belianya, orang tuanya pegawai pentadbir awamnya termasuk juga pemimpin-pemimpin dalam negara kita.

Sebab itu saya sangat merasa kurang begitu senang dengan kenyataan yang dibuat oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dalam Sambutan Hari Belia pada tahun ini. Apabila Perdana Menteri menyeru kepada masyarakat belia supaya tidak terlibat dalam polemik perbincangan, perdebatan tentang dasar dan polisi negara. Apakah kita hendak menafikan hak ini yang sepatutnya dimiliki oleh generasi muda? Apakah ini bentuk Latihan Khidmat Negara untuk melahirkan masyarakat, remaja, belia kita yang tidak akan terlibat dalam apa-apa perbincangan, perdebatan tentang dasar-dasar dan polisi negara, sebagai sebahagian daripada tanggungjawab mereka untuk menyumbang kepada proses pembentukan, pembinaan, pembangunan *nation-building*, masa depan, hala tuju politik dan negara, ekonomi dalam negara kita.

Apakah kita hendak melahirkan masyarakat belia, remaja kita ini, masyarakat yang menjadi pak hangguk.....

Puan Fong Po Kuan: *Yes man.*

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: *.. yes man, patuh tanpa bantahan.*

Puan Chong Eng: Yes women juga.

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: Apakah kita masih hendak membentuk masyarakat kita ini dalam kerangka pepatah Melayu iaitu budaya mentimun "*Digolek pun kena, menggolek pun kena*". Apakah kita masih hendak mengekalkan budaya *feudal*, cara berfikir *feudal*, gaya *feudal* yang sudah lama mencengkam kita akibat daripada penjajahan. Sebab itu saya bimbang bahawa akhirnya saya takut nanti *National Service* ini menjadi *service* untuk Barisan Nasional. Saya bimbang, takut *National Service* bertukar menjadi *service* untuk Barisan Nasional, untuk melahirkan masyarakat belia untuk berkhidmat kepada parti Barisan Nasional bukan kepada negara.

Jadi, oleh sebab itu bagi saya, saya minta supaya kerajaan harus melihat kepada persoalan ini, supaya perkara untuk kita mengenal pasti. Walaupun saya bersetuju tetapi saya katakan bahawa apakah benar wujudnya masyarakat belia, remaja kita ini tidak patriotik kepada negara kita. Sebab saya takut nanti bahawa penyelesaian yang kita katakan masyarakat yang tidak patriotik ini, penyelesaiannya tidak betul, tidak tepat kepada perkara yang sepatutnya kita atasi, sedangkan masyarakat hari ini, masyarakat yang bersifat *anti-establishment*, masyarakat yang kritis tentang soal-soal negara, soal ekonomi, soal masa depan negara. Mereka tidak boleh melihat bahawa dia tidak patriotik. Kalau dia patriotik, dia hendak mempertahankan imej negara, kedaulatan negaranya daripada dirosakkan oleh dasar-dasar dan polisi yang digubal oleh pemimpin-pemimpin negara yang tidak melihat kepada kepentingan masyarakat dan rakyat dalam negara kita yang tidak adil, tidak telus, budaya rasuah yang diamalkan.

Apakah salah bagi seorang rakyat Malaysia remaja umpamanya belia untuk memperjuangkan supaya diambil tindakan kepada perasuah-perasuah dalam negara kita termasuk pemimpin-pemimpin negara. Apakah salah? Kalau ini dianggap sebagai tidak patriotik, saya percaya bahawa latihan tiga bulan ini tidak akan berjaya. Saya dua tahun duduk dalam ISA, [Ketawa] Yang Berhormat bagi Kuala Kedah duduk dua tahun dalam ISA, belum pulih. Saya ingat Tuan Yang di-Pertua, ISA lebih teruk daripada Latihan Khidmat Negara ini. [Ketawa] Pagi-pagi kena menyanyi Negaraku, kena membaca ikrar taat setia kepada negara, tetapi tidak pulih. Sebab taat setia kepada negara itu dilihat kepada taat setia kepada kerajaan. Walaupun kerajaan itu *corrupt*. Ini persoalannya Tuan Yang di-Pertua, khususnya kepada Datuk Menteri yang bertanggungjawab sebagai Menteri yang membentang rang undang-undang ini.

Sebab itu bagi saya bahawa kita harus mengenal pasti, saya bimbang, takut nanti akhirnya kita membuat sesuatu yang tidak bertepatan kepada permasalahan. Kita akan rugi, berapa banyak duit sudah kita peruntukan dalam Rakan Muda, dalam Program Setia, dalam Program Jalur Gemilang yang semuanya dilihat dalam kerangka untuk melahirkan masyarakat patriotisme. Apakah ia telah menghasilkan sesuatu dan di manakah kejayaan sistem pendidikan kalau kita katakan bahawa masyarakat remaja kita tidak patriotisme. Ini bermakna bahawa Kementerian Pendidikan yang pernah diterajui oleh Yang Berhormat Menteri Pertahanan satu ketika dahulu, ini menunjukkan bahawa sistem pendidikan kita gagal untuk melahirkan, kerana apa? Mungkin boleh saya katakan bahawa akhir-akhir ini kerajaan seperti mengetepikan soal-soal pendidikan kalau untuk orang Islamnya yang berkaitan dengan agama, siviknya, sejarahnya, kerana lebih hendak mengutamakan sains dan teknologi.

Saya tidak membantah soal sains dan teknologi, tetapi kenapa kita perlu meminggirkan soal sivik, soal sejarah yang inilah unsur yang boleh memupuk kepada kesedaran untuk melahirkan masyarakat yang patriotik di kalangan remaja-remaja kita. Akhirnya kita akan rugi, kita akan memperuntukkan wang yang banyak, yang begitu besar tetapi masyarakat masih semacam itu, kerana apa? Kerana kita silap tafsir bahawa masyarakat anak muda yang *anti-establishment* ini dianggap sebagai tidak patriotik. Akhirnya orang muda sudah hendak menyokong PAS hendak buat lagu mana, hendak menyokong Barisan Alternatif hendak buat lagu mana? Menteri pun menang berapa ratus, 200kah? 200 hendak buat macam mana masyarakat anak muda, hendak menolak Yang Berhormat. Tetapi walau bagaimanapun mudah-mudahan kalau ada rezeki menjadi Timbalan Perdana Menteri.

Tetapi ini soal anak-anak muda, soal jiwa anak-anak muda yang dia hendak lihat bahawa masyarakat didikan kita ini dia hendak ketelusan, kebaikan, keadilan. Sebab itu bagi saya bahawa harus dilihat supaya kita benar-benar memenuhi dan menjurus kepada persoalan-persoalan yang telah saya sebutkan tadi bagi memastikan

supaya isu ini harus dilihat secara yang tepat, ia memenuhi kepada sasarannya dan sampai kepada matlamat apa yang kita kehendaki.

Kemudian Tuan Yang di-Pertua, yang keduanya ialah kalau benar kata masyarakat kita ini, remaja kita ini tidak patriotik, okey, apakah penyelesaiannya? Apakah cukup sekadar tiga bulan untuk melahirkan remaja yang patriotik, belia yang patriotik, pemuda yang patriotik? Kalau saya katakan bahawa dengan sebulan duduk dalam latihan dalam khemah secara tentera asas-asas persenjataan, kita katakan akan melahirkan remaja yang berdisiplin, yang bertanggungjawab dan yang beramanah.

Yang Berhormat Menteri, yang duduk dalam kem tentera dilatih enam bulan, rekrutnya enam bulan, kemudian duduk dengan disiplin, kawad hari-hari, tabik hormat, baru-baru ini Ketua Turus Tentera Darat mengumumkan bahawa ada berlaku penyelewengan RM113 juta yang dilakukan oleh orang dalam. Ini sebulan kita hendak lahirkan masyarakat yang berdisiplin? Tentera ini duduk beberapa lama? Kapten (B) Abdul Kudus Ahmad yang dipecat daripada MPAJ – Kapten Bersara daripada tentera, dia sepatutnya beramanah. Beramanah dalam konteks untuk mempertahankan maruah, kesucian dan kedaulatan negara. Ini tidak, tetapi apa boleh buat, dia membohongi kerajaan.

Kerajaan tertipu dengan seorang bekas tentera yang dikatakan telah melalui proses pendidikan disiplin yang tinggi. Saya bukan hendak menghina tentera, tidak, tetapi itu contoh dalam konteks MPAJ – Abdul Kudus. Dalam konteks ini saya hendak katakan bahawa kalau sebulan kita katakan boleh melahirkan masyarakat yang berdisiplin, saya tidak tahulah, saya tidak nampak dalam tempoh sebulan, latihan ketenteraan, asas-asas ketenteraan ini boleh melahirkan masyarakat yang berdisiplin.

Walaupun saya katakan bahawa - boleh, saya bersetuju bahawa latihan-latihan itu perlu kepada *physical fitness* kita, saya boleh bersetuju, tetapi untuk melahirkan masyarakat yang patriotik, yang berdisiplin bagi saya, sebab itu bagi saya bahawa kalau benar di kalangan masyarakat kita, kita kata pentafsiran kita bahawa memang masyarakat tidak patriotik ataupun sekurang-kurangnya kita katakan perlu kepada hendak melahirkan remaja, hendak membentuk remaja, masa depan kita yang patriotik.

Tuan Mohamad bin Sabu: [Bangun]

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: Okey. Saya tidak boleh duduk, minta maaf. Kalau duduk saya tidak boleh bangun.

Tuan Mohamad bin Sabu: Saya hendak tanya Yang Berhormat Pokok Sena, apakah orang seperti bekas Ketua Turus Angkatan Tentera Malaysia – Jeneral Sani yang menyertai PAS sebagai ahli seumur hidup, adakah orang macam itu tidak ada lagi semangat patriotisme sebab dia telah memilih PAS dan yang dikatakan peralatkan agama dan menjadi ahli PAS seumur hidup. Minta ulas sedikit.

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: Ya. Kalaupun tafsiran UMNO seperti yang disebutkan oleh Yang Berhormatlah. UMNO akan melihat bahawa ini orang yang tidak patriotik. Jeneral Sani orang tidak patriotik kerana dia telah berkhidmat begitu lama, mendapat peluang, habuan daripada kerajaan, tidak berterima kasih kepada kerajaan. Inilah tafsiran yang dilakukan oleh UMNO. Tetapi kemasukan dia ke dalam PAS itu, ini bukan bermakna dia tidak patriotik kerana itu hak dia, soal demokrasi, hak asasi - *human rights*.

Sebagai seorang rakyat Malaysia dan dia merasai bahawa dia boleh menunai-tanggungjawab amanah ini untuk mempertahankan kedaulatan negara melalui parti pembangkang, melalui parti PAS, melalui Barisan Alternatif kerana saya percaya sekian lama perkhidmatan dia di dalam tentera, dia tahu bahawa ada berlaku kepincangan. Oleh sebab itu bagi saya, Tuan Yang di-Pertua, ini harus dilihat secara yang lebih serius.

Sebab itu saya hendak balik kepada topik yang saya sebutkan tadi iaitu soal jika dikatakan sama ada benar tidak wujudnya patriotisme atau sekarang kita hendak terap untuk hendak menghasilkan kejayaan. Apakah hanya dalam tempoh tiga bulan kita boleh menghasilkan ini? Hanya kita melihat hendak menerap patriotisme itu dengan buat program, isi kepada mereka, dengan kita tidak melihat apakah faktor yang boleh menghakiskan penghayatan kesetiaan kepada negara.

Dato' Shaziman bin Abu Mansor: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Tampin bangun.

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: Sekejap, sekejap. Saya ada masa berapa minit lagi?

Dato' Shaziman bin Abu Mansor: Saya hendak tanya sedikit sahaja.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Tiga minit.

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: Tiga minit. Minta maaf, minta maaf. Tadi saya waktu laju saya...

Dato' Shaziman bin Abu Mansor: *Brother*, sikit sahaja.

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: Tidak boleh, tidak boleh, saya hendak habiskan ini.

Dato' Shaziman bin Abu Mansor: Sikit sahaja.

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: Tidak boleh berdiri sekejap, kaki sakit. Sebab itu saya hendak sebut kepada Dewan ini bahawa, apakah kita hanya melihat kepada pengisian untuk orang ini ada patriotisme dengan kita tidak melihat apakah unsur-unsur yang boleh menghakiskan, menghalang kesetiaan seseorang itu kepada patriotisme, penghayatan ini kepada negara. Maknanya, ini yang harus dilihat sebab ada unsur-unsur yang menyebabkan orang itu tidak dilihat sebagai ada patriotisme.

Kadang-kadang unsur-unsur yang menyebabkan orang tidak ada patriotisme kerana kita membiarkan proses pembinaan gaya hidup (*lifestyle*) kita ini tidak lagi dilihat daripada unsur acuan Malaysia, kehidupan kita. Kita lebih dilihat kepada pembudayaan yang diciplak, yang *culture cloning* – pengklonan budaya yang sedang berlaku dalam masyarakat kita yang diasaskan oleh budaya pemikiran feudal yang begitu lama.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat boleh gulung.

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: Memang saya sedang gulung. Dan saya percaya bahawa kalau inilah proses pembudayaan yang berlaku dalam masyarakat kita, kita isilah apa pun untuk melahirkan masyarakat yang patriotik, saya percaya bahawa sukar untuk kita hendak mencapai kejayaan kerana kita tidak melihat kepada perkara-perkara yang boleh meruntuh, menghakis dan menipiskan semangat patriotisme. Ini juga harus dilihat sebagai satu perkara yang sangat penting. Dan saya juga lihat bahawa kalau betul kita hendak melahirkan patriotisme, saya bersetuju dengan rakan saya daripada Parit Sulong tadi.

Daripada sekolah kurikulumnya, kalau latihan ketenteraannya kita adakan di Sekolah Kadet Remaja Sekolah (KRS), bukan KRU. Sepatutnya kita pupuk melalui pendidikan celik sivik di sekolah lagi, soal persejarahan dan soal pendidikan agama dan sebagainya perlu ditingkatkan sampai berumur 11 tahun kita boleh pupuk mereka dengan semangat patriotisme ini. Dan kita juga harus melihat kepada soal.... lupa pula ini.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, masa cukup.

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: Cukup ya, saya hendak gulung. Akhirnya sekali, Tuan Yang di-Pertua, saya mengharapkan supaya pihak kerajaan melihat perkara-perkara ini harus diberikan penjelasan agar tidak berlaku nanti kepincangan dalam kita meletakkan matlamat yang begitu besar, tetapi akhirnya tidak tercapai kerana kita tidak melihat kepada perkara asas, perkara pokok yang sepatutnya kita atasi terlebih dahulu daripada kita mengisi sesuatu yang tidak akan dihayati sepenuhnya oleh masyarakat, oleh remaja, dalam negara kita. Sekian, terima kasih.

Beberapa Ahli: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Ahli-ahli Yang Berhormat, sebelum saya minta Yang Berhormat Menteri menjawab, dua Ahli Yang Berhormat lagi dapat diberi peluang berucap. Batang Lupar.

4.28 ptg.

Datuk Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya mengucapkan tahniah kepada kerajaan dan kementerian kerana telah berjaya membawa undang-undang ini sampai ke Dewan yang mulia ini untuk diluluskan dan undang-undang ini nanti menciptakan satu sejarah baru negara dari beberapa segi.

Tuan Yang di-Pertua, banyak hujah yang telah diberikan oleh kawan-kawan termasuk pihak pembangkang dalam Dewan ini yang memperkatakan persoalan, matlamat, jangka masa, tujuan, semua sekali. D daripada pembangkang kita mendengar bahawa yang tiga bulan itu tidak mencukupi dan matlamat kerajaan itu tidak akan tercapai dan kita akan gagal. Jadi, secara keseluruhannya Tuan Yang di-Pertua, ini memang sudah menjadi satu kelaziman kita dengar di Dewan ini, pembangkang tidak pernah pun menyokong apa-apa benda pun sekali daripada pihak kerajaan.

Jadi, kepada mereka yang mengatakan tiga bulan tidak mendatangkan apa hasil, saya juga boleh mengulas sedikit Tuan Yang di-Pertua. Ini kerana, tiga bulan ini kalau kita pandang daripada segi latihan tentera, latihan polis, latihan mereka yang telah menjadi pegawai tentera dan polis umpamanya, seumur hidup mereka tetapi masih melakukan kesalahan.

Saya mempunyai satu pandangan sendiri bahawa pegawai-pegawai ini adalah di kalangan manusia biasa. Memang ada di antaranya walaupun ustaz di kalangan orang yang cerdik pandai, keluaran universiti-universiti Islam, ada juga yang melakukan jenayah, ada yang melakukan perkara-perkara yang tidak seiring dengan latihan yang telah mereka terima. Bahkan ada kita mendengar ustaz ini merogol dan mengacau anak-anak bawah jagaan mereka. Jadi, kenapa pula perkara ini menjadi satu isu, bahkan ini adalah satu tindakan positif oleh pihak kerajaan.

Tindakan positif ini Tuan Yang di-Pertua, kita melihat daripada segi pembangunan minda. Kalau kita lihat daripada segi sejarahnya, kerajaan hendak membinakan satu benteng negara yang kedua. Benteng yang pertama ialah ditahan oleh pihak askar. Benteng yang kedua ialah di tangan polis. Benteng yang ketiga ialah masyarakat itu sendiri. Jadi, kalau salahlah kerajaan ini mewujudkan satu program untuk membangunkan satu masyarakat, untuk menyemaikan satu semangat patriotisme, semangat kesosialan, semangat taat kepada negara, kepada raja, agama dan negara ini, saya tidak melihat kenapa ini menjadi satu isu yang begitu besar sekali.

Tuan Yang di-Pertua, kalau kita lihat sejarah negara kita ini sendiri, kenapa komunis tidak berjaya di Semenanjung? Komunis Parti Malaya tidak berjaya di sini. Sebabnya ialah kerana tidak boleh mengatasi dan mempengaruhi pihak Melayu di Semenanjung Malaysia dan kenapa pula komunis Amerika tidak berjaya di Vietnam? Ini oleh kerana, Vietkong *fighting for the cause of their country*, dengan izin. Jadi Amerika walaupun dengan senjata yang besar, senjata yang canggih tidak boleh walaupun telah disembur agen "orange" seluruh tempat dalam perhutanan di Vietnam, pun tidak boleh mengatasi Vietcong pada ketika itu. Pokok pangkalnya ialah minda orang Vietcong telah tertumpu daripada untuk mempertahankan negara mereka daripada pencerobohan Amerika. Jadi, dalam keadaan yang sedemikian, tujuan kerajaan mewujudkan latihan ini ialah untuk membinakan satu bangsa, satu generasi belia yang tahu apa ertinya mempertahankan negara.

Patriotisme, saya bersetuju dengan Yang Berhormat, bahkan yang disebut oleh Yang Berhormat bagi Pokok Sena, apa ertinya patriotisme? Bukanlah taat kepada satu parti, tetapi, kalau parti Yang Berhormat menunjukkan, menggempur-gempur sebagaimana Yang Berhormat bagi Parit Buntar tadi sebut, dia kata semua anak muda di sini membakar sekolah dan sebagainya. Kita membuat satu gambaran yang begitu buruk sekali dengan anak-anak bangsa kita, anak belia kita, budak-budak sekolah kita. Jadi, ini sepatutnya tidak berlaku. Kita jangan membuat satu gambaran yang negatif, gambaran itu menyeluruh supaya ini boleh dipetik oleh pihak-pihak asing, dimasukkan dalam media-media asing mengatakan anak-anak bangsa kita, anak-anak Malaysia ini membakar sekolah dan semua mengambil tindakan-tindakan ataupun terlibat dengan aktiviti-aktiviti negatif.

Jadi, dalam keadaan yang sedemikian, kita berharap tiga bulan yang telah diberi oleh pihak kerajaan untuk memberi latihan, memberi bimbingan dapat menyemaikan perasaan kasih dan sayang kepada negara ini. Ini, pokok pangkal yang pertama. Ini kerana Tuan Yang di-Pertua, orang yang menang *is the man who thinks*

that he can win. Kita bermula dengan itu. Orang yang menang itu, orang yang memikirkan dia sendiri boleh menang. Kalau kita boleh semai dalam masa tiga bulan *that we can win*, mempertahankan negara ini sama ada daripada gejala luar ataupun gejala dalam, insya-Allah, Malaysia akan selamat. Soalan demokrasi soalan lain. Soalan parti politik itu cerita lain. Mempertahankan negara ini adalah tugas dan tanggungjawab kita. Ada Yang Berhormat mengatakan biarlah bantuan ini secara sukarela. Yang Berhormat, kita sudah buat kesukarelaan, banyak, masuk kadet polis kita buat, kadet tentera kita buat, badan-badan NGO yang lain kita buat, macam-macam badan amal dan sosial yang lain, banyak sudah. Berapa banyak yang terlibat?

Selepas itu, dibuat lagi, ada kerajaan terlibat, Rakan Muda dan berapa banyak yang boleh terlibat dengan Rakan Muda, tidak menggunakan kos yang begitu banyak? Berapa banyak sahaja yang boleh terlibat dengan Rakan Muda? Jadi, dalam keadaan yang sedemikian, kerajaan hendak bertindak adil supaya semua golongan sama ada dia Melayu, Cina, Iban, Dayak, Bidayuh, Kelabit, India dan semua masyarakat Malaysia diberi peluang. Permintaan saya kepada kementerian ialah apabila memilih orang terlibat dalam ini, biarlah tiap-tiap kali pemilihan itu, semua masyarakat Malaysia dari Kadazandusunnya, daripada Dayak, Bidayuhnya, daripada Iban dan Kelabيتها, daripada India dan Cina dimasukkan sekali, diam dalam satu kampung. Jangan dipilih Melayu, Melayu sahaja, Cina, Cina sahaja, India, India sahaja. Kita akan hilang matlamat kebudayaan untuk menyemai perasaan kekeluargaan di antara masyarakat Malaysia. Ini yang amat penting. Kalau ini boleh kita capai, perpaduan ini boleh kita capai, hidup masyarakat di antara berbilang kaum, bangsa dan kepercayaan ini boleh kita semai, satu pencapaian dan kejayaan telah kita buat walaupun tiga bulan.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Menteri jangan bimbang dia orang kata tiga bulan tidak cukup. Komunis dahulu, dia punya latihan hanya dua minggu, *indoctrination* dia sahaja. Tiap-tiap hari dia kata Mao Tze Tung itu pemerintahan baik, handal dan sebagainya, selepas itu dia boleh bunuh diri. Dia berani membunuh diri, memperjuangkan *course* mereka.

Saya mempunyai latihan hanya sebulan dalam kursus *conversion* daripada polis biasa kepada Field Force. Saya boleh berjuang dalam hutan lima tahun. Kenapa tidak boleh berjaya dalam masa tiga bulan? Saya tidak melihat hanya kita sendiri mempunyai minda yang negatif mengatakan ini tidak boleh dibuat. *The first thing, first step* kita sudah tidak berjaya, kita *fail* dalam *positive thinking test* kerana kita sendiri kata tidak percaya. Jadi, kenapa tidak?

Yang Berhormat bagi Parit Buntar bercelaru sahaja dia kata. Jangan dibuat secara paksa, selepas itu dia kata pemantauan, apa memantau, kita bukan negara komunis hendak pantau. Tidak boleh dipantau tetapi susulan daripada itu, apakah lagi latihan yang kita boleh bagi supaya mereka yang menerima asasnya daripada tempat latihan ini akan berterusan menjadi manusia yang boleh menyemai satu perasaan cinta dan kasih sayang kepada negara ini. Bermakna, semangat kenegaraan, semangat kepatriotisme mestilah disemai. Inilah benda yang asas.

Tidak bolehlah cakap intelektualisme, semua benda tiga bulan, macam mana hendak ajar orang daripada sampai peringkat *doctorate*? Tiga bulan, macam mana hendak jadi ustaz? Tiga bulan macam mana? Tidak boleh. Tiga bulan ini kita beri asas-asas yang tertentu dan kita semai perasaan-perasaan yang tertentu untuk cintakan kepada negara ini, supaya mereka ini nanti kalau diperlukan Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, orang ini berani mengambil senjata dan mempertahankan negara ini.

Saya cukup yakin kita mesti melihat benda ini. Kita jangan harap dengan askar sahaja. Masyarakat ini mesti dilatih. Saya sendiri pernah menyebut di Dewan ini. Kita kena latih. Dia kata tadi, Singapura tidak berjaya. 20% orang Singapura kena lari oleh kerana tidak patriotik erti dia, kerana keadaan ekonomi menghentam negara Singapura. Ini bukan asas debat di sini. Persoalannya, orang Singapura memang macam itu. Dia keluar pergi ke Tambak Johor, dan dia campak sampah keluar kereta. Kita memang tahu semua orang Singapura kena dipaksa di sana, baru mereka taat. Tetapi, kita tidak. Kita hendak belai kan perangai dan budi pekerti yang baik.

Tuan Yang di-Pertua, saya cukup yakin bahawa kurikulum yang digunakan oleh pihak kementerian mencukupi. Saya meminta kalau tidak ada soalan drillnya, untuk *inculcate leadership*, *inculcate* disiplin dan budaya yang baik. Sepatutnya mesti tiap-tiap hari dibuat dalam masa tiga bulan dan pelajaran *weapon* juga mesti kena latih.

Tuan Jimmy Lim Donald: *[Bangun]*

Tuan Yang di-Pertua: Sri Aman bangun di belakang.

Datuk Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Yang Berhormat, kalau diberi peluang, saya tidak ada masa.

Tuan Yang di-Pertua: Ya.

Datuk Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Tuan Yang di-Pertua, minta maaf Tuan Yang di-Pertua, minta maaf Yang Berhormat, ya. Okeylah, kawan ini dari belakang, teruk. Dari belakang pun takut.

Tuan Yang di-Pertua: Ya.

Tuan Jimmy Lim Donald: Saya tertarik dengan hujah Yang Berhormat bagi Batang Lupar. Saya hendak minta penjelasan. Di Sarawak, orang yang akan diminta datang atau dikerah datang nanti tinggal di rumah panjang, tinggal di kampung-kampung di pedalaman dan mereka tidak ada alamat yang tertentu. Mungkin sukar untuk berhubung dengan mereka. Tetapi saya nampak di Akta ini ada penalti untuk orang-orang yang tidak melaporkan diri. Apakah seruan ataupun nasihat Yang Berhormat untuk orang yang seperti ini.

Datuk Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Saya cukup yakin pihak Menteri dan pihak majlis yang akan ditubuhkan nanti mempunyai satu kebijaksanaan untuk mengatasi selama ini. Oleh kerana soal hukumam ini telah disebutkan, saya ingin mencadangkan kepada pihak Menteri, janganlah hukum menggunakan duit dan wang. Kalau saya anak orang kaya, saya bayar sahaja hukum. Jadi lepas itu *I can go scot-free*.

Tetapi saya sarankan supaya hukuman ini ditarik balik tetapi digantikan dengan *period* latihan. Kalau dia tidak hendak tiga bulan, katakan bagi jaminan, *you* kena empat bulan. Tambahan latihan diberikan kerana disiplin kurang. Jadi kita hendak mendisiplinkan orang ini, kita tambahkan. Walaupun saya bersetuju dengan soalan *positive enforcement*, *positive enforcement* makna dia jangan cakap pakai hukum, hukum sahaja. Maknanya siapa yang datang ada kena kredit dia.

Kredit dia macam mana? Kalau dia minta kerja, *be given the first preference* untuk mendapat kerja. Kalau sudah mendapat sijil, tidak kisah kalau dia cemerlang ataupun tidak cemerlang asalkan dia lulus dan tidak ada masalah dalam latihan-latihan ini. Tiap-tiap yang lulus daripada latihan ini, dia memberi satu kredit bukan sahaja daripada meminta kerja juga meminta kemudahan-kemudahan daripada kerajaan. Syarikat-syarikat wajib melihat dan menerima pakai sijil-sijil yang dikeluarkan ini nanti sebagai satu kredit kepada yang telah terlibat.

Kemudian Tuan Yang di-Pertua, dalam keadaan yang sama, saya hendak sebut satu sahaja lagi, yang hendak sambungkan. Mungkin kita tidak boleh menerima semua orang lepasan SPM umpamanya. Tidak semuanya yang lepasan STPM yang terus dilatih. Dibahagi-bahagikan siapa yang dapat dan siapa yang tidak dapat.

Ini saya sarankan supaya selepas SPM yang tidak dapat dan agihkan dan jangan tunggu masa sekolah kerana mereka hendak sambung. Kalau tidak mereka *miss* satu tahun punya pelajaran. Kita tidak hendak mereka *miss* sehingga satu tahun ini. Biarkan tunggu selepas STPM baru masa itu kita buat. Saya mahu Majlis ini melihat supaya *roster* yang dibuat untuk kemasukan orang-orang ini nanti tidak melihat dengan ketinggalan dari segi persekolahannya di universiti ataupun di pusat-pusat pengajian tinggi.

Tuan Yang di-Pertua, saya juga menyarankan supaya latihan-latihan senjata mesti diberikan kerana ini adalah amat asas bagi saya kerana, Tuan Yang di-Pertua, saya walaupun tidak seorang pun menyebut yang mengatakan pertahanan. Tadi saya mengatakan pertahanan yang ketiga. Kalau kita lihat di England dahulu, pihak sukarelawan British, orang-orang tua, orang yang tidak pergi berperang dan sebagainya mempertahankan negara mereka dengan membawa *rifle* dan membawa bermacam-macam lagi senjata.

Di sini anak muda kita dilatih. Kalau perlu pada satu ketika kita *recall these people up for service*, mereka sudah tahu asas-asas senjata, asas-asas disiplin dan asas-asas ketenteraan. Semua falsafah dan sebagainya boleh diberi sedikit-sedikit

bukan mengaji untuk mengetahui secara mendalam tetapi sekurang-kurangnya asas mestilah diberi.

Juga keadaan hidup di dalam perkhemahan, janganlah asingkan orang Cina di sebelah sini; orang Melayu di sebelah sana. Iban di sebelah situ; India di sebelah sini. Kita campurkan dalam asrama, tiap-tiap asrama itu mesti dicampurkan. Walaupun tempat ibadah mereka berlainan, gerejanya ada, *temple*nya ada, masjid dan suraunya semua ada berlainan tetapi tempat kediaman mereka mestilah diberi bercampur. Oleh kerana ini hendak menyemai perasaan hidup bersama orang yang berlainan bangsa, agama dan nilai-nilai yang berlainan daripada mereka sendiri. Ini amat penting kerana mereka ini akan balik kepada masyarakat mereka untuk menyemai lagi pendapat dan apa yang telah mereka terima di pusat latihan ini nanti.

Jadi, Tuan Yang di-Pertua, dalam persoalan orang yang telah dipanggil ataupun orang yang layak dimasukkan dalam latihan ini tetapi telah berada di luar negara, apakah tindakan-tindakan kementerian kepada mereka yang bersekolah atau anak Malaysia yang bersekolah di luar negara, umpamanya. Tetapi apabila dia sengaja buat kerana macam Bill Clinton dahulu dia lari ke Oxford University kerana melarikan diri daripada pergi berperang di Vietnam. Tetapi dia kata, dia pergi sekolah di Oxford University, jadi dapat dimaafkan.

Kita di sini, saya tidak melihat hanya Menteri yang menggunakan kebijaksanaan sahaja yang mempunyai satu alasan, memberi maaf kepada sesiapa atas sebab-sebab yang tertentu, umpamanya macam Yang Berhormat bagi Batu Gajah di bawah umur 30 tahun itu boleh dimasukkan, umpamanya.

Kalau Yang Berhormat ini, adakah maaf-maaf yang tertentu diberi kepada Yang Berhormat sebagai Ahli Parlimen ataupun dibenarkan mengambil tindakan awal sebelum dia menjadi 30 tahun, Yang Berhormat Menteri? Sebelum dia berumur 30 tahun, beri dia tiga bulan masuk sana. Tetapi jaga sedikit jangan dia indoktrinasi orang jadi DAP nanti. *[Ketawa]*

Ini perlu kita melihat keadaan-keadaan tertentu individu-individu yang tertentu yang dibolehkan masuk, dipaksa dan diwajibkan masuk tetapi tidak dapat ataupun mereka yang telah ke luar negara yang boleh diwajibkan masuk tetapi berada di luar negara, sengaja. Selepas tung!..... kata dia cukup umur 30 tahun, dia ambil kapal terbang balik, naik belon terus sampai ke Malaysia tidak masuk lagi sudah boleh dimaafkan.

Perundangan ini tidak memberi satu kelonggaran yang mana pihak sebegini boleh dimasukkan juga ke dalam latihan ini walaupun mereka telah melarikan diri daripada umur 16 sampai ke umur 30 tahun.

Tuan Yang di-Pertua: Ada satu minit lagi, Yang Berhormat.

Datuk Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Ada seminit, Tuan Yang di-Pertua?

Tuan Yang di-Pertua: Ya.

Datuk Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Jadi, untuk seminit itu, saya menggulung. Saya mengucapkan tahniah dan syabas kepada pihak kementerian, mengucapkan tahniah dan syabas kepada kerajaan kerana telah berani membawa undang-undang ini, undang-undang yang kita akan amalkan, undang-undang yang akan memberi satu kesan yang begitu baik kepada masyarakat Malaysia kerana masyarakat Malaysia ini bukan kita kata tidak hendak dalam perkhidmatan sukarelawan. Sudah disuruh banyak NGO tidak juga masuk. Masuk Rakan Muda, kerajaan terlibat pun tidak juga masuk.

Sekarang oleh kerana tidak ada penglibatan yang begitu ramai, semua *by conscience* kita semua setuju jadi kita gunakan sekiranya wajib melatih anak belia kita untuk menyemai perasaan cintakan negara ini menjadi orang yang patriotik, orang yang rela mati untuk negara kita Malaysia.

Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat bagi Batu Gajah.

4.48 ptg.

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya sokong dengan tindakan kerajaan menggugurkan seksyen 29 di bawah rang undang-undang ini. Akan tetapi saya merasa amat kesal dengan tindak tanduk kerajaan yang bertindak dengan tergesa-gesa menghendaki rang undang-undang diluluskan dalam masa sehari.

Rang undang-undang ini hanya diberi kepada semua Ahli Parlimen minggu yang lepas. Kandungan yang diberi dengan yang diumumkan oleh Yang Berhormat Menteri sebelum ini amat jauh berbeza. Saya berharap dalam membahaskan rang undang-undang ini kita semua dapat mengetepikan perbezaan dan fahaman politik kalau kita benar-benar ingin menjayakan objektif untuk memupuk semangat patriotisme, menanam semangat perpaduan dan untuk menanam nilai-nilai murni di kalangan remaja kita.

Saya setuju pentingnya setiap rakyat harus ditanam semangat patriotisme. Saya juga setuju pentingnya memupuk perpaduan kaum ke integrasi nasional. Saya setuju juga pentingnya membentuk perwatakan positif menerusi nilai-nilai murni ini. Yang Berhormat Menteri ada kata, telah mendapat pelbagai *consultation*, dengan izin, dari pelbagai pihak dan sedia menerima rundingan, masih terbuka untuk rundingan.

Mengapakah isu begitu penting dalam undang-undang, yang begitu penting, yang menyatakan kepentingan kita untuk bersatu padu menghadapi cabaran globalisasi untuk menjadi satu benteng, yang kuat agar elemen-elemen negatif dapat kita pertahankan negara, dapat dielakkan di kalangan remaja, begitu penting sekali - kononnya objektif sedemikian dalam rang undang-undang. Mengapa tiada rundingan langsung dengan parti-parti politik pembangkang? Menteri kata boleh sedia berunding.

Ahli-ahli Parlimen sebelah sana saya pun tidak hairan mereka juga tidak tahu kandungan mendalamnya rang undang-undang sebelum rang undang-undang ini dibentangkan untuk bacaan pertama. Sebab saya tahu mereka ada diberi mesyuarat, taklimat selepas rang undang-undang pertama ini dibentangkan. Tapi sebelum itu langsung tidak ada maklumat

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: [Bangun]

Tuan Yang di-Pertua: Hendak bagi jalan atau tidak?

Puan Fong Po Kuan: Dan sekarang Dewan, ... maaf saya Tuan Yang di-Pertua saya tidak ada masa, maaf Yang Berhormat Sri Gading.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: *You* sentuh kita tidak pasal-pasal pula. Sedikitlah beri!

Puan Fong Po Kuan: Maaf ya, maaf. Jadi masalah sekarang ini kita hendak sama-sama jayakan, pastikan semangat patriotisme di kalangan remaja, Yang Berhormat kata amat penting. Kita setuju tapi semangat bersatu padu tidak nampak di dalam Dewan ini. *This is the worst-drafted*, dengan izin, rang undang-undang yang pernah saya baca, yang pernah saya tengok sebelum itu ialah Rang Undang-undang Akademi Undang-undang Malaysia tidak dapat diluluskan. Kena ditarik balik kerana Majlis Peguam membantah dengan begitu kuat. Jadi saya risau rang undang-undang ini, masalah implementasi akan muncul kerana objektifnya tidak jelas.

Yang Berhormat, saya juga ingin memainkan peranan untuk bersama-sama memberi keyakinan kepada semua remaja di luar. Saya sedia menghadiri Latihan Khidmat Negara sebab saya juga terangkum di dalam umur 16 hingga 35 tahun. Saya sedia menghidirinya, tapi masalahnya objektifnya tidak jelas. Maklumatnya tidak ada, kokurikulumnya boleh dipertikaikan, badan yang melaksanakan juga boleh dipertikaikan. Biro Tatanegara kita sudah tahu itu untuk *brainwash*, dengan izin, *government servants*. Kandungan kokurikulumnya semua boleh diselitkan dalam mata pelajaran zaman persekolahan sebelas tahun itu. Mengapa kita kena guna wang rakyat sebanyak RM500 juta setahun. Sebelum ini Yang Berhormat umum secara kasar bahawa rang undang-undang ini kumpulan sasarannya adalah berumur 18 tahun, tingkatan lima, lahir pada tahun 1986, lepasan SPM.

Tetapi apabila rang undang-undang diberikan kami semua terkejut mengapakah dirangkumi 16 hingga 35 tahun. Saya pohon satu jawapan. Ini perkara pertama. Perkara kedua, kalau kita baca rang undang-undang - dengan izin - Tuan

Yang di-Pertua, ia menyatakan Latihan Khidmat Negara ini adalah matlamat khususnya untuk menyediakan remaja Malaysia untuk khidmat negara di bawah Akta Khidmat Negara dan juga untuk semangat kesukarelaan berpandukan kepada prinsip Rukun Negara. Kalau kita boleh tengok kandungan objektif ini, persediaan untuk remaja Malaysia untuk Akta Khidmat Negara.

Di bawah Akta Khidmat Negara, mereka yang di bawah lingkungan umur 17 hingga 55 tahun. Mengapa pula dalam rang undang-undang ini meliputi 16 tahun?

Yang ini kata menyediakan remaja Malaysia untuk Khidmat Negara di bawah Akta Khidmat Negara. Saya pohon penjelasan. Kalau kita mengikut bacaan *Age of Maturity*, dengan izin, *Age of Maturity Act*, 18 tahun, pada umur *maturity*, kalau kita baca Akta Kanak-kanak umur 18 tahun adalah dikenali sebagai kanak-kanak, tetapi dalam rang undang-undang kita hantar kanak-kanak pergi menjalani Latihan Khidmat Negara.

Saya bukan menyangkal kepentingan untuk memupuk semangat tetapi dengan izin, *approach*nya, cara dilaksanakan apakah perlu kita mengadakan program tiga bulan sedemikian. Kita boleh selitkan dengan izin, *syllabus* mata pelajaran atau kurikulum. Saya telah baca kandungan apa Yang Berhormat kata semasa membentangkan rang undang-undang ini. Kandungannya dengan ringkas untuk ketatanegaraan, untuk latihan asas ketenteraan seperti berkawad, ketahanan diri, keyakinan diri, kenegaraan, pembentukan watak, jadikan seorang bermaruah, bertanggungjawab kepada kerajaan, kepada negara, menyebarkan nilai-nilai atau isu berkenaan dunia, isu-isu semasa atau isu-isu dunia. Semua ini boleh diselitkan dalam kokurikulum.

Mengapa kita kena adakan satu program khas sedemikian. Aktiviti khidmat masyarakat ini, gotong-royong, penghijauan bumi, Kempen Kitar Semula. Yang Berhormat juga sebelum ini ada menyatakan bahawa hanya 100,000 daripada 480,000 golongan dalam umur 18 tahun akan terpilih. Ini akan memakan wang sebanyak RM500 juta. Kalau kita mengikut perkiraan. Sekarang rang undang-undang, Dewan ini dipanggil untuk luluskan merangkumi 7 juta kalau umur 16 hingga 35 tahun. Merangkumi 7 juta lebih kurang yang akan dipilih. Jadi berapa kos? RM35 bilion. Saya pohon penjelasan sebab semua maklumat ini tidak ada. Bagaimana kita boleh bagi keyakinan kepada ibu bapa. Kalau Yang Berhormat kata telah ada satu kajian yang dibuat semua pihak menyokong. NGO menyokong, Ketua Pengarang menyokong, Majlis Belia menyokong, wakil Belia Cina menyokong, Pertubuhan Belia India menyokong, wakil IPTA menyokong dan juga kajian 6,000, 15 hingga 17 tahun 81% menyokong, golongan ibu bapa 500 orang *survey*, 98% menyokong.

Tapi sekarang rang undang-undang ini, kumpulan sasarannya 16 tahun hingga 35 tahun. Lebih kurang 7 juta orang. Satu. Saya harap ambil serius perkara ini sebab saya amat kesal tindakan kerajaan tergesa-gesa. Ini guna wang rakyat. Ini perkara yang penting tapi, dengan izin, *'bulldoze'* begitu, *rubber stamp* begitu sahaja dengan majoriti Barisan Nasional dalam Dewan ini. Tadi saya kata 7 juta, lebih kurang 16 hingga 35 tahun. Melibatkan ibu bapa mereka.

Yang Berhormat kata ibu bapa tidak perlu bimbang, kita *interview*, dengan izin temu ramah dengan pelajar yang disiarkan dalam surat khabar ini. Kesemua pelajar yang ditemu ramah enam orang, mereka mempunyai kebimbangan, kerisauan. Kalau Yang Berhormat Menteri hendak jayakan program ini, Yang Berhormat mesti memastikan dengan izin, *the parents and the target group*, dengan izin, *are well informed* berkenaan program ini, kandungannya. Ini satu perkara yang saya bangkitkan.

Perkara seterusnya memelihara, mengikuti falsafah Rukun Negara, memelihara cara hidup demokratik. Apa yang dimaksudkan dengan.....

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Minta laluan sedikit.

Puan Fong Po Kuan: Maaf ya, Yang Berhormat Sri Gading, saya tidak ada masa. Ini berkenaan dengan masalah remaja, yang saya rasa saya mempunyai tanggungjawab untuk menyuarakan. Yang Berhormat, dalam kalangan Barisan Nasional sudah ada peluang kalau pihak Menteri benar-benar ada rundingan dengan ahli-ahli Barisan Nasional. Saya harap jangan ambil masa saya.....

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Pasal *you* punya pendapat patut diperbetulkan.

Puan Fong Po Kuan: Tuan Yang di-Pertua, saya tidak beri laluan.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat hendak beri jalan atau tidak?

Puan Fong Po Kuan: Tuan Yang di-Pertua, saya tidak beri laluan.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, sudah. Yang Berhormat, sila duduk.

Puan Fong Po Kuan: Kalau kata rang undang-undang ini berdasarkan falsafah Rukun Negara, di antaranya adalah satu cara hidup demokratik. Jadi saya kata apa rundingan ada dibuat, jangan kata begitu jauh dengan barisan sini.

Saya perlukan senarai nama NGO atau Majlis Belia di mana Yang Berhormat kata telah berunding dengan mereka. Saya perlukan satu senarai nama kesemua 45 ahli jawatankuasa yang akan mendaftarkan kurikulum. Kita tidak hendak pada saat akhir ia menjadi seperti apa yang sedang dilakukan oleh Biro Tata Negara – *brainwashed*, dengan izin, mereka yang menghadirinya. Kita boleh tengok tadi Yang Berhormat bagi Batang Lupa nampak sudah begitu risau kalau Ahli Parlimen bagi Batu Gajah dipilih untuk menghadiri Program Khidmat Negara ini kerana dia takut pula saya pergi *brainwash*. Jadi, ada mentaliti sedemikian, motif sedemikian. Tengok, tidak faham langsung program ini. Ini bermaksud badan penggubal undang-undang ini, Ahli-ahli Yang Berhormat dalam Dewan ini tiada maklumat lagi, bagaimana kita hendak luluskan rang undang-undang ini?

Datuk Bung Moktar bin Radin: [Bangun]

Puan Fong Po Kuan: Oleh itu, saya pohon rang undang-undang ini kalau kita mengikuti falsafah Rukun Negara, satu cara hidup demokratik

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat bagi Kinabatangan bangun. Hendak bagi jalan atau tidak?

Puan Fong Po Kuan:.....Rang Undang-undang saya harap boleh ditangguhkan untuk diputuskan enam bulan dari hari ini, dan dirujuk kepada Jawatankuasa Pilihan agar semua, dengan izin, *opinion* atau pandangan pihak-pihak yang terlibat, dapat diambil agar kita boleh dapat satu rang undang-undang yang boleh dikuatkuasakan dan boleh mencapai objektifnya yang sebenar. Yang Berhormat

Tuan Yang di-Pertua: Hendak bagi jalan atau tidak?

Datuk Haji Mohamed bin Haji Aziz: Hendak bagi jalan atau tidak? [Bercakap tanpa pembesar suara]

Puan Fong Po Kuan: Maaf Yang Berhormat bagi Kinabatangan, saya tidak bagi jalan.

Datuk Haji Mohamed bin Haji Aziz: [Bercakap tanpa pembesar suara]

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, Yang Berhormat bagi Kinabatangan, sila duduk ya.

Puan Fong Po Kuan: Kalau kita tengok rang undang-undang ini, ia juga untuk memupuk semangat kesukarelaan berdasarkan Rukun Negara. Mengapakah begitu banyak seksyen dalam Rang Undang-undang ini yang menjadikan kegagalan mereka untuk menghadiri sebagai satu kesalahan, termasuk ibu bapa mereka juga boleh ditangkap. Kalau katakan hendak memupuk kesukarelaan, mereka haruslah diberi pilihan untuk hadir atau tidak hadir. Kalau Yang Berhormat amat yakin bahawa semua pihak menyokong, dan seperti yang dikatakan oleh Yang Berhormat Menteri tadi, kita biarkannya secara sukarela. Kalau sesuatu kerja dibuat dengan dipaksa, saya risau bagaimanakah ia akan mencapai objektifnya.

Kita boleh tengok baru-baru ini, Tuan Yang di-Pertua, ada seorang pelajar di Universiti Sains Malaysia, pelajar *first-year*, tahun pertama, dia telah membunuh diri, menggantung diri kerana *environment, surroundings*. Jadi, kita boleh, saya risau kalau remaja dipaksa juga pergi. Apakah sejarah sedemikian akan wujud? Biar kita sama-sama beri keyakinan kepada mereka - golongan remaja, ibu bapa, biar kita tangguhkan rang undang-undang ini agar kita boleh mendapat pandangan daripada orang ramai berkenaan rang undang-undang ini. Kita panggil diri kita Wakil Rakyat tetapi di sini mungkin Dewan ini meluluskan rang undang-undang tanpa meminta pandangan pengundi-pengundi kawasan kita.

Jadi, saya haraplah apa yang saya bangkitkan akan diberi perhatian agar kita boleh menjayakan bagi melahirkan remaja yang mempunyai semangat patriotisme ini.

Jangan ulang cerita yang berlaku ke atas Rang Undang-undang Akademi Undang-undang ini. Sekian, terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, Yang Berhormat Menteri menjawab.

5.05 ptg.

Dato' Sri Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak: Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu saya ingin mengucapkan terima kasih kepada seramai lapan orang Ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian dalam perbahasan Rang Undang-undang mengenai Akta Latihan Khidmat Negara ini.

Ahli Yang Berhormat bagi Kluang telah menyentuh beberapa perkara, antaranya ialah supaya pemilihan yang dilakukan benar-benar telus. Ingin saya memberi jaminan di sini, di Dewan yang mulia ini, bahawa pihak kerajaan akan menggubal satu kaedah pemilihan yang benar-benar telus dan *transparent*, dengan izin, dan proses ini boleh diteliti dan boleh disaksikan oleh wakil-wakil masyarakat umum secara terbuka. Ahli Yang Berhormat bagi Kluang juga bertanya tentang pengecualian tanggungan di bawah Program Khidmat Negara ini.

Tuan Yang di-Pertua, pengecualian di bawah Program Khidmat Negara ini akan hanya diberikan kepada mereka yang benar-benar tidak layak dari segi kesihatan dan setelah kecacatan kesihatan itu ditentukan oleh panel doktor, maka Menteri boleh memberi pengecualian kepada mereka untuk menghadiri program ini. Namun demikian, bagi mereka yang lain, yang mempunyai permasalahan tertentu, seperti melanjutkan pelajaran ke luar negara ataupun ada masalah-masalah peribadi tertentu, seperti yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat bagi Sepang, maka keanjalan ataupun *flexibility*, boleh dipertimbangkan tetapi mereka akan juga dikehendaki untuk menyertai program ini.

Tuan Yang di-Pertua, banyak perbahasan telah berkisar tentang soal sama ada Program Khidmat Negara ini wajar diwajibkan atau dibuat secara sukarela. Ada Ahli Yang Berhormat, terutama daripada parti pembangkang, telah menyarankan supaya lebih baik program ini dibuat secara sukarela. Ahli-ahli Yang Berhormat dari parti kerajaan, terutama sekali Ahli Yang Berhormat bagi Kinabatangan dan juga Yang Berhormat bagi Batang Lupa, telah menyatakan pendirian bahawa adalah lebih tepat kalau program ini dibuat secara wajib.

Sebenarnya, Tuan Yang di-Pertua, kerajaan telah memikirkan lama tentang hal ini. Kita melihat bahawa selama ini program-program yang dilaksanakan secara sukarela nampaknya tidak dapat menarik penyertaan segolongan kumpulan sasaran yang diharap akan menyertai dalam program ini, umpamanya, Program Rakan Muda yang dilaksanakan. Cuma mereka yang bersemangat tinggi sahaja akan menyertai dalam program seperti ini. Jadi, kalau kita melihat kepada objektif program ini, semestinya ia bersifat nasional dan semestinya ia disertai oleh semua golongan, semua kaum.

Kalau kita melaksanakan program ini berdasarkan kepada prinsip sukarela, maka sudah tentu kita tidak akan mendapat penyertaan yang menyeluruh dan objektif-objektif yang kita telah tetapkan itu tidak akan tercapai. Lagi pun besar kemungkinan satu kaum sahaja yang akan hadir di bawah program ini, dan dengan ini hasrat kita untuk memupuk dan menguatkan lagi perpaduan nasional dan integrasi nasional tidak akan tercapai. Walaupun pada zahirnya mungkin kita boleh mempertikaikan perkara ini tetapi kita harap melalui program latihan ini, setelah mereka selesai dan tamat, maka mereka akan lebih bersemangat untuk berkhidmat kepada masyarakat.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat bagi Parit Buntar bila bercakap nampaknya agak hebat. Tetapi kalau sesiapa yang mengenali beliau secara lebih dekat lagi persoalan akan timbul sama ada beliau mengamalkan apa yang disarankan oleh beliau sendiri.

Saya masih ingat lagi satu ketika dahulu, sebelum Ahli Yang Berhormat itu kita mengenali belang dia yang sebenarnya, bila dijemput untuk memberi ceramah di kawasan-kawasan tertentu dalam waktu kita cuba menangani masalah gejala sosial, Yang Berhormat berkenaan telah mengenakan bayaran yang saya kira agak tinggi. Ini bermakna dia berkira-kira juga lebih daripada apa yang sepatutnya, saya difahamkan, tetapi dalam Dewan ini, bila dia bercakap tentang semangat sukarelah, kita harus berbaktilah dan sebagainya, saya berharap Ahli Yang Berhormat itu dapat mengamalkan sebenarnya apa yang disebut di dalam Dewan ini.

Tuan Yang di-Pertua, apa yang disebut oleh Ahli Yang Berhormat itu, sebenarnya merangkumi pemikiran kita di bawah program ini. Dia mengatakan bahawa penekanan kepada *transmission of knowledge* iaitu ilmu, dan dia telah sebut tentang kemahiran, sikap. Ini semua memanglah sebenarnya di dalam konsep prinsip latihan yang kita akan laksanakan dan pendekatan kita memanglah merupakan pendekatan yang bersepadu.

Yang Berhormat yang berkenaan berkata bahawa dia sangsi kerana kita tidak sebut bahawa program ini akan berpaksi kepada agama. Tuan Yang di-Pertua, kita tidak payah sebut. Kalau kita sebut secara terang-terang, program ini berpaksi kepada agama Islam, ada orang akan rasa takut untuk menyertai program ini, tetapi bila kita sebut bahawa salah satu daripada prinsip utama program Latihan Khidmat Negara ini ialah untuk membentuk akhlak keperibadian yang mulia maka di sinilah peranan agama adalah amat penting di bawah program ini. Kita ini bukan macam parti pembangkang, Tuan Yang di-Pertua, kita tidak payah kepada slogan, kepada nama, tetapi pengisiannya adalah yang kita pentingkan.

Tuan Yang di-Pertua, oleh itu, saya berharap tidak ada siapalah akan sangsi bahawa kita akan kesampingkan pendekatan agama, tetapi pendekatan agama yang kita akan gunakan bukanlah secara sempit, tetapi kita akan menerangkan konsep agama yang sebenarnya, dari segi kesyumulan agama Islam secara menyeluruh. Adalah tidak adil bagi Ahli Yang Berhormat bagi Parit Buntar menyangkal pendirian Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dikaitkan juga dan pendirian saya bahawa kita menentang qiamullail. Kita tidak pernah menentang qiamullail. Tak pernah! Tetapi janganlah kerana qiamullail pelajar-pelajar kita tidak boleh belajar, kalau hari esok ada peperiksaan malam ini buat qiamullail, bagaimana mereka hendak ambil peperiksaan? Ada tempat, ada masa untuk qiamullail, bukan setiap masa kita perlu menjalankan qiamullail. Tuan Yang di-Pertua, sebab itulah ilmu itu wajib, qiamullail itu sunat, jadi janganlah kita campur adukkan di antara keduanya itu.

Tuan Yang di-Pertua, jadi kita berharap janganlah disangsi perkara-perkara seperti ini yang dilaksanakan oleh, yang kononnya dikatakan oleh pemimpin kerajaan. Ya.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, Yang Berhormat.

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih dan terima kasih Dato' Menteri. Apa yang selalu kita sebut bahawa soalnya ialah kita tidak menyatakan secara total bahawa kerajaan ataupun pemimpin UMNO adalah anti *qiamullail*, tetapi daripada beberapa kenyataan yang dibuat oleh khususnya Perdana Menteri, cuba menyalah bahawa kemunduran pelajar-pelajar Melayu itu disebabkan oleh kerana menghadiri kuliah Subuh, kerana terlalu banyak *qiamullail*, sedangkan *qiamullail* bukan setiap malam budak-budak buat. Hah, sebulan sekali ataupun dua bulan sekali ataupun tiga bulan sekali melalui program-program khusus yang dianjurkan oleh persatuan pelajar dan sebagainya.

Masalahnya, kita cuba meletakkan kesalahan itu kepada ibadah-ibadah, walaupun ia sunat tetapi ia satu ibadah, seolah-olah kita meletakkan bahawa ibadah inilah yang menyebabkan masyarakat terpinggir, masyarakat tidak maju, itu satu pandangan yang tidak betul kita kira. Sepatutnya tidaklah boleh membuat kenyataan yang sedemikian rupa.

Dato' Sri Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak: Tuan Yang di-Pertua, itu bukan maksud Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, maksud Yang Amat Berhormat Perdana Menteri kenapa kita tidak tekankan aspek-aspek yang akan melahirkan umat Islam yang cemerlang. Itu yang disebutkan. Kenapa tidak ditekankan betapa pentingnya penguasaan ilmu? Kenapa tidak ditekankan betapa pentingnya kita bekerja keras? Kenapa tidak dipentingkan soal supaya kita ini menjadi umat yang cemerlang?

Jadi, inilah yang kita sebutkan dan inilah yang dimaksudkan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri. Jangan disalahgunakan, jangan *corner* baring, Yang Berhormat, ini pakar sangat. Itulah sampai dah terseliuh kaki. Bukan retak kaki ya? [Ketawa]

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: [Bangun]

Dato' Sri Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak: Bangun lagi.

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: Sedikit sahaja. Tuan Yang di-Pertua, sebenarnya tidak ada saya berasalah bahawa tidak ada di kalangan pemimpin PAS, tidak ada siapa yang menentang tentang kepentingan ilmu, tentang untuk memperkasakan ilmu dalam kehidupan masyarakat atau rakyat, termasuklah di kalangan masyarakat Melayu. Tidak ada sesiapa. Dan sememangnya kita memberikan galakan dan penekanan yang sepatutnya diberikan tumpuan kepada proses peningkatan pembudayaan ilmu dalam masyarakat kita.

Yang menjadi masalah sekarang ialah pentafsiran kerajaan terhadap PAS, pandangan dan persepsi kerajaan - termasuk Yang Berhormat sendiri - tidak betul persepsi terhadap PAS, seolah-olah dilihat PAS ini semua kita tidak bersetuju. Tidaklah sampai ke situ. Kalau rasuah dilakukan oleh pemimpin UMNO kerajaan, itu kita tidak bersetujulah. Jadi janganlah soal menganggap sampai seolah-olah macam kita ini terlalu *rigid* sampai tara itu.

Dato' Sri Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak: Tuan Yang di-Pertua, saya tidak kata sampai begitu, Ahli Yang Berhormat ini terasa pula. [Ketawa] Saya ada penilaian saya sendiri, Tuan Yang di-Pertua.

Oleh kerana masa terhad, Tuan Yang di-Pertua, saya hendak menyambung sedikit. Ahli Yang Berhormat bagi Jelutong telah bertanya tentang apa sebab kita pilih 100,000 sahaja walhal bilangan kumpulan sasar ialah 480,000. Saya hendak memberitahu bahawa kumpulan 100,000 ini kita pilih, Tuan Yang di-Pertua, kerana semata-mata kemampuan kewangan adalah terhad dan oleh kerana kita memikirkan bahawa program ini penting, jadi kita menetapkan bahawa jumlah 100,000 ini agak boleh diuruskan berdasarkan kepada kemampuan kita dari segi prasarana, jurulatih dan juga dari segi kemampuan kewangan.

Ahli Yang Berhormat bagi Parit Sulong dan beberapa Ahli Yang Berhormat yang lain telah menyentuh tentang betapa pentingnya kita faham bahawa konsep ini ialah bukan untuk menanam semangat patriotisme dalam masa program ini dilaksanakan. Memang ini pendapat kerajaan, bahawa sebenarnya program ini merupakan *continuum*, dengan izin, Tuan Yang di-Pertua, bermula dari sistem persekolahan, dari institusi keluarga, sosial, tetapi perlu diadakan program ini sebab keadaan di dalam sistem persekolahan kita ini tidak mengizinkan, tidak membenarkan kehadiran semua kaum di dalam sistem persekolahan kita. Maknanya dalam sistem kebangsaan kita, kita tidak dapat perseimbangan di antara kaum. Dan sebab itulah kita memikirkan bahawa perlu kita melaksanakan program ini sebagai satu proses penambahan, satu proses pengukuhan kepada apa yang telah dilaksanakan dalam sistem persekolahan kita.

Tuan Yang di-Pertua, saya sangkal kalau Ahli Yang Berhormat kata bahawa kita ada udang di sebalik batu.

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: [Bangun]

Dato' Sri Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak: Tidak mengapalah, masa suntuk sudah.

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: [Menyampuk]

Dato' Sri Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak: Hendak tanya fasal sekolah? Kita hendak bercakap fasal akta ini, latihan ini. Tidak payahlah, Yang Berhormat.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat.

Dato' Sri Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak: Saya hendak teruskan, ya.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, dia tidak beri jalan, ya.

Dato' Sri Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak: Ya.

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: [Menyampuk]

Tuan Yang di-Pertua: Dia tidak beri jalan Yang Berhormat.

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: Nanti kaki bentan pula.

Dato' Sri Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak: Tidak payah, duduk-duduk. Nanti kaki lagi sakit ini.

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: Heh dak! Kalau bercakap lagi baik.
[Ketawa]

Dato' Sri Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak: Tuan Yang di-Pertua, sudah hilang *points* pula dah.

Program Khidmat Negara ini adalah merupakan satu pengukuhan kepada proses yang telah berjalan di peringkat sekolah dan kemuncaknya adalah melalui Program Khidmat Negara ini. Kita menekankan bahawa dalam program ini, seperti mana saranan Ahli Yang Berhormat bagi Batang Lupa, bahawa kita hendak penyertaan semua golongan, semua pihak di dalam program ini yang akan melambangkan semua kaum dan sebab itulah teras kepada program ini, Tuan Yang di-Pertua, ialah bersifat berbilang kaum dan berbilang keturunan dan kita akan olah program ini supaya penyertaan semua golongan akan menjadi kenyataan.

Ahli Yang Berhormat dari parti pembangkang telah menyindir konon-kononnya program ini ada udang di sebalik batu, bahawa program ini ialah untuk Program Barisan Nasional.

Tuan Yang di-Pertua, kalau program ini untuk Program Barisan Nasional, kita sudah lama laksanakan. Idea hendak buat program ini ialah timbul dalam Seminar Patriotisme yang telah diadakan pada tahun sudah. Daripada situlah kerajaan menyambut saranan yang telah dibuat oleh seorang peserta, kalau tidak silap saya Yang Berbahagia Tan Sri Dato' Lee Lam Thye telah buat cadangan secara terbuka dan kita menyambutnya. Memang tidak ada terlintas dalam hati kita hendak gunakan program ini sebagai indoktrinasi politik.

Jadi, janganlah bimbang bahawa program ini bukanlah ke arah itu tetapi ianya bertujuan untuk membina dan memperkukuhkan nilai-nilai murni seperti semangat patriotisme, perpaduan nasional dan membentuk keperibadian yang lebih mulia di kalangan masyarakat.

Tuan Kerk Kim Hock: Saya cuma hendak tahu apa yang dicadangkan oleh Tan Sri Dato' Lee Lam Thye itu, adakah itu *National Military Service* atau bentuk yang dicadangkan oleh menteri?

Dato' Sri Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak: Kita tidak setuju kepada Program *National Service* dalam bentuk ketenteraan, jelas sekali dan Tan Sri Lee Lam Thye pun tidak bermaksud *National Service*. Dia maksudkan dalam bentuk yang sesuai dengan proses *nation-building*. Sebab itulah kita tidak mengasaskan Program Khidmat Negara kita seperti mana yang dilaksanakan di Singapura dan sebagainya.

Tuan Yang di-Pertua, ada juga yang tanya sama ada tiga bulan ini mencukupi ataupun tidak. Yang pentingya, Tuan Yang di-Pertua, ialah kita mulakan program ini. Kalau hendak tanya saya mungkin kita perlu masa yang lebih lama lagi. Misalnya di Singapura, programnya berjalan selama dua tahun tetapi sekurang-kurangnya kita sudah ada satu tempoh masa di mana dalam masa tiga bulan ini, kita boleh terapkan nilai-nilai yang dimaksudkan di bawah program ini.

Sebab itu saya yakin bahawa kalau semua pihak sokong dan saya ingin memberi jaminan di sini bahawa proses rundingan, *consultation* ini masih terbuka lagi, termasuk Ahli Yang Berhormat daripada parti pembangkang pun boleh memberi pandangan dan kalau ada permintaan hendak berjumpa dengan saya, khusus untuk perbincangan program ini, silalah, saya boleh terima sebab kita belum menutup pintu lagi sebab kita hendak laksanakan pada tahun depan. Jadi, masa untuk mengadakan perundingan masih terbuka lagi.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat bagi Batu Gajah ini tidak berapa cerdik nampaknya. Saya tidak faham macam mana dia boleh kata bahawa apa saya cakap bila akta ini keluar lain. Peruntukan di bawah akta ini supaya kita melaksanakan program ini kepada kumpulan 16 hingga 35 ialah semata-mata *enabling provision* sahaja, Tuan Yang di-Pertua. Ini biasa dalam undang-undang.

Kita buat umur 16 ini kalau kita hendak buat pendaftaran, kita boleh mula awal lagi. Tetapi dari segi dasar, ketetapan yang dibuat oleh kerajaan ialah mereka dalam lingkungan umur 18 tahun sahaja yang akan diwajibkan menyertai program ini. Jadi, kalau Yang Berhormat boleh garap kalau program untuk 18 tahun ini, RM500 juta. Kalau sampai umur 35, RM35 bilion. Saya nampak ini satu perkara yang agak.... saya

tidak taulah pemikiran dia macam mana. Memang tersasralah perkiraan Ahli Yang Berhormat bagi Batu Gajah ini.

Puan Fong Po Kuan: *[Bangun]*

Tuan Yang di-Pertua: Ya.

Dato' Sri Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak: Eh, bangun dia.

Tuan Yang di-Pertua: Ya.

Puan Fong Po Kuan: Terima kasih menteri kerana bagi jawapan. Saya bercakap berdasarkan fakta. Saya bercakap berdasarkan fakta. *I don't pluck the figures from the tree*, dengan izin. Kalau kita merujuk kepada kandungan populasi pada tahun 2000, mengikut umur dan jantina, kita dapat pengiraan RM8 juta lebih. Tetapi tadi saya kata lebih kurang RM7 juta. Saya kata kalau melaksanakan program untuk 100,000 orang remaja memakan belanja RM500 juta, kalau kita melaksanakan ke atas 7 juta orang, ia mengambil RM35 bilion. Ini pengiraan yang mudah.

Dato' Sri Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak: Tuan Yang di-Pertua, kita boleh buat macam-macam andaian tetapi kita tidak akan laksanakan. Kita hendak buat setakat...

Puan Fong Po Kuan: *[Bangun]*

Dato' Sri Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak: Tidak payahlah Tuan Yang di-Pertua, buang masa sahaja.

Tuan Yang di-Pertua: Cukuplah Yang Berhormat, dia tidak bagi jalan Yang Berhormat. Dia tidak bagi jalan.

Dato' Sri Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak: Saya sudah bagi jawapan.

Puan Fong Po Kuan: *[Menyampuk]*

Tuan Yang di-Pertua: Dia tidak bagi jalan, Yang Berhormat. Yang Berhormat bagi Batu Gajah, dia tidak bagi jalan, Yang Berhormat.

Puan Fong Po Kuan: Niat objektif ialah kumpulan sasar 18 tahun, mengapa buka kepada 16 hingga 35 tahun?

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat bagi Batu Gajah, sila duduk. Dia tidak bagi jalan, Yang Berhormat.

Puan Fong Po Kuan: *[Menyampuk]*

Tuan Yang di-Pertua: Ikut Peraturan Mesyuarat Yang Berhormat. Dia tidak bagi jalan, tidak bolehlah mencelah.

Puan Fong Po Kuan: *[Menyampuk]*

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat bagi Batu Gajah, sila duduk.

Dato' Sri Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak: Lagipun saya tidak nampak ada sesuatu nilai keintelektualan yang akan disumbangkan oleh Yang Berhormat bagi Batu Gajah. Sebab itulah saya fikir tidak wajarlah saya beri laluan kepada Yang Berhormat sebab dia akan ulang balik macam rekod lama, balik-balik ulang.

Tuan Yang di-Pertua, akhirnya saya hendak menyatakan bahawa Program Khidmat Negara ini perlu mendapat sokongan semua golongan. Sebab itulah selepas ini kita akan meneruskan usaha kita untuk berjumpa dan berdialog dengan semua golongan dan insya-Allah kita akan perluaskan lagi rundingan dengan semua golongan. Saya juga akan turun ke negeri-negeri, berjumpa dengan pimpinan peringkat negeri untuk menerangkan apa dia program ini dan kita akan beritahu maklumat-maklumat yang lebih terperinci, terutama sekali dari segi kurikulum apabila kurikulum ini siap sepenuhnya nanti.

Tuan Haji Abdul Fatah bin Haji Haron: *[Bangun]*

Dato' Sri Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak: Saya boleh beri jaminan, Tuan Yang di-Pertua, bahawa kita akan menimbang segala pandangan dan cadangan dan jika kita dapati bahawa cadangan itu berguna seperti mana kita gugurkan Fasal 29 dan kita akan gugurkan dalam peringkat Jawatankuasa ialah kerana keprihatinan

kerajaan bahawa ini adalah satu perkara yang akan mengurangkan kebimbangan di kalangan ibu bapa. Maka, kita telah ambil tindakan susulan.

Tuan Yang di-Pertua: Ada yang bangun, hendak bagi jalan?

Dato' Sri Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak: Saya tidak izinkan. Tidak payahlah, sudah hendak habis.

Jadi, Tuan Yang di-Pertua, saya ucapkan terima kasih dan semoga Program Khidmat Negara ini benar-benar berjaya dan mencapai matlamatnya. Terima kasih.
[Tepuk]

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis bagi diputuskan. Masalahnya ialah bahawa Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang. Ya, sila Yang Berhormat bagi Batu Gajah.

5.28 ptg.

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya telah memberi notis kepada Dewan ini. Notisnya adalah di bawah Peraturan Mesyuarat 53(4) yang berbunyi iaitu:

“Rang Undang-undang Latihan Khidmat Negara 2003 iaitu satu akta untuk mengadakan peruntukan bagi pendaftaran dan kehadiran orang bagi Latihan Khidmat Negara di Malaysia berdasarkan falsafah Rukun Negara untuk menubuhkan Majlis Latihan Khidmat Negara bagi maksud Latihan Khidmat Negara dan bagi perkara yang berkaitan dengannya dan bersampingan dengannya, dibacakan kali yang kedua, enam bulan dari hari ini dan selaras dengan Peraturan Mesyuarat 54(1), Rang Undang-undang ini diserahkan kepada satu Jawatankuasa Pilihan untuk menjalankan tugas-tugas di mana ditetapkan dalam Peraturan Mesyuarat 55(1), termasuk mendengar rayuan-rayuan orang ramai kerana hak atau kepentingan mereka disentuh oleh sesuatu dalam Rang Undang-undang ini.”

Tuan Yang di-Pertua: Ya, minta sokongan ya.

Tuan Chow Kon Yeow [Tanjong]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan kepada Majlis, usul seperti yang dikemukakan tadi oleh Yang Berhormat bagi Batu Gajah untuk diputuskan. Mengikut Peraturan Mesyuarat 54(2), usul ini tidak boleh dipinda ataupun dibahaskan. Oleh yang demikian, Ahli-ahli Yang Berhormat yang bersetuju dengan usul ini sila kata bersetuju, yang tidak berkata tidak.

Usul dikemuka bagi diputuskan, dan tidak disetujukan.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan semula masalah kepada Majlis bagi diputuskan. Masalahnya ialah bahawa Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujukan.

Rang Undang-undang dibacakan kali yang kedua dan diserahkan kepada Dewan sebagai Jawatankuasa.

[Tuan Yang di-Pertua *mempengerusikan Jawatankuasa*]

Fasal-fasal 1 hingga 28 dikemukakan kepada Jawatankuasa

Fasal-fasal 1 hingga 28

Tuan Pengerusi: Ya, Batu Gajah bangun tadi ya, sila.

5.30 ptg.

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Terima kasih, Tuan Pengerusi. Saya ingin merujuk kepada Seksyen 3. Saya masih minta satu jawapan, apakah logik dan rasional Seksyen 3, merangkumi mereka yang berumur 16 hingga 35 tahun. Saya pohon jawapan kepada Seksyen 3 - penerangan. Dan Seksyen 3 (b)... [Disampuk] Kalau Yang Berhormat tidak mahu dengar boleh keluar ya. [Sorak]

Saya ingin merujuk kepada Seksyen 3(b), di mana bukan sahaja warganegara Malaysia tetapi pemastautin tetap juga dirangkumi di bawah akta ini...

Tuan Pengerusi: Cukuplah Yang Berhormat, tolonglah!

Puan Fong Po Kuan:...sebab setahu saya mereka yang memegang status PR kalau mereka menyalahi syarat-syarat di dalamnya mereka akan dibatalkan PR mereka. Jadi, mengapa perlu mereka dimasukkan di bawah rang undang-undang dipaksa mereka untuk hadir program Latihan Khidmat Negara ini. Saya pohon penjelasan kepada seksyen ini.

Juga Seksyen 24 berkenaan cuti untuk Latihan Khidmat Negara. Di dalam seksyen ini memperuntukkan bahawa pekerja boleh dipanggil untuk satu sesi latihan yang kurang 30 hari. Jadi, saya ingin tahu apakah di dalam rancangan atau di bawah program ini akan wujud dua jenis program - satu, untuk pekerja di mana ia hanya kurang 30 hari, dan satu lagi program untuk mereka yang tidak bekerja atau pelajar lepasan SPM yang tidak lebih daripada 90 hari. Saya pohon satu jawapan ini.

Berkenaan dengan mereka *self-employed*, dengan izin, jadi kalau mereka adalah majikan sendiri, kalau mereka dipilih untuk menjalani latihan ini bagaimanakah mereka dapat menjalankan perniagaan, bagaimanakah akta ini dapat memberi pampasan kepada kategori golongan ini sebab yang mereka jadi orang menerima gaji ini, *employed*, dengan izin, majikan dapat membayar mereka gaji. *What about the self-employed?* Dengan izin.

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Haji Muhamad bin Abdullah) **mempengerusikan Jawatankuasa**]

Juga ada ramai yang bertanyakan sama ada insurans akan diberi terhadap mereka yang menjalani latihan ini yang risaukan keselamatan mereka, apakah rancangan kementerian akan memberi elaun kepada mereka yang telah dipilih untuk menghadiri latihan ini. Sebab pada pandangan saya rancangan latihan ini kalau boleh dijalankan semasa cuti tingkatan empat atau tingkatan lima, agar mereka ini dapat dipupuk semangat patriotisme semasa di zaman persekolahan, sebab ramai selepas tamat persekolahan tingkatan lima mereka ingin bekerja. Jadi, ini persoalannya yang juga di bawah Seksyen 24.

Bagaimana pula dengan golongan profesional. Saya risau akan wujud diskriminasi...

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Ada yang berdiri Yang Berhormat.

Puan Fong Po Kuan:....kalau profesional. Maaf, saya tidak ada masa.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Dia tak bagi Yang Berhormat.

Puan Fong Po Kuan: Kalau kita rujuk golongan profesional apakah mereka ini dapat dikecualikan di bawah Seksyen 4 kalau mereka membuat satu rayuan. Saya risau akan wujud profesional yang bukan profesional, mereka dipilih untuk jalani latihan, mereka tidak ada pilihan.

Juga tadi Yang Berhormat ada kata yang mereka akan dikecualikan adalah mereka melanjutkan pendidikan ke luar negara. Kalau mereka balik selepas 35 tahun bagaimana, kalau mereka telah dipilih dan dikecualikan dan balik selepas 35 tahun, bagaimana keadaan. Saya risau diskriminasi lebih serius di kalangan yang mampu dan kurang mampu. Yang mampu melanjutkan pendidikan mereka boleh, dengan izin, *escape*. Yang tidak mampu melanjutkan pendidikan ke luar negara mereka akan dipaksa menjalani latihan ini.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Cukup Yang Berhormat, ada lagi?

Puan Fong Po Kuan: Jadi, saya pohon penjelasan kepada seksyen-seksyen ini.

Beberapa Ahli: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Wah ramai. Tumpat. Khusus ya, ini Jawatankuasa, khusus.

5.36 ptg.

Dato' Kamarudin bin Jaffar [Tumpat]: Terima kasih, Tuan Pengerusi. Saya merujuk kepada Bahagian 1, permulaan iaitu muka surat 4 - Menteri. 'Menteri' ertinya menteri yang dipertanggungjawabkan dengan tanggungjawab bagi Latihan Khidmat Negara. Saya ingin menanya menteri mana yang akan dipertanggungjawabkan? Kementerian mana yang akan dipertanggungjawabkan. Sebab saya merujuk kepada Parit Sulong misalnya yang membincangkan bahawa bidang patriotisme ini tidak semestinya Kementerian Pertahanan. Bidang patriotisme ini sebagaimana kita dengar perbahasan tadi adalah bidang tugas yang mungkin lebih sesuai dilakukan oleh Kementerian Pendidikan...

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Cukuplah Yang Berhormat. Tanya menteri mana itu cukuplah, dia jawablah mmm...

Dato' Kamarudin bin Jaffar: Saya hendak beri sebab kenapa kita tanya.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Sudahlah.

Dato' Kamarudin bin Jaffar: Kita ada Kementerian Pembangunan Luar Bandar.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Yalah dia tahu bila ditanya, dia jawablah. Tanya menteri mana itu cukuplah dalam Jawatankuasa, Yang Berhormat.

Dato' Kamarudin bin Jaffar: Tidak ada sebab-sebabnya, Tuan Pengerusi,...

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Tak payahlah.

Dato' Kamarudin bin Jaffar: Okay, perkara yang kedua ialah berkenaan dengan tempoh masa tiga bulan yang mana ianya ialah daripada masa-masa bulan-bulan tertentu dalam satu-satu tahun iaitu selepas SPM untuk menunggu keputusan dan memasuki bidang pendidikan tertinggi. Apa kata kalau musim itu berlaku sesuatu darurat, banjir misalnya, kampus-kampus tenggelam ataupun darurat-darurat lain, adakah tempoh itu fleksibel ataupun jika berlaku suatu darurat besar pada ketika itu, maka tempatnya akan diganti ataupun ianya akan ditangguhkan dan untuk tahun itu dibatalkan dan sebagainya.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya fahamlah itu, boleh jawab. Itu sahaja terima kasih. Rantau Panjang.

5.38 ptg.

Tuan Haji Abdul Fatah bin Haji Haron [Rantau Panjang]: Terima kasih, Tuan Pengerusi. Saya bercakap berkenaan dengan Seksyen 7(1) iaitu Keanggotaan Majlis ini. Disebut di sini ialah keanggotaan seorang Pengerusi itu yang dilantik oleh Yang di-Pertuan Agong atas syor menteri. Saya ingin kepastian sama ada seorang pengerusi ini daripada kalangan ahli politik atau di kalangan pegawai-pegawai kerajaan, kerana saya bimbang sebagaimana yang disebutkan oleh sahabat-sahabat saya tadi, hasrat yang sebenarnya akan tergelincir bila orang politik dimasukkan ke dalam keanggotaan Majlis ini.

Kemudian, ucapan yang terakhir yang saya minta jalan tadi, pihak Menteri tidak beri jalan. Sebenarnya saya hendak tanya apabila Menteri sebut tadi beliau akan turun ke negeri-negeri untuk berjumpa dengan pemimpin-pemimpin. Saya ingin mendapat penjelasan 'pemimpin di negeri-negeri itu' adakah pemimpin politik ataupun dengan kerajaan negeri-negeri itu? Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, Seputeh.

5.39 ptg.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Terima kasih, Tuan Pengerusi. Saya ingin merujuk kepada Fasal 2 yang mana menyatakan Latihan Khidmat Negara ini adalah dengan tujuan juga untuk memupuk semangat kesukarelaan di kalangan para peserta. Jadi, kalau kerajaan ingin memupuk semangat kesukarelaan, kenapa adakan Bahagian 9 yang menyatakan penalti haruslah dikenakan kepada mereka yang hilang diri dalam kursus dan sebagainya. Jadi, kalau ingin memupuk semangat kesukarelaan, penalti sepatutnya tidak diadakan.

Saya juga ingin merujuk kepada Fasal 3, iaitu tentang umur antara lingkungan 16 sehingga 35 itu. Tadi Yang Berhormat Menteri berkata bahawa Kementerian akan fokus kepada mereka di kalangan pemuda-pemudi pada umur 18 tahun. Saya ingin bertanya macam mana kalau mereka pada umur 18 tahun sedang belajar ataupun bekerja di luar negeri mungkin mereka balik pada umur 35, adakah mereka perlu ganti Latihan Khidmat Negara ini sekiranya nama mereka dipilih pada umur 18.

Saya juga difahamkan bahawa di kebanyakan sekolah jenis persendirian atau sekolah menengah Cina swasta, yang mana pelajar pada umur 18 tahun, mereka masih belajar dalam *Form Five* dan mereka mengambil SPM dalam *Form Four*, Tingkatan Empat. Jadi, sekiranya nama mereka dipilih pada umur 18 tahun, ini tentu akan menjejaskan pelajaran mereka. Saya juga ingin tanya Yang Berhormat Menteri, adakah Latihan Khidmat Negara ini yang diadakan selama tiga bulan ini diadakan sekali sahaja dalam satu tahun iaitu dalam bulan Januari sehingga Mac ataupun ia diadakan Januari, Mac, April, Jun, Julai dan September, adakah diadakan seperti ini ataupun sekali sahaja dalam setahun kerana ini adalah penting untuk pengetahuan para pelajar dan para peserta.

Akhir sekali....

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Ada lagi Yang Berhormat?

Puan Teresa Kok Suh Sim: Akhir sekali saya ingin tanya, memandangkan lingkungan umur peserta itu adalah di dalam lingkungan 16 sehingga 35, macam mana kalau wanita yang dipilih itu tengah hamil [*Dewan riuh*] ataupun mereka mungkin merupakan ibu tunggal yang mempunyai anak. Jadi adakah Kementerian akan menyediakan pusat penjagaan kanak-kanak.....

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, cukuplah Yang Berhormat, cukup Yang Berhormat [*Ketawa*]

Puan Teresa Kok Suh Sim:.... untuk mereka dan juga adakah kerajaan akan memberi bantuan kewangan kepada keluarga mereka kerana mereka ibu tunggal, memang mahu menanggung kehidupan anak-anaknya.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Cukuplah Yang Berhormat ya, cukuplah.

Puan Teresa Kok Suh Sim: Terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya Yang Berhormat bagi Bagan, selepas ini Menteri menjawab.

5.42 ptg.

Tuan Lim Hock Seng [Bagan]: Tuan Pengerusi, Fasal 17 (1) iaitu menjalani 90 hari latihan, saya pun membangkitkan soalan seperti Yang Berhormat bagi Batu Gajah bahawa mungkin ini akan mewujudkan satu atau dua kelompok pelatih, iaitu satu kelompok di mana mereka sudah bekerja atau *employee*, di mana mereka boleh menjalani 30 hari latihan dan gaji dibayar oleh majikan dan kepada mereka yang bekerja sendiri seperti penjaja, mereka bekerja kais pagi makan pagi, kais malam makan malam...

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Makan malam?

Tuan Lim Hock Seng: Kais petang makan petang, kais pagi makan pagi. [*Ketawa*] Jadi sekiranya mereka dihantar untuk dilatih sepanjang masa, siapa akan membiayai kehidupan mereka? Dan mereka ada keluarga untuk ditanggung.

Tuan Pengerusi, Fasal 17 (1), menjalani latihan berterusan untuk 90 hari atau berselang seli sebab tadi pun ada Ahli Yang Berhormat yang bertanya tetapi Yang Berhormat Menteri tidak menjawab hal ini. Kepada mereka yang belum kahwin, mungkin mereka boleh menjalani 90 hari latihan berterusan tetapi kepada mereka yang sudah kahwin dan ada yang berkeluarga, adakah mereka boleh dibenarkan balik pada masa tempoh ini dan pada waktu malam tidur di kem ataupun tidur di rumah sendiri? [*Ketawa*] Sekian sahaja.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Menteri menjawab.

5.44 ptg.

Dato' Sri Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak: Tuan Pengerusi, saya sudah jangka bahawa Ahli Yang Berhormat bagi Batu Gajah akan ulang balik soalan 16 hingga 30 ini. Saya sudah jawab, ini *an enabling provision* sahaja tetapi kita akan sasarkan kepada mereka yang mencecah umur 18 tahun sahaja, itu sahaja. Itu *enabling provision* sahaja, tidak puas hati lagi? [Ketawa]

Soalan yang kedua sama ada warganegara ataupun pemastautin tetap, setakat ini kita memikirkan untuk memberi tumpuan kepada warganegara sahaja tetapi peruntukan membolehkan sekiranya kita hendak memperluaskan perkara ini melibatkan mereka yang ada PR.

Yang ketiganya, sebenarnya tidak ada dua kategori, semua akan dikehendaki untuk berkhidmat selama tiga bulan termasuk mereka yang bekerja ataupun *self-employed*.

Yang keempat soal insurans, memang kita sedang fikirkan untuk melaksanakan satu skim insurans kelompok bagi mereka yang terlibat di bawah program ini. Bagi mereka yang melanjutkan pelajaran ke luar negeri, kita akan memberi keanjalan tetapi mereka akan tetap dikehendaki untuk berkhidmat di bawah program ini. Perkara ini boleh dirundingkan dengan jabatan.....

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: [Bangun]

Puan Fong Po Kuan: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, ada yang berdiri, Yang Berhormat bagi Larut dengan Yang Berhormat bagi Batu Gajah. [Dewan riuh] Larut dengan Batu Gajah.

Dato' Sri Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak: Satu, satu sahaja, okeylah.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Larut?

Dato' Sri Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak: Ini?

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Larut.

Dato' Sri Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak: Okey, Larut.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, sila Larut. Dia dahulu berdiri.

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: Ya terima kasih Yang Berhormat. Minta penjelasan Yang Berhormat, saya fikir Yang Berhormat bagi Batu Gajah tadi awal-awal menolak cadangan, semua ditolak. Sampai sudah habis perbincangan pun dia bangun lagi buat usul. Tiba-tiba dalam pada itu minta pula elaun, minta pula insurans. Macam mana ini Yang Berhormat? Minta penjelasan sedikit Yang Berhormat, cakap tidak serupa bikin mereka ini Yang Berhormat, sakit jiwa agaknya.

Dato' Sri Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak: Okey, Yang Berhormat bagi Batu Gajah.

Tuan Pengerusi [Datuk Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya Batu Gajah.

Dato' Sri Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak: Tetapi kena *point* baru ya, jangan ulang balik.

Puan Fong Po Kuan: Ya, ya, saya hendak minta penjelasan. Kalau kita baca Akta ini, Fasal 24, dia kata, "*Jika mana-mana orang yang bekerja dengannya dipanggil untuk Latihan Khidmat Negara bagi tempoh yang tidak melebihi 30 hari*", ini sangat jelas. Ia mengatakan, mereka yang dipanggil untuk Latihan Khidmat Negara bagi tempoh yang tidak melebihi 30 hari, saya pohon apakah ada kesilapan dalam rang undang-undang ini?

Dato' Sri Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak: Tuan Pengerusi, semua yang terlibat dalam program ini dikehendaki berkhidmat selama tiga bulan. Jadi itu bersabit dengan soal cuti sahaja tetapi kita akan rundingkan dengan majikan supaya mereka dikehendaki berkhidmat selama tiga bulan, *three months*.

Ahli Yang Berhormat bagi Tumpat tanya Menteri mana. Setakat ini Menteri Pertahananlah tetapi boleh bertukar lagi akan datang. *[Ketawa]* Ini darurat ini, sudah macam-macam diandaikan, banjirlah, apalah, sakan betul. *[Ketawa]*

Ahli Yang Berhormat bagi Rantau Panjang bertanya tentang Pengerusi siapa, kita akan tentukan dalam sedikit masa sahaja lagi dan kita akan lakukan rundingan dengan pihak-pihak yang berminat untuk berunding. Kalau ada mana-mana kerajaan negeri yang berminat hendak berunding, kita akan berunding dengan sesiapa pun.

Yang Berhormat bagi Seputeh tanya tentang mereka yang pergi ke luar negeri, balik lewat, kalau nama mereka naik maknanya mereka kena berunding dengan jabatan yang berkenaan. Jadi kalau mereka ke luar negeri, takkanlah sampai mereka balik umur 35 tahun, jadi takkanlah antara itu mereka tidak boleh balik? Jadi kita boleh rundingkan perkara ini. Ini diwajibkan, jadi jangan ditangguh-tangguh. Kita boleh ada sedikit keanjalan tetapi tidak adil bagi mereka yang belajar di Malaysia terpaksa mengikuti program ini dan mereka ke luar negeri terlepas, ini tidak boleh kita lakukan.

Tentang program ini sama ada sekali setahun, ia sebenarnya setakat ini kita cadangkan mungkin enam atau tujuh kali setahun. Setiap kali pengambilan kita dalam 15,000 atau 16,000 tetapi ia ada enam atau tujuh *intake* pada setiap tahun. Jadi kita boleh pilih *intake* yang sesuai pada setiap tahun.

Tentang mereka yang hamil apa semua ini, ini masalah praktikal, jadi kita rundingkan sampai masanya.

Dari segi Yang Berhormat bagi Bagan, *employee*, kerja sendiri semua dikehendaki untuk berkhidmat di bawah program ini, kita tidak bezakan siapa *self-employed* ataupun bekerja dengan majikan dan kita juga akan timbangkan pembayaran elaun. Ini masih dalam pertimbangan kerajaan membayar sedikit elaun kepada peserta di bawah program ini. Sama ada program ini berterusan ataupun tidak, ia berterusan dalam erti kata 90 hari, kita akan pecah-pecahkan tetapi kita masih dalam pertimbangan sama ada kita hendak bagi cuti, di antara selama 90 hari ada cuti beberapa hari ataupun tidak, ini dalam pertimbangan kerajaan.

Fasal-fasal 1 hingga 28 diperintahkan jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Fasal 29 – Pindaan

Dato' Sri Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak: Tuan Pengerusi, saya mohon mencadangkan bahawa Rang Undang-undang Latihan Khidmat Negara 2003 dipinda seperti berikut:

Teks Bahasa Kebangsaan

1. Dalam teks bahasa kebangsaan, potong fasal 29.
2. Nomborkan semula fasal 30, 31, 32 dan 33 masing-masing sebagai fasal 29, 30, 31 dan 32.

English Language Text

1. *In the English Language text, delete clause 29.*
2. *Renumber clauses 30, 31, 32 and 33 as clauses 29, 30, 31 and 32 respectively.*

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Masalahnya ialah bahawa pindaan sebagaimana yang tertera dalam Kertas Pindaan yang telah dibentangkan sekarang ini terbuka untuk dibahas.

[Tiada perbahasan]

Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa pindaan yang dicadangkan di dalam Kertas Pindaan hendaklah dipersetujukan.

Pindaan dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Diputuskan,

Teks Bahasa Kebangsaan

3. Dalam teks bahasa kebangsaan, potong fasal 29.

4. Nomborkan semula fasal 30, 31,32 dan 33 masing-masing sebagai fasal 29, 30, 31 dan 32.

English Language Text

1. *In the English Language text, delete clause 29.*
2. *Renumber clauses 30, 31, 32 and 33 as clauses 29, 30, 31 and 32 respectively.*

Fasal 29 hingga 32 seperti yang dipinda jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Jadual jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Rang Undang-undang dikemukakan kepada Majlis sekarang

Majlis Mesyuarat bersidang semula.

Rang Undang-undang dilaporkan dengan ada pindaan; dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan.

RANG UNDANG-UNDANG ARKIB NEGARA 2003

Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga

Aturan Urusan Mesyuarat dibaca bagi menyambung semula perbahasan yang ditangguh atas masalah bahawa Rang Undang-undang ini dibaca kali yang kedua sekarang." [23 Jun 2003]

5.53 ptg.

Timbalan Menteri Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan [Dato' Dr. Ng Yen Yen]: Tuan Yang di-Pertua, izinkan saya menyambung semula ucapan pembentangan Rang undang-undang Arkib Negara 2003. Tuan Yang di-Pertua, perluasan kuasa yang akan diperolehi menerusi Akta Arkib Negara 2003 akan membolehkan Arkib Negara untuk turut menubuhkan arkib menteri yang akan menempatkan bahan-bahan yang berkaitan dengan menteri-menteri Kerajaan Persekutuan di mana ianya akan dipelihara bagi maksud penyelidikan dan kefahaman mengenai dasar-dasar serta tindakan yang telah dilaksanakan.

Manakala bahan-bahan mengenai tokoh-tokoh pentadbir, politik, pendidikan, sasterawan, perubatan dan yang lain akan diabadikan dalam bentuk surat-surat persendirian atau *private papers*, dengan izin, yang kini jumlahnya telah menjangkau 391 kumpulan dalam simpanan Arkib Negara. Ini bermakna 391 orang tokoh telah menghantar surat persendirian mereka ke Arkib Negara.

Arkib Negara juga bertanggungjawab untuk menyebarkan maklumat dan menyediakan kemudahan, rujukan kepada rekod dan arkib yang ada di bawah jagaan atau kawalannya. Maklumat menunjukkan bahawa sejak lima tahun yang lepas jumlah penyelidik di dalam dan di luar negara yang telah menjalankan penyelidikan serius ke atas rekod Arkib Negara adalah seramai 38,250 orang di ibu pejabat dan cawangan-cawangan negeri di seluruh negeri.

Daripada jumlah ini, seramai 18,352 orang atau 48% terdiri daripada pelajar sekolah, manakala, jumlah bahan dalam bentuk fail dan bukan fail yang telah dirujuk adalah sebanyak 98,134 unit. Bagi membolehkan lebih banyak bahan arkib disediakan untuk rujukan ataupun akses golongan menyelidik dan orang ramai, Arkib Negara juga memerlukan mandat untuk mengkaji semula, menjelaskan semula atau menghapuskan penjelasan rekod-rekod yang telah lama berada di bawah jagaan atau kawalannya, khususnya rekod-rekod terperingkat yang kebanyakannya terdiri daripada rekod awam, pejabat awam yang tidak berfungsi lagi iaitu yang tidak beroperasi lagi dan tidak ada pengganti bagi tugas dan fungsi pejabat awam itu.

Dalam usaha untuk memperkayakan lagi koleksi bahan sejarah, menjalankan penyelidikan bagi maksud dan menyusun serta menghasilkan penerbitan sejarah serta tugas pendokumentasian Arkib Negara juga memerlukan mandat untuk melantik pakar rujuk yang mempunyai kepakaran dan kebolehan dalam bidang ini, terutamanya dari golongan akademik bagi suatu tempoh masa yang akan ditentukan. Peruntukan khas

di dalam Akta Arkib Negara 2003 akan meluaskan skop untuk Arkib Negara menjalankan tugas ini.

Tuan Yang di-Pertua, Akta Arkib Negara 2003 yang baru ini bertujuan untuk memansuhkan Akta Arkib Negara nombor 44 tahun 66 dan merupakan suatu akta untuk mengadakan undang-undang baru mengenai perwujudan perolehan, jagaan, pemeliharaan, penggunaan dan pengurusan rekod awam dan arkib awam. Akta ini terbahagi kepada 8 bahagian dan mengandungi 48 seksyen kesemuanya.

Bahagian I akta ini meliputi 3 seksyen utama iaitu tajuk ringkas, pemakaian dan permulaan kuat kuasa, taksiran dan perisytiharan taraf persekutuan.

Seksyen 2 iaitu taksiran, telah dihuraikan dengan lebih terperinci. Ianya mengandungi 30 istilah, beberapa istilah asas yang perlu diketengahkan, maksudnya dalam Dewan yang mulia ini adalah taksiran-taksiran seperti di Bahagian I, tafsiran seksyen 2 iaitu :

- (i) Arkib – Rekod yang dipelihara bagi nilai kebangsaan atau sejarahnya yang kekal dan lama bertahan atau kedua-duanya;
- (ii) Arkib Awam - Rekod awam yang ditetapkan oleh Ketua Penggerak sebagai mempunyai nilai kebangsaan atau sejarah yang kekal dan berterusan atau kedua-duanya dan yang telah dipindahkan ke Arkib Negara atau mana-mana tempat lain yang diarahkan oleh Ketua Pengarah dari masa ke semasa. Dalam akta ini tempoh 25 tahun yang mensyaratkan rekod menjadi arkib awam adalah dimansuhkan.

Rekod awam, rekod yang diterima secara rasmi atau yang dikeluarkan oleh mana-mana pejabat awam bagi perjalanan hal ehwalnya atau oleh mana-mana pekhidmat awam atau pekerja awam dalam perjalanan tugas rasminya dan termasuk rekod mana-mana perusahaan kerajaan dan juga termasuk segala rekod yang pada permulaan kuat kuasa akta ini adalah di dalam jagaan atau kawalan Arkib Negara Malaysia.

Istilah ini juga jelas lebih diperluaskan skopnya untuk meliputi rekod yang dihasilkan secara elektronik.

'Arkib Menteri' iaitu bahan yang berkaitan dengan mana-mana Menteri Kerajaan Persekutuan dan dipelihara bagi maksud penyelidikan dan kefahaman mengenai dasar-dasar serta tindakan yang telah dilaksanakan.

'Arkib Memorial' iaitu suatu institusi yang dikehendaki dikendalikan oleh Arkib Negara untuk menempatkan, memelihara dan mempamerkan apa-apa bahan-bahan bersejarah untuk memperingati sesuatu peristiwa atau seseorang atau aspek sejarah dan lain-lain yang ditempatkan di dalamnya.

Tuan Yang di-Pertua, selain daripada Seksyen 2 ini terdapat beberapa lagi seksyen baru yang meluaskan kuasa Ketua Pengarah Arkib Negara dalam menjalankan tugas dan tanggungjawabnya seperti berikut:-

- Bahagian II, Seksyen 4 - Penubuhan Arkib Negara

Dalam seksyen ini memperuntukkan bahawa Arkib Negara Malaysia ditubuh dan diisytiharkan sebagai Arkib Persekutuan bagi maksud untuk menyediakan garis panduan dalam perwujudan pemulihan, penyimpanan dan pemeliharaan rekod dan menyediakan kemudahan rujukan, penyelidikan atau maksud lain.

Sebelum ini Arkib Negara tidak mempunyai mandat untuk menyediakan garis panduan mengenai perwujudan rekod. Perkara ini telah pun dihuraikan sebelum ini iaitu peranan dan penglibatan Arkib Negara di peringkat perwujudan rekod atau *record creation* adalah untuk memastikan unsur-unsur yang perlu dibangunkan dari segi kearkiban dapat dilaksanakan. Ini akan menjamin rekod yang berkenaan dapat dipelihara tanpa sebarang masalah di masa akan datang.

- Bahagian II - Arkib Negara dan Ketua Pengarah Seksyen (b) Perluasan Kuasa Ketua Pengarah.

Seksyen ini juga memberikan perluasan kuasa kepada Ketua Pengarah untuk mengkaji semula mana-mana rekod terperingkat dalam jangkaan atau di bawah kawalan Arkib Negara di mana beliau dibolehkan untuk memeriksa kandungan mana-mana rekod terperingkat atau *classified records* - dengan izin - menjelas semula rekod-rekod terperingkat yang perlu dijalankan menurut Akta Rahsia Rasmi Tahun 1972 [Akta 88] dan menghapuskan penjelasan rekod terperingkat yang perlu dijalankan menurut Akta Rahsia Rasmi Tahun 1972 [Akta 88].

- Bahagian II Seksyen 10 - Pelantikan Pakar Rujuk.

Seksyen ini juga membenarkan Ketua Pengarah untuk melantik mana-mana orang yang memiliki kebolehan atau kepakaran untuk menjalankan penyelidikan sejarah dan kerja pendokumentasian supaya banyak lagi kajian mengenai persejarahan di negara ini boleh diketengahkan dan pada masa yang sama dapat membetul dan memperbanyakkan serta mempertingkatkan fakta-fakta atau catatan-catatan sejarah yang sahih mengenai negara ini.

- Bahagian III - Lembaga Penasihat.

- Lembaga Penasihat Arkib Negara Malaysia melalui peruntukan di bawah seksyen 11 sehingga 24 akta ini boleh menubuhkan suatu Lembaga Penasihat bagi maksud menasihati Ketua Pengarah dalam pelaksanaan fungsi dan menjalankan kuasanya di bawah akta ini. Melalui seksyen 14(1) keanggotaan Lembaga Penasihat ini ditambah iaitu terdiri daripada seorang Pengerusi (yang dilantik oleh Menteri), Ketua Pengarah Arkib Negara Malaysia dan tidak kurang daripada tiga tetapi tidak lebih daripada sepuluh 1V - Pengurusan Rekod. Seksyen 24 - Larangan terhadap pemusnahan rekod awam.

Peruntukan seksyen ini melarang sesiapa pun kecuali dengan kebenaran bertulis Ketua Pengarah untuk memusnahkan atau membenarkan pemusnahan mana-mana rekod awam kecuali sebaliknya seperti yang disebutkan di bawah subseksyen (2), (3) dan (4).

Subseksyen (5) menyebut bahawa sesiapa yang melanggar peruntukan ini adalah melakukan kesalahan dan apabila disabitkan boleh didenda tidak melebihi RM5,000 atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi satu tahun atau kedua-dua sekali.

- Bahagian IV, Seksyen 26 - Pelupusan Rekod Awam.

Mengikut subseksyen (1) (a), (b) dan (c) Ketua Pengarah Arkib Negara juga boleh membenarkan pelupusan mana-mana rekod awam yang tidak memiliki apa-apa nilai kebangsaan atau sejarah yang dikekalkan yang tidak dikehendaki bagi maksud rujukan dalam mana-mana pejabat awam selepas tindakan ke atas rekod awam tersebut telah tamat dan keadaan fizikal rekod awam itu tidak mengizinkan pemeliharaannya yang berterusan.

- Bahagian IV, Seksyen 28 - Pemindahan Rekod Awam ke Arkib Negara. Seksyen ini memperuntukkan bahawa mana-mana rekod awam yang telah dikenal pasti dan telah ditamatkan bagi tempoh lebih dari lima tahun termasuk rekod awam dan mana-mana rekod awam bukan semasa atau tidak aktif yang mempunyai nilai kebangsaan atau sejarah yang berkekalan serta rekod yang dihasilkan secara elektronik seperti di subseksyen (2) hendaklah dipindahkan ke Arkib Negara.
- Bahagian IV, Seksyen 29 - Rekod awam hendaklah diserahkan apabila diminta.

Mengikut sub seksyen (1) (a) dan (b) rekod awam yang berusia lebih daripada 20 tahun bertaraf bukan semasa atau tidak aktif dan mempunyai nilai kebangsaan atau sejarah yang berkekalan hendaklah diserahkan kepada jagaan ke bawah Arkib Negara apabila permintaan dibuat oleh

Ketua Pengarah atau pegawai wajar, pegawai yang diberikan kuasa oleh Ketua Pengarah.

Subseksyen (2) juga menyebut bahawa sesiapa yang melanggar peruntukan ini adalah melakukan kesalahan dan apabila disabitkan boleh didenda tidak melebihi RM5,000 atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi satu tahun atau kedua-duanya sekali.

- Bahagian IV, Seksyen 30 - Jagaan dan kawalan rekod awam pejabat awam yang tidak berfungsi atau *defunct department*.

Seksyen ini meluaskan kuasa Arkib Negara Malaysia melainkan jika diperuntukkan dengan nyata oleh mana-mana undang-undang bertulis lain mempunyai jagaan kawalan terhadap semua rekod awam, pejabat awam yang tidak berfungsi lagi.

Bagi maksud akta ini semua pejabat awam hendaklah disifatkan sebagai tidak berfungsi lagi jika pejabat awam itu tidak lagi beroperasi dan tidak ada pengganti bagi tugas dan fungsi pejabat awam itu seperti yang disebutkan di bawah subseksyen (3).

- Bahagian IV, subseksyen 31 - Pemerolehan rekod.

Seksyen ini membenarkan Ketua Pengarah memperoleh apa-apa rekod yang bukan rekod awam yang pada pendapatnya mempunyai nilai kebangsaan atau sejarah yang kekal. Peruntukan ini akan menyebabkan bertambahnya koleksi khazanah warisan sejarah negara bukan sahaja dari sumber rasmi tetapi juga meliputi sumber tidak rasmi.

- Bahagian IV, Seksyen 35 - Pengembalian Rekod.

Seksyen 35 subseksyen (1) dalam akta ini membenarkan atas permintaan secara bertulis apa-apa rekod awam yang telah dipindahkan dari sesebuah pejabat awam boleh dikembalikan semula ke pejabat awam berkenaan bagi suatu tempoh yang dipersetujui antara kedua-dua pihak kecuali keadaan-keadaan tertentu yang tidak mewajarkan pengembaliannya seperti yang disebutkan dalam seksyen 2.

- Bahagian V – Pentadbiran Arkib. Seksyen 37 – Akses kepada arkib awam.

Menerusi seksyen ini orang ramai adalah diberi akses kepada arkib awam yang berusia 25 tahun ke atas dari tarikh tamat rekod atau apa-apa tempoh yang ditetapkan oleh Ketua Pengarah. Menerusi subseksyen (2) (3) dan (4) Arkib Negara Malaysia adalah bertanggungjawab untuk menyediakan kemudahan rujukan dan penyelidikan kepada orang ramai terhadap arkib awam yang terdapat di dalam simpanan jabatan ini. Walau bagaimanapun, subseksyen (5) menegahkan sesiapa pun dari membuat salinan atau mengambil cabutan dari mana-mana arkib awam kecuali mengikut peruntukan yang ditetapkan di bawah kata ini. Sesiapa yang melanggarnya adalah juga melakukan kesalahan dan apabila disabitkan boleh dikenakan penalti yang telah disebutkan sebelum ini.

- Bahagian V, seksyen 38 - Akses kepada rekod terperingkat.

Bagi maksud subseksyen ini, orang ramai tidak dibenarkan merujuk kepada rekod terperingkat di dalam jagaan Arkib Negara. Walau bagaimanapun, menurut subseksyen (2), (3), (4) dan (5), Ketua Pengarah dan pegawai wajar boleh membenarkan seseorang membuat rujukan jika orang itu telah memperolehi kebenaran khas secara bertulis bagi maksud itu daripada ketua pentadbir pejabat yang bertanggungjawab bagi rekod terperingkat itu.

Subseksyen (6) pula menegahkan sesiapa pun dari merujuk kepada rekod terperingkat kecuali mengikut peruntukan yang ditetapkan di bawah akta ini. Sesiapa yang melanggarnya adalah juga melakukan kesalahan dan apabila disabitkan, boleh dikenakan penalti yang telah disebutkan sebelum ini.

- Bahagian V, seksyen 39 - Larangan terhadap penghasilan semula dan penerbitan arkib awam.

Menerusi peruntukan seksyen ini, adalah dilarang sesiapa pun dari menghasilkan semula atau menerbitkan keseluruhan atau mana-mana bahagian kandungan mana-mana arkib awam kecuali dengan terlebih dahulu mendapat kebenaran bertulis Ketua Pengarah dan mengikut kesemua terma dan syarat yang ditetapkan serta membayar kadar yang ditetapkan.

- Bahagian VI - Penubuhan dan pengurusan Arkib Menteri dan Arkib Memorial.

Seksyen 40 - Penubuhan Arkib Menteri dan Arkib Memorial.

Seksyen 40 subseksyen (1), membenarkan Ketua Pengarah selepas berunding dengan Menteri menubuhkan arkib menteri dan arkib memorial. Arkib menteri dan arkib memorial yang ditubuhkan di bawah subseksyen (1) akan disenggara dan dikendalikan oleh Arkib Negara Malaysia.

- Bahagian VII - Am, Seksyen 42 - Kesalahan di sisi undang-undang salinan fotografi dan cabutan.

Subseksyen (1) dan (2) memperuntukkan bahawa mana-mana salinan rakaman mikrofilem, fotografi atau rekod dan arkib di bawah jagaan atau kawalan Arkib Negara yang diperakui sah di *material* dan dicap *material* rasmi Ketua Pengarah hendaklah diterima sebagai keterangan dalam mana-mana prosiding undang-undang.

- Bahagian VII, seksyen 43 - Pengesahan salinan fotografi dan cabutan.

Di bawah subseksyen (1) dan (2), mana-mana rakaman mikrofilem, salinan fotografi atau cabutan boleh disahkan dengan ditandatangani oleh pegawai wajar bagi pihak Ketua Pengarah.

Subseksyen (3) memerlukan pembayaran fi yang akan ditetapkan bagi tujuan pengesahan bagi tujuan seksyen ini.

- Bahagian VII, seksyen 44 – Larangan terhadap eksport.

Seksyen ini memperuntukkan bahawa tiada seseorang pun selain pegawai wajar boleh membawa atau menghantar keluar Malaysia apa-apa arkib kecuali mengikut subseksyen (1)(a) dan (b).

Subseksyen (2) menetapkan bahawa pelanggaran seksyen ini sebagai melakukan suatu kesalahan dan apabila disabitkan, boleh dikenakan penalti yang telah disebutkan sebelum ini.

Tuan Yang di-Pertua, seperti yang telah disebutkan pada awal pembentangan, Akta Arkib Negara 2003 ini diwujudkan supaya Jabatan Arkib Negara dapat berfungsi dan menyerlah sebagai salah sebuah institusi arkib yang termaju di rantau ini daripada segi pengurusan rekod dan pentadbiran arkib sama seperti institusi arkib di negara-negara maju yang lain selaras dengan praktis dan perkembangan terkini di dalam bidang kearkiban.

Akta Arkib Negara 2003, akan membolehkan Arkib Negara menyediakan satu garis panduan bagi menyelaraskan pengurusan rekod semasa di pejabat awam kerajaan. Ia juga dapat menubuh dan menguruskan pusat rekod agensi, memberikan arahan yang seragam dalam pengurusan rekod di pejabat awam ke arah menghasilkan penyimpanan dan pemuliharaan maklumat yang sistematik. Menerusi akta ini, Arkib Negara berfungsi untuk mengawal pengurusan semua jenis rekod di sektor awam merangkumi semua peringkat kitaran hidup rekod bermula dengan perujukan dan berakhir sama ada dengan pelupusan atau penyimpanan kekal di Arkib Negara.

Akta ini akan memastikan maklumat mengenai negara dipelihara dan disimpan mengikut garis panduan yang ditetapkan untuk faedah negara dan generasi yang akan datang selain dari menghadapi cabaran masa kini dan masa hadapan selaras dengan perkembangan teknologi di era globalisasi ini. Akta ini juga akan memantapkan akses kepada bahan arkib melalui teknologi terkini dan memberi mandat bagi perujukan dan pengurusan memorial dan perpustakaan.

Akta Arkib Negara 2003 akan memberikan kuasa daripada segi undang-undang untuk memastikan khazanah warisan negara dipelihara dengan baik dan mengelakkan ianya daripada hilang disebabkan tiadanya pengurusan yang baik. Pengalaman yang lepas telah mengajar kita mengenai rekod dan khazanah negara yang telah dibawa dan disimpan di negara-negara seperti Belanda, *United Kingdom* dan sebagainya oleh kerana tidak wujud satu sistem pemulihan dan penyimpanan maklumat. Kita berjuta-juta ringgit kini perlu dibelanjakan untuk membeli salinan dokumen daripada institusi yang menyimpannya di negara-negara yang disebutkan. Kita tidak mahu perkara ini berulang lagi.

Akta Arkib Negara 2003 ini bukanlah sebuah akta yang akan mengenakan tekanan daripada segi undang-undang dalam urusan pengurusan rekod dan pentadbiran arkib kepada jabatan/agensi kerajaan. Sebaliknya akta ini akan memberikan kesedaran mengenai pentingnya kita memelihara dan menyimpan maklumat negara untuk generasi yang bakal mewarisi negara ini. Wujudnya Akta Arkib Negara 2003 ini dapat menjamin keselamatan rekod arkib serta menentukan kesahihan fakta *premier* yang dihasilkan oleh negara. Ini secara tidak langsung akan memelihara maruah dan kedaulatan negara sekaligus menghasilkan maklumat yang dapat membantu menanamkan semangat cintakan bangsa, negara dan warisan sejarahnya.

Tuan Yang di-Pertua saya mohon mencadangkan Akta Arkib 2003.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir: Saya pohon menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Ahli-ahli Yang Berhormat, Rang Undang-undang bernama suatu Akta untuk mengadakan peruntukan bagi mewujudkan pemerolehan, jagaan, pemuliharaan, penggunaan dan pengurusan Arkib Awam dan rekod awam dan perkara-perkara lain yang berkaitan dengannya dibacakan kali yang kedua sekarang dan terbuka untuk dibahas. Kuala Kedah, Seputeh dan Timbalan Menteri boleh jawab.

6.20 ptg.

Tuan Mohamad bin Sabu [Kuala Kedah]: Sekejap sahaja. Saya menyokong. Saya berdiri untuk menyokong Rang Undang-undang Arkib Negara 2003 kerana peranan Arkib Negara ini begitu penting terutama sekali untuk menyimpan bahan-bahan sejarah negara. Sebab bahan-bahan sejarah negara yang disimpan di Arkib Negara dia bersifat kajian akademik, bahan sejarah dan dia bukan suatu perkara yang boleh dimanipulasi begitu sahaja.

Kita ada agensi-agensi kerajaan yang lain tetapi tidak boleh diharap. Misalnya RTM. RTM banyak membawa cerita-cerita sejarah. Sejarah tanah air, sejarah pemimpin-pemimpin negara, khasnya Perdana Menteri kita yang pertama, Almarhum Tunku Abdul Rahman. Pemikiran Tunku diutarakan dalam RTM untuk tatapan rakyat sekarang ini setelah perginya Perdana Menteri yang berjasa itu.

Tetapi yang dipetik oleh RTM, hanyalah kecaman-kecaman Tunku terhadap parti lawannya iaitu PAS dan RTM mengambil di dalam Buku Mei 13 sebelum dan selepas tentang pandangan-pandangan Tunku terhadap pembangkang khasnya kepada PAS itu sendiri. Kita mengalu-alukan apa yang betul terdapat dalam buku itu, iaitu dalam pemikiran Tunku, kita tidak marah sebab kerajaan bebas untuk mengeluarkan pandangan Perdana Menteri pertama terhadap parti lawannya.

Tetapi kita hendaklah bersifat adil kepada bekas Perdana Menteri kerana bekas Perdana Menteri juga banyak mengeluarkan pandangan-pandangan terutama terhadap Perdana Menteri sekarang, tidak pernah langsung disiarkan oleh RTM. Misalnya saya ambil contoh ini di dalam buku sejarah yang ada di Arkib Negara sekarang.

"Tetapi Dr. Mahathir tidak patuh kepada sekatan-sekatan itu (sekatan untuk bercakap). Setelah beliau menulis sepucuk surat kepada saya yang isi kandungannya penuh dengan fitnah-fitnah dan mengutuk saya di atas kejadian-kejadian buruk yang telah berlaku dengan menuduh saya bertanggungjawab di atas kejadian-kejadian itu..." [iaitu 13 Mei] "...maka salinan-salinan surat itu telah disebarakan beribu-ribu naskhah supaya bukan sahaja ahli-ahli parti bangkit menentang saya, bahkan juga membuka peluang kepada orang lain untuk menentang saya."

Ini perangai Dr. Mahathir yang disifatkan oleh Perdana Menteri tetapi kalau tidak ada Arkib Negara, RTM taubat, tidak keluar cerita seperti ini. Ini yang kita kata sejarah. Arkib Negara simpan perkara yang betul dan rakyat boleh rujuk.

Saya petik lagi dalam buku ini iaitu pandangan Tunku terhadap Perdana Menteri sekarang. *"...tetapi saya yakin bahawa kiranya Dr. Mahathir menumpukan masa yang lebih kepada kerja-kerja parti dan tidak menghabiskan masanya di dalam perniagaan membuat rumah-rumah di Kedah bersama syarikat yang bernama Federal Construction Company, sebuah syarikat yang dipunyai oleh orang-orang Cina....."*

Saya baru tahu bila baca ini. Dr. Mahathir ada kongsi buat rumah dengan orang Cina dan dalam perniagaan yang lain mahu kemungkinannya untuk menang dalam pilihan raya itu adalah lebih besar. Kritikan Tunku iaitu kerana dia banyak terlibat dalam perniagaan menyebabkan pilihan raya tahun 1969, Dr. Mahathir kalah di Pendang.

Menurut maklumat yang diterima, beliaulah, ini kata Tunku, *"Menurut maklumat yang diterima, beliaulah yang telah mengambil peranan yang penting untuk menolong mendapatkan kelulusan kerajaan supaya tidak kurang dari 238 lot Tanah Simpanan Melayu dikeluarkan dari simpanan itu bagi maksud projek perumahan tersebut."*

Kenapa RTM tidak mengeluarkan perkara ini, kalau kita ikhlas dengan pemikiran Tunku. Tunku memang mengkritik PAS banyak sebelum ini, dia kritik PAS menggunakan agama, menggunakan orang-orang yang tidak faham agama untuk menimbulkan sentimen, tak apa. Keluarkan itu, kami hormat pemikiran Tunku, tetapi kritikan-kritikan yang pedas ini kepada Perdana Menteri yang di antaranya bertanggungjawab menimbulkan semangat *ultra Malay* yang menyebabkan berlaku 13 Mei. Ini pemikiran Tunku Abdul Rahman yang ada dalam Arkib Negara perlu ada terus dan rakyat dapat rujuk dengan betul sebab RTM ini dia memang suka sangat.

Saya pun tidak faham macam ada dendam peribadi. Tiap-tiap kali menjelang perhimpunan, menjelang pilihan raya, gambar saya keluar dalam RTM. *[Ketawa]*

Disedut sana sikit, disedut sini sikit. Macam ada dendam peribadi. Jadi kita pun tidak faham seolah-olah saya ini Ahli Yang Berhormat bagi Kuala Kedah ini penting sangat kepada RTM untuk disiarkan sampai setiap kali warta berita.

Tuan Yang di-Pertua, begitulah juga hal sejarah. Dalam sejarah ini banyak tulisan-tulisan sama ada ditulis oleh orang Barat ataupun orang tempatan, sejarah kemerdekaan dan peranan yang dimainkan oleh Sekolah-sekolah Agama Rakyat yang ditulis oleh Profesor Datuk Dr. Firdaus Abdullah amat menarik perhatian untuk dikaji oleh anak-anak muda kerana dia menulis secara ilmiah bagaimana perjuangan mereka ini akhirnya menggerakkan khasnya orang-orang Melayu untuk menuntut kemerdekaan dan bagaimana pejuang-pejuang bila disebut pejuang kemerdekaan, RTM selalu mengutarakan Datuk Onn, Tunku, Tun Razak, kita terima.

Mereka itulah pejuang-pejuang kemerdekaan. Tetapi tidak..... jarang disebut Dr. Burhanuddin, jarang disebut Pak Sako (Ishak Haji Muhammad). Jarang disebut Ibrahim Yaakob. Jarang disebut Shamsiah Fakeh. Jarang disebut mereka yang terlibat dalam perjuangan kemerdekaan dan merengkok dalam tahanan.

Sebaliknya disiarkan secara besar-besaran baru-baru ini apabila Dr. Mahathir, Perdana Menteri kata iaitu PAS ditubuhkan oleh penjajah. Sedangkan yang menjadi Ketua Pemuda PAS yang pertama ialah bapa kepada Timbalan Perdana Menteri (Dato' Seri Abdullah bin Haji Ahmad Badawi). Itu Ketua Pemuda PAS yang pertama.

Orang yang bertanggungjawab menubuhkan Hisbul Muslimin akhirnya ditahan dalam rumah dan dipenjarakan seperti Ustaz Abu Bakar Al-Bakir. Sejarah-sejarah ini, kalau ikut RTM, rakyat jadi bangang habis. Rakyat tidak berpeluang membaca tentang perjuangan kemerdekaan, dengan saya tidak menafikan peranan Datuk Onn, peranan Tunku, peranan Tun Razak, peranan pemimpin-pemimpin yang lain.

Tuan Mohd. Apandi bin Haji Mohamad: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Jeli.

Tuan Mohd. Apandi bin Haji Mohamad [Jeli]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan Ahli Yang Berhormat bagi Kubang Pasu. Pemimpin-pemimpin UMNO

dalam sepanjang beberapa kali Perhimpunan Agung UMNO mengatakan bahawa parti PAS ditubuhkan melalui mainan dan melalui perancangan penjajah yakni Inggeris.

Tetapi apa yang kita lihat bahawa pemimpin-pemimpin PAS yang bergerak dalam mencapai kemerdekaan negara, yang terlibat untuk mencapai kemerdekaan, sebahagian besar mereka ini dipenjarakan. Manakala pemimpin-pemimpin UMNO yang terlibat dengan untuk mencapai kemerdekaan, tidak seorang pun kita dengar yang dipenjarakan. Apakah betul orang yang dipenjarakan itu, yang dituduh sebagai komplot bersama dengan Inggeris ataupun orang yang tidak pernah dipenjarakan yang bekerja sebagai DO dan sebagainya yang merupakan kumpulan ataupun puak yang dirancang oleh pihak Inggeris supaya senang selepas merdeka, mereka dapat lagi berbincang tentang hal-hal yang lain yang seia dan sekata.

Setiausaha Parlimen Kementerian Pendidikan [Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir]: [Bangun]

Tuan Muhamad bin Sabu: Terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat bagi Jeli yang bertanya. Sebenarnya inilah perlunya Arkib Negara sebab bahan-bahan yang ada di Arkib Negara, bahan yang ditulis melalui fakta sejarah ataupun makalah-makalah yang ditulis sebelum atau selepas merdeka dan juga bahan-bahan sejarah yang terdapat di muzium di negara lain dibawa balik, walaupun dengan harga yang berjuta kerana ini adalah penting untuk dirujuk oleh rakyat.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Setiausaha Parlimen.

Tuan Muhamad bin Sabu: Okey.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir: Sebenarnya begini. Terima kasih Ahli Yang Berhormat bagi Kuala Kedah. Saya ingin membetulkan sedikit cara pemikiran kita. Sebab ingin saya betulkan pertama sekali bapa kepada Dato' Seri Abdullah bin Haji Ahmad Badawi, bukan sebagai Ketua Pemuda PAS. Saya ingin betulkan itu sudah lama. Sebenarnya dia Ketua Pemuda UMNO. Itu rekod, kalau Yang Berhormat kata tadi ada dalam Arkib Negara, sila rujuk kepada Arkib Negara. Satu.

Keduanya, Yang Berhormat bagi Jeli membangkitkan tadi mengenai orang itu terlibat, orang ini terlibat. Ini dalam interpretasi penulisan sejarah, dia ada benda-benda yang hendak dihighlight dan ada yang berdasarkan kepada siapa yang membuat interpretasi. Itu soal interpretasi.

Yang Berhormat kata, kenapa tidak keluar, itu kena keluar, itu bukan soalnya. Tetapi Yang Berhormat memang betul yang mengatakan segala bahan-bahan ini disimpan di Arkib Negara untuk para sejarawan ataupun penulis membuat rujukan, itu dia.

Tetapi kalau Yang Berhormat bangkitkan tadi hendak katakan dalam buku dia kata begini, itu sudah memberi interpretasi, menurut interpretasi Yang Berhormat. Begitu juga dengan Jeli, kalau dia hendak sebut nama senarai pun panjang. Kalau dalam perjuangan kemerdekaan, betul, pihak British yang meluluskan pendaftaran PAS untuk menyertai Pilihan Raya 1955. Begitu juga kalau saya hendak bangkit fakta-fakta sejarah ini saya boleh. Tetapi kalau kita hendak buat begitu kita tidak habis pertengkaran kita.

Jadi saya berharap, saya bersetuju dengan Yang Berhormat mengenai segala simpanan yang akan dilakukan oleh Arkib dan ia terbuka kepada semua pihak untuk menggunakan bahan-bahan itu. Terima kasih.

Tuan Mohamad bin Sabu: Menurut rekod kami Ketua Pemuda PAS yang pertama ialah Datuk Ahmad Badawi. Bukan Abdullah Ahmad Badawi. Itu menurut rekod kami. Tuan Yang di-Pertua, saya kata tadi iaitu RTM sepatutnya menjadi tempat rujukan rakyat mengenali sejarah tidak boleh sudah kerana dia terlalu bias terutama selepas Senator itu masuk. Jadi sudah bahan propaganda parti politik pemerintah, bukan lagi bahan propaganda untuk menceritakan sejarah.

Saya kata tadi bersikap adillah sedikit bila keluar pemikiran Tunku hanya dikeluarkan pemikiran Tunku hentam PAS, tidak apa, tetapi pemikiran Tunku mengkritik partinya sendiri, keluarlah sedikit biar rakyat faham bahawa RTM bukan alat propaganda UMNO tetapi alat propaganda kerajaan, lain. Alat propaganda kerajaan, maka dia tugasnya mempertahankan kerajaan dan juga menerangkan apa dia yang

sebenarnya berlaku. Itu yang kita hendak dan kita tahu bahawa rakyat Malaysia dari segi melawat Arkib, pergi melawat bahan-bahan sejarah memang kurang.

Saya sendiri kalau pergi melancong ke luar negara, saya tidak suka pergi dengan rombongan. Kerana pergi dengan rombongan mereka bila masuk muzium satu jam kita duduk di muzium, yang lama kita pergi membeli-belah daripada dua petang hingga lapan malam. Sedangkan bila kita melancong kadang kala kita hendak berada di muzium di Arkib itu lebih lama. Kerana di situ kita bukan dapat melihat dan dapat membaca sedikit sebanyak secara ringkas sejarah sesuatu negara.

Dan saya yakin juga Kementerian Pendidikan kena jalankan pendidikan supaya pelajar-pelajar ada rombongan melawat Arkib Negara dan mengkaji sejarah tanah air. Selalu rombongan melawat Putrajaya, melawat Putrajaya, pergi tengok bangunan indah, melawat KLCC, pergi melawat bangunan tinggi. Melawat ke Arkib Negara ini jarang. Dan cikgu-cikgu pun jarang kalau kita dalam senarai mereka melawat Kuala Lumpur salah satu tempat yang akan dilawat ialah Arkib Negara atau Panggung Negara, kurang. Sudah tentu pilihan pertama mereka melawat Putrajaya, Zoo, KLCC

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Rantau Panjang.

Tuan Haji Abdul Fatah bin Haji Haron: Terima kasih Kuala Kedah. Memang sudah menjadi kebiasaan di akhir-akhir ini pihak kerajaan khususnya UMNO membuat rombongan-rombongan termasuk imam-imam daripada setiap negeri. Di Kuala Lumpur ini ditunjukkan tempat-tempat istimewa, di Putrajaya dibawa pergi, Masjid Negara dan sebagainya dan tidak membawa pergi ke muzium.

Malah dia sepatutnya dibawa pergi malam-malam di Bintang Walk dan di Bangsar supaya mereka yang beriman ini, guru agama dan imam-imam ini balik dia merenung bagaimana kerajaan mengatakan negara Islam tetapi bila di bawa ke tempat demikian dia akan balik muhasabah, dia merasai kerajaan ini tipu selama ini. Bagaimana pandangan Yang Berhormat?

Tuan Mohamad bin Sabu: Memanglah itu tabiat rakyat ini cuba diubah cara pendidikan televisyen di sekolah dan sebagainya supaya lebih cinta kepada sejarah tanah air, sejarah-sejarah pejuang tanah air. Begitulah juga bila diutarakan misalnya, saya dalam Biro Tata Negara saya bercakap perkara ini. Bila Hari Merdeka selalu ditonjolkan peranan Sarjan Hasan, selalu ditonjolkan Leftenan Adnan, sedangkan mereka ini adalah tentera-tentera yang berkhidmat dengan British. Tidak ditonjolkan mereka yang bangun lawan British, jarang.

Hari Merdeka misalnya dibuatkan drama menceritakan bagaimana Mat Kilau dan rakan-rakannya yang bangun dan melawan dengan British. Bagaimana Tok Janggut yang akhirnya digantung, kepala di bawah kaki di atas di Pasir Puteh dalam perjuangannya menentang British. Bagaimana peranan Abdul Rahman Limbong yang beliau menentang hal-hal akta tanah yang dibuat oleh British, akhirnya beliau dibuang dan berada di Mekah. Dibuang negeri ke Mekah, jarang. Ini ditunjukkan Leftenan Adnan, Sarjan Hasan, Leftenan Adnan, Sarjan Hasan, sedangkan mereka ini adalah tentera yang berkhidmat dengan British.

Jadi perkara ini kalau kita hendak bercakap, perbetulkan balik mereka kata kamu ini anti sejarah, anti nasional tetapi inilah yang dipaparkan. Tidak dipaparkan seperti saya kata buku, saya tertarik dengan buku Profesor Dr. Firdaus Abdullah, kawan kepada Sungai Petani yang beliau mendedahkan bahawa cerita ataupun lakaran tentang perjuangan kemerdekaan ini perlu di perbetulkan semula supaya rakyat dapat faham siapa pejuang dan siapa pembodek kepada British.

Perkara-perkara ini perlu diambil perhatian dan termasuklah Arkib Negara. Dengan pindaan ini kita harap bukan hanya menjadi simpan bahan-bahan sejarah tetapi akan menjadi popular dalam destinasi pelancong dalam negeri dan luar negeri supaya sekolah-sekolah bila ada lawatan ke Kuala Lumpur salah satu yang diletakkan oleh sekolah itu melawat Arkib Negara. Hendak pergi ke KLCC, hendak pergi ke Putrajaya, pergilah tetapi Arkib Negara salah satu supaya pelajar-pelajar kita dapat bertanya, berwawancara dengan *staff* dan juga membaca buku dan juga risalah-risalah kecil yang akan dibekalkan oleh Arkib Negara kepada pelawat-pelawat di situ. Dengan itu saya menyokong rang undang-undang ini. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua: Seputeh.

6.38 ptg.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Ucapan saya tidak panjang. Saya sebenarnya pernah berbincang dengan seorang ahli akademik yang pernah menggunakan perkhidmatan Arkib Negara dan saya ingin membentangkan pandangan beliau tentang Arkib Negara kita.

Mengikut beliau, bahawa Arkib Negara kita, pengkomputeran maklumat yang dilakukan dalam Arkib Negara adalah kurang memuaskan. Beliau berkata Arkib Negara di luar negara terutama di negara Barat seperti Amerika Syarikat, kebanyakan maklumat dalam Arkib Negara di sana boleh didapati, diakses melalui komputer, walaupun di luar Arkib Negara. Ini bermaksud orang tidak perlu masuk ke dalam Arkib Negara untuk mendapat maklumat tetapi melalui perkhidmatan *online*, mereka pun boleh memperolehi maklumat yang mereka perlu dalam Arkib Negara.

Kedua ialah pada pandangan beliau, pegawai Arkib Negara kadang-kadang tidak tahu macam mana membantu pengkaji akademik ataupun pengkaji sejarah untuk mencari bahan yang mereka kehendaki. Selalunya hanya pegawai yang lebih tua, yang lebih *senior* yang mampu membantu mereka.

Jadi, pada pendapat saya, mungkin kementerian perlu mengupah lebih ramai pelajar yang tamat kursus sejarah di universiti dan mereka yang berminat dalam bidang ini untuk menjadi pegawai di Arkib Negara. Yang ketiga ialah masalah yang dihadapi oleh kebanyakan ahli sejarah dan ahli akademik yang ingin mengkaji sejarah Malaysia adalah, mereka kata banyak fail yang terdapat di Arkib Negara itu diklasifikasikan sebagai fail "Sulit", dan apabila terlalu banyak fail diklasifikasikan sebagai fail "Sulit", ini memang menyusahkan mereka dalam kajian akademik dan juga kajian sejarah mereka. Sudah tibalah masanya bagi Arkib Negara untuk membukakan fail yang diklasifikasikan "Sulit" kepada orang ramai.

Beliau memberi saya satu contoh, bahawa dia pernah cuba mencari maklumat tentang "duti getah di bawah tempoh Kerajaan kolonial British pada tahun 1903". Dia kata fail seperti ini pun diklasifikasikan sebagai "Sulit". Dia tanya, "Kenapa fail macam ini, yang bukan begitu sensitif itu, juga ditanda "Sulit"? Jadi, dia kata Pengurus Arkib Negara harus mempunyai sikap yang lebih terbuka terhadap fail-fail negara kita.

Saya baru melihat rang undang-undang ini di Fasal 2, di mana terdapat salah satu peruntukannya adalah mengenai "Rekod Terperingkat", maksudnya, rekod awam yang dikelaskan sebagai "Rahsia Rasmi" mengikut pengertian Akta Rahsia Rasmi 1972. Saya rasa ini adalah satu masalah dan juga ini merupakan satu halangan bagi para ahli sejarah dan ahli akademik yang ingin menulis sejarah tentang Malaysia, kerana kebanyakan fail itu diklasifikasikan sebagai "Rekod Terperingkat" dan juga di bawah Akta Rahsia Rasmi 1972. Saya rasa kerajaan haruslah menunjukkan sikap yang lebih terbuka terhadap maklumat tentang perkembangan sejarah kita.

Pandangan keempat adalah Arkib Negara Kebangsaan haruslah mempunyai lebih integrasi dengan Arkib Negara di peringkat negeri, kerana pada pendapatnya sesetengah fail boleh didapati di Arkib Negara peringkat negeri tetapi tidak terdapat di Arkib Negara Kebangsaan. Beliau berpendapat Arkib Negara Kebangsaan adalah lebih lengkap dari segi maklumatnya. Beliau berpandangan Arkib Negara haruslah mempunyai lebih integrasi di antara kedua-duanya.

Yang kelima adalah Arkib Negara juga harus merangkumi lebih maklumat mengenai persatuan tempatan, NGO dan juga persatuan, macam Pertubuhan Cina dan sebagainya. Mengenai pandangan ini, saya berpendapat bahawa sekiranya Arkib Negara menyimpan fail mengenai seseorang tokoh – tokoh politik, tokoh sejarah haruslah juga merangkumi fail tokoh parti pembangkang seperti Mat Sabu, yang pita-pita video beliau harus juga disimpan di dalam Arkib Negara untuk rujukan generasi yang akan datang.

Yang akhirnya, pada pandangan beliau Arkib Negara haruslah mengadakan lebih interaksi dengan ahli akademik dan juga ahli sejarah, sebagai langkah untuk melengkapi simpanan bahan-bahan sejarah di Arkib Negara dan juga cuba memahami apa yang pengguna Arkib Negara ini mahu. Jadi, interaksi ini adalah penting.

Yang akhirnya saya ingin sentuh tentang Arkib Memorial yang juga terkandung dalam Akta ini. Beberapa bulan yang lepas saya menghadiri seminar bagi

memperingati Hari Kelahiran Ke 100 Allahyarham Tunku Abdul Rahman, tetapi saya merasa hairan kenapa seminar seperti ini dianjurkan dengan secara terburu-buru, dan sebenarnya kami diberi tahu tiga empat hari sebelum seminar tersebut. Dan yang menghairankan saya adalah dalam seminar bagi memperingati Allahyarham Tunku Abdul Rahman ini terdapat juga penceramah yang membidas Bapa Malaysia kita.

Jadi, kalau ini adalah seminar untuk memperingati sumbangan bekas Perdana Menteri kita yang pertama, pihak penganjur haruslah menunjukkan sikap yang lebih hormat dan juga sensitif dari segi penceramah. Kalau kita lihat di negara China dan Taiwan, mereka menetapkan satu hari, iaitu Hari Jadi Bapa China, sebagai satu hari cuti, dan mereka ada menetapkan satu hari untuk memperingati Bapa China mereka. Jadi saya berpendapat tibalah masanya bagi Arkib Negara ataupun kerajaan juga, menetapkan satu hari untuk memperingati Bapa Malaysia dan juga memperingati sumbangan dan juga perjuangan generasi yang selepas itu terhadap kemerdekaan kita. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Timbalan Menteri jawab.

6.46 ptg.

Timbalan Menteri Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan [Dato' Dr. Ng Yen Yen]: Terima kasih kepada Yang Berhormat bagi Kuala Kedah, Yang Berhormat bagi Seputeh, Yang Berhormat bagi Jeli, yang mengambil bahagian dalam perbahasan Rang Undang-undang ini.

Kepada Yang Berhormat bagi Kuala Kedah, saya ucapkan terima kasih kerana begitu prihatin di atas begitu pentingnya peranan Arkib Negara, dan juga mencadangkan Arkib Negara sebagai satu produk pelancongan. Untuk makluman Yang Berhormat, dalam lima tahun ini, sejumlah 18,352 orang pelajar telah membuat lawatan ke Arkib Kebangsaan. Walau bagaimana pun, kita menyokong cadangan Yang Berhormat, dan kita pun selalu menggalakkan pelajar-pelajar datang melawat. Kita juga pun selalu ada buat pameran, menjadikan satu aktiviti interaksi.

Yang kedua Yang Berhormat, RTM bukan satu *source of information*, dengan izin, untuk Arkib Kebangsaan. Arkib pun ada koleksinya sendiri, koleksi Arkib adalah dari *sources* yang lain. Ini bolehlah membanggakan sesiapa yang hendak buat *research* ada satu *conclusion* yang betul. Jadi, di dalam koleksi Arkib kita pun ada surat-surat persendirian daripada tokoh-tokoh politik PAS, seperti Ustaz Zulkifli bin Mohamed, Haji Hassan Adli bin Haji Mohd.Arshad, Haji Hashim bin Gera, Tan Sri Dr. Hj. Mohd. Asri bin Hj. Muda dan juga Prof. Dr. Baharuddin Helmi.

Jadi, Arkib tidak pilih kasih semasa kita ambil apa-apa maklumat. Sesiapa yang hendak hantar bolehlah menghantar kepada Arkib Negara. Masalah kita ialah mereka tidak hantar, itu yang merisaukan kita, seperti dari persatuan NGO, sepatutnya mengambil inisiatif mereka sendiri menghantar bahan-bahan kepada Arkib.

Terima kasih kepada Yang Berhormat bagi Seputeh yang memberikan begitu banyak pandangan. Kita pun setuju dengan apa juga pandangan pakar tersebut. Sebab itu hari ini kita bawa rang undang-undang ke dalam Dewan ini. Yang pertama, dalam Rang Undang-undang tahun 1966, elektronik tidak termasuk di bawah koleksi itu dan sebab itu hari ini kita tidak ada apa-apa koleksi elektronik. Sebab itulah rang undang-undang yang dibentangkan tahun ini adalah begitu penting.

Selepas undang-undang ini dilulus dan diterima, Arkib Negara akan ada satu lagi sistem yang terperinci untuk *networking* di antara semua Arkib di peringkat negeri. Yang kedua, sebab itulah segala pandangan itu diberi perhatian, di mana di bawah Bahagian II - Seksyen 10 ada peruntukan untuk pakar arkib. Arkib adalah suatu isu yang sangat *special*, sangat *academia*. Jadi, di bawah Bahagian II – Seksyen 10 dalam undang-undang ini, kita boleh ada pakar untuk arkib.

Isu sulit, kita akan bawa kepada kita punya Arkib di atas pandangan mengenai rekod-rekod yang *diclassify* 'sulit' dan juga jikalau Yang Berhormat boleh memberi kita nama pakar itu boleh kita cadangkan, tidak tahu sama ada boleh diterimakan, *sat on our board*, duduk atas lembaga kita, sebab sekarang di Malaysia tidak begitu ramai pakar Arkib *and record*.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih dan terima kasih Yang Berhormat, saya tidak sempat hendak masuk dalam perbahasan.

Arkib Negara ini ialah menyimpan sejarah, rekod sejarah, dan rekod sejarah yang berkaitan dengan perkara-perkara besar, soal kenegaraan, soal bangsa, soal-soal tragedi, soal-soal sejarah, harus dicatatkan dengan sebenar-benar, supaya rekod yang benar itu akan dapat terus dibaca dan ditelaah, dan diambil faedah oleh generasi masa akan datang.

Tamadun bangsa, tamadun negara, itu juga perkara-perkara pokok yang harus menjadi sari pati yang terpenting, yang mesti ada dalam rekod di Arkib Negara. Ambil contoh, orang Melayu dahulu bersatu, bersatu menubuhkan satu kesatuan sehingga tertubuhnya UMNO pada tahun 1946, itu sejarah, yang penting kerana bertolak daripada sejarah itu perkembangan negara ini telah dapat kita saksikan dengan begitu baik.

Orang Melayu bersatu dan dengan bersatunya orang Melayu dengan kerjasama rakan-rakan daripada bangsa-bangsa yang lain dalam negara ini, kita capai kemerdekaan dan dengan kemerdekaan, kita isi kemerdekaan dan kemerdekaan yang kita isi itu, hari ini Malaysia telah pun begitu gemilang.

Dan kegemilangan sejarah ini terus-menerus

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Ya.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Kalau hendak cerita sejarah, ambil masa yang panjang.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Tidak, pasal saya tersentuh dengan Kuala Kedah punya kadang-kadang dia punya hujah itu kita takut Arkib Negara boleh jadi terkeliru dan sebagainya, saya hendak ceritakan ini supaya biar benar.

Kesatuan Melayu yang begini kukuh, kuat, pecah pada tahun 1951 daripada 46 sehingga 51, enam tahun selamanya Melayu bersatu kukuh dan kalau kekukuhan itu dapat kita teruskan, saya rasa Melayu hari ini lebih gemilang lagi, tetapi pada tahun 1951 tragedi yang malang telah pun wujud dalam negara ini dengan terbentuknya PAS yang memecahbelahkan Melayu yang bersatu. Itu sejarah!

Jadi, maknanya dalam sejarah negara ini Melayu itu dipecahkan oleh penubuhan PAS. Sebab itu, apabila British membenarkan PAS itu ditubuhkan, ia tidak merujuk kepada Raja-raja Melayu, terus sahaja lulus, kerana British yang memerintah, yang suka pecah belah dan perintah itu bersesuaian dengan apa yang telah dilakukan oleh PAS. Sejarah ini harus ditulis supaya anak bangsa akan datang tahu

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz:.....bahawa negara ini tidak dapat hendak dilangsungkan seterusnya kerana ada gangguan-gangguan dan Melayu berpecah sampai hari ini kerana PAS, itu sebabnya Perdana Menteri bercakap di Perhimpunan Agung, PAS ialah duri dalam daging.

Duri dalam daging ini kena tulis dalam Arkib Negara sebagai sejarah. Dan peranan pemimpin-pemimpin Melayu UMNO kepada negara memupuk perpaduan negara, memupuk muhibah, toleransi dan pelbagai lagi.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, lebih daripada meminta penjelasan tau!

Puan Teresa Kok Suh Sim: *[Menyampuk]*

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Saya memberikan penjelasan yang boleh menambahkan Yang Berhormat kita untuk melengkapkan jawapan dia, sebagai penyokong kerajaan saya kena bantu lebih-lebih lagi dia seorang yang jelitawan, yang baik, pakaian cantik, memang saya seronok hendak bercakap tentang bab ini.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Baik. Cukuplah.

Puan Teresa Kok Suh Sim: *[Menyampuk]*

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Tuan Yang di-Pertua, benarkan saya bercakap lagi.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Cukuplah.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Cukup?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Hmm.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Tuan Yang di-Pertua, saya patuh, saya memang orang baik. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Sila duduk, terima kasih.
[Ketawa]

Dato' Dr. Ng Yen Yen: Terima kasih. 'Duri di bawah kulit', saya ingat akan menjadi satu perkataan yang ramai orang akan tahu.

Tuan Yang di-Pertua, memang Arkib adalah satu peranan yang begitu penting dan apa yang berlaku dipolitik kaum Melayu, di tahun 50'an, 60'an, 70'an, 80'an, 2000 akan direkod dan kita punya generasi yang bakal mewarisi negara kita, ia akan ada satu konklusi mereka, bukan hari ini tetapi sepuluh tahun lepas itu, pada tahun 2010 dan tahun 2020, mereka ada satu konklusi mereka.

Tuan Mohamad bin Sabu: Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Timbalan Menteri

Dato' Dr. Ng Yen Yen: Kita Arkib sahaja

Tuan Mohamad bin Sabu: Sebab, kami yang perlu Arkib ini.

Dato' Dr. Ng Yen Yen: Ya, betullah, terima kasihlah. Hah terima kasih, semua sudah faham pentingnya peranan

Tuan Mohamad bin Sabu: [Menyampuk]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat!

Dato' Dr. Ng Yen Yen: Terima kasih, ya.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Baiklah.

Dato' Dr. Ng Yen Yen: Tidak mengapalah, kita

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Cukup, cukuplah Yang Berhormat. Ucapan ini memang ada rekod.

Dato' Dr. Ng Yen Yen: Terima kasih. Kita simpan

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Cukup, memang ada rekod, Parlimen ada. Cukuplah Yang Berhormat.

Dato' Dr. Ng Yen Yen: Kita simpan, kita kutip semua maklumat dan *there will be a proper conclusion*.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat bagi Seputeh memberikan kita pandangan mengenai

Tuan Mohd. Apandi bin Haji Mohamad: [Bangun]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Jeli.

Dato' Dr. Ng Yen Yen: Apa lagi? Cukuplah ya.

Mengenai Hari Bapa Malaysia, terima kasihlah kepada pandangan Ahli Yang Berhormat tetapi kita pun menerima banyak pandangan yang sangat-sangat bersetuju dengan apa yang kita buat, cara yang kita buat, *the different opinions*.

Tuan Yang di-Pertua, akhirnya saya menggalakkan Ahli Yang Berhormat bagi Seputeh, menggalakkan persatuan-persatuan NGO, hantarlah minit-minit mereka, surat-surat mereka kepada kita, sebab kita betul-betul hendak mengumpulkan itu semua. Sekian.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis bagi diputuskan. Masalahnya ialah bahawa Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang.

Masalah dikemukakan bagi diputuskan, dan disetujui.

Rang Undang-undang dibacakan kali yang kedua dan diserahkan kepada Dewan sebagai Jawatankuasa.

Dewan bersidang sebagai Jawatankuasa.

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Lim Si Cheng) **mempengerusikan Jawatankuasa**]

Fasal-fasal 1 hingga 48 dikemukakan kepada Jawatankuasa.

Fasal-fasal 1 hingga 48 -

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Ya, Yang Berhormat.

6.58 ptg.

Tuan Wan Nik bin Wan Yussof [Bachok]: Tuan Pengerusi, terima kasih. Saya bangkit di bawah Fasal 7(c) iaitu fungsi Ketua Pengarah memperoleh rekod-rekod dan bahan-bahan.

Saya ingin bertanya kepada pihak Yang Berhormat berkenaan dengan dokumen-dokumen sejarah yang berada di luar negara, khususnya yang berkaitan dengan dokumen pramerdeka dan zaman kolonial, zaman penjajah yang memang banyak disimpan di London ataupun di mana-mana tempat di British, dalam tanah jajahan British. Saya ingin tahu dari sudut kuasa pihak Arkib Negara menerusi akta yang ada ini, adakah mempunyai suatu kuasa untuk mendapatkan semula dokumen rasmi ataupun dokumen sejarah ini kerana ia mempunyai jawapan-jawapan yang tepat kepada sejarah perjuangan kemerdekaan.

Kemudian juga, sejarah-sejarah yang boleh membantu untuk membetulkan silap fakta pemimpin-pemimpin dalam negara kita di atas mentafsir dan juga membuat kenyataan-kenyataan yang bersifat sejarah.

Kemudian juga satu isu yang telah pun berbangkit baru-baru ini berhubung dengan langkah Malaysia membawa kes Pulau Batu Putih ke ICJ, saya telah mendengar satu tawaran yang dibuat oleh pihak sejarawan tempatan untuk membantu pihak kerajaan memperoleh bahan sejarah Pulau Batu Putih ini, sejauh mana perkembangan ini pada pandangan pihak Arkib atau pihak kerajaan.

Kemudiannya di bawah Fasal 10 – Pelantikan Pakar Rujuk. Di bawah Pelantikan Pakar Rujuk, adakah pihak Arkib Negara setakat ini sebelum berkuat kuasa akta ini telah pun mempunyai pakar rujuk dalam membetulkan fakta-fakta sejarah yang ada di peringkat Arkib itu sendiri, kerana kita bimbang tadinya ada percanggahan pendapat, misalnya Yang Berhormat Kuala Kedah mentafsirkan peranan ayah kepada TPM kita dalam perjuangan PAS, kemudian pihak Setiausaha Parlimen sebelah sana mengatakan peranan di sebelah UMNO, jadi pakar rujuk ini penting.

Adakah pihak Arkib berhajat untuk melantik profesor-profesor sejarah tempatan yang boleh membantu membetulkan nilai-nilai sejarah ini.

Yang ketiga dan yang terakhir saya ingat iaitu fasal 48 (1). Di bawah penubuhan Arkib Negeri, saya ingin bertanya dari sudut peranan negeri-negeri khususnya kami di Kelantan dan Terengganu yang bukan daripada Kerajaan Barisan Nasional. Adakah kuasa ini dihadkan ataupun dikuatkuasakan sama? Sebab saya bimbang dalam suasana yang ada ini, demokrasi dipimpin mengikut selera Barisan Nasional ini akan menetapkan bahawa Kelantan akan dikecualikan di bawah Fasal 48 ini.

Dan yang keduanya, kuasa pelantikan di sini disebutkan ialah Yang di-Pertuan Agong. Adakah terpakai kuasa ini di peringkat Arkib Negeri ataupun mungkin diubah kerana tidak dijelaskan dalam Fasal ini, kuasa itu dipindah kepada Sultan.

Yang ketiganya ialah berkaitan dengan pelantikan staf Arkib Negeri. Adakah semua staf Arkib Negeri ini di bawah bidang kuasa Ketua Pengarah di peringkat Persekutuan?

Yang seterusnya ialah sumber kewangan Arkib Negeri kerana kita yakin Arkib Negeri akan mempunyai maklumat yang begitu banyak dan tepat, khusus untuk memperincikan sejarah perjuangan bangsa di negeri masing-masing. Misalnya seperti yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat bagi Kuala Kedah tadi, peranan Tok Janggut yang membangkitkan semangat pertama menentang penjajah dalam isu cukai yang kita

rasa ini satu sentimen yang boleh dipertingkatkan lagi faktanya apabila Arkib Negeri berfungsi dengan baik.

Soalnya ialah pembiayaan untuk mendapatkan maklumat kajian-kajian itu, saya rasa adalah adil Arkib di peringkat Persekutuan boleh membiayai kerja-kerja Arkib di peringkat negeri. Itu sahaja, terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat.

Dato' Dr. Ng Yen Yen: Terima kasih. Seperti apa yang Yang Berhormat bagi Kuala Kedah sudah sebut, Arkib Negara adalah sebuah institusi yang sangat akademik. Arkib tidak buat apa-apa pandangan sendiri. Peranan Arkib sahaja untuk kutip maklumat, rekod dan semua dan bagi sesiapa yang hendak buat penyelidikan (*research*) dan buat satu konklusi mereka. Kita tidak buat apa-apa konklusi. Jadi, senang hati.

Yang kedua, Arkib Negara ini adalah di bawah Persekutuan. Jadi, semua Arkib Negeri adalah di bawah peringkat Persekutuan. Kita benarkan hantar kakitangan yang dapat latihan. Kita tak boleh hantar sesiapa sahaja. Pada masa sekarang, semua kakitangan dan pegawai kita sudah dapat latihan di India, England dan New Zealand untuk memberikan mereka kemahiran tentang Arkib.

Pada masa sekarang, Arkib Negara pun ada peruntukan untuk membeli rekod dari mana-mana negara lain. Hingga sekarang kita sudah guna sejumlah RM2.5 juta untuk beli rekod-rekod daripada Arkib Nasional (Indonesia), *Defence Agency Library* (Japan), *Portugal Acevedo National*, *National Library Singapore*, *The British Library* (London), *New York Library* (USA) dan Arkib Negara Belanda.

Mengenai Pulau Batu Putih itu, saya akan bagi jawapan dengan bertulis.

Fasal-fasal 1 hingga 48 jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Rang Undang-undang dimaklumkan kepada Majlis sekarang.

Majlis Mesyuarat bersidang semula.

Rang Undang-undang dilaporkan dengan tidak ada pindaan; dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan.

UCAPAN-UCAPAN PENANGGUHAN

CADANGAN "HALLMARKING ACT" MEMBEBAKANKAN DAN MENJEJASKAN KEMAJUAN PERUSAHAAN EMAS DAN PERMATA

7.06 mlm.

Tuan Lim Hock Seng [Bagan]: Tuan Yang di-Pertua, tajuk ucapan penangguhan saya adalah Cadangan "*Hallmarking Act*" Oleh Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna Membebaskan dan Menjejaskan Kemajuan Perusahaan Emas dan Permata.

Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna bercadang menggubal Rang Undang-undang *Hallmarking Act* telah membawa bantahan daripada pengusaha-pengusaha barangan emas dan permata. Mereka berpendapat sekiranya rang undang-undang tersebut diluluskan dan dikuatkuasakan, ia akan melibatkan 2,000 orang ahli persatuan dan 300,000 pekerja barangan emas dan permata.

Pada tahun 1998, nilai barangan emas yang telah dieksport ke Singapura adalah lebih kurang RM400 juta di mana separuh daripadanya dieksport semula ke negara-negara Timur Tengah dan Hong Kong. Pada tahun 2001, nilai eksport barangan emas adalah RM1,753 juta di mana 70% dieksport ke negara-negara Timur Tengah. Ini menjadikan Malaysia sebagai pengekspor kedua terbesar barangan emas ke negara-negara Timur Tengah.

Pada pendapat Persatuan Perniagaan Emas dan Permata Malaysia, negara kita telah menguatkuasakan, dengan izin, *Trade Descriptions Act 1972* dan di samping itu, semua resit perlu menerangkan berat, mutu dan harga barangan emas dan ia ditulis dengan bahasa Inggeris, bahasa Malaysia dan juga *bahasa Cina*. Pada tahun 1986,

Persatuan ini juga telah mewujudkan, Fedmas Assay Office dan telah diberi *Certificate of Accreditation* oleh SIRIM pada tahun 1989.

Atas usaha bersama Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna, pada tahun 1991 SIRIM telah memperkenalkan satu *Malaysian Standard* iaitu MS1247:1993 UDC669.21-671.1:608-6 "*Code of Practice on the description and marking of articles of/or containing precious metal*" untuk dipatuhi oleh pengusaha-pengusaha berkenaan.

"*Clause 3 - Expression of finesse MS1247:1993 states: The finesse of an article shall be expressed in Arabic numerals in rectangle for gold, in circle for silver and in rhombus for platinum and Clause 4 defines the standard of finesse for articles of precious metals.*"

Clause 8 Marking on Articles states the precious metal part shall be clearly and indelibly marked, engraved or stamped with the following information i.e.:

- (i) *marking of standard of finesse as specified in Clause 3; and*
- (ii) *name or trademark or other identifying mark of the manufacturer.*

Tuan Yang di-Pertua, semua ini telah cukup dan lengkap menjamin barangan emas dan permata yang dikeluarkan oleh pengusaha-pengusaha. Sekiranya "*HallMarking Act*" dijalankan maka akan menimbulkan masalah-masalah seperti berikut:

- (i) membawa barangan emas yang siap ke *assigned offices* untuk *hallmarking* akan menjadinya sasaran perompak. Ia perlu diangkut dalam *armoured vehicles* dari *security firms* dan caj angkut adalah mahal;
- (ii) insurans untuk mengangkut barangan emas pergi dan balik ke *assigned office* untuk *hallmarking* adalah mahal;
- (iii) melibatkan lebih tenaga manusia untuk mengangkut barangan emas pergi dan balik dari *assigned office*;
- (iv)

Dato' Haji Noh bin Haji Omar: [Bangun]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, ya.

Dato' Haji Noh bin Haji Omar: Peraturan Mesyuarat, kuorum tidak cukup, Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Apa itu?

Dato' Haji Noh bin Haji Omar: Kuorum tidak cukup untuk mesyuarat ini.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Kuorum tidak cukup? Baik.

Dato' Haji Noh bin Haji Omar: Peraturan Mesyuarat.

Tuan Husam bin Haji Musa: Tak payah kuorum, Ucapan Penangguhan.

Tuan Lim Hock Seng: Apalah buat ini. Besok kita akan buat balik. Tuan Yang di-Pertua...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Ini terpaksa...

Tuan Lim Hock Seng: Batalkan, batalkanlah.

Dato' Haji Noh bin Haji Omar: Okay bagi *chance*.

Tuan Lim Hock Seng: Tuan Yang di-Pertua...

Dato' Haji Noh bin Haji Omar: Bagi *chance*.

Tuan Lim Hock Seng: Terima kasih.

- (iv) pengusaha akan mengalami masalah kelewatan dan juga simpanan dalam *hallmarking* di *assigned office*; dan

(v) ia akan membebankan bank *interest*.

Tuan Yang di-Pertua, semua ini akan ditambah ke atas harga barangan emas dan kini pengusaha-pengusaha telah mengalami persaingan dari negara jiran yang mempunyai buruh yang lebih murah seperti China, India, Pakistan, Indonesia dan Thailand dan ini menjadikan harga keluaran negara kita tidak bersaing dengan negara-negara tersebut. Adalah satu perkara yang amat sayang sekali sekiranya dengan *Hallmarking Act* ini membunuh perusahaan emas dan permata yang telah lama wujud dan mendapat reputasi sedunia dan akhirnya adalah kerugian negara dan juga perusahaan emas. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Timbalan Menteri sila.

7.14 mlm.

Timbalan Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna [Dato' S. Subramaniam]: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin jawab perkara yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat. Peraturan-peraturan Perihal Dagangan iaitu artikel-artikel yang dibuat daripada logam berharga 1994 yang telah dikuatkuasakan pada 1 Ogos 1995 mewajibkan tiap-tiap artikel yang dibuat daripada logam berharga iaitu emas, perak dan platinum yang dibekalkan atau ditawarkan untuk dibekal oleh peniaga-peniaga ditanda dengan *standard* ketulenannya.

Standard ketulenan yang dimaksudkan adalah berdasarkan kepada *standard* Malaysia yang dibenarkan sahaja iaitu 999, 950, 916.6, 875, 750, 585, 375 bagi emas. 958.4, 925, 830, 800 bagi perak. Dan 950 bagi platinum yang boleh ditandakan kepada artikel tersebut.

Objektif peraturan iaitu Peraturan-peraturan Perihal Dagangan, artikel yang dibuat daripada logam berharga 1994. Objektif peraturan itu adalah untuk melindungi hak dan kepentingan pembeli melalui jaminan tahan ketulenan artikel yang dibuat daripada logam berharga. Meyakinkan pembeli terhadap kualiti barangan emas, perak dan platinum buatan tempatan dan menggalakkan perkembangan yang teratur bagi industri barangan emas, perak dan platinum tempatan.

Walau bagaimanapun, peraturan yang disebutkan di atas tidak menetapkan dengan jelas dan tegas tentang agensi atau badan atau syarikat yang diberi kuasa untuk melakukan penandaan jaminan berkenaan atau *hallmarking*. Justeru itu, peraturan berkenaan tidak berupaya untuk menghalang timbulnya kekeliruan di kalangan pengguna tentang tanda jaminan yang digunakan oleh pengeluaran barangan kemas pada ketika itu. Pihak pengeluaran bebas untuk membuat tanda *hallmark* ke atas artikel barangan kemas sama ada dengan menggunakan prosedur mereka tersendiri atau oleh pihak lain. Lebih meragukan adalah pihak ketiga yang melakukan *hallmarking* tanpa kawal seliaan pihak berkuasa.

Ketika ini *Fedmas Assay Office Sdn. Bhd.* yang beroperasi di Pulau Pinang dan Johor Bahru memberikan perkhidmatan penandaan kepada industri barangan kemas berdasarkan garis panduan dan *standard* yang ditetapkan oleh Jabatan Standard Malaysia. Namun begitu, penandaan yang diberikan oleh syarikat berkenaan tidak diiktiraf daripada segi undang-undang kerana ketika ini tiada peruntukan di bawah undang-undang yang boleh memberi kuasa kepada syarikat berkenaan untuk menjalankan kerja-kerja *hallmarking*.

Tuan Yang di-Pertua, kementerian ini telah mengadakan perjumpaan dengan pihak industri pada 26 Februari 2003 untuk membincangkan cadangan untuk memperkenalkan *Hallmarking Act*. Pada 16 Jun 2003 Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna juga telah mengadakan dialog dengan pengusaha-pengusaha barang kemas. Dialog tersebut telah dihadiri oleh seramai 280 orang termasuk wakil-wakil daripada Persatuan Barang-barang Kemas daripada negeri-negeri seperti Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur, Selangor, Perak, Melaka, Johor, Pulau Pinang, Kelantan, Pahang, Negeri Sembilan, Sabah dan Sarawak.

Berasaskan kepada perbincangan dan dialog dengan pihak industri secara amnya boleh dikatakan semua pihak mengakui *hallmarking* diperlukan untuk setiap artikel barangan kemas yang dijual kepada pengguna. Walau bagaimanapun, yang menjadi isu pada ketika ini ialah sama ada keperluan *hallmarking* perlu diwajibkan atau dibuat secara sukarela. Isu untuk mewajibkan penandaan *hallmarking* adalah di

peringkat cadangan dan draf undang-undang yang berkaitan masih belum dilengkapkan. Majlis dialog di antara Yang Berhormat Menteri dengan pihak industri pada 16 Jun 2003 telah mencapai persetujuan bahawa sebelum draf undang-undang yang berkaitan dimuktamadkan, perbincangan akan diadakan dengan pihak industri untuk mendapatkan *input* daripada mereka, daripada segi teknikal dan *the practicality* pelaksanaan cadangan Akta *HallMarking* yang ingin diperkenalkan. Sekian.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Ahli Yang Berhormat bagi Jeli.

KEMISKINAN DAN KEDAIFAN MELAYU PULAU PINANG

7.19 mlm.

Tuan Mohd. Apandi bin Haji Mohamad [Jeli]: *Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh* dan selamat sejahtera Tuan Yang di-Pertua dan Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian. Kemiskinan dan kedaifan Melayu Pulau Pinang. Semenjak 1955 sehingga sekarang rakyat tidak pernah memberi kepercayaan dan amanah untuk menjaga kebajikan negara kepada parti yang lain selain daripada UMNO dan Barisan Nasional. Jahil atau alim rakyat, baik atau buruk akhlak rakyat, maju atau mundur, bersungguh atau tidak rakyat, lemah semangat atau cekal hati jiwa rakyat, tegar atau rapuh jati diri rakyat dan kaya atau miskin rakyat hendaklah diletakkan ke atas pundak Kerajaan UMNO dan Barisan Nasional.

Adalah tidak adil sekiranya Kerajaan UMNO dan Barisan Nasional menuding pihak-pihak yang lain sekiranya hal-hal di atas berlaku. Seperkara yang menyayat hati dan melukakan perasaan rakyat Melayu ialah kepercayaan yang diberikan kepada kerajaan UMNO dan Barisan Nasional untuk menjaga hal ehwal mereka selaras dengan slogan "Ketuanan Melayu Mendaulatkan Bahasa Melayu", "Tradisi Membela Rakyat", rupanya harapan pagar, pagar makan padi. Ingatkan mimpi sampai ke petang rupanya terjaga di siang hari. Mana tidaknya? Segala khazanah negara dari pelbagai cukai, pendapatan rakyat, cukai perkhidmatan, cukai eksport dan import barangan adalah hak milik Kerajaan Pusat dan bukannya hak milik kerajaan negeri. Kerajaan negeri hanya dapat mengutip hasil cukai tanah dan hasil mahsul bumi dan tidak termasuk petroleum semenjak 1999, bermula daripada Kerajaan Negeri Terengganu. Adalah tidak munasabah untuk menyalahkan kemiskinan rakyat yang terdapat di mana-mana negeri dalam Malaysia kepada kerajaan negeri berkenaan.

Baru-baru ini kita terkejut dengan pendedahan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri mengenai kes kemiskinan Melayu di Pulau Pinang, yakni negeri Timbalan Perdana Menteri, macamlah kawasan Parlimen Yang Amat Berhormat Perdana Menteri yakni Kubang Pasu tidak ada orang Melayu yang miskin. Walau bagaimanapun, apa yang penting daripada pendedahan tersebut ialah keadaan orang Melayu Pulau Pinang masih seperti mana sebelum Perang Dunia Kedua, tidak berubah, tidak berganjak semenjak 97 tahun. Pendedahan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri ini ada kebenarannya kerana pada waktu itu beliau sudah pun baligh manakala timbalannya pada ketika itu masih lagi belum bersekolah.

Persoalannya, apakah Kerajaan UMNO dan Barisan Nasional tidak malu dengan nasib Melayu Pulau Pinang? Melayu Pulau Pinang tinggal di kawasan setinggian di atas tanah berlumpur, membina rumah-rumah di atas tanah berlumpur dan tersangat sedikit orang-orang Melayu yang menetap di rumah banglo, rumah berkembar, kondominium, *apartment* mewah dan sederhana. Yang ramai ialah menetap di flat-flat kos rendah. Kalau pun ada orang Melayu yang tinggal di rumah banglo, mungkin di Jalan Pemancar, Gelugor, Bukit Jambul dan Bayan Lepas. Itupun termasuk kemungkinan ahli Dewan Rakyat Balik Pulau dan Timbalan Ketua Menteri Pulau Pinang.

Kedaifan Melayu Pulau Pinang ini, Radio dan TV Malaysia lupa untuk siarkan kerana terlalu ghairah dengan "Gerhana" di Kelantan dan Terengganu kita. Pengakuan Timbalan Menteri Penerangan semasa ditemuduga di Kuching baru-baru ini mengakui bahawa 80% maklumat "Gerhana Satu" di Kelantan tidak betul dan terpaksa diganti dengan "Gerhana Dua" dan "Salam Pantai Timur" yang telah dinoda. Pelakon-pelakon "Gerhana Satu" di Kelantan gagal menghidupkan watak-watak seperti mana yang diharapkan oleh Radio dan TV Malaysia.

Persoalannya, apakah penyelesaian terhadap nasib Melayu Pulau Pinang? Mengikut Agensi Dadah Kebangsaan (ADK), tahun 2002 daripada akhbar *The New Straits Times*, bilangan penagih-penagih dadah yang terbesar di kalangan Melayu ialah di Pulau Pinang dan yang kedua ialah di Kedah.

Begitu juga dengan bilangan kesalahan juvana Melayu, antara yang paling besar terlibat dengan jenayah, mengikut maklumat Polis Diraja Malaysia bagi tahun 2002 juga, adalah Pulau Pinang. Persoalannya, apa sudah jadi dengan nasib Melayu Pulau Pinang? Mana perginya Boria Sungai Pinang mengejar pembangunan? Apakah peranan PERDA? Apakah peranan UDA? Apakah peranan Perbadanan Pembangunan Pulau Pinang yang sudah ketandusan idea, yang sudah ketandusan ide untuk membangunkan Melayu Pulau Pinang? Apakah agensi-agensi ini terlalu mandul untuk mengubah nasib Melayu Pulau Pinang yang tidak berganjak semenjak Perang Dunia Kedua? Itu mengikut ucapan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri.

Penyelesaiannya kini ialah kita memohon Kerajaan UMNO dan Barisan Nasional tidak usahlah bermain politik di Kelantan dan Terengganu tetapi tumpukanlah tenaga, masa dan fikiran untuk menyelesaikan masalah Melayu di Pulau Pinang. Jangan bimbang Melayu di Kelantan dan Terengganu, insya-Allah setakat ini tidak banyak rumah-rumah yang dibina di atas tanah berlumpur seperti mana nasib Melayu di Pulau Pinang, nasib Melayu di Sabah dan juga nasib Melayu di Sarawak. Caranya ialah gerakkanlah agensi-agensi kerajaan di Pulau Pinang secara bersepadu, jujur dan bersungguh-sungguh untuk mengubah nasib Melayu Pulau Pinang. Kerajaan negeri boleh majukan tanah wakaf untuk orang Melayu dan orang Islam yang keluasanya beribu-ribu hektar di kawasan bandar Georgetown. Disebabkan kegagalan terutamanya pihak Majlis Agama Islam Pulau Pinang yang mana Yang di-Pertuanya ialah Timbalan Ketua Menteri untuk menyelaraskan tanah-tanah tersebut, maka ianya terbiar dan tidak dimajukan. Kalaulah benar-benar hendak menolong golongan Melayu seperti mana yang dikatakan, banyak agensi yang boleh digerakkan selain daripada apa yang dinyatakan tadi; UDA, PERDA, JKP, Yayasan Bumiputera dan kerajaan negeri sendiri. Janganlah terlalu mengharap kepada, umpamanya janganlah Kerajaan....

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Cukuplah Yang Berhormat.

Tuan Mohd. Apandi bin Haji Mohamad:....Kerajaan UMNO dan Barisan Nasional terlalu mengharap kepada pihak swasta yang sememangnya menitikberatkan keuntungan semata-mata untuk membantu nasib Melayu Pulau Pinang. Sebab itu gerakkanlah secara bersepadu. Sebab itu saya memohon kepada Kerajaan UMNO dan Kerajaan Barisan Nasional, minta maaf kepada orang-orang Melayu atas kegagalan diri.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Cukuplah Yang Berhormat.

Tuan Mohd. Apandi bin Haji Mohamad: Saya akhiri dengan firman Allah S.W.T [*Membaca sepotong ayat Al-Quran*] yakni sesungguhnya Allah tidak akan mengubah nasib sesuatu kaum itu sehingga kaum tersebut yang mengubah nasib mereka sendiri. Sekian terima kasih, *wassalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh*.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Setiausaha Parlimen.

7.30 mlm.

Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri [Dato' Haji Noh bin Haji Omar]: Terima kasih Yang Berhormat, harap-harap amalkan ayat Quran yang baca kemudian itu.

Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan Persekutuan dengan kerjasama pihak-pihak tertentu sentiasa berusaha melalui pelbagai program dan projek untuk membebaskan rakyat Bumiputera daripada belenggu kemiskinan. Di antara program dan projek yang sedang dan akan terus dilaksanakan khususnya di Pulau Pinang oleh Kerajaan Persekutuan atau dengan kerjasama pihak lain mengikut sektor adalah seperti berikut:

1. Pendidikan

Bagi memastikan bumiputera Pulau Pinang tidak terpinggir dari arus perdana, satu Pelan Tindakan Pendidikan Bumiputera Pulau Pinang telah digubal melalui Konvensyen Pendidikan UMNO Pulau Pinang pada 25 Januari 2003 lalu bertemakan "Ke arah

Kecemerlangan Pendidikan Melayu Pulau Pinang". Di antara resolusi penting yang diputuskan ialah:

- (i) Latihan Tambahan Pelajar;
- (ii) Latihan Tambahan Guru;
- (iii) Pendidikan keibubapaan dan Pendidikan Sepanjang Hayat;
- (iv) Persekitaran Rumah Tangga;
- (v) Masalah Gejala Sosial di Kalangan Pelajar;
- (vi) Sistem Sokongan Sekolah;
- (vii) Isu Pentadbiran Sekolah;
- (viii) Pengisian dan sumber Pelajaran;
- (ix) Pendidikan Pra-Sekolah;
- (x) Pendidikan Pasca SPM/STPM.

Beberapa program/projek utama telah dikenal pasti. Di antara tindakan yang sedang dan akan dilaksanakan termasuklah:

- (i) Program Tumpuan/Latihan Tambahan Pelajar-Pelajar;
- (ii) Perluasan Pendidikan Sekolah Bestari Sebagai Pengisian dan Sumber Pembelajaran;
- (iii) Program Pendidikan Komuniti di mana di setiap kawasan Dewan Undangan Negeri disediakan pusat yang memberi pendidikan dan kemudahan pembelajaran yang kondusif kepada pelajar-pelajar bumiputera; dan
- (iv) Program Pemantapan "*Parenting Skills*".

2. Sektor Hartanah dan Perumahan

Dalam sektor hartanah dan perumahan, maklumat pemilikan tanah mengikut etnik pada tahun 1975 jelas menunjukkan peratusan yang rendah di kalangan bumiputera Pulau Pinang iaitu di sekitar 28.7% sahaja. Sehingga tahun 1999 perpindahan milik tanah bumiputera kepada bukan bumiputera melebihi 2,396 ekar di daerah Barat Daya, Seberang Perai Utara dan Seberang Perai Tengah. Menyedari hakikat ini, tiga agensi kerajaan diberi peranan menambah pemilikan tanah iaitu JKP Sdn. Bhd., Bahagian Penyelarasan Pelaksanaan Bumiputera Pulau Pinang dan Lembaga kemajuan Wilayah Pulau Pinang (PERDA). Sehingga 31.12.2002, kedudukan Bank Tanah JKP Sdn. Bhd ialah 308.47 ekar dan PERDA pula 1,094 ekar.

Pihak PDC telah membina sejumlah 7,517 lot rumah kos rendah, dan peratusan bumiputera yang memilikinya ialah hampir 52%; bagi rumah kos sederhana, 27% daripada jumlah unit sebanyak 12,379; manakala bagi rumah kos tinggi, pemilikan oleh bumiputera ialah 46.9% daripada jumlah unit sebanyak 1,563.

Berikutan pengkorporatan UDA dalam tahun 1998, JKP Sdn. Bhd. yang ditubuhkan dalam tahun 1997 mengambil alih harta-harta yang didaftarkan atas nama UDA di Pulau Pinang dan dari tarikh itu JKP Sdn. Bhd. sedang giat merancang dan melaksanakan projek-projek perumahan untuk golongan bumiputera Pulau Pinang.

Kerajaan Negeri Pulau Pinang sendiri tidak ketinggalan membina projek perumahan awam kos rendah di mana sebanyak 12,634 unit telah dibina dan 37% ataupun 4,779 dimiliki oleh bumiputera.

PERDA sehingga tahun 2002 telah membina 7,358 unit di mana 6,365 ataupun 87% khas untuk bumiputera.

3. Industri Pembinaan

Sehingga akhir tahun 2002, terdapat 1,471 kontraktor bumiputera berdaftar dengan Pusat Khidmat Kontraktor Pulau Pinang berbanding 211 bukan bumiputera. Kerja-kerja pembinaan sama ada projek Kerajaan Persekutuan mahupun negeri, kebanyakannya diberi kepada kontraktor-kontraktor bumiputera.

Bagi membantu bumiputera Pulau Pinang mendapatkan sumber kewangan, pelbagai agensi kerajaan sentiasa membantu. Misalnya di bawah pelbagai Tabung Khas Bank Negara Malaysia, sehingga akhir tahun 2002, kelulusan sehingga RM39.6 juta kepada 94 usahawan telah dibuat. Agensi-agensi lain iaitu MITI RM2.89 juta, SMIDEC RM4.6 juta yang melibatkan 51 peminjam, Kementerian Pembangunan Usahawan dengan jumlah pinjaman terkumpul RM35 juta dan melibatkan 4,060 peminjam, MARA RM8.9 juta melibatkan 253 peminjam dalam sektor perdagangan, pembuatan perkhidmatan dan kontrak, KPLB pula sebanyak RM340,845 kepada 5 peminjam Skim Pembiayaan Ekonomi Desa. Dalam masa yang sama ada juga bantuan kewangan atau pinjaman diberi kepada usahawan bumiputera oleh beberapa agensi selain dari yang dinyatakan di atas.

Di bawah Program Premis Kilang, usaha terus dibuat sama ada menjual atau menyewa premis yang dibangunkan kepada usaha bumiputera.

4. Sektor Penjaja dan Peniaga Kecil.

Pemberian lesen kepada penjaja dan peniaga kecil bumiputera Pulau Pinang masih diteruskan. Misalnya, sehingga akhir tahun 2002, MPSP telah mengeluarkan 1,167 atau 31% lesen kepada bumiputera, MPP pula 1,203 ataupun 21%. Usaha membantu bilangan penyertaan bumiputera sentiasa diteruskan.

5. Pelancongan

Penyertaan bumiputera dalam industri pelancongan masih rendah di mana cuma terdapat 29 agensi pelancongan bumiputera berbanding 173 bukan bumiputera. Bilangan pemandu pelancong bumiputera hanya 53 berbanding bukan bumiputera 698 orang.

6. Sektor Perkhidmatan Stesen Minyak

Bumiputera menguasai 58%, bukan bumiputera 34% manakala bakinya usaha sama bumiputera dan bukan bumiputera.

7. Golongan Profesional

Jumlah ahli-ahli profesional bumiputera belum mencapai sasaran yang ditentukan di mana peratusannya adalah seperti berikut:

Peguam	–	24%
Jurutera –		16%
Doktor	–	17%
Akauntan	–	2.7%

8. Kadar kemiskinan

Kadar kemiskinan secara keseluruhannya di Pulau Pinang telah menurun daripada 8.7% dalam tahun 1990 kepada 2.7% dalam tahun 1999. Walau bagaimanapun, kadar kemiskinan bumiputera masih lagi tinggi berbanding bukan bumiputera. Bumiputera 14.7% 1990, bukan bumiputera 4.7% pada tahun 1990 berbanding bumiputera 4.8% pada tahun 1999 dan bukan bumiputera hanya 1% pada tahun 1999.

Status sosioekonomi bumiputera Pulau Pinang kini telah meningkat dengan pesatny jika dibandingkan pada tahun 1970an. Dari segi pekerjaan pada tahun 1970, 45% bumiputera terlibat dalam bidang pertanian. Dengan adanya transformasi ekonomi negeri Pulau Pinang kepada bidang perindustrian ianya telah dapat menjana 127,075 pekerjaan. Daripada jumlah tersebut 54.9% terdiri daripada bumiputera.

Kerajaan juga melalui program pemantapan pembentukan Masyarakat Perdagangan dan Perindustrian Bumiputera (MPPB) telah melaksanakan pelbagai pendekatan dan usaha untuk melahirkan peniaga-peniaga dan usahawan bumiputera. Usaha-usaha ini telah menampakkan kejayaan melalui berbagai strategi dan program seperti pewujudan peluang perniagaan, penyediaan pembiayaan, pembudayaan, latihan keusahawanan dan bimbingan dan program premis.

Kajian impak program dan projek pembangunan Pulau Pinang mendapati ...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat. Yang Berhormat boleh gulung.

Dato' Haji Noh bin Haji Omar: Ini sudah hendak habis, sudah kesimpulan. Kajian impak program dan projek pembangunan Pulau Pinang mendapati walaupun penyertaan bumiputera dalam bidang perdagangan dan perindustrian adalah rendah jika dibandingkan dengan bukan bumiputera, namun jumlah usahawan bumiputera Pulau Pinang telah meningkat dalam daya menyumbang ke arah pencapaian matlamat MPPB.

Adalah diakui bahawa banyak lagi usaha yang perlu dibuat oleh pelbagai pihak dalam menentukan golongan bumiputera Pulau Pinang dapat bergerak selari dengan golongan bukan bumiputera. Rata-rata peratusan prestasi yang ditunjukkan bagi kebanyakan program dan projek belum dapat mencapai sasaran yang ditetapkan. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Dengan ini majlis mesyuarat ditangguhkan. Ahli-ahli Yang Berhormat, Dewan yang mulia ini akan bersidang semula pada jam 10.00 pagi hari esok.

Dewan ditangguhkan pada pukul 7.41 malam.